

MITÄ SOSIALISMI TODELLA ON

Hancock'issa, Mich.

Uptonin Kustannuslaitos Kirjapainossa 1914.

I LUKU

PERINNÖTTÖMIKSI TEHDYILLE.

Minä annan teille uuden sydämen. Selkänne minä suoristan ja päänne minä pystyyn kohotan. Minä panen suuhunne sanat, joissa on pontta ja voimaa. Teidän kuolleet toiveenne minä kaivan esiin haudoistaan ja puhallan niihin jälleen elävän hengen. Teidän elävät pelkonne minä hautaan maan poveen ja kuoletan ne. Kaiken tämän minä tahdon tehdä ja vielä paljon enemmänkin, tahdon tulkita teidän sisimmät tunteenne. Minä tahdon sanoa sen, mitä te aina olette mielessänne hautoneet, mutta jota te ette ole saaneet sanotuksi. Ja kun teidän omat lausumattomat sananne palaavat korviinne takaisin, niin ne tulevat ukkosen jyrynä ja pitkäisen pauhinana.

Tämä maa kuuluu sen asujamille.

Voima, joka loi Kalliovuoret, ei luonut niitä sellaisiksi, että ne ylhäältäpäin katsottuina muodostaisivat sanan "Rockefeller."

Morgan'in nimikirjaimia ei missään kohdassa muodasta Hudson-joen juoksu.

Ei ole mitään merkkiä maan päällä eikä maan alla, joka osoittaisi, että tämä maa olisi tarkoitettu erikoisesti ketään yksilöä varten.

Kaikki merkit sekä maan päällä että maan alla päinvastoin osoittavat, että se on tarkoitettu kaikkia varten.

Kuitenkaan ei tämä maa, asiain nykyisillään ollessa, ole kaikkia varten. Täällä ei ole jokaisella samoja mahdollisuuksia. Muutamat eivät tee mitään ja omistavat kaiken. Muut tekevät kaiken eivätkä omista mitään.

On suuri joukko herrasmiehiä, jotka ovat kaiken aikaa toimessa saadakseen nämä vääryydet näyttämään oikeilta. He kirjoittavat valtiollisia ohjelmia saadakseen nämä vääryydet näyttämään oikeilta. He pitävät valtiollisia puheita, joissa koettavat todistaa nämä vääryydet oikeiksi. He menevät kongressiinkin todistaakseen nämä vääryydet oikeiksi. Jopa muutamat heistä asettuvat Valkoiseen Taloonkin tässä samassa tarkoituksessa. Mutta mitkään pelkät sanat, olkootpa ne sitte kuinka kauniita tahansa, eivät kykene tekemään väärää oikeaksi eikä näitä epäkohtia olemattomiksi.

Olosuhteet, jotka vallitsevat meidän päivinämmme tässä maassa, ovat puolustamattomat ja sietämättömät. Tämän maan tulisi olla onnellinen maa. Tämän maan tulisi olla onnellinen siksi, että se sisältää yllin kyllin kaikkea, mitä tarvitaan onnellisuuden luomiseen. Ei yhdenkään ihmisen täällä tarvitsisi kärsiä nälkää, sillä me tuotamme jo nykyisinkin niin paljon ravintoa kuin me tarvitsemme, ja käyttämällä hiukan enemmän älyä voitaisiin tuotantoa helposti lisätä niin, että se elättäisi kymmenen kertaa suuremmankin asukasmäärän. Tästä huolimatta on meillä tämän onnellisen maan sijaan maa, jossa elannon hankinta käy päivä päivältä vaikeammaksi ja epävarmemmaksi. Kaikki näyttää olevan ikäänkuin sidottuna solmuun, joka tiukkenemistaan tiukkenee.

Te ette tiedä mikä on vikana.

Teidän naapurinnekaan ei tiedä, mikä on vikana.

Kuinka te saattaisittekaan tietää, mikä on vikana.

Tehän ette milloinkaan kuuntele ketään, joka tahtoo auttaa teitä saamaan sen selville. Te kuuntelette ainoastaan miehiä, jotka tahtovat puristaa teistä viimeisenkin veripisaran. Heidän sanansa käyvät teille aina täydestä. Te ette ehkä tule ajatelleeksi, että niin on, mutta niin asian laita nyt kuitenkin on. Saattaa olla, että te ette otä noita neuvoja suoraan herra Morgan'ilta itseltään, mutta te otatte ne herra Morgan'in presidenteiltä, kongressimiehiltä, kirjailijoilta ja puhujilta. Te ette ehkä saa neuvoja herra Ryan'ilta henkilökohtaisesti, mutta te saatte ne miehiltä, jotka ovat hänen määräämisvaltansa alaisia. Jos te menisitte suoraan herra Ryan'in luokse saamaan neuvoja, niin hän neuvoisi teitä aivan samoin kuin hekin. Sen mitä nämä miehet sanovat teille, sanovat herrat Morgan ja Ryan vuorostaan heille. Te kuuntelette, kun he puhuvat. Te äänestätte heidän tahtonsa mukaan. He sanovat mitä haluavat. Mutta te ette saa, mitä haluatte. Mutta silti te vain yhä vedätte yhtä köyttä heidän kanssaan. Te ette milloinkaan näytä väsyvän. Te olitte heidän miehiään viime vaaleissa. Useat teistä tulevat menettelemään samoin ensi vaaleissa. Mutta ensi vaalien jälkeen te taas jonkun aikaa olette heistä erossa. He menevät hienoihin koteihinsa, samalla kun te palaatte köyhiin koteihinne. He eivät menessään pelkää muuta kuin sitä, että te ehkä joskus heräätte, että te ehkä joskus kuuntelette niitä miehiä, jotka puhuvat teille niinkuin minä nyt teille puhun. Te taas vaaleista kotiin palatessanne otatte mukanne köy-

hyiden pelon ja se on uhkaavan pilven lailla pimentävä teidän onnenne taivasta.

Jos olette jo menettäneet kaikki onnenne toiveet, niin teidän on saatava ne takaisin. Tästä maasta voi todella tulla onnen-koti jo teidän elinpäivinäne. Tämä maa on teitä varten. Se on suuri. Se on rikas. Se voi antaa kaikki, mitä te tarvitsette. Mutta teidän on itse vallattava se itsellenne ja helpoin keino vallata se käy äänestyslippujen kautta.

II LUKU

MITÄ SOSIALISMI ON JA MIKSI SE ON OLEMASSA.

Sanotaan, että "vanhin ammatti" on jalkavaimon ryöstäminen. Jos niin on asianlaita, niin se, että mies ryöstää toiselta, on vanhin tapa käydä kauppaa. Se on yhtä vanha kuin ihmiskunta. Se johtuu siitä, että oli vaikeata tuottaa edes senverran kuin tarvittiin elämän välttämättömmimpiä tarpeita varten. Maa oli karu. Ihminen oli heikko. Ei löytynyt tarpeeksi ravintoa jokaiselle. Useiden täytyi kärsiä puutetta. Muutamain täytyi nähdä nälkää.

Oliko niin ollen mikään ihme, että ihmiset ryöstivät toisiltaan? Itsesäilytysvaisto on luonnon ensimmäinen laki. Me olemme aina taistelleet ja tulemme aina taistelemaan niistä elämäntarpeista, joita meillä on niukalti ja joita ilman me kuolisimme. Jos vettä olisi niukalti, olisimme me jokainen sen ääressä tappelemassa. Jos

ilmaa olisi niukalti, pingoittaisimme me kaikin keuhkojamme vetääksemme sisäämme ilmaa niin paljon kuin suinkin voisimme.

Mutta onko myöskään mikään ihme, että ne, joilta ryöstettiin, vastustivat ryöstäjiään? Ryöstäjillähän on myöskin tuo itsesäilytysvaisto. Hekin tahtovat elää. Kautta aikakausien ovat he taistelleet elämisen oikeuden puolesta. Pelkällä lukumääränsä voimalla ovat he pakoittaneet riistäjänsä peräytymään asemasta toiseen. He ovat uudestaan ja yhä uudestaan pakoittaneet riistäjänsä hylkäämään jonkun riistämistavan ainoastaan saadaakseen nähdä heidän turvautuvan uuteen. Ja vaikkakaan jotkut ihmiset eivät enää omista toisia ihmisiä ruumiineen ja sieluineen, elävät kuitenkin yhä jotkut toisten otsan hiestä.

Kysymys on: Täytyykö tämän jatkua ijäisesti? Tuleeko muutamien harvojen elää niin kaukana köyhyydestä, että he eivät voi sitä edes nähdäkään, samalla kun kaikki muut elävät niin lähellä sitä, etteivät voi nähdä mitään muuta? Täytyykö miljoonien naisten tehdä tehtaissa miesten töitä, sillä aikaa kun miljoonia miehiä kuljeskelee pitkin katuja työttöminä? Ikuisestiko täytyy työstä rasittuneiden lasten tuskanhuutojen kohota taivaita kohti kaikuen yli myllynrattaiden jyrinän, jotka jauhavat heidän ruumiitaan voitto-osingoiksi? Täytyykö nälkäisten lasten surkastuneiden kasvojen aina olla rumentamassa joitakin paikkoja.

Ei yksikään täysijärkinen ihminen sano, että tällaisen asiantilan täytyy aina jatkua. Ihmisluonne kapinoi sellaista vastaan. Tällainen vääryys kiihottaa tunteita jo ennen kuin se vaikuttaa järkeemme. Sielussamme on jotakin, joka pakoittaa meidät tuomaan tämän julki ja se

pakoittaa meidät huutamaan siksi kunnes saamme huojennusta. Olemme koettaneet melkein jokaista parannuskeinoa, mitä meille on tarjottu, mutta jok'ikinen niistä on osoittautunut kelpaamattomaksi. Keskuudessamme on yhä vieläkin nälkäisiä lapsia. Joukossamme on edelleenkin nälkäisiä naisia ja miehiä. Eivät milloinkaan ennen olleet elämisen mahdollisuudet suurimmalle osalle ihmiskuntaa niin tukatat kuin ne nyt ovat. Ja kuitenkin me elämme aikana, jolloin ihmiset koneilla työskentelemällä voisivat tuottaa kylliksi kaikkea jokaiselle.

Teidän radikaalinen republikaaninne myöntää nämä tosiasiat ja sanoo, että kaikki ei ole niin kuin tulisi olla. Teidän radikaalinen demokraattinne myöntää ne myöskin ja sanoo, että jotakin on hullusti. Rooseveltilainen edistysmiehikin huomaa nämä tosi-asiat ja sanoo, että jossakin täytyy olla vika. Mutta jos te tarkkaavaisesti kuuntelette, mitä nämä herrasmiehet sanovat, niin huomaatte te, ettei kukaan heistä usko, että on paljoakaan korjaamisen aihetta. Ei kukaan heistä usko, että on paljoakaan muutoksia tehtävä asiain saamiseksi oikealle tolalle. Jotkut arvelevat, että tariffi-ruuvia olisi hiukan hellitettävä. Toiset taas haluavat panna uuden pienen rattaan trusteja vastustavaan koneistoon.

Sosialistit eroavat suuresti näistä herroista. Sosialistit sanovat, että on paljon nurinkurista tässä maassa. He sanovat että on paljon nurinkurista jokaisessa maassa, jonka asukkaiden enemmistö joko näkee nälkää tai on vaarassa joutua näkemään nälkää ja jossa muutamat ovat sellaisessa asemassa, ettei heitä voi koskaan puute ahdistaa. Sentapaisia olosuhteita olisi ehkä voitu sietää tuhat vuotta sitten. Meidän päivinämme eivät sosialistit enää siedä niitä. He sanovat, että kur-

juuden aikakausi on ollut ja mennyt. He sanovat, että puutteen aikakausi päättyi silloin, kun ihminen lihasvoimansa tilalle asetti höyryn ja sähkön ja sormiensa tilalle koneet.

Mutta köyhyys ei lakannutkaan silloin kuin höyry ja sähkö tuli käytäntöön. Päinvastoin puutteen pelko tuli yhä suuremmaksi. Nykyään ei voi yksikään, jolla ei ole pääomaa, elää ilman jotain tointa. Ennen höyrykoneen keksimistä ei kenenkään tarvinnut olla työttömänä. Jokaisella oli oma työnsä. Suutari saattoi valmistaa kenkiä naapureilleen. Kankuri saattoi kutoa kangasta. Kumpainenkin voi harjoittaa ammattiaan tarvitsematta kysyä siihen keneltäkään lupaa, sillä he tarvitsivat vain muutamia työkaluja ja ne he voivat hankkia halvalla. Nykyään ei kumpikaan heistä voi harjoittaa ammattiaan, koska heidän ammattiinsa kuuluvat työkalut täyttävät nykyään noin tusinan acre'a käsittävän tehtaan. Kankurin työkalut vuorostaan vaativat toisen suunnattoman suuren tehtaan. Ei suutari enempää kuin kankurikaan voi nykyään enää koskaan toivoa voivansa omistaa ammattiinsa kuuluvia työkaluja. Eikä kumpikaan heistä voi noilla entisaikojen käsi-työkaluilla kilpailla nykyaikaisten tehtaiden kanssa. Kenkätrusti voi höyryn, sähkön ja koneiden avulla tehdä parin kenkiä sellaisella hinnalla, jota lähellekään kukaan suutari ei pääse.

Siten ovat käsityöläiset pakoitetut kolkuttamaan rikkaiden omistamien tehtaiden oville ja pyytämään työtä. Jos nuo rikkaat katsovat itselleen edulliseksi antaa noille köyhille työtä, niin he saavat työtä. Jos taas rikkaat eivät pidä sitä itselleen edullisena, eivät köyhät saa työtä. Vaikkapa kenkien tarvis olisi kuinkakin kipeä,

niin nuo rikkaat, jos ne kenkiä tarvitsevat ovat köyhiä, sulkevat tehtaansa ja ilmoittavat työläisilleen, etteivät enää heitä tarvitse. Työläiset saavat heidän puolestaan nähdä nälkää, jos se näitä huvittaa. Työläisistä tulkoon kulkureita, rikoksentekijöitä tai hulluja; heidän vaimonsa ja lapsensa joutukoot kadulle — mutta nuo rikkaat, jotka sulkivat tehtaansa, koska sen käynnissäpitäminen ei tuottanut heille voittoa — nuo miehet eivät tunne olevansa vähimmässäkään määrässä vastuunalaisia kaikesta tästä. He puhuvat "liike-elämän laeista", menevät klubeihinsa, pitävät pienen tupakkatunnin ja ehkäpä antavat seuraavalla viikolla jonkun dollarin "arvokkaaseen hyväntekeväisyystarkoitukseen" ja unohtavat työläiset kokonaan.

Sosialistit ovat perin kyllästyneet kaikkeen tähän. Voipi olla, että heidän vastalääkkeensä on väärä, mutta he ovat kyllästyneet tällaiseen. Pitäkää mielessänne kaiken aikaa sana *kyllästyneet*. He sanovat, että tämä kaikki on perin väärää. Eivät he sano ainoastaan sitä, että tämä on aivan väärää, mutta he sanovat, että he tietävät kuinka nämä epäkohdat voidaan korjata. He eivät ehdota mitään pieniä paikkailuja, koska he tietävät, että jos nuo pienet paikkailu-yritykset olisivat kylliksi poistamaan köyhyyden tuottaman kurjuuden, olisi se jo aikoja sitten poistettu. He sanovat, että onhan meillä jo sadan vuoden aikana koetettu paikkailla asioita tariffi-, vero- ja rahareformeilla ilman että kurjuus, puute ja puutteen pelko ovat vähentyneet. He sanovat, että viimeksi kuluneen sadan vuoden aikana emme ole yhtään edistyneet puutteen vähentämisessä sen vuoksi, että emme koskaan ole iskeneet riistännän perijuuriin.

Tällä he tarkoittavat, että me emme ole vielä selvillä siitä mihin kohtaan iskeä.

Sosialistit väittävät tietävänsä mihin on iskettävä:

“Iskekää koneiston kimppuun” he sanovat, “siten että kansa hallituksensa kautta tulee maan koneiston omistajaksi.”

“Ottakaa pois”, he sanovat, “yksityisomistuksesta johtuvat voitot. Kansa omistakoon trustit ja valmistakoon tavaroita siksi että se niitä tarvitsee, eikä siksi että jotkut haluavat liikevoittoa ja silloin katoaa tästä maasta köyhyys ja puute.”

Tämä kuulostaa kauniilta pähänpisto-ohjelmalta, jonka yön hetkinä on keittänyt kokoon joku kiihkomielinen mies, joka luulottelee voivansa pelastaa maansa. Se voi olla typerä ohjelma, mutta vaikkapa niinkin, niin ei se ole kuitenkaan sitä lajia. Se ei ole pähänpistoon perustuva suuremmassa määrässä kuin on Darwininkaan kehitys-teoria. Darwin teki havaintoja olevain eläinten elämästä ja sen perusteella selitti entistä kehitystä. Sosialistit tarkkaavat entistä ja nykyistä tuotantoelämää ja sen perusteella ennustavat tulevan kehityksen suuntaan. Voimmepa siis sanoa, että sosialistien parannuskeino ei ole sosialistien keksimä. Jos se on mitään, niin on se kehityksen mukanaan tuoma. Sosialistit näkevät mitä kehitys tuo mukanaan ja julistavat sen tulon jotenkin samoin kun rautatiepalvelija antaa junan tulomerkin, kun näkee sen kaarelmasta kääntyvän.

Antakaahan kun neuvon teille erään kertomuksen valaistakseni tätä asiaa:

Seitsemänkymmentä vuotta sitten ennustivat sosialistiset kirjailijat tämänpäiväisten trustien tulon ja kuvasivat ne tarkalleen sellaisiksi kuin ne nykyään ovat. Ei

kukaan kiinnittänyt juuri minkäänlaista huomiota näihin ennustuksiin ja kuvauksiin. Koko maailmassa ei löytynyt silloin ainoatakaan trustia. Missään maailman kolkassa ei kukaan ajatellutkaan muodostaa trustia. Ensimmäinen trusti perustettiin vasta noin neljäkymmentä vuotta myöhemmin.

Höyrykoneen keksiminen ja sen mukana tulleet koneet johtivat trustien ennustamiseen. Tämä keksintö ei silloin merkinnyt suuriakaan enimmälle osalle ihmisiä. Näille ensimmäisille sosialisteille se taasen merkitsi äärettömän paljon. He näkivät sen suuren merkityksen. He näkivät, että se aiheuttaisi täydellisen uudistuksen maailmassa. Maailma ei tulisi milloinkaan enää olemaan sellainen kuin se oli ollut tähän asti. Ei milloinkaan enään ihmisten luoma rikkaus ole riippuvainen hänen heikoista jäsenistänsä. Höyry ja koneet olivat tulleet tekemään sekä sen mitä hän oli tehnyt, että myöskin sen mitä hän ei ollut koskaan edes uneksintukaan voivansa tehdä.

Ainoa seikka, minkä silloiset rikkaat ymmärsivät höyryn merkityksestä, oli se, että se merkitsi heille enempi rahaa. Sen ajan rikkaat miehet tarvitsivat, sivumennen sanottuna, uusia riistämiskeinoja. Maaorjuus oli hukkunut Napoleon'in sotiin, joten harvalisto ei enää voinut riistää toisia ihmisiä sen perusteella, että omistivat heidän ruumiinsa. Tosin kyllä riistäminen yksityis-maanomistuksen muodossa yhä jatkui mutta eihän käsillään työskentelevää työmiestä voitu suurestikaan riistää, koska hän ei paljoakaan tuota. Tällä minä tarkoitan sitä, että häneltä ei voida montakaan dollaria nylkeä. Tosinhan häntä voidaan siinä määrässä riistää, että hänen tuotannostansa otetaan voitto-osingoksi niin paljon, että

hän saa nähdä nälkää, mutta mies, joka häntä täten nylkee, ei tule paljoakaan rikkaammaksi. Siitä johtui, ettei ennen ollut suuria omaisuuksia, joita tiedämme nykyään löytyvän. Rikkauden luominen oli liian vaikeata.

Mutta palatkaamme asiaan. Höyrykoneen keksiminen antoi kahdeksannentoista vuosisadan alkupuolella oleville rikkaille juuri sen välikappaleen, mitä he kipeimmin tarvitsivat. Tehtaat kysyivät rahaa. Työläisillä ei ollut rahaa. Rikkailla oli. Rikkaat miehet rakensivat tehtaita. Se on, he luulivat vain rakentavansa tehtaita. Itse asiassa he samalla ottivat köyhältä mieheltä hänen työkalunsa. Työläiset eivät enää milloinkaan tulisi omaamaan ammattiinsa kuuluvia työkaluja. Heidän työkalunsa olivat hävinneet siinä taistelussa, jossa voimakkaammat säilyvät. Kautta vuosisatojen maailma oli kokenut nälkää noiden vanhojen käsityökalujen tähden. Ne eivät voineet hetkeäkään pitää puoliaan sen jälkeen kun höyry ja koneet keksittiin. Oli aivan oikein ja kohtuullista, että näiden vanhojen käsityökalujen täytyi väistyä. Itse työläisille taasen oli suuri onnettomuus se, että työkalut, jotka seurasivat näitä käsityökaluja, olivat liian kalliit yksityisen omistaa ja vielä se, että ne olivat niin omistettaviksi sopimattomat. Yksi mies ei näet voi käyttää kenkätehdasta, vaikkapa hän sen omistaakin. Tarvitaan paljo miehiä käyttämään koneita ja useita koneita tekemään ihmistyö mahdollisimman tuottavaksi.

Kaiken tämän näkivät nuo ensimmäiset sosialistit ja tästä he vetivät johtopäätöksensä. He näkivät hengesään miten silloiset rikkaat rakentavat tehtaita. He näkivät miten vähemmän rikkaat liittyivät yhteen tehtaita rakentaakseen. Pieniä kumppaniliikkeitä syntyi kaikkialla. Kaikki samalla alalla olevat kilpailivat toistensa

kanssa. Tuotteita tuli monin verroin ja aivan yleisesti uskottiin, että kilpailu on kaupan elinehto.

Pankaapa merkille! Sosialismin juuret löytyvät näiltä kohdin.

Varhaisimmat sosialistiset kirjailijat, jotka ennustivat trustien perustamisen, eivät uskoneet siihen, että kilpailu oli kaupan elinehto. He uskoivat, että kilpailun yksinomaisena tuloksena tulisi olemaan se, että se tuhoo itsensä. He todistelivat tätä oletustaan jokseenkin tähän tapaan:

Tehtailijat eivät harjoita liikettä siksi, että he tahtoisivat hankkia tavaroita yleisölle, vaan siksi, että he haluavat hankkia itselleen liikevoittoa.

Ja koska liikevoiton hankkiminen riippuu suuressa määrässä siitä kuka saa myydä nämät valmistamansa tuotteet, niin tulevat tehtailijat kilpailemaan keskenään tästä oikeudesta.

Tehtailijat voivat kilpailla keskenään ja saada liikevoittoa itselleen edelleenkin niin kauvan kuin kysyntä on suurempi kuin tarjonta.

Mutta tavarankysyntä ei aina tule olemaan suurempi sen tarjontaa. Tilaisuudet saada voittoa tulevat viekottelemaan toisia kapitalisteja ja perustamaan yhä uusia liikeyrityksiä. Markkinat tulevat tavaroita täyteen, koska tuotanto tulee olemaan suurempi, kuin mitä ihmiset kykenevät ostamaan.

Kilpailu tehtailijoiden välillä tulee olemaan niin kiiwas, että voitot aluksi supistuvat hyvin vähiin ja lopuksi aivan täydellisesti häviävät.

Silloin luopuvat tehtailijat säilyttääkseen voittonsa. Voimakkain joko nutistaa heikomman tai ostaa hänen liikkeensä. Monopoleja perustetaan aluksi kilpailun

lopettamisen ja itse kilpailijain pelastamisen tarkoituksella, mutta kun ne ovat muodostetut, käytetään niitäkin kansan rosvoamiseen.

Huomatkaa— tällainen järkeileminen ei ole mikään eilispäivän lapsi. Se on seitsemänkymmenen vuoden vanha. Se tuntuu niin hiljattain keksityltä siksi, kun se on vasta nyt toteutunut. Ei kukaan, joka katselee elämää avoimin silmin, usko enää, että kilpailu on liikkeen elämän elinehto. Tämä fraasi on kuollut jo niidenkin miesten huulilta, joilla oli tapana sitä käyttää. Senaattori Hanna-vainaja oli yksi niitä, joka arveli, että kauppa ei voinut kukoistaa ilman kilpailua. Mutta v:n 1898 suuren trustinousun aikakautena sanoi senaattori Hanna: "Ei ole kysymys siitä uskovatko liikemiehet trusteihin, vai eivätkö; vaan siitä, tahtovatko liikemiehet joutua perikatoon kilpailun kautta, vaiko pelastua yhteistoiminnan kautta."

Kuinka lieneekin, trustien olemassaolo on täydellisesti toteennäyttänyt sosialistien olleen oikeassa ennustaessaan niiden tulevan. Ja trustit *tulivat* sillä tavalla kuin nuo entisajan sosialistit sanoivat niiden *tulevan*.

Siirtykäämme nyt tarkastelemaan, mitä nuo sosialistikirjailijat ajattelevät trusteista, joita he niin tarkoin kuvasivat, jo ennenkuin niitä oli olemassakaan, mitä he uskoivat niistä tulevan ja minkä he arvelivat antavan niille kuoliniskun.

Ettehän koskaan ole kuullut yhdenkään sosialistin moittivan trusteja pelkästään sillä perusteella, että ne ovat olemassa. Yhtähyvinhän sosialisti voisi moittia vihreätä omenaa, joka kukasta on kehittynyt. Itse asiassa pitävät sosialistit trusteja vihreinä omenina teollisuuskehityksen puusta kehittyneinä. Mutta yhtä vähän he

ovat aikoneet hävittää näitä teollisuuden vihreitä omenia, jotka tekevät mailman sairaaksi, kuin he haluavat hävittää ne vihreät omenat, joista pikku pojat sairastuvat. He eivät halua tehdä sitä, ensiksikin koska he hyväksyvät kehitysoopin kaikilla aloilla, eikä ainoastaan luonnontieteellisellä; toiseksi, koska he tietävät, että jos nuo poikia sairaiksi tekevät vihreät omenat saavat kypsyä, ovat ne ihmiselle terveelliset. Sanalla sanoen, sosialistit pitävät trusteja ja yksityisiä monopoleja teollisuuskehityksen yhtenä asteena; asteena, jota me emme voineet välttää; kehitysasteena, joka useissa suhteissa edustaa suurta edistysaskelta koko edelläkäyneeseen sivistyskehitykseen nähden ja vielä lisäksi kehitystastetta jota emme voi keskeyttää keskeyttämättä samalla koko sivistyskehitystä. Siksiäpä sosialistit asettuvat seuraavalle kannalle: *On aivan kehitysvastaista puhua trustien hävittämisestä tai edes tehokkaasta säännöittelystä.*

Yhteismonopoleja ei voida hävittää muulla tavalla kuin sillä millä vihreitä omeniakin hävitetään — murskaamalla ne ja pysäyttämällä kehityskulku joka omaan valtaansa jätettynä antaa lopulta hyvän hedelmän.

Yksityismonopolia ei voida tarkoitustaan vastavasti säännöitellä koska ne niin kauvan kuin niillä on oikeus olla olemassa säännöittelevät hallituksen toiminnan, sen sijaan, että antaisivat hallituksen säännöitellä niiden toimintaa. Ne tulevat määräämään hallituksen toiminnan siitä syystä, että niiden suuret voitot muuten joutuisivat vaaralle alttiiksi ja heidän suunnaton kapitaa-linsa taas antaa heille vallan menetellä niin.

Toisin sanoen, sosialistit sanovat, että kehityksen on annettava kulkea yhä eteenpäin. Mitä he tällä sitten tarkoittavat? He tarkoittavat, että trustiperiaatteen

hyvät puolet pitää säilyttää ja pahat taasen täydellisesti hävittää. Mitkä ovat sitten nuo hyvät puolet? Säästäminen, jonka suuri, hyvin järjestetty tuotanto saa aikaan ja tuon umpimähkäisen kilpailevan tuotannon aikaansaaman haaskaamisen välttäminen. Ja mitkä ovat sitten nuo huonot puolet? Se tavarankuluttajain kiskomisvalta jonka yksityis-monopoli antaa kauppahintain ja hallituksen politiikan kontrolleeraamisen kautta.

Sosialistit väittävät, että hyvä voidaan säilyttää ja paha hävittää tässä suhteessa muuttamalla yksityiset monopolit yleisiksi monopoleiksi — toisin sanoen, siten että hallitus ottaa trustit haltuunsa ja että kansa ottaa käsiinsä hallituksen. Tämä voi näyttää siltä, mitä sosialismin vastustajat kutsuisivat "meidän patenttiksemme". Se ei ole sitä. Se ei ole enempää "meidän patenttimme" kuin mitä trustit ovat "meidän patentejamme". Sosialistit eivät ole keksineet yksityisiä monopoleja eikä yleisiä monopoleja. Sosialistit eivät ole tappaneet kilpailua. Kilpailu tappoi itse itsensä. Sosialistit vain hyvin yksinkertaisesti näkivät jo ennakolta, että liian suuri kilpailu lopettaisi kaiken kilpailun ja johtaisi siten yksityis-monopolin syntymiseen.

Ja kun he olivat nähneet niin pitkälle, katsoivat he vähän pitemmälle ja huomasivat, että yksityis-monopoli ei tuottaisi pelkkää siunausta. He näkevät, että sen varjossa tultaisiin harjoittamaan rosvoamista uudella, ennen kuulumattomalla tavalla ja suunnattoman suuressa mittakaavassa. He tiesivät, että ihmiset eivät pidä rosvoamisesta missään muodossa. He tiesivät, että ihmiset tulisivat kohottamaan sotahuudon sitä vastaan yhtäläillä kuin nyt huudetaan trusteja vastaan. Ja he uskoivat, että senjälkeen kun ihmiset olisivat koettaneet

hävittää trustit onnistumatta, että senjälkeen kun ihmiset olisivat yrittäneet säännöitellä trustien toimintaa, siinäkin onnistumatta, niin luopuisivat yrityksestään katkaista kehityksen kulkua ja koettaisivat saada itsellensä trustien tuottamat voitot, ottaen ne omikseen.

Tämä voi olla typerä ajatus, mutta ainakin osaksi se on osoittautunut todeksi. Se on näytetty toteen, että yksityis-monopoli säästää äärettömän suuria summia, joita tuhlatiin kilpailun aikakaudella siihen, saisiko tämä tai tuo mies voiton myydyistä tavaroista. Ostajaan nähden ei ole mitään väliä sillä, kutka kapitalistit häntä nylkevät. Mutta kun kapitalistit kilpailevat keskenään, joutui ostaja maksamaan kaikki kilpailun aiheuttamat kulut.

Yksityismonopoli on suuressa määrässä alentanut trustituotteiden myyntikustannuksia, se kun on karkoittanut yksityiset kilpailijat kauppamarkkinoilta. Yksityismonopoli on halventanut myöskin tuotantokustannuksia ottamalla käytäntöön suurtuotannon lukemattomia säästämiskeinoja.

Mutta yksityismonopoli ei koskaan ole luovuttanut näitä säästöjä ostajien hyödyksi, eikä tule koskaan sitä tekemään. Yksityismonopoliin omistajat ovat tosin antaneet muutamia säästön tuottamia etuja ostajille, mutta ei useita. Se mitä he ovat antaneet, on ainoastaan hyvin pieni osa siitä, mitä he itse saavat. Sehän se on suurimpana vitsauksena nykyään. Toimeentulo on äärettömän vaikea meidän päivinämme. Noin kahdentoista vuoden aikana on se käynyt yhä hankalammaksi. Yhä jyrkemmäksi käy vaatimus, että jotakin täytyy tehdä trusteihin nähden.

Ensimmäinen vaatimus oli, että trusteja täytyi hävittää. Nykyään on herra Bryan melkein ainoa, joka ei ole tullut vakuutetuksi siitä, että trusteja ei voida hävittää, kaikki toiset vaativat, että trustit tulee säännöstellä ja pahimmat pomot lähettää vankeuteen. Tähän päivään mennessä ei yhtäkään trustia ole saatu säännöteltä, eikä yhtäkään trustipohattaa ole lähetetty vankeuteen. Onhan tietysti virallisesti Standard Öljy-yhtiö, Amerikan Tupakka-trusti ja Hiili-trusti pesty yli-oikeuden pesulaitoksen sinisessä vedessä ja asetettu kuivamaan valkoisena kuin lumi. Mutta herrat, jotka nyt eivät ole aivan umpisokeita, tietävät, että asianlaita ei kuitenkaan ole niin. He tietävät, että Standard'in Öljy-yhtiö, Amerikan Tupakka-trusti ja Hiili-trusti ovat ottaneet vain naamiot silmilleen ja jatkavat rosvoustaan. Ja näin siis on tullut toteennäytetyksi se sosialistien väite, jonka he seitsemänkymmentä vuotta sitten lausivat: että mikään hallitus ei voi hävittää eikä valvoa trustien toimintaa.

Se siitä, mitä sosialistit uskovat, että sosialismi alentamalla kauppatavarain hinnat tuotantokustannusten tasolle tekisi kansalle ostajina. Mutta sosialistit uskovat, että sosialismi tekisi vielä enemmänkin hyvää kansalle työläisinä. Katsoppas työläisen kurjaa tilaa nykyään. Hänellä on oikeus elää, mutta hänellä ei ole mitään oikeutta välikappaleisiin millä elää. Hän ei voi elää ilman työtä ja kuitenkin hänen täytyy hakea työtä, kuin olisi se jokin etuoikeus — eikä oikeus. Koneiden aikakausi on tehnyt mahdottomaksi työskentelemisen ilman koneita. Työläiset eivät omista koneita, eivätkä voi päästä edes niiden avulla työskentelemään muilla ehdoilla kuin mistä voi sopia työnantajan kanssa.

Sosialistit kehoittavat ihmisiä miettimään tällaisessa ennen kuulumattomassa asemassa olemisen seurauksia. Ensiksikin on työnsaanti hyvin epävarma. Ei kukaan tiedä, kuinka kauan hän saa olla työssä. Ehkä ei enää huomennakaan. Mitä erilaisimmat syyt voivat aiheuttaa työmiehen työttömäksi joutumisen. Wall-kadun herrat voivat tehdä raha-asiain tilan niin häilyväksi, ettei teollisuus voi menestyä. Liike-elämä voi käydä hiljaiseksi siitäkin syystä, että tuotanto on suurempi kuin menekki. Ahne työnantaja voi joututtaa lakon syntymistä koettamalla alentaa työläistensä palkkoja. Mikä tahansa näistä monista syistä voi missä silmänräpäyksessä tahansa tulla työläisen ja koneen väliin, jota ilman hän ei voi työskennellä.

Mutta vielä pahempi, kuin tämä epävarmuus on, on se ehdoton varmuus, että miljonnia miehiä on välttämättömyydellä aina työttöminä. Ajat eivät ole milloinkaan niin hyvät, että löytyisi työtä jokaiselle. Useimmat ihmiset eivät sitä tiedä, mutta parhaimpinakin aikoina on aina miljona miestä työttömänä. Huonoina aikoina taasen työttömänä olevien miesten lukunäärä joskus nousee yli 5,000,000.

Ihmiset kipeästi tarvitsevat tavaroita, joita he voisivat valmistaa. Kipeästi tarvittaisiin kenkiä, jauhoja, vaatteita, taloja, huonekaluja ja polttoaineita. Nuo miljonat miehet, jos he saisivat käyttää koneita, voisivat valmistaa kaikkea näitä välttämättömiä tarpeita niin paljon kuin niitä tarvitaan. Jos he vain saisivat tehdä työtä, niin heidän ansaitsemansa raha tulisi suuressa määrässä lisäämään liikkeessä olevaa rahamäärää. Silloin olisi kaikilla suuremmat ostamismahdollisuudet. Mutta he eivät voi tehdä työtä, koska he eivät omista

koneita, joita ilman he eivät voi työskennellä, ja ne miehet taas, jotka omistavat koneet, eivät anna heidän niitä käyttää, koska he eivät näe niiden käyttämisestä olevan heille itselleen hyötyä.

Sosialistit sanovat että tällainen asema on kauhisuttava. He ovat aivan ymmällä sen johdosta, että kansa voi sellaista sietää. He uskovat, että jos kansa ymmärtäisi tämän, ei se sitä sietäisi. Muutamia asioita on helpompi ymmärtää kuin toisia. Jos nämät 5,000,000 miestä olisivat uppoamaisillaan olevassa laivassa niin lähellä rantaa, että he voisivat uimalla saavuttaa sen, ja jos työnantaja-luokka olisi estämässä heitä uimasta rantaan pelkästään siitä syystä, että työnantajaluokka ei nyt tarvitse heidän palveluksiaan — silloin ymmärtäisivät ihmiset tämän *asian*. Sosialistit arvelevat, että ihmiset pian ymmärtävät nykyisenkin aseman.

Vielä on toinenkin asia, jonka sosialistit toivovat ihmisten pian ymmärtävän. Se, että sallitaan muutamien ihmisten käyttää hyväkseen koneita, joilla kaikkien toisten täytyy nälän uhalla saada työskennellä, pakoittaa kaikki muut ihmiset kilpailemaan niiden käyttämisestä. Jos ei löytyisi enemmän työmiehiä kuin mitä kapitalistit tarvitsevat, ei olisi myöskään sellaista kilpailua. Mutta aina täytyy olla enemmän työväkeä kuin mitä kapitalistit tarvitsevat. Se tosiasia, että kapitalisti tahtoo saada voittoa työläisen työstä vaikuttaa sen, että työläinen ei voi ostaa takaisin samaa esinettä, jonka hän on itse tehnyt. Näin ollen on luonnollista, että kauppa aina tulee olemaan pienempi kuin mitä ihmiset todellisuudessa tarvitsisivat. Ja koska jokainen työläinen voi koneilla valmistaa suuret määrät tavaraa, on silminnähävä seuraus se, että ainoastaan osa työ-

läisistä tarvitaan valmistamaan sitä tavaramäärää, jonka myyminen tuottaa voittoa. Siitä johtuu, että ei löydy työtä kaikille.

Ja koska työläisiä on enemmän kuin työtä, niin johtaa se siihen, että työläiset ovat pakoitettut keskenään kilvoittelemaan työnsaannista. Ainoastaan osa työläisistä voi saada työtä ja jokainen tietysti kilvoittelee saadakseen olla näiden joukossa. Työläiset, jotka ovat ilman työtä, ovat aina halukkaat tekemään työtä vaikkapa eivät saisi enempää palkkaa kuin juuri senverran, millä katsovat voivansa elää. Siitä johtuu, että palkkojen perustana on aina elintarpeiden hinta. Jos elintarpeet ovat kalliit, ovat myöskin palkat huonot. Kummassakin tapauksessa ei työläiselle jää mitään jäljelle, kuin hän on maksanut elatuksensa.

Sosialistit sanovat, että tällainen asiain tila ei ole oikea. He ymmärtävät kyllä sen, että kapitalisti ostaa työvoimaa aivan samoin kuin hän ostaa harkko-rautaa, mutta he sanovat, että työ on sentään suuremman arvoista kuin harkko-rauta. He sanovat, että työtä tulisi arvostella sen mukaan minkä arvoinen työn tuote on, eikä työväentarpeiden kireyden mukaan. He sanovat, että asiain näin ollen antavat koneet suurimman hyödyn niiden harvoille omistajille, eikä ainoatakaan näiden oikeuttamaa eduntoivetta suurelle työläisjoukolle. Ei enempää kuin ennenkään työläinen uskalla toivoa muuta kuin juuri senverran, että hengissä pysyy. Uudelleen ja yhä uudelleen osottavat viralliset tilastot, että suurin osa tämän maan asukkaista on niin köyhiä, että heillä ei ole edes kattoa päänsä päällä.

Sosialistien tarkoitus on antaa työläisille kaiken mitä ne tuottavat. Ja kun sosialistit sanovat "työläisil-

le”, eivät ne tarkoita ainoastaan niitä, joilla on päällyshousut päällään ja jotka kulettavat päivällisensä astiasa työpaikalleen. He tarkoittavat jokaista, joka tekee hyödyllistä työtä. Sosialistit pitävät rautateiden ylijohdajaa yhtäläillä työmiehenä kuin he pitävät miestä joka työskentelee radankorjuussa. Mutta ne eivät pidä rautateiden osakkeiden eikä bondien omistajia työläisinä. He pitävät näitä loisina, jotka elävät toisten työntuloksista, omistaessaan veturit, vaunut ja muut välineet joilla työläiset työskentelevät, ja koska koneiden omistaminen on se nuija, jolla sosialistit sanovat kapitalistien panevan toimeen ryöstönsä, sanovat sosialistit myöskin, että ainoa keino, millä voidaan estää tämänlainen ryöstäminen, on se, että otetaan tuo nuija pois. Siitä ei ole mitään hyötyä, jos tuo nuija otettaisiin niiden miesten kädestä, jotka sitä nykyään pitävät ja annettaisiin yksityisille työläisille, sillä sehän olisi yksityisen omistusoikeuden periaatteen säilyttämistä ja silloin omistusoikeus joutuisi taasen harvojen käsiin ja rosvoaminen jatkuisi yhtä häikäilemättömänä kuin ennenkin. Sosialistit uskovat että ainoa keino on se, että hävitetään tämä nuija sillä tavalla, että annetaan kansan hallituksen kautta omistaa tämä suuri koneisto ja sen tuotanto.

Tämä on sosialismin ydin — trustit ovat saatavat yhteisomaisuudeksi samoin kuin hallituskin. Sosialismin vastustajat — on tarpeetonta tässä tutkia syitä miksi he sitä ovat — eivät jätä käyttämättä yhtään tilaisuutta missä voivat levittää sitä käsitystä, että löytyy useampia lajeja sosialismia, kuin on herra Heinz'in kuuluisia tuotteita. Se ei ole totta. Löytyy enemmän kuin 30,000,000 sosialistia maailmassa. Ei yksikään

kieltäytyisi kirjoittamasta tämän luvun alle nimeänsä eikä myöntämästä, että tämä on sosialismia. Jokaisella sosialistilla on omat yksilölliset käsityskantansa siitä, kuinka ihmiskunta kehittyisi, jos kurjuus poistettaisiin, mutta kaikki sosialistit ovat samaa mieltä siinä, että heidän filosofiansa ydin on elämisen välineiden yhteisomistus kansanvaltaisen hallituksen vallitessa, ja tähän verrattuna ovat kaikki muut ajatukset sosialismista vähäarvoisia ja epäoleellisia. Yhteisomistus on se kallio, jonka päällä olemme päättäneet joko seisoa tai kaatua.

Sosialistit ovat erimieliset vain menettelytavasta miten saada tuo yhteisomistus toteutettua. On kourallinen sosialisteja esim., jotka uskovat olevan välttämättöntä vastustaa työväen unioita, jotta tämä saataisiin toteutettua. Kaikki toiset sosialistit taas työskentelevät käsikädessä näiden unioiden kanssa.

Sosialistien keskuudessa on erimielisyyttä myöskin siitä, kuinka hallituksen tulisi menetellä saadaksensa haltuunsa teollisuus-trustit, rautatiet, sähkölennättimet, telefontit, pikälähetys-yhtiöt j. n. e. Muutamat sosialistit ovat sitä mieltä, että ne pakkoluovutuksella otettaisiin valtion huostaan ja he perustelevat käsitystään sillä teorialla, että kansalla on oikeus ryhtyä sellaiseen voimakkaaseen toimenpiteeseen. Yhdessä suhteessa heillä on erinomainen auktoriteetti puolellansa. Lukekaa mitä Benjamin Franklin sanoi omistusoikeudesta v. 1776 kokouksessa, jonka tarkoitus oli hyväksyä uusi perustuslaki Pennsylvanialle:

“Otaksukaamme, että joku intianiheimo myöntyisi nyt muodostamaan sivistyneen yhteiskunnan. Jokainen yksilö toisi yhteiskunnan varasto-aittaan tuskin muuta kuin pysynsä ja peitteensä, sillä nykyään hänellä ei ole juuri muuta. Nyt tiedämme, että kun joku heistä on yrittänyt pitää useampia sikoja, ei hän ole voinut säilyttää sitä omaisuutta,

sillä kun heidän metsästyssääntönsä on sellainen, että metsästäminen on luvallista kaikille, ovat hänen naapurinsa tappaneet niitä milloin tahansa ovat muonavaroja tarvinneet. Omaisuuden kasaaminen sellaisessa yhteiskunnassa ja sen turvaaminen kaikille jokaisessakin yhteiskunnassa voi tapahtua vain siten, että yhteiskunta yhteisvoimin suojelee sitä, valvoen lakien noudattamista.

“Yksityisomaisuus on niin muodoin yhteiskunnan luoma ja on se yhteiskunnan peruutuksen alainen, milloin tahansa tämän tarpeet vaativat vaikkapa viimeiseen penniin asti.”

Meidän ei tarvitse muuta kuin viitata itsensäilyttämislakiin näyttääksemme toteen sen, että jos ihmiset tulevat varmasti vakuutetuksi siitä, että heidän elämänsä riippuu trustien pakkoluovutuksesta, niin silloin on tämä pakkoluovutus oikeutettu. Kun ihmiset tulevat eräälle nälän ja kurjuuden asteelle, niin ne eivät välitä hituistakaan mistään muusta laista, paitsi tuosta korkeimmasta, joka sanoo, että heillä on oikeus elää.

Luulen että useimmat sosialistit kaksikymmentä vuotta sitten suosivat pakkoluovutusajatusta. Nykyään ollaan taipuvaisia kannattamaan lunastusmenettelyä. Eipä siksi, että sosialistit olisivat muuttaneet mielihpidettään siihen nähden mitä tulee asian oikeudenmukaisuuteen. Sitä he eivät ole tehneet. Mutta he ovat tulleet huomaamaan, että ostomenetelmä on helppo ja nopeampi keino. Victor Berger, ensimmäinen sosialistinen kongressimies, esitti Edustajahuoneessa trustilaki-ehdotuksen, jossa hän ehdotti, että hallitus ostaisi kaikki trustit jotka tuottavat kukin alallaan enemmän kuin neljäkymmentä prosenttia ja maksaisi niistä täyden hinnan — siitä poisluettuna tietystikin tuulen, veden ja kaiken keinotekoisesti paisutetun arvo-paperien hinta. Lyhyesti sanoen eripuraisuudet, jotka sosialistipuolueessa vallitsevat tässä korvaamiskysy-

myksessä, eivät ensinkään eroa niistä mielipide-eroavaisuuksista jotka olivat olemassa siihen kysymykseen nähden, mikä olisi paras tapa neekerien vapauttamiseksi. Vuosia ennen sisällissotaa ehdotti Henry Clay, että hallitus ostaisi neekerit maksamalla heistä kaksinkertaisen kauppahinnan ja antaisi heille vapauden. Hän sanoi, että tämä tulisi olemaan halvin ja pikaisin pohjois- ja etelä-valtioiden kaikkien eripuraisuuksien ratkaisukeino. Orjien omistajat eivät olleet halukkaita suostumaan tähän ehdotukseen ja kuitenkin vapautti Lincoln orjat maksamatta senttiäkään heistä.

Kun sosialistit puhuvat trustien ostamisesta, he tietystikin ottavat selville mistä saavat *rahaa* näiden lunastamiseen. He aikovat ottaa rahat trustien voittoosingoista. Sellainen oli edustaja Bergerin laatima lakiehdotus. Se on huono trusti, joka ei maksa osakkeiden ja bondien omistajille vähintään kymmentä prosenttia todella sijotetusta pääomasta. Useimmat maksavat enemmänkin ja muutamat pikatavarayhtiöt maksavat väliin viisikymmentä, jopa satakin prosenttia.

Sosialistien ehdotus on se, että hallitus maksaisi trusteista niiden hinnan kahden prosentin valtiobondeilla ja joka vuosi panisi tarpeeksi rahoja kuoletuslainarahastoon niin että bondit voitaisiin lunastaa enintään viidenkymmenen vuoden kuluessa. Räsitus, minkä trustien ostaminen tuottaisi, tasaantuisi siis vähän enemmän kuin kahden sukupolven maksettavaksi, mutta sosialistit sanovat, että tämä taakka tulisi olemaan vain nimellinen, koska hinnat voitaisiin suuressa määrässä alentaa, vaikkakin suoritetaan trusteille maksua, ja kun bondit olisivat lunastetut, voitaisiin hinnat alentaa niin alas kuin kustannukset sallivat.

Ne, jotka tuntevat vähän, tai ei ensinkään sosialismia, uskovat että sosialistit ovat erimielisiä myöskin väkivallan käyttämisen hyödyllisyydestä sosialismin hyväksi. Se on suurin erehdys mitä voidaan ajatella. Ennen kaikkia sosialistipuolue on rauhanpuolue. Kun Saksa ja Englanti v. 1911 olivat valmiit käymään toistensa kurkkuun kiinni, niin juuri sosialistipuolue kutsui kokoon 200,000 miestä Berlinissä eräänä sunnuntai-iltapäivänä ja he sanoivat, että jos sota syttyy, eivät Saksan sosialistit tule menemään taistelurintamaan. Yleisestihän siihen aikaan myönnettiin, että juuri Saksan sosialistien kanta tässä asiassa oli se, joka eniten kuin mikään muu, esti sodan syttymisen.

Socialistit asettuvat rauhan kannalle myöskin siinä suhteessa millä tavalla sosialismi on toteutettava. Sosialistit ovat kaiken kaikkeaan vain yksinomaan poliittisen ja unionistisen toiminnan puolustajia. Milloin tahansa on heillä tilaisuus äänestää, niin eivät he milloinkaan epäile äänestää pommien ja kuulien hävittämisen puolesta. Sosialistit käsittävät näet, että he voivat voittaa ainoastaan siinä tapauksessa, että he saavat kansan enemmistön puolelleen. Siitä johtuu, että he päätettyään vaalitaistelun tänä-iltana, ryhtyvät heti seuraavana aamuna toiseen. He käyttävät ahkerasti painokonetta ja suutansa. Heillä ei ole milloinkaan toiminnan väliaikaa.

Socialistit myöntävät todeksi sen, että sosialismin perusta on järki ja että dynamiitin käyttäminen vierotaisi ihmiset siitä sadaksi vuodeksi. Jokainen sosialisti, joka uskoo toisin, on samallinen puolueessa löytyvä sisällinen rikoksellinen joita löytyy jokaisessa toisessakin puolueessa - ja aivan yhtä harvinainen. Tasa-

valtalaisten puolueella oli Guiteau'nsa ja Czolgosz'insa, mutta nopeammin kuin nämä erotettiin, tulisi sosialistipuolue eroittamaan jäsenensä, joka tekisi suuren rikoksen puoluetta vastaan.

Sosialistit puolueena suhtautuvat väkivallan käyttämiseen aivan samalla lailla kuin Abraham Lincoln. Jos sosialistit voittaisivat kansallisissa vaaleissa ja kapitalistit eivät tottelisi, vaan komentaisvat sotajoukot heidän kimppuunsa, niin sosialistit tulisivat käyttämään kaikkea väkivaltaa mitä suinkin voisivat, pakottaaksensa porvareja tottelemaan. Mutta niin kauvan kuin he ovat vähemmistönä, noudattavat he niitä lakeja, joita kapitalistit laativat, mutta niin pian kuin sosialistit ovat enemmistönä, tulevat he vaatimaan vaikkapa tykkien nojalla, että kapitalistit noudattavat lakeja joita sosialistit laativat.

III LUKU

SIVEELLISET VEIJARIT JA HEIDÄN ANKARAT SYYTÖKSENSÄ SOSIALISMIA VASTAAN.

Vanha sananlasku sanoo, että puun alla, joka kantaa parhaimmat hedelmät, on eniten kalikoita. Kylliksi kalikoita löytyy sosialismipuun alla täyttääksemme niillä vaikka puuvajan. Muutamissa kalikoissa on rehellisen miehen leima. Toisissa ei. Meidän aikamme suuret valtiolliset veijarit ovat sosialismin ankarimmat vastustajat. Nuo mahtavat pomot sanovat, että sosia-

lismi ei ole ainoastaan uskonnon vastustaja, vaan että sosialismi haluaa hävittää perheen. Nämä veijarit sanovat myöskin, että sosialismi puolustaa vapaata rakkautta.

Tuntuu huvittavalta kuulla veijarin vastustavan sosialismia sillä perusteella, että se on uskontoa vastaan. Voipi tuntua naurettavalta kuulla herrasmiehen, jolla on sellainen maine, kuin Reno'lla, moittivan sosialismia siitä, *että se tahtoo panna käytäntöön vapaarakkauden ja siten hävittää perheen*. Mutta sellaisia syytöksiä ei voi torjua pelkästään nauramalla niille. Rehelliset miehet ja naiset tahtovat nim. tietää totuuden.

Totuus on nim. se, että syytös sosialismin uskonto-vastaisuudesta on aivan väärä. Sosialismi on pelkästään taloudellinen kysymys. Sillä ei ole sen enempää tekemistä uskonnon kanssa, kuin mitä sillä on tekemistä astronomian kanssa. Sosialisteja on jokaisessa uskonnollisessa lahkokunnassa, on myöskin sosialisteja, jotka eivät kuulu mihinkään uskonnolliseen lahkokuntaan. Eikä löydy mitään syytä, miksi ei niin olisi. Sosialismin pyrkimys ja päämäärä on se, että kansa hallituksen kautta omistaisi, käyttäen sitä omaksi hyväkseen, suurtuotannon ja jaon koneiston, jonka nyt omaavat trustit. Joko on tämä pyrkimys oikea tai on se väärä. Ja olkoon se oikea tai väärä, eihän kenenkään uskonnollisilla mieliteilloilla ole mitään tekemistä siinä, mitä hän tästä ajattelee.

Mutta vaikka sosialismi ei ole missään suhteessa uskontovastainen, on se yhdessä suhteessa uskonnon puolesta. Jo niin luotettava auktoriteetti kuin on Encyclopedia Britannica, sanoo, että "socialismin siveys-

oppi on yhtäpitävä kristillisen siveysopin kanssa”. Yksi kristinuskon pyrkimyksiä on rakentaa oikeutta maan päälle. Sosialismin ainoa ja yksinomainen pyrkimys on rakentaa oikeutta maan päälle. Sosialismi pyrkii rakentamaan oikeutta antamalla jokaiselle yksilölle yhtäläisen tilaisuuden tehdä työtä, ja siis samalla ottamalla jokaiselta ihmiseltä vallan anastaa toisen työntuloksia. Että sosialistien ohjelma sisältäisi sanaakaan veijarien ja laiskottelijoiden puolustukseksi, sitä eivät veijarit eivätkä laiskurit ole siitä löytäneet.

Sosialistien ohjelma ei sisällä myöskään sanaakaan Reno'n tapaisen herrasmiehen puolustukseksi. Sosialistit pyytävät avomielisesti anteeksi, että he epäilevät noiden rikkaiden miesten vilpittömyyttä heidän sanoessaan, että sosialismi hävittäisi perheen tuomalla sijaan vapaarakkauden. Sosialistit sanovat, että parhain todistus siitä, että nämät herrat eivät laisinkaan usko tätä, on se, että he eivät pyri jäseneksi sosialistipuolueeseen. Sillä onhan tosi, että muutamien näiden vaimot jättävät kylliksi avioeroanomuksia.

Kääntyessään kapitalistiluokan puoleen sosialistit siis sanovat seuraavaan tapaan:

“Jos perheen säilyttäminen riippuu teistä, niin Jumala varjelkoon perhettä. Jos naisellisten naisten suojeleminen on teidän tehtävänne, Jumala auttakoon naisia. Te ette ole kaikki pahoja, mutta te kaikki teette pahaa. Muutamat teistä tekevät väärin tietämättään, toiset teistä taasen tekevät sitä tietten, tahtoisesti. Mutta tiedättepä te sen tai ette, kaikki te kuitenkin teette pahaa, koska teidän kapitalistinen järjestelmä on paha. Teidän järjestelmänne saattaa jopa nekin, jotka tahtoisivat tehdä hyvää, tekemään pahaa. Se pa-

koittaa teidätkin lihomaa lapsityöstä, koska teidän kilpailijannekin lihovat lapsityöstä. Se pakottaa teidät lihomaa naisten työstä, koska teidän kilpailijannekin lihovat naisten työstä. Se pakottaa teidät lihomaa miesten työstä, koska teidän kilpailijannekin lihovat miesten työstä. Se pakottaa teidät pitämään miehet, vaimot ja lapset köyhinä, koska te ette millään muulla tavalla voisi rikastua.

“Ja te pelkääte, että sosialismi hävittäisi kodin. No miksi te ette sitten hitustakaan ole huolissanne siitä, että köyhyys, jonka kapitalismi synnyttää, hävittää perheen? Miksikä teitä niin vähän huolestuttaa se, että pikku lapset riistetään kotilieden äärestä ja koulusta työskentelemään tehtaissa tai suurissa liikkeissä nälkäpalkkoilla? Miksikä te niin hyvin kykenette hillitsemään suunne, vaikka viralliset tiedonannot ilmoittavat, että enemmän kuin 5,000,000 vaimoa ja tyttöä ovat pakotetut menemään päivätyöhön siitä syystä, että heidän miehensä ja isänsä saavat niin huonoa palkkaa, etteivät kykene perhettään elättämään? Miksikä te voitte niin tyyneesti kantaa sen, että valkoinen orjakauppias saa kynsiinsä nuoren tytön suuresta osasto-kaupasta?

“Eivät nämä tosiasiat, ei edes yksikään näistä, te rikkaat herrasmiehet, jotka vastustatte sosialismia, näy johdattavan teidän mieleenne, että olosuhteet, jotka ovat tehneet teidät rikkaiksi, olisivat mitenkään vaikuttaneet perhe-elämän höllentymiseen ja vapaarakkauden edistämiseen. Mutta te olette olevinanne aivan hämmästyksissänne, kun sosialistit esittävät ohjelman, jonka vilpitön ja yksinkertainen tarkoitus on estää teitä, jotka ette tee mitään hyödyllistä, ryöstämästä

niitä, jotka tekevät kaiken. Jos teillä on muita syitä vastustaa sosialismia, niin tuokaa ne julki. Mutta älkää esiintykö yleisen säädyllyisyyden nimessä muka vaimojen ja lapsien suojelijoina. Teidän kätenne eivät ole puhtaat.”

Sosialistit vakuuttavat, että sosialismi paljon suuremmassa määrässä, kuin kapitalismi milloinkaan, puhdistaisi, ylentäisi ja elähyttäisi perhe-elämää. He perustelevat tämän seuraavasti:

Jos kerran köyhyys ei ole hyvä perhe-elämälle, niin ei kapitalismikaan ole hyvä perhe-elämälle, koska kapitalismi merkitsee köyhyyttä tai ainakin köyhyyden pelkoa kaikille muille paitsi joillekin harvoille, eikä voi milloinkaan merkitä muuta. Kapitalismi ei voi milloinkaan olla mitään muuta, koska se on loiseläjä luonteeltaan. Se elää ja voi yksinomaan elää riistämällä työläisluokkaa.

Jos kerran se, että jokainen saa kylliksi, ilman että kukaan saa liian paljon tai liian vähän, puhdistaa, ylentää ja elähyttää perhe-elämää, niin sosialismi tulee sen puhdistamaan, ylentämään ja elähyttämään. Sosialismi tahtoo antaa kansan käsiin nykyisen suuren tuotantokoneiston, jota se voi käyttää täydellisesti ja vapaasti omaksi hyväkseen, eikä kenenkään yksilön hyväksi.

Luonnollisesti ei perhe-elämää voida parantaa ilman suuria muutoksia. Tähän selvään tosiasiaan perustuu kapitalistien koko hyökkäys sosialismia vastaan, että ne muka tahtovat hävittää perheen. Sosialistit uskovat, että vapautus köyhyydestä vaikuttaisi perinpohjaisesti ja syvästi perhe-elämään. Ja sosialistiset kirjailijat ovat yrittäneet kuvailla maailmaa

sellaisena, kuin se tulisi olemaan, kun kaikki puute ja kurjuus olisi poistettu tuolta läheisten ihmisten pikku ryhmältä, jota kutsutaan perheeksi.

He kuvaavat naista seisomassa varmana omilla jaloillaan; toisessa kädessään pitäen äänestyslippua ja lain suojelemana voiden elää kättensä työstä joko kodissa tai sen ulkopuolella — tyytyväisenä ja itseään kunnioittavana. Mutta yksikään sosialisti ei ole milloinkaan kuvannut maailmaa sellaisena, että nainen olisi pakotettu työskentelemään kotinsa ulkopuolella, jos hän ei sitä halua. Sellaisen kuvaaminen on säästetty nykyajan kapitalismin tehtäväksi. Vielä väittävät sosialistit, että sosialismi tekee naisen taloudellisesti riippumattomaksi, takaamalla sen, että hän saa työstään täyden palkan. Ei yksikään nainen olisi pakoitettu menemään naimisiin saadakseen itselleen kodin. Ei köyhyys pakottaisi ketään olemaan kodissa, jossa häntä kohdellaan huonosti. Lastensa tähden hän voisi jäädä sinne, jos haluaisi, mutta ei mikään häntä siihen pakotaisi. Hän olisi hyvin yksinkertaisesti vapaa menettelemään aivan niinkuin hän katsoisi oikeaksi — jos hän viisaasti valitsisi, olisi se hänelle hyväksi, jos taas tyhmästi, tuottaisi se hänelle kärsimyksiä.

Lyhyesti sanottuna, sellainen on sosialistien luoma kuva naisen asemasta sosialistisessa yhteiskunnassa. Ei yksikään sosialisti väitä, että se kuvaa täydellistä maailmaa. Täydellisessä maailmassa ei löytyisi houkioita, hurjapäitä, eikä irstaita henkilöitä. Maailmassa nykyään vallitsevat kovat olot ja entisaikojen vielä kovemmat olot ovat synnyttäneet liian paljon houkioita, hurjapäitä ja irstaita ihmisiä, jotta voisi uskoa, että nämät pian voidaan saada viisaiksi, järkeviksi ja

hyviksi. Sosialistit, vaikka valoisia toivovatkin, eivät kuitenkaan ole niin suuria optimisteja. Heillä ei ole todellakaan mitään patenttiohjelmaa, jolla voitaisiin äkkiä tehdä ihmiset hyviksi.

Heidän ainoa pyrkimyksensä on omata ohjelma, jonka vallitessa ihmiset voivat olla hyviä, jos he haluavat. He tietävät liiankin hyvin, että sosialismin päästessä valtaan kaikki eivät kuitenkaan niin vain äkkiä halua tulla hyviksi. He olettavat, että he joutuvat tekemisiin huonon miehen ja huonon naisen kanssa. Mutta he eivät usko joutuvansa tekemisiin juuri niin monen huonon miehen tai naisen kanssa, kuin me nykyään joudumme. He olettavat, että he eivät joudu tekemiseen yhdenkään miehen tai naisen kanssa, joka on köyhyyden pakotuksesta tai pelosta tullut huonoksi. He eivät usko tapaavansa yhtäkään naista, joka olisi joutunut prostitutsionin uhriksi siitä syystä, että hänellä ei ollut muuta keinoa pitää sielua ruumiissaan. Sosialistit sanovat, että jos prostitutsionia löytyy sosialismin aikakautena, johtuu se siitä, että naiset ovat halunneet vapaaehtoisesti valita prostitutsionin ammatikseen. Ehkäpä naiset paremmin kuin miehet voivat arvostella noin sinnepäin kuinka monta sellaista naista tulisi silloin löytymään.

Tällaista kuvausta taloudellisesti itsenäisestä naissekkueudesta, jota nuo viekkaat sosialismin vastustajat pitävät todistuksena siitä, että sosialistit tahtovat hävittää kodin ja tilalle panna vapaarakkauden. Sosialistit sanovat, että sellaisten johtopäätösten perustana voi olla ainoastaan seuraavat väärät oletukset:

Ettei mikään muu kuin köyhyys estä naisia olemasta "vapaarakkauden" kannalla.

Että jos naiselle annettaisiin mahdollisuus elättää itsensä säädyllisesti ja mukavasti kodin ulkopuolella, he aivan heti jättäisivät lapsensa ja aviomiehensä ja "hävittäisivät perheen".

Sosialistit taasen uskovat, että naiseen voidaan pelotta luottaa niin paljon, että annetaan hänelle tarpeeksi rahaa toimeentullakseen. Kuitenkaan ei tuo sana "luottaa", mitä tässä käytin, ole oikein tarkka sana. Sosialistit nim. uskovat, että se ei ole heidän vallassaan, joko luottaa tai olla luottamatta naisiin. Sosialistit uskovat nim., että naisella on oikeus vaatia ja saada olla taloudellisesti riippumaton, eikä se ole mikään erikoinen etuoikeus, jonka mies voi hänelle joko antaa tai häneltä kieltää, aivan sen mukaan kuin kulloinkin parhaaksi näkee. Jos naiset osaavat käyttää oikein taloudellista riippumattomuuttansa, on se hyvä. Jos he käyttävät sitä väärin, on sekin hyvä. Jos he eivät ole vielä oppineet käyttämään taloudellista itsenäisyyttään, eivät he voi liian aikaisin alkaa opetella sitä eivätkä he myöskään voi oppia sitä ilman, että he saavat kokemusta siinä.

Missään tapauksessa eivät sosialistit halua asettaa naista holhous asemaan. Sosialistit uskovat niin, ettei yhdelläkään ihmisellä, sukupuoleen katsomatta, ole oikeutta rajoittaa toisen ihmisen oikeuksia, niin kauan kun tämä ei loukkaa toisten oikeuksia. Heidän mielipiteensä on se, että naista meidän päivinämme sorretaan. Köyhyys ja köyhyyden pelko häntä sortavat. Miehet ylpeilevät omasta taloudellisesta riippumattomuudestaan ja naisen taloudelliseen riippuvaisuuteen luottaen sortavat naista. Todistukseksi mielipiteilleen

tuovat he esiin nuo yhä enenevät avioeroanomukset, joita etupäässä naiset esittävät.

Ja kummallisina seikka kaikessa tässä on se, että koska kerran sosialisteilla on nämä mielipiteet, syyttävät viekkaat veijarit ja heidän ystävänsä sosialisteja "perheen hävittäjiksi" ja "vapaarakkauden kannattajiksi".

Sosialistit eivät ole sanoneet enempää, kuin mitä Herbert Spencer sanoo siitä mielettömyydestä, että koetetaan saada aikaan onnea pakolla. He sanovat, että voimattomuus asetettuna voimaa vastaan ja riippuvaisuus asetettuna riippumattomuutta vastaan, aiheuttaa sortoa — yhtä hyvin kansakuntain perheessä kuin yksilönkin perheessä, — että nainen, jonka taloudellinen riippuvaisuus estää häntä toimimasta sillä tavalla kun hänen koko olemuksensa häntä vaatii, toimii pakon alaisena. Herbert Spencer sanoo seuraavasti kirjassaan Yhteiskunnan tasapaino-oppi (Social Statics) siv. 76:

"Pakko kuolettaa rakkauden. Mitä tahansa on kau-
neutta — nuoruutta sukupuolia yhdistävässä intohimossa
kuihtuu ja kuolee se kylmän auktoriteetin ilmakehässä.
Alkuperäisin kun ovat luontemme aivan erilaisista ilma-
piireistä, eivät rakkaus ja pakko voi mitenkään
yhdessä kukoistaa. Rakkaus on puoleensa vetävä, pakko
on pois työntävä. Rakkaus on jalo; pakko on tyly. Rak-
kaus on uhrautuvainen; pakko on itseks. Kuinka voisi-
vat ne siis yht'aikaa olla olemassa? Edelliselle on omi-
naista se, että se vetää puoleensa, sensijaan toinen taas on
luotaan sysäävä; ja koska ne aina törmäävät yhteen, on
toisen tarkoitus aina hävittää toisensa. Kuka tahansa,
joka arvelee, että ne sopivat yhteen kuvitelkoon itseään
komentamassa kihlattuansa. Luuleeko hän todellakin että
hän voisi tehdä tämän loukkaamatta tuota suhdetta? Eikö
hän ymmärrä, että sellainen käytös vaikuttaisi pahenta-
vasti kumpaisenkin tunteisiin? Ja tunnustaen tämän oi-
keaksi, kuten hänen täytyy, onko hän sittenkin vielä niin
harhaluuloinen, että olettaisi, että joku sanontatapa sitten

voisi tehdä vahingoittamattomaksi sen mikä ennen oli loukkaava?"

Ei kukaan kutsunut Spencer'ia "kodin hävittäjäksi" tai "vapaarakkauden" kannattajaksi tämän johdosta. Kuitenkin, jos Spencer tarkoitti tällä mitään, tarkoitti hän sitä, että pakotus on väärä ensiksikin siitä syystä, että se riistää yksilöltä oikeuden menetellä oman vakaumuksen mukaisesti.

Sosialistit vaativat, että naisen pitää saada menetellä oman vakaumuksen mukaan, vaikkapa he erehtyisivätkin. Miehet tekevät niin. Naiset kapinoivat siksi, että heiltä on kielletty oikeus menetellä samoin. He kapinoivat sitä sortoa vastaan, jota harjoitetaan heihin nähden siinä muodossa, etteivät he ole tilaisuudessa ansaitsemaan säädyllistä ja kohtuullista elatusta ulkopuolella kotia. Sosialistit sanovat, että perhe ei voi koskaan muodostua sellaiseksi kuin se voisi tai kuin sen tulisi olla, niin kauan kuin tämänlainen taistelu jatkuu. He sanovat, että koska heikot eivät koskaan voi pakottaa voimakkaita, niin ei myöskään tulisi olla yhtäkään taloudellisesti turvatonta koko yhteiskunnassa. Miesten ja naisten tulisi molempien olla taloudellisesti turvattuja. Ja on varmaa, että kumpaisetkin tulisivat kohtelevaan toisiansa paremmin, jos niin olisi asianlaita.

Francis G. Peabody, kristillisen siveysopin professori Harvardin yliopistossa, on myöskin ollut yhtä onnellinen kuin Spencer siinä suhteessa, että häntäkään ei ole syytetty "kodin hävittäjäksi" ja "vapaarakkauden kannattajaksi", vaikka hän onkin kirjottanut seuraavasti:

"Varma tosiasia on se, että perhe-elämä on nopeasti turmeltumassa ja tuhoutumassa... Avioeroja annetaan

yhä enemmän ja enemmän. Sen voimme laskea, että jos kansakunnan lisääntymisen ja avioeron nykyinen suhde pysyy edelleen jatkuvasti sellaisena kuin nyt, niin kahdenkymmenen vuosisadan loppupuoliskolla tulevat aviojen hajoamiset eroamisen kautta olemaan lukuisemmat kuin ne, mitkä kuolema aiheuttaa...

"Teollisuuselämän kehityshän se on etupäässä vaikuttanut sen, että perheen merkitys on suuressa määrässä vähentynyt. Ennen oli koti kaiken tuotannon valmistuspaja, mutta kun suurteollisuus on astunut kotityön tilalle, niin on perheen taloudellinen hyödyllisyys menettänyt merkityksensä."

Sitten professori jatkaa kuvaustaan maailmasta sellaisena, miksi hän sen arvelee muodostuvan:

"Kun yhteiskunta on tullut tälle asteelle, saa perhe-elämäkin korkeamman tarkoituksensa. Valmo, joka ei ole enää tuomittu raatamaan kotona taloustehtävissä, tulee onnellisemmaksi taloudellisen tasa-arvoisuuden kautta. Lapsia hoitaa yhteiskunta terveellisissä ja yhtäläisissä olosuhteissa ja koittaa se onnenaika, jolloin yhteiskunnan jatkuminen ei enää ole yksityisen lapsikamarin varassa."

Mutta siitä mitä professori Peabody on sanonut ja mitä sosialistit ovat sanoneet seuraavasta perhekehityksen asteesta, on hyvin vähän merkitystä pääasiaamme nähden ja olen käsitellyt sitä näin yksinomaan jo siitakin syystä, että sosialismin vastustajat pitävät siitä niin suurta melua. Pääkysymys on: *Pitääkö maailman, jos se suinkin voi, poistaa kurjuus ja voiko sosialismi sen tehdä?* Jos sosialismi voi poistaa köyhyyden, pitääkö meidän säilyttää maailma köyhänä, jotta naiset pysyisivät hyvinä? Kuka tietää, että taloudellinen riippumattomuus tekee naiset pahoiksi? Veijarit väittävät varmasti tietävänsä, että niin on asiantaita. Mutta kuka uskoo heitä? Nämä veijarit sanovat, että perhe-elämä on nykyään niin hyvä, että meidän tulee pyrkiä pysymään köyhinä, jotta voisimme sen säilyttää. Professori Peabody taas sanoo, että ny-

kyinen avioelämä on niin hauras, että se aivan tahtoo käsiin murtua. Professorin väitteitä tukevat jokaisen avioerotuomio-istuimen pöytäkirjat. Veijarien väitteelle taasen ei ole todistuksia missään oikeudessa, eikä missään muuallakaan.

Paitsi sitä antaa tämä veijarien vakuuttelu aihetta epäilyksiin. Jos sosialismi poistaisi köyhyyden, poistaisi se myöskin nämä veijarit. Jos sosialismi ei poistaisi köyhyyttä eikä veijareita, vaan puolustaisi vapaarakkautta, luuletteko te, että veijarit sitä vastustaisivat? Eikö ole luultavampaa, että nämä veijarit uskovat, että sosialismi poistaa köyhyyden ja heidän, ja siksi he koettavat herättää pelkoa ihmisissä ulvonnallaan, että muka perhettä uhkaa suuri vaara? Jos näin ei olisi asianlaita, miks'ei nuo veijarit itse tee mitään pysäyttääkseen aiheuttamansa perheen turmeluksen. Sata-dollarinen tekisi kodin paljon onnellisemmaksi kuin mitkään saarnat sosialismia vastaan. Miksikä he eivät luovu voitto-osingoistaan ja anna työläisille kaikkea mitä ne tuottavat? Miksikä he eivät potki professori Peabody'a pois Harvardin yliopistosta? Jos kerran sosialistit ovat vapaarakkauden kannattajia, niin silloin on myöskin professori Peabody sitä. Miksikä he eivät sitte häntä eroita virasta? Onko syynä se, että hän ei samalla puolusta sosialismia?

“Ahaa,” sanovat veijarit, “mutta sosialistien elämäntapa ei anna mitään takeita siitä, että he pitäisivät avioliittoa pyhänä. Katsokaapas vaan niitä “suhteita”, joita muutamilla heistä on ollut.”

“Se on totta,” sanovat sosialistit tähän, “mutta yksi puu ei sytytä tulta, eikä kaksi muodosta metsää”. Mitä se merkitsee, jos yksi tai kaksi enemmän tai

vähemmän vaikutusvaltaisessa asemassa olevaa sosialistia ovat eronneet? Ovatko suhteet ja avioerot tuntemattomia demokraattien ja republikaanien keskuudessa? Onko avioerojen prosenttimäärä suurempi sosialistien kuin demokraattien ja republikaanien perheissä? Missä ovat teidän todistuksenne? Mitä moittimisen syytä teillä on Debs'iin nähden? Mitä sanomista teillä on Berger'istä? Mitä te voitte sanoa Seidel'istä, entisestä sosialistisesta Milwaukee'n majurista? Nämä miehet ovat puhtaita kuin lumi. Jos he crehtyisivät, kyllä te heidät naulaisitte. Mitä te voitte heitä vastaan sanoa?"

Edellä oleva selittää jotensakin hyvin katsantokantamme, mitä tulee niihin syytöksiin, että muka tahtoisimme hävittää perheen ja saattaa tilalle vapaarakkauden. Ne syytökset ovat perättömät. Sosialistit pyrkivät nyt heti juuriaan myöten hävittämään köyhyyden. Jos köyhyyden juuriaan myöten hävittäminen veisi koko maailman helvettiin, tulevat sosialistit, jos vaan voivat, lähettämään koko maailman helvettiin. He eivät usko, että mikään, mikä pysyy pystyssä vain köyhyyden varassa, on säilyttämisen arvoista. He ovat tulleet huomaamaan sen, että köyhyys aina ja kaikkialla tuottaa kirousta. He uskovat, että mikään muu kirous ei ole niin suuri, lukuunottamatta kirousta, jonka ylenpalttinen rikkaus tuo mukanaan.

Siirtykäämme nyt tarkastamaan niitä sosialismia vastaan tehtyjä väitteitä, jotka ovat sekä asiallisia että rehellisiä. Aivan yleisenä on niiden keskuudessa, jotka eivät ole selvillä sosialismista, se usko, että sosialistisen hallituksen aikana hallitus tekisi kaikki ja ihmiset eivät siis voisi tehdä mitään, että jokainen pakotet-

taisiin pysymään samalla tylsällä tasolla, ja siitä olisi tietysti seurauksena se, ettei kukaan yksilö voisi kohota siitä eikä siis kellään olisi mitään, mikä yllyttäisi heitä tekemään työtä.

Tässä on useita toisilleen läheisiä vastaväitteitä yhdistettynä. Eroittakaamme ne ja tarkastaakamme kutakin yksitellen, nähdäksemme mitä ne sisältävät.

Myöntäkäämme, että sosialismin vallitessa hallitus omistaisi kaiken suurteollisuuden ja käyttäisi sitä. Entä sitten? Ihmiset tekisivät silloin aivan samalla lailla työtä kuin nytkin, sillä eroituksella vain, että he silloin hallituksen välityksellä työskentelisivät omaksi hyödyksensä, sensijaan, että he nyt kapitalistien välityksellä työskentelevät omakseen ja kapitalistien hyödyksi. Ihmiset tekevät nyt hyödyllistä työtä. On pieni joukko loisia, jotka anastavat itsellensä suuret määrät kansan tuotannosta. Sosialismin vallitessa täytyy myöskin loisten ryhtyä tekemään työtä. Ihmiset jatkavat hyvin yksinkertaisesti työntekoaan, tosin paremmissa olosuhteissaan ja suuremmalla palkalla kuin mitä he nyt saavat.

No tarkastakaammepa nyt mitä tarkotetaan "jokaisen pitämisellä tylsällä tasolla". Sillä kannalla kun asiat nykyään ovat maailmassa, niin ihmiset eroavat toisistaan etupäässä varallisuuteen ja lahjakkuuteen nähden. Jos joku henkilö ei ole jonkun toisen kanssa samalla "tylsällä tasolla", johtuu se siitä, että hän on joko terävämpi tai tyhmempi kuin toinen, tai että hän on joko köyhempi tai rikkaampi. Eihän tietystikään kukaan usko, että sosialismi tai mikään muukaan voisi pitää Edison'ia samalla tasolla Tammany Hall'in esimiehen kanssa. Jos sosialismi tahtoo luoda tylsän

yhtäläisyydestä, täytyisi sen tapahtua rikkauden tasaisen jaon kautta.

Kapitalismi on tämän melkein jo tehnytkin. Suurin osa ihmiskuntaa on köyhä. He elävät kädestä suuhun. He surevat elintarpeiden kallistumista ja menevät haudataan yhtä tyhjin käsin, kuin he tulivatkin mailmaan. Ainoastaan harvoilla on enemmän rahaa, kuin mitä juuri he tarvitsevat, ja aivan yleistä on se, että nämät harvat eivät tee mitään, mikä on hyödyllistä. Siellä ja täällä löytyy henkilöitä, jotka tekevät hiukkasen hyödyllistä työtä ja paljon vaivaavat päätänsä sillä miten he voisivat anastaa edes jotakin jonkun työn tuloksista. Hänellä voipi olla senverran, että voi pantata talonsa voidakseen ostaa automobiilin ja elää vähän ylellisesti. Mutta raha-asioissa hän on peluri ja hän tietää sen. Toiselta puolen miehet, jotka eivät ole raha-asioissa pelureita, eivät ole työläisiä. Toisin sanoen: jos he eivät tee mitään, joka hyödyttäisi yhteiskuntaa tai se työ, mitä he tekevät, on vain pieni heidän tuloihinsa verrattuna.

Esimerkiksi: suuren teollisuuslaitoksen omistaja käyttää aikaansa laitoksensa johtamiseen. Niin suuressa määrässä kuin hänen liikkeenjohtajatoimintansa kohdistuvat tuotantoon ja tuotannon järjestämiseen, ovat hänen toimenpiteensä hyödylliset. — Siinä määrässä kuin hänen toimintansa kohdistuvat voiton hankkimiseen itselleen, eivät ne ole hyödyllisiä. Hänen toimintansa yhteiskunnallisesti hyödyllisen puolen voimme me likimain arvostella sen mukaan, mitä hän maksaisi toiselle miehelle tehtaansa johtamisesta ja sen tuotannon myynnistä. Missä määrin hän taas on yhteiskunnan loinen, voidaan noin likimain arvostella sen

mukaan, miten suuri ero on hänen nettotulojensa ja sen summan välillä, minkä hän maksaisi toiselle miehelle, joka hoitaisi hänen liikkeensä. Palkattu liikkeenhoitaja voi saada vuosittain \$5,000. Kapitalistiomistaja voi saada vuosittain \$50,000, mutta voi myöskin käydä niin, ett'ei hän saa mitään — hän pelaa uhkapeliä ja hänen on alistuttava pelaajan kohtaloon. Jos hän saa \$50,000 vuosittain, ansaitsee hän silloin \$45,000 siksi, että hän omistaa koneet. Jos hän ei omistaisi koneita, täytyisi hänen itse mennä palkkalaisena liikkeenjohtajaksi ja ansaitsisi hän vain \$5,000 vuosittain. Toisin sanoen työläiset maksavat kapitalistille vuosittain \$45,000 siitä oikeudesta, että saavat tehdä työtä hänen koneillaan. Sosialistit väittävät tämän johdosta, että me olemme nyt jo varallisuuteen nähden "tylsällä tasolla", lukuunottamatta sitä tosiasiaa, että me olemme sallineet muutamien, jotka eivät tee mitään hyödyllistä työtä, tai tuiki vähän, nousta niiden yläpuolelle, jotka tekevät yksinomaan hyödyllistä työtä.

Kuinka lieneekin, niin sosialistit eivät periaatteessa vastusta taloudellista "tylsää tasoa", eivätkä he usko, että kukaan on sitä vastaan. Jos olisi suotava, että jokainen yksilö omistaisi biljonan dollaria, ja että ihmiset voisivat hankkia ne painamalla nappeja, uskovat sosialistit, ettei silloin kukaan kohteliaasti pyytäisi saada painaa nappia toisen puolesta, vaan tekisi kukin sen itse.

Socialistit vastustavat vain sellaista "tylsää tasoa", joka on niin lähellä nälkätasoa. He tahtovat kohottaa tason ei ainoastaan siihen pisteeseen asti, että se tyydyttää vatsaa, vaan myöskin sydäntä ja järkeä. Huomatkaa, että sosialisteilla ei ole mitään patentteerattua

palkkajärjestelmää, jota he tahtoisivat tyrkyttää ihmisille. Jos sosialismi jotain puolustaa, puolustaa se kansan tahtoa ja siksi on kansan sanottava, kun sosialismi tulee valtaan, onko rautatien liikennetirehtöörille maksettava suurempi palkka kuin kuljettajalle. Minä en pelkää vastaväitteitä kun sanon melkein jokaisen sosialistin ajattelevan, että erinomainen kyky ja taito ovat myöskin palkittava erikoisella tavalla — ei niin, että rautatien liikkeenjohtaja saa \$10,000 kuukaudessa koneenkuljettajan saadessa vaan \$100 kuukausittain, mutta suhteellisesti niin paljon enemmän, että osoteetaan, että liikkeenjohtajan tehtävät ovat arvosteltu ansion mukaan. Sosialistit maksaisivat myöskin hylkytavaroiden korjaajille ja lokaviemärien kaivajille suurempaa palkkaa siitä syystä, että heidän työnsä on aivan välttämätöntä yhteiskunnalle ja sen työntekijöille se on hyvin vastenmielinen.

Mutta tyydyttääksemme niitä, jotka tahtovat tutkia tätä "tylsän tason" kysymystä aina pohjaan saakka, olettakaamme, että jokainen saisi saman palkan. Eikö meillä silloinkin olisi vähemmän vääryyttä maailmassa, kuin mitä meillä on nyt? Pitäisikö meidän silloin kärsiä nälkää ja kylmää? Olisiko silloin niin monta köyhyyden aiheuttamaa rikosta? Löytyisikö silloin yhtäkään naista, jonka köyhyys olisi pakoittanut joutumaan prostitueeratuksi? Löytyisikö silloin yhtäkään ihmistä tämän maan päällä, jota vaivaisi ajatus, että hän ei voi saada työtä eikä ruokaa?

Kaikki nämät onnettomuudet ovat nykyään olemassa. Ovatko ne miettimisen arvoisia? Ovatko ne kylliksi vakavaluontoisia oikeuttaakseen tutkimuksen, miten voisi päästä niistä? Myönnettäköön väittelyn

aikaansaamisen vuoksi, että emme voisi päästä näistä tekemättä vääryyttä rautatien liikennetirehtöriä kohtaan, kun sillä tavalla että emme maksaisi hänelle enempää kuin koneenkuljettajalle — eikö ole parempi, että tämä vääryys kohdistuu jotakuta yksityistä kohtaan, jota kohdeltaisiin kuitenkin yhtähyvin kuin kaikkia toisiakin, kuin että pakoitetaan kaikkia toisia sietämään nykyisiä oloja? Jos ei niin ole asianlaita, niin on oppi “mahdollisimman suuren ihmismäärän parhaasta” erehdys ja enemmistövalta on rikos.

Mutta kysyisikö kukaan, onko oikein tai soveliasta menetellä niin, jos asiat olisivat päinvastoin? Olettakaamme, että nykyinen järjestelmä, jonka vallitessa muutamat omistavat melkein kaiken, olisi tehnyt jokaisen rikkaaksi. Olettakaamme, että ne muutamat jotka eivät olisi rikkaita — ja niiden lukumäärä olisi sama kuin nykyisen kapitalistiluokan — vaatisivat, että poli-nappulat muutettaisiin siten, että he rikastuisivat ja kaikki toiset köyhtyisivät. Olettakaammepa vielä, että nuo harvat sanoisivat, että nykyinen järjestelmä, samalla kuin tyydytti kaikkia muita, menetteli väärin heitä kohtaan. Ja menkäämme pitemmälle ja sanokaamme, että tuo kourallinen vastaanväittäjä-joukko on oikeassa pyrkiessään tähän. Tulisivatko nuo 95 pros. ihmistä, jotka ovat hyvässä asemassa sen järjestelmän vallitessa ilman muuta vapaaehtoisesti mullistamaan sen ja köydyttäisivätkö he itsensä jotta nuo 5 pros. ihmisistä voisivat rikastua?

On toinenkin puoli tässä “tylsän tason” vastustamisessa. Eikö se mikä on kylliksi riitä? Kuka muu kuin mässäri haluaisi enemmän ravintoa kuin mitä hän voi syödä? Kuka muu paitsi keikari haluaa enemmän

vaatteita kuin mitä hän tarvitsee? Kukaan muu kuin ihminen jonka rikkaus on pöyhistänyt, tai jonka rikkauksen synnyttämä kateus on turmellut, haluaisi muuta kuin tilavaa, mukavaa, terveellistä asumusta missä olla ja elää. Tekeekö enemmän omistaminen ne harvat, joilla on enemmän, onnellisiksi?

Sosialistit epäilevät sitä. Ja vaikka he eivät sitä epäilisi, vastustaisivat he kuitenkin olosuhteita, jotka antavat sellaiset etuoikeudet muutamille, jotka eivät ensinkään hyödytä yhteiskuntaa ja riistävät tavallisimmatkin mukavuudet kaikilta toisilta. Ja tämän johdosta sosialistit tekevät seuraavat kysymykset: "Vaikkapa sellaista ylellisyyttä pidettäisiinkin etuoikeutena, emmekö sentään maksa liian kallista hintaa suodaksemme sen muutamille? Onko oikein ja kohtuullista, että niin moni on pakoitettu olemaan ilman kotia, jotta harvoilla olisi useita? Ja jos kerran pitää olla eroitusta kodeissa, eikö tuon eroavaisuuden pitäisi tulla niiden osaksi, jotka eniten hyödyttävät yhteiskuntaa, eikä niiden, jotka eniten raatelevat sitä?"

Sosialistit väittävät, että sosialismin aikakaudella olisi kaikki järjestetty niin, että kaikilla ei olisi ainoastaan aina työtä, vaan että jokainen voisi elää yhtähyvin kuin nykyään elää mies, jolla on \$5,000:n vuositulot. He alleviivaavat tosiasian, että mies, joka nykyään käyttää vuosittain \$5,000 elatukseensa, ei kuluta monenkaan ihmiskäden työtä. Hänen asuntonsa on mukava ja terveellinen, mutta terveellisten talojen rakentaminen ei ole ensinkään vaikea tehtävä. Koneet valmistavat melkein kaikki ainekset, mitä niihin tarvitaan, ja tekevät ne halvalla. Talo, joka on kunnollisesti rakennettu, kestää ihmisen iän.

Mies, joka ansaitsee \$5,000 vuosittain, syö tietystikin, samoin kuin hänen perheensäkin. Mutta koneet valmistavat jauhot halpaan hintaan, samoin kuin monet muutkin ainekset. Raaka-aineet saadaan maasta ihmistyön avulla, mutta ne voitto-osuudet, joita kapitalistit niihin lisäävät, eivät edusta mitään työtä.

Sama on laita mitä tulee tuon \$5,000 vuosittain ansaitsevan miehen vaatetuksen, huonekalujen y. m. kuluttamiseen. Kaikki voidaan valmistaa halvalla ja nopeasti koneilla. Työläiset, jotka näitä valmistavat, ansaitsevat vähäsen. Kuluttaja maksaa näistä paljon. Juuri tuo suuri erotus valmistuskustannusten ja myyntihinnan välillä se on, joka etupäässä nielasee suuren osan noista \$5,000. Sosialistit uskovat, että kun tämä erotus otetaan pois ja pakoitetaan kaikki tekemään työtä, silloin jokainen voisi elää niin hyvin, kuin se mies elää, joka nykyään ansaitsee \$5,000. Tämä on tietysti vain arviolauselmä.

Pohtikaamme nyt kysymystä kohoamisesta. Mitä mahdollisuuksia olisi yhdelläkään kohota sosialismin aikakautena?

Katsokaamme nyt ensiksikin mitä tuolla kohoamisella tarkoitetaan. Mies voi kohota joko toveriensa kanssa tai yksin. Minä puhun nyt yksinomaan nousemisesta rahallisessa suhteessa. Elämässä me olemme tottuneet ajattelemaan nousemista yksinomaan tältä kannalta katsottuna. Kun ajattelemme olosuhteitamme parantamista, niin me tavallisesti tarkoitamme niiden parantamista rahallisessa suhteessa. Me hyvin harvoin tarkoitamme sillä suurempaa lepoa tai suurempaa vapautta saada tehdä sitä mikä antaa elämälle elämisen arvoa. Me tiedämme, että rikkaat miehet ovat tavalli-

sesti rahan orjia, me tahdomme kuitenkin tulla sen orjiksi.

Sosialismin tarkoitus ei ole auttaa ihmistä, joka tahtoo kohota rahallisesti toveriensa yläpuolelle. Ei sillä ole minkäänlaista syöttiä niitä varten. On aivan varmaa, että muutamat henkilöt tulevat sosialismin alkuaikoina kohoamaan hieman yläpuolelle toisia, mutta eivät ne voi nousta suuressa määrässä, eikä niitä tule olemaan montakaan. Ennen kaikkia, sosialismi on kaikkia varten eikä harvoja varten. Sen vakava pyrkimys on parantaa jokaisen rahallista asemaa, joka tekee hyödyllistä työtä, ja alentaa jokaisen tulot, joka ei tee hyödyllistä työtä. Sosialistit sanovat, että jos sosialismin tarkoitus olisi jokin muu, ei se olisi ensinkään parempi kapitalismin arpajaisjärjestelmää. Sosialistit eivät usko arpajais-periaatteeseen. He ovat huomanneet, että ne herrat, jotka toimeenpanevat nuo arpajaiset, anastavat rikkaudet itselleen, eivätkä niitä saa ne, jotka niissä pelaavat. Ei sekään että joku pesuvaimo sattumalta voittaa \$22,000 eikä tiedä mitä niillä tehdä, muuta heidän mielipidettään tähän peliin nähden.

Katsokaamme minkälaista peliä me nyt sitten pelaamme. Me sanomme pojillemme, että tämä on erinomaisten mahdollisuuksien maa. Kuvaillessamme heille noita mahdollisuuksia, emme tiedä niille mitään rajoja. Menemmepä kuvaillessamme kaikkea tätä aivan äärimmäisyyksiin. Me näemme taustalla Valkean Talon ja osoitamme sitä. "Tuolla", sanomme me pojillemme, "tuolla tekin jonakin päivänä voitte olla. Jokaisella teillä on mahdollisuus tulla presidentiksi, ja jos niinkin olisi, ettei teistä voisi tulla presidenttiä, on teillä jokaisella kuitenkin mahdollisuus tulla toiseksi Rockefel-

ler'iksi tai Carnegie'ksi. Carnegie alkoi juoksu-poikana. Rockefeller oli aluksi vain öljykaupan apulainen. Jos te olette rehellisiä ja ahkeria, voi teistä tulla samanlaisia.

No, katsokaammepa mitä tosi-asiat puhuvat? Yhdelläkään näistä pojista ei ole suurempia mahdollisuuksia tulla presidentiksi kuin on pyöreähäntäisellä apinalla mahdollisuus tulla Caruson kaltaiseksi. Se ei johdu siitä, että pojat olisivat typeriä — heillä voi olla paremmat edellytykset siihen kuin yhdelläkään entisellä presidentillä. Mutta jos emme lyhennä presidenttinä oloaikaa ja sitä hyvin runsaasti, emme voi hyvinkään usealle pojalle antaa tilaisuutta Valkean Talon käyttämiseen. Seuraavan kahdeksankymmenen vuoden kuluessa, olkoonpa niin, ettei yksikään olisi presidenttinä kuin yhden presidentti-kauden, ei voi kuitenkaan olla useampia presidenttinä kuin kaksikymmentä. Sillä välin — jos me jatkamme tuon hullutuksen käsittelyä — voi olla, että biljoona poikaa ovat varmasti vakuutettuja siitä, että heillä voi olla mahdollisuus tulla presidentiksi, vaikka itse asiassa ainoastaan kaksikymmentä voi olla tilaisuudessa tulla valittua presidentiksi.

Emmekö me milloinkaan ajattele miten naurettavaksi me teemme itsemme? Kummallista, ett'emme pelkää sitä, että joku terävä poika tekee tuon murskaavan kysymyksen: "Isä-ukko, ajatteleppas kuinka suuri mahdollisuus minulla on päästä paikkaan, johon pääsee kaksikymmentä biljoonasta pyrkijästä?"

Mainitsen tämän vain osoittaakseni, kuinka aikaisin me alotamme antamaan pojillemme vääriä tulevaisuuden toiveita. Minä en yritäkään selittää sitä asiaa, ettei kukaan poika kysy isältään syitä sellaisessa loistavan mahdollisuuksien maassa kuin tämä, vaan tyytyy aja-

maan raskaita kuormavankkureita — mutta mitäpä siitä. Pääasia, jota tahdoin valaista teille, on se, että me syötämme heille pajunköyttä ainoastaan niin kauvan kuin he tulevat kylliksi vanhoiksi ymmärtääksensä paremmin. Eivätkä ne järin vanhaksi ehdi, ennenkuin ne tämän ymmärtävät. Maailma opettaa heille sen jo nuorena. Se on jo hyvin tyhmä nuori mies, joka ei tiedä kahdenkymmenenviiden vuotiaana, että mahdollisuudet, jotka ovat häntä vastaan hänen pyrkiessään presidentiksi, tai Rockefeller'iksi, tai Carnegie'ksi ovat äärettömän paljon monilukuisimmat kuin olisivat olleet mahdollisuudet häntä vastaan, jos hän olisi elänyt kaksi sukupolvea aikaisemmin ja olisi yrittänyt Louisianan arpajaisissa. Sellaisen tilaisuuden rinnalla näyttää kilpa-ajo-vedoilla rikastuminen miltei mahdolliselta. Mutta me lakkautimme Louisianan arpajaiset, koska se oli niin vilpillistä peliä, että se läheni huijausta, ja me parhaillaan koetamme karkoittaa maasta myöskin kilpa-ajot vetoineen.

Sosialistit voivat olla väärässä kaikessa tässä, enemmän ja luvata vähemmän. He arvelevat, että olisi parempi luvata kullekin ahkeralle miehelle \$5,000 vuosittain, jota nykyään pidetään kohtalaisena tulona ja antaa se myöskin hänelle, kuin pitää häntä toiveissa saada rikkauksia ja kuitenkin antaa hänelle vain köyhyyttä ja köyhyyden pelon aiheuttamana epävarmuutta.

Sosialistit voivat olla väärässä kaikessa tässä, mutta he ilolla antavat niiden, jotka väittävät mailman hyväksi, tuoda esiin todisteensa. He vaativat, että kapitalistien tulee löytää muitakin kun ainoastaan jonkun aivan erikoisen onnensuosikin, jonka toiveista toteutuu edes pieni murto-osa siitä mitä hänelle hänen

nuoruudessaan on luvattu. Jokaista sellaista kapitalistien esittämää esimerkkiä kohti lupaavat sosialistit löytää kaksikymmentä miestä, jotka elävät kädestä suuhun, kurjuudessa tai kurjuuden pelossa.

Sellainen on sosialistien katsantokanta, mitä tulee "kohoamiseen" maailmassa. Niin paljon kuin sosialistit ymmärtävät tätä nousemiskysymystä, niin useimpien ihmisten nouseminen on nousemista aikaisin aamulla — noin tuntia ennen kuin kello 7:n pilli puhaltaa. "Mene aikaisin levolle ja nouse aikaisin ylös", ei ole ristiriidassa sosialistien perustuslain kanssa, mutta sosialistit kaikella kunnioituksella vaativat, että tuo nouseminen olisi nousemisen arvoinen. He pyrkivät myöskin siihen, että jos niin on, että ihmisille kerran on luvattava jotakin saadaksensa ne nousemaan ylös, niin on parempi ajan pitkää luvata heille vähäsen ja myöskin antaa se heille, kuin luvata paljon, eikä kuitenkaan sitä antaa. Paras mitä voidaan tämän viimemainitun suunnitelman suhteen sanoa on, että sitä ollaan kauan koetettu ja ollaan näihin päiviin asti onnistuttu kohtalaisen tyydyttävästi niiden henkilöiden eduksi, jotka tekivät nämä lupaukset, eivätkä niitä kuitenkaan pitäneet.

IV LUKU

MIKSI SOSIALISTIT SAARNAAVAT TYYTYMÄTTÖ- MYTTÄ?

Rikkaat miehet kehottavat köyhiä miehiä varjelemaan itseään sosialismista, "koska sosialistit saar-

naavat tyytymättömyyttä”. Rikkaat miehet kehottavat köyhiä miehiä kavahtamaan sosialismia, sillä sosialistit “saarnaavat luokkataistelua” ja yrittävät valtiollisesti “asettaa luokan luokkaa vastaan”.

Se on tosi. Sosialistit tekevät kaikkia tätä. — He eivät tahdo mitenkään kieltää niin tekevänsä. He sanovat, että he häpeisivät, jos he eivät tekisi sitä. Jos heillä olisi tuhatkertaiset mahdollisuudet tehdä sitä, tekisivät he sitä tuhatkertaa suuremmalla voimalla, kuin mitä he nyt tekevät. — Ja juuri siinä määrässä kuin heidän valtansa kasvaa, asian samassa määrässä he toimivat innokkaimmin näiden asioiden puolesta.

Mitä he sitten tekevät? Katsokaamme.

Sosialistit saarnaavat tyytymättömyyttä. Mihin nähden? Kotiinko? Saarnaavatko he tyytymättömyyttä lapsiin nähden? Ystäviinkö nähden? Rehellistä työtäkö vastaan? Edistymishaluako vastaan? Ovatko he tyytymättömiä elämään kokonaisuudessaan? Eivät he saarnaa mitään sellaista.

Sosialistit saarnaavat tyytymättömyyttä ainoastaan köyhyyttä vastaan, jonka riistäminen aiheuttaa ja niitä onnettomuuksia vastaan, jotka siitä johtuvat.

Hra Charles Russell, englantilainen, sanoi v. 1912, että 12,000,000 Englannin 45,000,000:sta asukkaasta ovat nälkäkuoleman partaalla. — Voimmeko me olla tyytyväiset tällaista kuullessamme?

Nykyiset tutkimukset, joita ollaan pantu toimeen Saksassa*) sen johdosta, että siellä kuolee lapsia hirvittävän suuressa määrässä, osoittavat, että “köyhien lapset

---

* “The Proletarian Child”, Albert Langon’in kirja, kustannettu Berlinissä.

näkevät nälkää jo ennenkuin he syntyvät. He tulevat mailmaan melkein keskenaikaisina, heikompina kuin rikkaiden lapset ja niin vähäsen vastustuskykyisinä, että heidän keskuudessaan raivoaa lasten kuolevaisuus kuin kulkutauti." Voimmeko me tyytyä tällaiseen?

Täällä Yhdysvalloissa löytyy miljonittain ihmisiä, jotka eivät voi saada työtä, sekä miljonittain miehiä, naisia ja lapsia, jotka ovat pakoitetut työskentelemään nälkätalalla. Voimmeko me olla tyytyväisiä asiain tällaiseen tilanteeseen?

Viralliset tiedonannot näyttävät toteen, että useimmat ihmiset eivät omista kattoa päänsä päällä ja ettei heillä ole kuin vaateryysyt päällensä ja jonkunlaiset huonekalupahaset. Voimmeko me tyytyä tähän?

Me luomme rikkautta nopeasti, mutta se mitä me valmistamme, on keskitetty vain muutamiin käsiin, joten muutamat pitävät meitä ikäänkuin sormiensa väliin puristettuina ja määräävät, saammeko me tehdä työtä, määräävät meidän palkkamme saadessamme tehdä työtä, määräävät lihan, sokerin, huonekalujen, vaatteiden, suolan ja teräksen hinnan. Voimmeko me tyytyä tällaiseen asemaan?

Kongressin (Stanleyn) Terästrustin tutkimuskomitean tutkimukset osoittavat, että samain miesten ollessa lukuisain yhtiöiden johtokunnissa kahdeksantoista miestä kontrolloeraavat kolmekymmentäviisi biljonaa teollisuusomaisuudesta — joka on kolmas osa koko kansan omaisuudesta. Tuleeko meidän tyytyä tähän?

Ahdinkotilan vallitessa teollisuuslalla enemmän kuin 5,000,000 mieheltä, jotka tahtoisivat tehdä työtä, on työnteko kielletty, koska nuo muutamat miehet, jotka kaiken kontrolloeraavat, eivät saa mitään voittoa

itselleen siitä, että antaisivat 5,000,000 ihmisen elättää itsensä. Tuleeko meidän tyytyä tähän?

Elinkustannusten yletön kohoaminen ahtaa ääretömät määrät järjestymättömiä työläisiä pohjattomaan kuiluun, jossa miehet, vaimot ja lapset kärsivät helvetillisistä tuskia. Voimmeko me hyväksyä tällaista?

Herra Morgan*), tuo mahtava raharuhtinas, on vaikutusvaltaisempi kuin Yhdysvaltain presidentti tai kongressi. Voimmeko me olla tyytyväisiä asiain näin ollen?

Muutamit herrasmiehet ovat tyytyväisiä tällaiseen asiain tilaan, mutta sosialistit eivät ole. He saarnaavat tyytymättömyyttä. Emmekö me ansaitsisi joutua teidän pilkkanne ja teidän halveksumisenne esineeksi, jos me emme saarnaisi tyytymättömyyttä? Jos sellainen tyytymättömyys on väärä, silloin täytyy tyytyväisyyden niihin olosuhteisiin, joita vastaan sosialistit napisevat, olla oikean. Kuka rehellinen ihminen voisi olla niin julkea, että sanoo tyytyväisyyden sellaisiin olosuhteisiin olevan oikean? Tulisiko meidän tyytyä siihen, että Uuden Englannin villatehtaiden omistajat ihroituvat korkean republikaani-tariffin avulla ja näännyttävät nälkään miehet, vaimot ja lapset nälkäpalkoilla? Tulisiko meidän olla tyytyväisiä Etelän puuvillatehtaiden omistajiin, jotka demokraattisten valtiohallitusten suojaamina täyttävät sekä tehtaansa että hautausmaansa pikkulapsilla? Pitäisikö meidän olla tyytyväisiä mailmaan, jossa muu-

---

*) Pierpont Morgan, Wall-kadun kuulu raharuhtinas, kuoli v. 1914 keväällä. Tämä kirja on ilmestynyt alkukielellään sitä ennen. Nimi säilytetään tässä siitä huolimatta, sillä vähänhän merkitsee Morgan yksilönä meille. Hän oli suuren rahaliiton päämies. Se liitto toimii edelleen yhtä lailla, vieläpä hänen saman niminen poikansakin on sen johtohenkilöitä. — Suom. muist.

tamat omistavat kaiken ja toiset eivät omista mitään — mailmaan, jossa työläinen on vain kovaa kohtaloansa pakeneva pakolainen, jossa hän ei omista työtänsä eikä kattoa päänsä päällä?

Tämän vääryyttä kärsineen työläisen huuto on kuulunut kautta vuosisatojen, mutta milloinkaan ei hänen oikeutensa elämisen välineihin ole ollut niin vähäinen kuin nyt.

“Jokaisella luontokappaleella on koti —
Mutta sinulla, sinä työläinen, ei ole.”

Niin lauloi Shelley, ennenkuin koneet keksittiin, ja voi siinä olevaa totuutta — totuutta, joka siinä yhäti on! Ja voi sen surkeutta! Voi sitä, että se nykyisin on niin anteeksiantamattoman aiheetonta! Ja kuitenkin kun me sosialistit panemme vastalauseemme tämän johdosta — kun me koetamme saada työläisiä ymmärtämään, että maailma silloin uudeksi muodostui, kun höyrykoneet keksittiin ja että tämä uusi maailma voisi ja sen tulisi kuulua hänelle — soimaavat kapitalistit meitä siitä, että me “saarnaamme tyytymättömyyttä”.

Tietysti me saarnaamme tyytymättömyyttä. Me tulemme jatkuvastikin saarnaamaan sitä, niin kauan kuin meissä on vähänkään henkeä jälellä, jos nykyiset olosuhteet jatkuvat. Me kaikella kunnioituksella kiellämme kapitalisteilta luvan saada määrätä meille, mitä me saamme saarnata ja mitä emme. Me saarnaamme sitä mitä me parhaaksi näemme kysymättä heiltä lupaa. He saarnaavat taasen mikä heitä huvittaa, kysymättä meiltä lupaa. Tuon tuostakin he saarnaavat hyvin paljon uskontoa aikakauslehdissänsä. Suuret kapitalistit ovat “ihmis- ja uskonto-edistys”-liikkeen takana ja

sama on laita muiden samanlaisten virtausten. Nämät herrasmiehet, jotka elävät ylellisyydessä siitä, mitä he meiltä riistävät, kehoittavat meitä ottamaan uskonnon heidän aikakauslehdistänsä ja olemaan onnellisia. "Tuolla onnen maissa" me tulemme muka saamaan, mitä meille kuuluu, sillä aikaa kun he saavat, mikä heille kuuluu nyt jo. Sosialistit ovat halukkaat seisomaan lujana sen puolesta, että he tulevat osallisiksi tuosta "onnen maasta" — ja he ovat myöskin päättäneet ryhtyä ankaraan taisteluun tullakseen siitä osalliseksi jo tässä maailmassa ja nyt heti.

Sosialistien mielestä on köyhyys meidän päivinämmme suorastaan skandaali. Ennen koneaikakautta voikin olla vähän syytä köyhyiden olemassa olemiseen. Nykyään ei ole mitään syytä. Me voimme valmistaa kaiken sen rikkauden kuin me tarvitsemme, jopa enemmänkin. Me voisimme työskentelemällä vain puolet siitä ajasta, kuin me nyt työskentelemme, valmistaa kaiken mitä me tarvitsemme. Kuitenkin on köyhyys nykyään suurempana maan vitsauksena kuin milloinkaan sodat ovat olleet. Saksassa, Englannissa ja Yhdysvalloissa — maissa, joissa kapitalismi on kehittynyt hyvin suuressa määrässä — miehiä, naisia ja lapsia joutuu hautaan köyhyiden tai köyhyiden pelon pakotuksesta.

Muutamit herrasmiehet arvelevat, että tämä on niin kuin ollakin pitää. Tällaisten herrasmiesten kanssa eivät sosialistit tahdo purjehtia yhdessä. Sellaisten herrasmiesten kanssa eivät sosialistit edes yritäkään lähteä puhjehtimaan. Ne kuuluvat rikkaiden luokkaan, jotka nylkevät työläisluokkaa. Sosialistit eivät odota heiltä saavansa yhtäkään senttiä, eivätkä he anna heille

senttiäkään. Tästä ristiriidasta täytyy tulla loppu. Sosialistit eivät peräydy hituistakaan. Sosialistipuolue ei tahdo milloinkaan sulautua yhteen minkään toisen puolueen kanssa. Jos sosialistipuolueen kehitys seisah-tuisi eikä kehittyisi eteenpäin, se tulisi pysymään samalla asteella vaikkapa tuhat vuotta, mutta erillään muista puolueista ennenkuin se vetäisi nuottaa yhden-kään kapitalistipuolueen kanssa.

Älkää erehtykö. Tämä on kaikki totta. Te näitte "Greenback"-puolueen heikkenevän ja hajoavan. Te näitte kuinka "Populisti"-puolueen nielaisi demokraatti-nen puolue. Mutta te ette tule milloinkaan näkemään sitä, että sosialistipuolue häviäisi, tai että toinen puolue sen nielaisi? Se ei ole kokoonpantu aineksista, jotka kuihtuvat tai sulavat. Olkoon oikein tai väärin, heidän toimintansa tähtää korkeimpiin ihanteisiin, jotka ihmi-sen sielua voivat liikuttaa — inhimillisen oikeuden ihanteihin. Ja he kulkevat ihanteensa osottamaa tietä, huolimatta siitä kuinka pitkä matka heillä on kuljet-tavana, tai vastuksista, joita voidaan heidän tielleen asettaa. Senjälkeen kun joku henkilö on tullut ymmär-tämään sosialismia, ei hän milloinkaan enää voi puo-lustaa kapitalismia. Se on, hän ei voi sitä tehdä, jos hän on rehellinen. Kaksi tai kolme miljonasta eivät sitä ole. Sellaisia henkilöitä palkkaavat tavallisesti kapitalistit "paljastamaan" sosialismin.

Mutta vaikka kohta sosialistit eivät toivo menses-tyvänsä rikkaiden parissa, toivovat he saavansa kannatusta työväen luokalta. Taasen täytyy minun huo-mauttaa, että sosialistit eivät lue työväenluokkaan kuuluvaksi yksinomaan niitä, jotka käyttävät työ-housuja, vaan sosialistit lukevat työväenluokkaan

kaikki, jotka tekevät hyödyllistä työtä. On samantekevää, tehdäänkö työ kaivamalla oja tai olemalla rautateiden ylipäällikkönä. Sosialistit laskevat kaikki, jotka tekevät hyödyllistä työtä, työväenluokkaan kuuluviksi. Työläiset luovat rikkauden. Rikkauden luojat eroavat kapitalisteista siinä, että työläiset sen luovat; kapitalistit sen ottavat. Kapitalistit ovat voiton etsijöitä. Pikkukauppias ottaa voiton itselleen, mutta ei se ole sellaista riistämistä, kuin noiden suurkapitalistien. Pikkukauppiaan voitto vastaa vain hänen työtään ja on siis oikeastaan hänen palkkansa. Suurkapitalistin voitto ei ole hänen työnsä tulosta. Tällaiset voitot saavat kapitalistit ja työläiset sotajalalle, koska ne voitot ovat työläisten työn tulosta. Sosialistit kutsuvat tätä sotaa luokkataisteluksi.

Sosialistit ovat luokkasotaa vastaan. Sosialistien mielestä ei pitäisi olla olemassa mitään eri luokkia. Ei löytyisikään mitään eri luokkia, jos jokainen tekisi hyödyllistä työtä, eikä ottaisi enempää kuin mikä hänelle kuuluu. Mutta jos muutamat miehet eivät tahdo tehdä hyödyllistä työtä, vaan sensijaan asettuvat sotajalalle niitä vastaan, jotka tekevät työtä, ketä tulee meidän silloin moittia? Ei tietystikään työläisiä. Hehän eivät koeta saada itsellensä mitään mikä kuuluu toiselle. He eivät ole vielä edes saaneet käsiinsä sitä, mikä heille kuuluu.

Sosialistit vain tunnustavat tosiasiat. He sanovat, että luokkataistelu on käynnissä. Jokainen, joka kieltää heidän lausuntonsa oikeuden, ei nähtävästi tiedä mitään trustien olemassaolosta, työväen unioista, oikeuslaitoksista, lobby-vehkeilijöistä kongressissa, epärehellisistä lainsäätäjistä, kunnan vaivaisista, liiallisen työn

rasittamista työläisistä, tai työläisistä, jotka eivät ole saaneet työtä ja ovat nälän uuvuttamia. Jokainen, joka myöntää näiden seikkojen olemassaolon, tuskin voinee kieltää, että löytyy luokkia ja luokka-taistelua. Jokaisella teollisuustaistelukentällä löytyy tämän sodankäynnin aikaansaamia kuolleita, kaikkialla, jossa omistajan julma voitonhimo pakoittaa työläiset menemään turmiotaan kohden siksi, että ei ole varattu suojelulaitoksia, jotka voisivat pelastaa heidän henkensä. Siinä taistelussa haavottuneita löytyy jokaisessa köyhässä kodissa. Joko nämä lausunnot ovat oikeita, tai eivät. Jos ne kerran ovat tosia, niin onko meidän myönnettävä ne tosiksi, tai onko tehtävä kuin kamelikurki tekee, piilottaessaan päänsä hiekkaan ja kiellettävä sekä luokkain että luokkataistelun olemassaolo? Sosialistien mielestä on viisainta myöntää näiden tosiasioiden olemassaolo. He valittavat luokkataistelun olemassaoloa, mutta he eivät näe muuta kun haittaa, jos me suljemme silmämme siltä. — Jos heidän väitöksensä on oikea, niin on pieni joukko kapitalisteja, jotka riistävät suurta työväenluokkaa. Jos työväenluokka ei ole vielä päässyt selville siitä, kuka sitä riistää, niin on sen päästävä selville mitä pikemmin. Vielä on työväenluokan mitä pikemmin päästävä selville niistä menettelytavoista, joilla sitä riistetään.

Näiden ajatusten esittäminen on saanut aikaan sen, että rikkaat moittivat sosialisteja siitä, että nämät tahtovat "yllyttää luokan luokkaa vastaan". Jos toinen kansanluokka riistää toista, eikö sen, jota riistetään, pidä asettua poliittisesti sitä luokkaa vastaan, joka häntä riistää? Emmekö me kehoita henkilöitä, joiden taloon murtovargaat ovat murtautuneet, taistelemaan

murtovarkaita vastaan? Eikö poliisivoiman olemassa-olo ole kylliksi todistamaan, että niin teemme? Jos kapitalistit, menetellen laatimiensa lakien mukaan, ryöstävät ihmisiltä tuhansittain siihen verrattuna, kun murtovarkaavat ottavat vain senttejä, miksikä emme me sosialistit järjestäytyisi valtiollisesti kapitalisteja vastaan vieläpä tarmokkaammin kuin mitä he järjestäytyvät murtovarkaita vastaan?

Työläiset joko yksityisesti tai kollektivisesti, nim. uniassa, ovat jo järjestäytyneet kapitalisteja vastaan, mitä tulee heidän palkka-ehdoihinsa. Siis ilman sosialistien apua on meillä jo luokka järjestäytynyt luokkaa vastaan. Sosialistit pyrkivät laajentamaan tämän taistelun äänestysuurnalle asti. He kehoittavat työmiestä muistamaan yhtä hyvin äänestäessään kuin lakonkin tehdessään, että hän kuuluu työväenluokkaan. He teroittavat hänen mieleensä, että häntä nyljetään lain varjon alla ja että riistäminen ei tule loppumaan, ennenkuin kapitalistien säätämät lait ovat kumotut. Kapitalististen lakien vaikutusvalta ei voi lakata ennenkuin työväenluokka kumoaa ne lait. Työläiset voivat kumota ne ainoastaan sillä tavalla, että he yhdistyvät äänestysuurnan ääressä ja vaativat, että kapitalistiluokalta otetaan pois oikeus kontrolloerata hallituksen toimenpiteet.

Ainoastaan tällä tavalla pyrkivät sosialistit "järjestämään luokan luokkaa vastaan." He eivät pyri kiihottamaan miestä miestä vastaan. He eivät pyri synnyttämään vihaa herra Morgan'ia, Rockefelleria tai ketään muuta suurkapitalistia vastaan yksilönä. He pitävät kaikkia suuria kapitalisteja kapitalistisen järjestelmän luonnollisina ja välttämättöminä tuloksina. Jos nuo suurkapitalistit ovat joskus pahoja, johtuu se siitä, että kapitalistinen järjestelmä tekee heidät siksi. Jos

eivät juuri nuo määrätyt kapitalistiyksilöt olisi syntyneet, olisi kapitalistinen järjestelmä saattanut jotkut toiset henkilöt tekemään samat pahat teot. Siksipä sosialistit vastustavat järjestelmää, joka tekee ihmiset pahoiksi, eikä yksilöitä, jotka ovat järjestelmän vaikutuksesta tulleet pahoiksi. Jos jokainen kapitalisti olisi hukkunut Titanic'in mukana, eivät sosialistit kuitenkaan olisi olettaneet olosuhteiden ensinkään paranevan, sillä kapitalistinen järjestelmä olisi jäänyt jäljelle. Hyvin yksinkertaisesti olisivat toiset miehet astuneet heidän tilalleen ja vääryydet olisivat jatkuneet. Siksi jättävät sosialistit domokraatti- ja republikaani-politikoitsijoiden tehtäväksi osoittaa sormellaan jotakuta "paha miestä" ja sanoa, jos tuo tai tuo mies olisi vankilassa, niin meillä ei enää olisi rosvoista olemassa. Tämän asian pintapuolisimmankin miettimisen tulisi paljastaa sellaisen selityksen erehdyttävyyden. Missä ovat kahden viime sukupolven "pahat miehet"? Missä ovat William H. Vanderbilt, Jay Gould, E. H. Harriman ja toiset? He eivät edes ole vankilassa -- he ovat kuolleet. Mutta kuka huomasi riistämisen vähimmässäkään määrässä lakkaavan, kun he kuolivat? Kuka tulee huomaamaan hituistakaan parannusta olosuhteissa, kun meidän päiviemme "huonot miehet" kuolevat? Siis onhan hyvin naurettavaa sanoa, että jos herra Morgan, Rockefeller ja muutamat muut olisivat vankilassa, niin köyhiä ei riistettäisi enää. Niinkauan kuin meillä on sellainen järjestelmä, joka tekee ihmiset pahoiksi, niin kauan on meillä myöskin ihmisiä, jotka ovat pahoja.

Tutkistelkaammepa nyt sitten mikä aiheuttaa kapitalistisessa järjestelmässä sen, että ihmiset tulevat pahoiksi. Meidän ei tarvitse etsiä syytä siihen kaukaa.

Se on yksityisomaisuus ja elintarpeiden kontrollioikeus, yksityisten voittojen saavuttamiseksi. Ajatelkaapas miten jättiläisvoimainen on tämä heidän valtansa, koneet valmistavat kaiken ravintomme, vaatteemme ja huoneemme. Muutamat omistavat nämät koneet. Toiset eivät voi käyttää niitä ilman lupaa ja jos he luvankin saavat, saavat he käyttää koneita ainoastaan niillä ehdoilla, kuin omistajat heille määräävät. Nämät ehdot ovat aina: halvimmat palkat, joilla voidaan löytää joku tekemään työtä.

Onko siis ihme, että ne harvat, jotka kontrolleeraavat koneistoa, tulevat aivan *hulluiksi* halussaan kartuttaa rikkauttaan? Onko siis ihme, että he puristavat voiton aina viimeiseen senttiin asti? Oletteko te varmat, että te ette olisi tehnyt samoin, jos olisitte olleet hänen asemassaan? Minä uskon, että minä en olisi vähempää kiskonut kuin hän. Minä uskon, että minä olisin kiskonut yhtä paljon, tai enemmän, jos suinkin olisin voinut. Minä sanon tämän siksi koska tiedän, mikä ääretön vaikutusvalta tottumuksella ja ympäristöllä on.

Ja raha-ympäristö saattaa ne, joiden lähettyvillä se on, unhoittamaan ihmiset. *Titanic* ei kiirehtinyt viimeistä tuomiotaan kohden jäävuoreen törmäämällä siksi, että sen omistajat olisivat olleet väliäpitämättömiä ihmis-elämästä, vaan siksi että *Titanicin* omistajat *unhottivat* ihmiset aivan kokonaan. He ajattelivat vain rahaa, jonka he tulisivat saamaan sen kautta, että voisivat tehdä matkan Atlantin ylitse niin vähässä ajassa. Jos ne eivät olisi tulleet mielettömiksi ajatellessaan tätä, niin olisivathan he ainakin ajatelleet laivaansa ja sitä \$8,000,000, joka oli mennyt sen rakentamiseen. Mutta raha-villissään he eivät unohtaneet ainoastaan

matkustajia, vaan vieläpä laivansakin. Oletetaanpa, että yhtiön liikennejohtaja olisi kuljettanut hallituksen laivaa olematta pakotettu hitustakaan ajattelemaan sen tuottamaa *voittoa*. Olen varma siitä että hän olisi muistanut matkustajia, laivan miehistöä, laivaa ja jäävuoria. Ja jos hallitus omistaisi trustit, niin niiden johtajat muistaisivat työläisiä, määrätessään heidän palkkansa ja kuluttajia, määrätessään tavaroiden hinnat.

Hyvin helppoa on vetää se johtopäätös, että sosialismi on epäkäytännöllinen, koska sitä ei voitaisi muka toteuttaa "muuttamatta ihmisluonnetta". Muutamat ihmiset arvelevat, että meidän tulee aina vain kaapata, kaapata, kaapata, sillä aikaa kuin toiset näkevät nälkää, nälkää, nälkää. Ihmisluonne "muuttuu" aivan niin vikkelaan kuin olosuhteet muuttuvat. Jos joku istahtaa tulikuumalle rautauunille, niin kyllä "ihmisluontonsa" pakottaa hänet nousemaan. Mutta jos tämä rauta-uuni saa jäähtyä, niin ei hän, joka siinä istuu, nousisi siitä pois, ennenkuin muut syyt kun kuumuus, pakottaisivat hänet siihen. Kuitenkin on ihmisluonne kummassakin tapauksessa sama. Se ei ole muuttunut missään suhteessa. Uuni vain on muuttunut.

Aivan samalla lailla ihmisten toiminta tulee muuttumaan, kun hallitus on valmistamalla elintarpeet näyttänyt toteen, ett'ei kenenkään koskaan tarvitse pelätä, että heiltä puuttuisi ravintoa ja vaatteita. Tieto siitä, että he saavat vatsansa täyteen — että heillä on oikeus aina saada työtä ja että he saavat kaiken mitä he välttämättömästi tarvitsevat ja että he saavat nauttia elämän mukavuuksista yhtä varmasti kuin ilmasta — se tieto tulee hävittämään *kiihottimen* kasata enemmän omaisuutta kuin mitä tarvitaan. Rikkaimmatkin ny-

kyään kuluttavat ainoastaan pienen osan siitä, mitä he omistavat. Kuitenkin he yhä kiihkeästi pyrkivät suurentamaan omaisuuttaan, koska se on niin verrattain hiljan, kun koko ihmiskunta taisteli elämisen välineistä, joten rahanhimo on aivan kuin ilmassa.

Aina ei tule rahanhimoaminen olemaan ilmassa. Ihmisen luonne on ihmeteltävästi mukaantuvainen. Niin pian kuin työläiset kontroleeraavat hallituksen toimenpiteet oman luokkansa hyväksi ja näyttävät toteen sen miten äärettömän helppoa on valmistaa kyliksi rikkautta jokaiselle, niin että he voivat elää niin hyvin, kuin se mies elää, jolla on \$5,000 tulot nykyään, niin rikkauten tavoittelemisen häviää. Se ei häviä tuokiossa, vaan se häviää vähitellen. Muutamat voivat nurista, kun hallitus ostaa ja ottaa haltuunsa teollisuuden heiltä, mutta he saavat tyytyä ja murista. Ei heidän tarvitse edes tehdä työtä, jos he eivät halua. Heille voi jäädä kylliksi rahaa myydessään omaisuutensa, niin ettei heidän tarvitse edes tehdä työtä. Mutta ei yksikään heidän jälkeläisistään voi elää tekemättä työtä, koska ei löydy mitään mahdollisuutta yhdellekään anastaa toisen työn tuloksia. Tavarat valmistetaan ja myydään hallituksen kustannuksella. Hallitus valmistaa ja myy tavarat kustannushintaan. Ei tule olemaan kapitalisteja välittäjinä valmistajien ja kuluttajien välillä. Ihmiset tulevat olemaan omia kapitalistejaan, jotka omistavat teollisuuskoneet, joita he johtavat hallituksen välityksellä.

Sosialismin vastustajat kysyvät: mitä takeita meillä on siitä, että ihmiset sosialismin aikana voisivat johtaa hallitusta. Toiset taas kysyvät, miks'ei yhtähyvin sosialistisen hallituksen aikana löytyisi lahjusten otta-

ja viroissa, kuten on laita nykyään demokraattisen ja republikaanisen hallituksen aikana? Ja vielä on toisia, jotka uskovat, että sosialistinen hallitus muodostuisi välttämättömästi tyrannilliseksi, joka hävittäisi kaiken yksilöllisen vapauden ja joka viimein polkisi kaiken sivistyksen lokaan.

Vastatkaamme näihin syytöksiin yhteen kerrallaan, ja tutkikaamme ensin syitä miks'ei ihmiset voi nykyään johtaa ja kontrolloerata hallitusta.

Ensiksi siitä syystä, että meidän hallitusmuotomme ei anna ihmisten sitä kontrolloerata. Ne rikkaat miehet, jotka laativat meidän perustuslakimme — ja he olivat rikkaat silloisen mittakaavan mukaan; ei ainoatakaan työmiestä ollut lakia laatimassa. — He aivan tarkoituksella laativat perustuslait sellaisiksi, ettei niiden vallitessa voida tehdä mitään, mitä he vastustavat. Siitä syystä perustettiin Yhdysvaltain senaatti. Aivan suoraan lausuttiin julki perustavassa kokouksessa että senaatin tarkoitus oli edustaa rikkautta. Edustajahuoneen tuli edustaa kansaa ja senaatin tuli edustaa rikkaita ja että edustajahuone ei voinut valmistaa mitään lakia ilman senaatin suostumusta. Sitäpaitsi perustettiin Yhdysvaltain ylioikeus, jota kansa ei missään muodossa saanut kontrolloerata, tulkitsemaan kongressin laatimia lakeja.

Siinä ensimmäinen syy miks'ei kansa nyt kontroleeraa hallitusta — lainlaatijat eivät tarkoittaneet, että heidän sitä tuli tehdä ja meidän aikamme rikkaat miehet käyttävät etuoikeuttaan hyväkseen ja kontroleeraavat sen itse. Toinen syy on se, että kapitalistinen järjestelmä, se kun perustuu yksilön voittoon, tekee hyvin edulliseksi kapitalistiluokalle sen, että he kontroleeraa-

vat hallituksen toimenpiteet. Ryöstö, jota kapitalistit harjoittavat, tapahtuu lakien avulla ja hallituksen kontroleeraaminen on välttämätön, jotta voitaisiin saada lakeja ja pitää ne voimassa.

Sosialistit poistaisivat senaatin ja antaisivat siten kaiken lakia-säättävän vallan yksinomaan edustajahuoneelle. He ottaisivat presidentiltä vallan määrätä ylioikeuden tuomarit virkaansa ja antaisi kansalle vallan valita tuomarit. He ottaisivat Yhdysvaltain ylioikeudelta niiden anastaman vallan julistaa kongressin päätökset perustuslainvastaisiksi ja antaisivat kansalle vallan sanoa, mitkä kongressin päätökset tehtäisiin tyhjäksi. He säätäisivät että Yhdysvaltain perustuslait voidaan muuttaa enemmistön äänillä ja he säätäisivät, että jokaisen virkailijan aina presidenttiä myöten voi minä hetkenä tahansa kansan äänestyksen nojalla kutsua pois virasta.

Sosialistit kunnioittaen esittävät nämä syyt sen käsityksensä tueksi, että sosialismin vallitessa olisi kansa tilaisuudessa kontroleeraamaan hallituksen. Vielä on yksi syy se, että sosialismin aikana ei tulisi löytymään mitään trusti-senaattoreja tai edustajia, ei suurten yksityis-pankkien edustajia, jotka ajaisivat suurten pankkiliikkeiden tai muiden suurten kapitalistiyhtiöitten asioita, koska ei olisi mitään sellaisia yksityisetuja ajettavissa.

Samasta syystä ovat myöskin ne seikat helposti käsitettävissä, miksi sosialismin aikakautena ei niin selvästi löytyisi lahjottavia sosialistisia virkamiehiä kuin meillä nykyään löytyy demokraattisia ja republikaanisia lahjusten ottajia. Mutta se ei johdu ollenkaan siitä, että sosialistit uskoisivat olevansa rehellisempiä

kuin toiset ihmiset ovat. Sosialisteilla ei ole mitään sellaisia harhaluuloja itsestänsä. Sosialistit hyvin yksinkertaisesti viittaavat vain siihen tosiasiaan, että nykyisen lahjomisen tarkoitus on *yksilön* etujen turvaaminen. Kun yksilön voittojärjestelmä on hävitetty ja kun tavarat valmistetaan käyttämistä varten, eikä voiton hankkimista varten, ei löydy mitään syytä miksi ketään virkamiehiä lahjottaisiin. Valtion virkamiehet voisivat tosin yhä varastaa; he voisivat väärentää maksulistat tai ehkäpä jollakin muullakin tavalla petkuttaa kassan. Mutta ensiksikin valtion virkamiehet eivät nykyäänkään juuri varasta näin kömpelöllä tavalla, ja toiseksikin jos mitään sellaista varastamista tapahtuisi sosialismin aikakautena, rangaistaisiin kaikki sellainen aivan yhtäläillä kuin nykyäänkin, sillä eroituksella vain, että rangaistus olisi ankarampi. Paitsi sitä, sosialistit eivät usko, että paljonkaan sellaista varastamista tapahtuisi, tai ainakin se hyvin pian loppuisi. Ja mitä taasen lahjomiseen tulee, niin kuin yksityisomaisuusjärjestelmä hävitetään, joka juuri tämän lahjomisen aiheuttaa, tulee lahjominenkin häviämään sen mukana.

Tarkastakaamme nyt sitten tuota syytöstä, että sosialistinen hallitus tulisi olemaan tyrannillinen, väkivaltainen, että se hävittäisi yksilön vapauden ja sen kautta myöskin sivistyksen.

Kun otamme huomioon kaiken sen lakiasäättävän vallan mikä on edustajahuoneella jonka kansa valitsee, kaikki tuomarit jotka kansa valitsee ja Yhdysvaltain ylioikeuden, silloin kun siltä on otettu pois tuo sen anastava valta julistaa lakeja perustuslainvastaisiksi, on hyvin vaikea huomata, millä tapaa hallitus

voisi tulla tyrannilliseksi. Se on vieläkin vaikeampaa, kun muistamme sen, että sosialistisen hallituksen aikana kansalla olisi lisäksi vielä seuraavat oikeudet:

Valta panna viralta pois milloin tahansa, kenen tahtoisivat.

Valta vahvistaa laiksi äänestyksen kautta minkä lain tahansa, jota lainlaatijakunta kieltäytyy laiksi vahvistamasta.

Valta välittömällä äänestyksellä kumota jok'ikinen laki, jonka lainlaatijakunta on laatinut. Ja valta välittömällä äänestyksellä muuttaa perustuslait, niin Yhdysvaltain kuin valtioittenkin, milloin tahansa he haluavat sen tehdä.

Jos sellaisen hallituksen aikana voisi tulla kysymyksenkään tyrannius ja väkivalta, niin ne herrasmiehet, jotka uskovat sen olevan mahdollista, voisivat yrittää parastaan siihen suuntaan.

Oli miten oli, löytyy paljon hyviä ihmisiä jotka uskovat, että jos sosialismi pääsisi vallitsevaksi, niin kaikki yksilöllinen vapaus häviäisi. Sellaiset ihmiset eivät vain ole ymmärtämättä mitään sosialismista, he eivät myöskään ymmärrä leikkiä. He otaksuvat, että meillä nyt on yksilöllinen vapaus. He eivät ollenkaan näytä huomaavan sitä tosiasiaa, että työläisen poika, niin pian kun hän suinkin kynnelle kykenee, ja usein ennemminkin, temmataan pois kotoa välttämättömyyden pakoittamana ja survaistaan ensimmäiseen työhön mitä hän voipi saada. Poika olisi ehkä mieluummin tahtonut tehdä jotakin muuta työtä ja ehkäpä hän sosisikin paremmin johonkin muuhun työhön. Mutta nälkä ja puute pakoittavat hänen tekemään työtä ja tekemään sitä työtä, jota eteen sattuu. Hän voi koettaa paria kolmea

paikkaa, ennenkuin hän saa sellaisen, jossa hän on koko elämänsä, mutta nuo toiset paikat, samoin kuin tuo ensimmäinenkään eivät ole hänen valitsemiaan. Hän ottaa jokaisen paikan vaan siitä yksinkertaisesta syystä, että hänen täytyy saada työtä.

Jos sosialismi tekisi jokaisen perheenisän kykeneväksi ansaitsemaan niin paljon, kuin mies, joka nyt saa vuosittain \$5,000, niin ei kukaan perheenisä olisi pakoitettu lähettämään lapsiaan työhön, ennenkuin he vähintäinkin olisivat suorittaneet yläkuulun kurssimäärän. Jos pojat eivät olisi pakoitettut menemään työhön niin nuorina, kuin mitä he nyt ovat, eikö näytä enemmän mahdolliselta, että ijän lisääntyessä he paremmin kykenisivät valitsemaan itselleen ammatin, joka paremmin vastaisi heidän kykyjään ja taipumuksiaan? Ja jos me hävittäisimme köyhyyden, joka pakoittaa sysäämään pojat mihin työhön tahansa jonka vain pikemmin saavat, olisiko oikein syyttää meitä siitä, että olemme hävittäneet, tai edes vähentäneet yksilöllistä vapautta?

Henkilöillä, jotka saavat tietonsa sosialismista kapitalistisista lähteistä, on kummallisia, joskus kauheita käsityksiä siitä, mitä kaikkea sosialismi oikeastaan tulee tekemään. Heille on kerrottu ja useat heistä uskovatkin, että sosialismin aikakautena yksilö olisi vain hallituksen leikkikalua, joka ei saisi nousta ylös aamuisin ennenkuin hallituksen herätyskello olisi soinnut, jonka täytyisi päivän pitkään tehdä mitä hullutuksia tahansa hallituksen pomo määräisi ja hänen olisi sitten mentävä vuoteelleenkin, silloin kun pomo kommentaisi.

Ehkä me vähän pudistamme tätä pötyä ja annamme tuulen viedä sen.

Kutka tulisivat sillä tavalla tyranniseeraamaan kansaa? "Sosialistit" kuulee vastattavan. Mutta kutka ovat nuo senaikaiset sosialistit? Vähintäinkin kansakunnan enemmistön ne muodostavat, eikö niin? Sosialistit eivät mitenkään voi ennen kontrolloerata hallitusta, ennenkuin ne ovat enemmistönä. — Milwaukeeen porvarispuolueiden yhdistymissuunnitelma sen estää. Siis se mitä teitä koetetaan saada uskomaan, on se, että kansan enemmistö vapaaehtoisesti tahtoo perustaa ja senjälkeen vielä suojella sellaista hallitusmuotoa ja teollisuutta, jonka vallitessa sekä sen enemmistö että vähemmistö olisivat orjia.

Muistakaa nyt: Sosialismi ei milloinkaan tahdo tehdä mitään sellaista, ainakaan ei kansan enemmistö tahdo tehdä sitä. Se ei ole mikään tyhjä lupaus, se on tosiasia. Sosialistinen hallitus ei voisi tehdä mitään, mitä enemmistö vastustaa. Jos sellaista lakia koetettaisiin laatia, panisi kansan enemmistö heti viralta sellaisen hallituksen, poistaisi sen säätämät lait ja vaatisi että sen omaa tahtoa noudatettaisiin.

Ja muistakaa myöskin tämä: Jos sosialistit ensi vaalien jälkeen saisivat vallan kontrolloerata kaikki hallituksen osastot, ei tulisi mitään seisausta eikä lamaantumista teollisuuden alalla. Jokainen menisi työhönsä seuraavana aamuna täyttämään totuttuja tehtäviään. Teollisuuden socialiseerautuminen tapahtuisi säännöllisesti. Yksi teollisuuden haarä kerrassaan otettaisiin hallituksen huostaan. Luultavasti ensiksi otettaisiin rautatiet. Se veisi noin vuoden. Mutta ei yksikään vaunun pyörä pysähtyisi sillä aikaa kuin lakeja muutettaisiin.

Herrasmiehet, jotka puhuvat tästä yksilön vapauden

sortamisesta sosialistisen hallituksen aikana, tekevät tämän suuren erehdyksen. He otaksuvat nim., että vähemmistö kontrolloeraisi sosialistisen hallituksen aivan samalla lailla, kuin se nyt kontrolloeraa tämän hallituksen. Ja kun he kerran ovat tehneet tämän erehdyksen, johtaa se heidät helposti toiseen — siihen otaksumiseen nim., että jos sosialistit voivat sellaisen hullun hallituksen luoda, he eivät kärsisi siitä niin paljon kuin toiset ja siksi tulisivat he pitämään sen voimassa vasten toisten tahtoa.

Ei löydy hituistakaan aihetta tälle “yksilöllisen vapauden kadottamis- ja tyrannius”-syytökselle. Hallitus, joka on kansan kontrollin alainen, ei voi tyranniseerata kansaa eikä voi köyhyiden poistaminen kansanvaltaisen hallituksen kautta sortaa kansan yksilöllistä vapautta. Kuka nykyään on enemmän yksilönä vapaa — mies, joka on köyhyyteen joutunut, vai mies, joka ei sitä ole?

Sosialistit eivät tahdo millään tekosyillä peittää tarkoitustaan: luoda maailma sellaiseksi, jossa työläinen voi hilpeällä mielellä mennä kepsutella hallituksen työnvälitystoimistoon ja kysyä sellaista työtä kun esim. kitaran näppäämistyötä. Työläinen voi mennä kepsutella ja kysyä sitä työtä, mutta hän ei voi saada sitä, jos ei tarvita kitaran näppäilyä. Toisin sanoen, sosialistit toivovat voivansa käyttää käytännöllistä järkeä teollisuutta johtaessaan. Yleiseen voimme sanoa, että mies, joka on paraiten sovelias johonkin työhön, saa sen tehdäksensä. Olisi typerää luvata ja suunnitella asioita jollakin muulla tavalla. Samaan aikaan kun köyhyys hävitetään ja valmistetaan tavaroita niin paljon, että se vastaa ihmisten tarpeita, tulee se antamaan työ-

läisille enemmän vapautta käyttämään ymmärrystään valitessaan toiminta-alansa.

Tällä asian käsittelyn asteella kuulee aina jonkun kysyvän: "kuka silloin tekee likaisen työn?"

Sosialistit eivät milloinkaan uskokaan voivansa saada likaviemärien puhdistamista niin mieluisaksi kuin on esim. kukkavihkojen laittaminen kurjenpolvista. Mutta he aikovat maksaa erityisen suurta palkkaa sen niin erityisesti epämiellyttävän työn suorittamisesta, jotta he saavat likaviemärit puhdistettua. Miksikä luulette, että heidän suunnitelmansa epäonnistuisi, koskei tämä nykyinenkään suunnitelma sitä tee? Nykyäänhän maksetaan hyvin huonoa palkkaa tämän vastenmielisen työn suorittamisesta ja kuitenkin puhdistetaan likaviemärit. Olisiko siis oletettavana, että ne miehet, jotka tekevät tämän likaisen työn halvalla, kieltäytyisivät toimittamasta sitä hyvästä hinnasta? Hyvin todennäköistä on, että hallitus olisi pakotettu maksamaan kylliksi korkeata palkkaa, saadaksensa tämän likaisen, mutta tärkeän työn tehtyä. Työn puute se on mikä pakoittaa ihmiset tekemään likaista työtä halvasta hinnasta. Sosialismin aikakautena ei tule työn puute kysymykseenkään, koska ihmiset omistavat teollisuuskoneistot ja heillä on oikeus saada niitä käyttä. Sen lisäksi tekevät koneet nyt jo suuren osan likaisesta työstä ja aikojen kuluessa tulemme tekemään sitä vielä enemmän.

Useasti kysytään sosialisteilta mitä he tekevät miehelle, joka ei tahdo tehdä työtä. Jos he ovat leikkisiä, niin he tavallisesti vastaavat, että eivät he hänestä ainakaan miljoneeriä tee. Mutta itse asiassa tämä kysymys on typerä. Mitä uskovat sosialismin vastustajat so-

sialistisen hallituksen tekevän miehelle, joka ei tahdo tehdä työtä? Uskovatko he, että sellaiselle henkilölle annettaisiin mitalli sankaruudesta tai elinkautinen eläke? Mitä muuta voitaisiin sellaiselle miehelle tehdä kuin että annetaan hänen nähdä nälkää. Tarkoitan miestä, joka kykenee tekemään työtä ja jolle tarjotaan työtä.

Mutta lukuunottamatta rikoksellisia, sellaisia ihmisiä ei löydy, eikä tule löytymäänkään. Sosialistit tulisivat rankaisemaan varkaita aivan samalla tavalla kuin kapitalistit heitä rankaisevat. Sillä eroituksella vain, että sosialistit eivät kohtelisi erikoisella suosiolla suurimpia varkaita. Vastatakseni tähän kysymykseen yhdellä lauseella, sanon: sosialistit luottavat siihen, että ravinnon, vaatteiden ja suojan hankkimishalu pitäisi enimmät ihmiset työssä ja sellaista kummalista ihmistä, joka mieluummin varastaisi, kohdeltaisiin tuolla tavalisella tavalla — pistettäisiin vankeuteen.

Mutta tuo kysymys: Mitä te tekisitte ihmiselle, joka ei tahdo tehdä työtä? paljastaa niiden ihmisten nurinkurisen käsityksen elämästä. Minulla on erittäin hyvä vanha täti, joka koko rehellisen sydämensä pohjasta uskoo, että nuo työttömät ovat joko juopporentuja tai laiskureita. Kun keskustelee tästä kysymyksestä herrasmiesten kanssa, jotka elävät mukavissa olosuhteissa, niin melkein poikkeuksetta he tekevät tämän kysymyksen: "Mikseivät nuo miehet mene maalle, missä maanviljelijät kipeästi tarvitsevat palvelusväkeä, eivätkä saa mistään?"

Minä olen kasvanut maatalossa ja muistan minä vielä ett'ei talven aikana paljoakaan tehty maanviljelystöitä. Ylimääräisten apulaisten suuri kysyntä on keski-

kesällä elonkorjuun aikana. Kuuden, kahdeksan viikon aikana on maataloissa apulaisten kysyntä suurempi kuin mitä he voivat saada. Mutta kukapa työläinen, jolla on perheensä New Yorkin tai Chicagon asuntokasarmeissa, kykenisi lunastamaan rautatiepilettinsä itselleen Iowa'an, Nebraska'an, tai vaikka vain Ohio'onkin, saadakseen työtä kuudeksi viikoksi?

Ensiksikin ei heillä ole rahaa, millä maksaisivat piletteinsä hinnan. Nämä miehet elävät kädestä suuhun kaupungeissa, tehden velkaa koko viikon ajan ja maksaen velkansa lauantai-iltana palkastansa, jonka saavat. Jos maanviljelijät, jotka heitä tarvitsevat, maksaisivat heille etukäteen, jotta he pääsisivät matkustamaan, jäisi heille joko vähän tai ei mitään jällelle kaikesta siitä, mitä he ansaitsevat ja heidän kaupungissa asuvat perheensä näkisi nälkää. Sen lisäksi, maanviljelystyö on ammattityötä, josta nuo kaupunkilaistyöläiset eivät tiedä mitään. He voisivat tietysti oppia maanviljelysammatin, mutta eivät he sitä kuudessa viikossa oppisi. Miten lieneekään, on paniikkien aikana aina enemmän kuin 5,000,000 ilman työtä tässä maassa, eikä näissä oloissa, vaikka kuinkakin koettaisimme tätä asiaa ajatella, kuitenkaan olisi mahdollista järjestää niin, että edes melkoinen joukko voisi saada työtä maataloissa, vaikkapa vain kuudeksikaan viikoksi vuodessa.

Tosiasia on se, että nykyisen teollisuuselämän olosuhteet ovat niin kovat, että järjestymättömät työläiset voivat elää ainoastaan silloin kun he tekevät työtä. Yhäti kohoavat elinkustannukset, joiden hinnat trustit määräävät maailman markkinoita kontrolloeraamalla. Ne riistävät nämä ihmiset aivan puti puhtaiksi, eikä nämä kuulu mihinkään työväen unioon,

jonka avulla he voisivat vaatia suurempaa palkkaa. Eivätkä he kieltäydy tekemästä työtä pelkällä vatsapalkallakaan. Päinvastoin he ovat halukkaita työskentelemään. Työttömien valtavat joukot ovat halukkaita työskentelemään saadakseen edes leipäpalan.

Jos kerran näissä kurjissa olosuhteissa ihmiset ovat halukkaita tekemään työtä, niin syytä on meillä luulla, ettei useakaan kieltäytyisi tekemästä työtä sosialistisen hallituksen aikana sellaisella palkalla, joka antaisi heille kullekin tilaisuuden elää yhtä hyvin kuin mies, joka saa \$5,000 vuosittain nykyään? Herrasmiehet, jotka tahtovat olla huolissaan tästä asiasta, voivat sitä olla. Sosialistit eivät suotta tästä huolehdi. Jos sosialismin aikakautena ilmestyisi muutamia auttamattomia laiskureita, ovat he varustautuneet sen varalta. He eivät aijo lakata yrittämästä poistaa kurjuutta maailmasta ainoastaan siitä syystä, että mahdollisesti ilmestyisi muutamia laiskottelijoita.

V LUKU

MILLÄ TAVALLA KANSA VOIPI SAADA TRUSTIT HALTUUNSA.

Useimmat ihmiset eivät ensinkään ole huolissaan yksityisvoitoista. Siitä syystä, että he eivät voi saada sitä. Voitot ovat ainoastaan kapitalisteja varten ja kapitalistien lukumäärä on ainoastaan hyvin vähäinen verrattuna kansakunnan lukumäärään. Useimmat ihmiset ovat palkkatyöläisiä, jos jonkinlaisia, tai pikkuviljelijöitä.

Kuitenkin me elämme järjestelmän aikana, jolloin yksityis-voitot ovat liike-elämän tukipylväs. Jos voitot ovat hyvät, on liike hyvällä kannalla. Jos voitot ovat kohtalaiset, on liikekin kohtalainen. Jos voitto on huono, on liike lamassa. Ja kun liike on lamassa, kärsii siitä koko maa, vaikkakin maassa löytyisi miehiä ja koneita ja mäata, joiden kautta liike saataisiin kukoistamaan.

Sosialistit vertaavat nykyistä liike-elämää ylösalaisin käännettyyn pyramidiin, jonka koko paino on kärjen varassa — ja sen huippu on liikevoitto. Sosialistit ovat huomanneet, että kestävimmit pyramiidit eivät seiso päällään. He uskovat, että Egyptin pyramiidit eivät olisi säilyneet niin kauan, jos ne eivät olisi olleet pystyssä. Siksi ehdottavat sosialistit, että talouselämänkin pyramiidit tulisi kääntää pystyyn. He uskovat, että se pysyisi tanakammin pystyssä, jos se olisi rakennettu laajemmalle perustalle, nim. ihmisten tarpeiden mukaan, eikä kuten nyt yksityisen voittoa silmällä pitäen.

Ainoastaan tätä tarkoittavat sosialistit puhuessaan filosofiassansa löytyvästä kumouksellisesta luonteesta. He tahtovat tehdä aivan täydellisen ja perinpohjaisen muutoksen itse liike-elämän peruskysymyksiin nähden. He tahtovat, että tavaroita valmistetaan yksinomaan siinä tarkoituksessa, että tahdotaan tyydyttää yleistä tarvetta, eikä vaan siksi, että joku yksilö tahtoo tyydyttää voitonhimoaan. He eivät löydä keinoa miten liike-elämä voitaisiin sillä tavalla kokonaan muuttaa, niinkauan kuin kaikki suuret koneet, joilla tavarat valmistetaan, ovat ainoastaan muutamien miesten hallussa. Siksi sosialistit ehdottavat, että kansa ottaisi

haltuunsa kaikki suuret koneet, ostamalla ne, ja siten siirtäisi ne harvoilta kaikille.

Ne, jotka eivät ole tämän ehdotuksen puolesta, voidaan jakaa kahteen eri luokkaan. Toinen luokka, joka välttämättä tahtoo säilyttää yksityisen voittojärjestelmän, on periaatteessa sosialistien ohjelmaa vastaan. Toiseen luokkaan kuuluvat ne, jotka hyvinkin innokkaasti tahtovat päästä nykyisestä tilasta, eivät usko sosialistien suunnitelman olevan käytännöllisen. Syy miksi niin useat ihmiset arvelevat, että sosialistinen ohjelma on epäkäytännöllinen, on se, että niin useat eivät tunne sosialistista ohjelmaa. Sanomalehdet, jotka ovat kapitalistien omistamat, eivät viitsi nähdä sitä vaivaa; että tekisivät selvää sosialistisesta suunnitelmasta. Jopa niin suuri trusti-lakimies, kuin Samuel Untermyer, New Yorkista, on, ei nähtävästi tuntenut paljonkaan sosialistien suunnitelmista, ennenkuin hän väitteli Carnegie Hall'issa Morris Hillquit'in kanssa. Herra Untermyer teki avajaispuheessaan äärettömän suuren erehdyksen sanoessaan, että sosialisteilla ei ole mitään varmaa suunnitelmaa, miten he siirtäisivät maan eri teollisuuslaitokset yksilöiden käsistä koko kansan omaisuudeksi. Hän sanoi, ettei yksikään tiennyt, ottaisivatko he haltuunsa kaikki teollisuuden haarat vai ottaisivatko he haltuunsa vain trustit ja jättäisivät nuo pienet liikkeet, jotka nykyään taistelevat trusteja vastaan, hallituksen kilpailijoiksi. Lyhyesti sanoen, herra Untermyer antoi sosialisteista sellaisen kuvan, että he ohjelmansa täytäntöönpanoon nähden kulkevat sumussa tiedottomina.

Katsokaammepa kuka se kierteli sumussa.

Victor L. Berger, sosialistinen kongressimies Milwaukeeesta, esitti eduskunnassa seuraavan lakiehdotuksen:

Hallituksen tulee heti ryhtyä toimenpiteisiin ottaakseen huostaansa kaikki trustit, jotka tuottavat enemmän kuin 40 pros. alallaan.

Näiden teollisuuslaitosten hinnan määrää komissioni, joka on kokoonpantu 15 asiantuntijasta, joiden velvollisuutena on määrätä näiden omaisuuksien aineellinen raha-arvo.

Maksu näistä omaisuuksista suoritetaan Yhdysvaltain bondiën muodossa, joille suoritetaan 2 prosenttia korkoa ja jotka ovat maksettavat 50 vuoden ajalla, ja muodostetaan kuoletusrahasto, jolla lunastetaan bondit, jotka lankeavat maksettavaksi.

Siinä tapauksessa, että joku trustin omistaja tai jotkut omistajat, eivät suostuisi myymään hallitukselle omaisuuttaan siihen hintaan kuin asiantuntijain komissioni on määrännyt, on Yhdysvaltain presidentillä oikeus ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka nähdään välttämättömiksi, jotta heidän omaisuutensa joutuu valtion haltuun.

Teollisuusvirasto perustetaan samalla kauppaja työosaston yhteyteen johtamaan kaikkia teollisuuden haaroja, jotka hallitus omistaa.

Huomatkaa, että tämä on vain yhteenveto Berger'in lakiehdotuksesta. Voi olla, että lakiehdotus itsessään ei ole järkevä. Mutta tässä ei ole se kysymys. Samuel Untermyer, suuri trustilakimies, vieläpä oppinut mies, sanoi, että sosialisteilla ei ole mitään varmaa suunnitelmaa ottaessaan haltuunsa maan teollisuuden. Hän sanoi tämän tuhansiin nousevan ihmisjoukon

kuullen. Eikä se sisältänyt sanaakaan totta. Jos hän olisi nähnyt vähäsenkin vaivaa ja ottanut selvää tästä asiasta, olisi hän hyvin helposti tullut tietämään sen, että sosialisteilla on hyvinkin varma suunnitelma ottaakseen haltuunsa kaikki maan teollisuuslaitokset.

Mutta herra Untermeyer ei viitsinyt nähdä sitä vaivaa. Sosialismista yhtä tietämättömänä kuin eskimo hän meni Carnegie Hall'ille ja puhui. Mitä hän ei tiennyt, sen hän arvasi. Mitä hän ei voinut arvata oikein, sen hän arvasi väärin. Hän ei voinut arvata melkein mitään oikein. Herra Hillquit teki hänet naurunalaiseksi. Hän olikin naurettava. Hän oli enemmän kuin naurettava. Hän oli sääliittävä. Etevä lakimies, joka oli saavuttanut mainetta, väittelemässä tärkeästä asiasta, josta hänellä oli hyvin hatarat tiedot!

Herra Hillquit tietystikin nolasi hänet, mutta ei hän häntä järin pahasti pilkannut, sillä puhuaksemme sosialistisesti, herra Untermeyer ei merkitse paljoakaan. Mutta, paha kyllä, että ainoastaan nuo 5,000—6,000, jotka kuuluivat väittelyn, tiesivät, että herra Untermeyer joutui alakynteen. Miljonat newyorkilaiset, jotka lukevat kapitalistisia sanomalehtiä, seuraavana aamuna lukiessaan lehtien pääkirjoituksia, tulivat siihen käsitykseen, että Untermeyer ei ollut nolannut ainoastaan Hillquit'ia, vaan sosialisminkin. "Sosialisteilla ei ole mitään varmaa tarkotustensa toteuttamissuunnitelmaa", kuului papukaijaisesti matkittu syytös. Syytös ei ollut oikea, mutta yleisö ei tiennyt, että se ei ollut oikea. Kapitalistiset sanomalehdet eivät antaneet yleisön tietää totuutta. Sanomalehdillä oli hyvät syyt miksi ne eivät antaneet tietää totuutta. Miljoneerit joko omistavat tai tukevat sanomalehtiä ja hehän haluavat

säilyttää olot ennallaan. Sosialismi olisi haitaksi näillekin miljoneereille aivan samalla tavalla, kuin se on haitaksi muillekin miljoneereille. Kuitenkin saa yleisö etupäässä tällaisista lähteistä tietonsa sosialismista. Tästä johtuu, että yleisö tietää sosialismista paljon sellaista, mikä ei ole totta.

Varmastikaan ei pidä paikkaansa väite, että sosialisteilla ei ole mitään varmaa suunnitelmaa ottaessaan maan teollisuuden johdon ja kontrollin yhteiskunnalle. He tietävät tarkalleen mitä he aikovat tehdä ja kuinka he sen aikovat tehdä. He eivät ole vielä panneet paperille jokaista lakipykälää, joka olisi tarpeellinen sosialistisen tasavallan aikana, tulevan 500 vuoden kuluessa, mutta he ovat esittäneet muutamia varmoja periaatteita, jotka tultuaan lakivoimaisiksi, pysyisivät voimassa vuosisatoja. Koetan selvittää teille nämä yleiset periaatteet.

Sosialistit haluavat lopettaa luokkasodan. He tahtovat estää sen, että yksi luokka ryöstää toista. He eivät näe mitään mahdollisuutta saada luokkataistelua loppumaan niinkauan kuin pienilukuinen luokka kontroleeraa suurilukuisen luokan elämisvälineet. Elämän välineitä ovat koneet ja raaka-aineet, joilla ihmiset tekevät työtä. Sosialistien tarkoitus on sentähden se, että kansan tulee saada omistaa nämä elämisen välineet hallituksen kautta.

Jos kerran tämä ohjelma aijotaan panna täytäntöön, täytyy alkaa jostakin. Sosialistit arvelevat, että olisi alettava trusteeista, koska trustit ovat pisimmälle päässeet kehityksen tiellä. Trustit ovat jo poistaneet alkuperäisen kilpailevien liikejohtajien järjestelmän. Ne ovat kehittyneet. Ainoastaan hiukkanen johdon

keskitystä on enää tarpeen ja on se annettava hallituksen haltuun. Sitäpaitsi trustit kontroleeraavat välttämättömimpien elintarpeiden tuotannon paljouden. Ottakaamme siis trustit huostaamme ja me saamme elää. Meillä on silloin ravintoa. Meillä on vaatteita Meillä on katto päämme päällä. Meillä on kaikkea tätä sen kautta, että omistamme koneet joilla voimme valmistaa kaikkia näitä.

Kauan ennen kuin kongressimies Berger'in lakiehdotus oli pantu paperille oli sosialistien sotahuuto: "Antakaa kansan omistaa trustit." Tämä huuto oli sosialistien keskuudessa yhtä kiihkeä ja yhtä yleinen, kuin huuto "pysytään ennallaan" oli kiihkeä ja yleinen Hannan johtavien republikaanien keskuudessa v:na 1896 ja 1900. Tuo sosialistien huuto ilmitoi sen mistä sosialistit tulevat alkamaan suunnitelmansa. Kongressimies Berger'in lakiehdotus oli ainoastaan kaikua heidän huudostaan ja teki sen vieläkin tarkemmaksi. Sosialistien huuto oli. "Antakaa kansan omistaa trustit". Kongressimies Bergerin lakiehdotus osoitti miten sosialistit halusivat omistaa trustit ja myöskin keinon miten saada ne haltuunsa. Bergerin lakiehdotuksessa sanottiin, että jokainen teollisuuden haara tai yhdistetyt teollisuuden haarat, jotka kontroleerasivat joko 40 pros. tai enemmän maan tuotannosta sillä alalla. Ja Bergerin lakiehdotus toi myöskin esiin sen periaatteen, että parhain keino miten saadaan trustit työväen omiksi oli se, että ne ostetaan. Paitsi sitä tarkoitti lakiehdotus tarpeellisen hallituskoneiston luomista niitä varten ja osoitti rahat, joiden avulla tämä pantaisiin täytäntöön.

Vähätpä siitä oliko Bergerin lakiehdotus viisas tai typerä. Mitäpä siitä onko sosialistien ohjelma viisas tai typerä. Me olemme nyt tarkastelleet tuota syytöstä,

että sosialisteilla ei ole mitään määrättyä ohjelmaa. Niin sanoi herra Untermeyer. Niin sanovat myöskin tuhannet toiset. Eikö ole selvää, että he ovat väärässä? Kuka voi epäillä sitä, että jos Bergerin lakiehdotus olisi tullut laiksi, trustit olisi voitu ja myöskin otettu hallituksen huostaan? Bergerin lakiehdotus oli selvempi kuin yksikään tariffilaki. Jokainen ihminen, jolla on vähänkin tervettä järkeä, voi ymmärtää sen. Ei yksikään voi ymmärtää tariffilakia. Kuitenkin tekevät tariffilait tehtävänsä. Ne ovat kylliksi tarkat täyttääksensä sen, mitä suositut tehtailijat tahtovat niillä saavuttaa. Myöskin ne, jotka ovat korkeata tariffilakia vastaan, eivät vastusta niitä niiden epätarkkuuden vuoksi.

Yksinkertainen tosiasia on, että sosialistit haluavat ottaa haltuunsa ensiksi trustit siitä syystä, että ne ovat tärkeimmät ja sopivat paraiten heti kansan omaisuudeksi. Tulevaisuudessa olisivat pientehtailijat pakoitettut kilpailemaan hallituksen kanssa. Jos sosialistien teoria on väärä mitä tuotantoon tulee, niin silloinhan nämä pienet tuottajat osoittavat sen vääräksi antamalla paremmat työehdot työläisilleen ja myymällä tavarat halvemmalla kuin hallitus. Siinä tapauksessa sosialismi kukistuisi oman kelpaamattomuutensa johdosta ja kansa ottaisi jälleen käytäntöön nykyiset olosuhteet.

Jos sosialistien teoria tuotantoon nähden ei ole väärä niin silloin ovat kilpailevat tehtailijat pakoitettut myymään tehtaansa hallitukselle siitä hinnasta, minkä arvoisia ne ovat. Heidät karkoitettaisiin pois liikealalta, koska he eivät tahtoneet harjoittaa liikettä saamatta voittoa. He eivät voineet saada voittoa anastamatta itselleen osaa työläisten työn tuloksista ja jos he

taasen anastavat osan työläistensä työn tuloksista, siirtyvät työläiset kansan omistamiin tehtaisiin, joissa ei anasteta mitään heidän työnsä tuloksista.

Lyhyesti sanottuna, jos se, että kansa omistaa trustit osoittautuisi siunausta tuottavaksi, niin silloin olisivat näiden kilpailevien tehtailijoiden päivät luetut. Hän ei kykenisi pitämään liikettään yllä kilpaillessaan hallituksen kanssa, joka ei etsi voittoa. Sosialistit arvelevat nim., että juuri näin tulisi käymään. He uskovat, että hyvin pian senjälkeen kun kansa olisi saanut trustit haltuunsa, seuraisi se, että kansan haltuun joutuisi kaikki toisetkin teollisuuden haarat, jotka nykyään ovat harvojen käsissä, ja jotka niin paljon kuin mahdollista pyrkivät hankkimaan itselleen voittoa toisten työn tuloksista.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että hallitus omistaisi maapähkinä-lavat. Eikä sen välttämättä tarvitse merkitä myöskään, sitä, että hallitus omistaisi maatalot. Sosialistit eivät ole fanaattisia tuohon hallituksen omistuseriaatteeseen nähden. He turvautuvat tähän ainoastaan määrätyn tarkoituksensa saavuttamiseksi ja tarkoitus on sen vallan hävittäminen, joka on muutamilla: valta riistää toisia. Jos ei harjoiteta riistämistä, ei löydy myöskään tilaisuutta sovelluttaa sen periaatetta. Maapähkinä-lavan omistaminen ei anna sen omistajalle tilaisuutta riistää ketään. Mies, joka viljelee maatansa, ei kisko ketään sen kautta. Ei maapähkinä-lavan eikä maatalon omistaminen anna valtaa riistää ketään, koska kumpasenkään omistaja ei saa voittoa työläisten työstä. Mutta jos vuokra-viljelys käy tuhoisaksi — ja se on yhä kasvamassa — ottaisivat sosialistit silloin, jos heillä olisi valta, haltuunsa vuokra-

talojen maat. He ottaisivat vuokratalot haltuunsa siitä samasta yksinkertaisesta syystä, kuin he nyt haluavat trustit — koska maanomistajat käyttivät omistusvaltaansa anastaakseen osan vuokraajien tuotannosta.

Olkoon tämä kylliksi niille arvostelijoille, jotka sanovat, että sosialisteilla ei ole mitään varmaa ohjelmaa siihen nähden, miten ottaa haltuunsa maan teollisuudet. Löytyy vielä toinen ryhmä arvostelijoita, jotka sanovat, että jos sosialistit ottaisivatkin haltuunsa teollisuuden kaikki haarat, eivät he kuitenkaan voisi käyttää niitä. He sanovat, että teollisuuden muuttaminen yksityisten käsistä yleisön haltuun saisi aikaan sekasortoa, että hallitus teollisuuden johtajana epäonnistuisi, että verinen vallankumous kävisi yli maailman ja että sivistys luultavasti menisi pirstaleiksi.

Nämä herrat eivät ymmärrä leikkiä. Miten vakavasti he ottavat kaikki asiat. Jos heitä pyydetäisiin auttamaan koiraa, jota kirput söisivät, he varmaankin kehottaisivat koiraa pitämään kirppuja yhtä suuressa arvossa kuin elämäänsä.

“Älä pure yhtäkään näistä kirpuista kuoliaaksi, hyvä koira”, kuulemme heidän sanovan. “Sinä et tosin sitä ymmärrä, mutta ne tekevät sinulle hyvää. Jokainen kirpun purenta enentää toimintahaluasi elämän leikkissä. Jos kirput eivät purisi sinua kaiken aikaa, niin voisi olla, että sinä tulisit niin mukavuutta rakastavaksi, että loikoilisit auringossa, nukkuisit, unohtaisit kokonaan syödä ja siten kuolisit nälkään. Muista se, kirput ovat sinun ystäviäsi!”

Emme tietystikään voi verrata noita suuria kapitalisteja, jotka vastustavat sosialismia, kirppuihin muussa suhteessa kuin siinä, että he ovat hyvin vikkeliä ja että

he harjoittavat samaa ammattia. Mutta tänä kansallisen surun aikakautena elinkustannusten ylenmääräisen kalleuden johdosta, eikö ole hävytöntä, että nämät herrasmiehet ärsyttävät meidät nauramaan kun sanovat, että jos meidän täytyisi heidät menettää, olisimme me hukassa? Me, jotka teemme työtä, emme voi milloinkaan pelastaa itseämme. Meidän voivat pelastaa ainoastaan ne, jotka meillä teettävät työtä.

Käydäänpä siis taas kysymykseemme käsiksi. Jos sosialistit saisivat huomenna haltuunsa hallituksen kontrollin, niin luultavasti ensimmäinen työ, minkä he tekisivät toteuttaakseen ohjelmaansa olisi kansalliskokouksen kokoonkutsuminen säätämään perustuslakia, joka soveltuu kahdennellakymmenellä vuosisadalla ja panemaan sen kahdeksannentoista vuosisadan perustuslain sijalle. Tuo kansalliskokous poistaisi senaatin, antaisi kaiken lakiasäättävän vallan edustajahuoneelle, lakkauttaisi Yhdysvaltain ylioikeudelta sen anastaman vallan julistaa kongressin päätökset perustuslainvastaisiksi. Säättäisi, että kaikki tuomarit valitsee kansa ja ottaisi käytäntöön kansan alkuunpano-oikeuden (initiative), kansan äänestyksen (referendum) ja virastakutsun (recall).

Sosialistit eivät yrittäisikään panna sosialismia käytäntöön ensin valmistamatta maa-alaa, niin että ihmiset voisivat kontrolloerata hallituksensa täydellisesti.

Kun kansa olisi hyväksynyt kansalliskokouksen työn, niin luultavasti ensimmäinen trusti, joka otettaisiin yhteiskunnan haltuun, olisi rautatietrusti. Se olisi aika työ. Se olisi niin suuri työ, ettei ryhdyttäisi muuhun niin suureen työhön, ennenkuin rautatien haltuunottaminen olisi hyvässä vauhdissa. Tuo rautateiden hal-

tuunottaminen vaatisi vuoden tai pari. Mainitsen tämän tosi-asian osoittaakseni, ettei sosialistisella hallituksella ole tarkoitusta riipasta rikki tätä maata Mainesta aina etelä-Californiaan kahdessakymmenessä neljässä tunnissa maaliskuun 4 p. alkaen. Totta tosiaan siinä ei tulisi mitään riipimistä eikä rehkimistä. Kaikki kävisi säännöllisesti ja laillista tietä.

Minä sanon, ettei tulisi mitään riipimistä eikä rehkimistä, sillä mitään seisausta teollisuuden alalla ei tulisi olemaan. Otaksukaamme esim. että rautateiden omistaminen ja kontrolli olisi siirtynyt nykyisiltä omistajiltaan hallitukselle. Mitä silloin tapahtuisi? Ei mitään, joka aiheuttaisi riitaa. Mitä tapahtuu nyt kun yksi kapitalistiryhmä myy toiselle kapitalistiryhmälle rautatien? Ei tietystikään mitään. Uudet omistajat käskevät liikennetirehtöörin pitämään junat liikkeessä aivan kuten ennenkin, tai jos he asettavat toisen liikennetirehtööriksi, käskevät he hänen pitämään liikkeen entisellään. Junamiehet, jos eivät lukisi sanomalehtiä, eivät tietäisi edes että rata on joutunut toisiin käsiin.

Rautateiden siirtyminen yksitysten käsistä kansanomaisuudeksi tapahtuisi aivan yhtä sievästi. Ainoa muutos tulisi olemaan määräyksissä, jotka sosialistinen hallitus antaisi rautateiden liikennetirehtöörille. Tämä määräys olisi sisältönsä nähden seuraava: "Älkää yritäkö saada voittoa rautatieliikenteestä. Käyttäkää niitä kustannushintaan. Antakaa miehille enemmän palkkaa ja lyhyempi työpäivä ja antakaa yleisölle mahdollisimman hyvä palvelus mahdollisimman halvalla hinnalla ja tehkää liikenne niin vähän hengenvaaralliseksi kuin mahdollista.

Jos te voitte tämän takia saada aikaan kapinan,

niin olkaa hyviä ja yrittäkää. Jos te voitte laskea kuinka suuressa määrässä tällaiset toimenpiteet ehkäisevät sivistystä niin tehkää se huviksenne.

Korttimme ovat kaikki paljastetut. Nyt te tiedätte mitä sosialistit tahtovat tehdä. Mitä tässä on vaarallista?

“Oh”, sanovat kapitalistit, “mutta te sosialistit ette ole liikemiehiä ja liikemiehiä tarvitaan järjestämään teollisuutta. Siksi pitäisi sosialistinen hallitus teke-
mään kuperkeikan”.

Majuri Gaynor toi ilmi jokseenkin samat mieli-
piteet lausunnossaan sosialismista, joka julkaistiin New
York Times’issa. Herra Gaynorin katsantokanto sosia-
lismiin nähden on suvaitsevainen — jopa suosiollinen
— ja tästä huolimatta hän kuitenkin kysyy:

“Kuka pitäisi huolta teidän sosialistisesta hallituk-
sestanne? Mistä te saisitte rehellisiä ja kykeneviä mie-
hiä? Olisiko ihmisyymmärrys ja kyky suurempi silloin
kuin nyt?”

Milloin tahansa sosialismista keskustellaan, teh-
dään nämät kysymykset. Niitä pidetään sosialismin
ylitsepääsemättöminä esteinä. Itse asiassa ne vain
osoittavat, miten vähän kysyjä tietää sosialismista.

Sosialistit eivät aijo perustaa mitään lintukoppeja,
joissa kasvattaisivat aivan erikoistyyppin yli-ihmisiä hoi-
tamaan hallitusta ja johtamaan teollisuuslaitoksia. He
tulevat turvautumaan tavallisiin ihmisiin, jotka tulevat
toteuttamaan heidän tarkoituksensa. Mutta heillä on
hallituksen ja teollisuuden asioihin nähden aivan eri
katsantokanta. Kapitalistien käsityksen mukaan on sel-
lainen hallitus rehellinen ja kelvollinen, joka parhaiten
suojelee häntä epäoikeutettujen etujensa nauttimisessa.

Kapitalistien käsityksen mukaan on sellainen liikkeen johtamistapa rehellinen ja kelpollinen, joka antaa hänelle parhaan voiton vähimmällä pääomalla. Sosialistien katsantokannan mukaan taasen on sellainen hallitus paras, joka ei anna kellekään tilaisuutta olla paremmassa asemassa kuin toiset, vaan antaa jokaiselle ihmiselle parhaimman tilaisuuden harjoittaa kykyjään ja antaa samalla suurimmassa määrässä persoonallista vapautta, joka ei ole ristiriidassa toisten vapauden kanssa. Ja sosialistien katsantokannan mukaan on rehellinen ja kelpollinen liikkeenhoitotapa se, joka tuottaa eniten tuloja työläisille parhailla ehdoilla ja halvimmillä kustannuksilla ja jakaa sen ihmisille ilman voittoa.

Sosialistit antavat siis seuraavat vastaukset majuri Gaynorille ja toisille:

Kapitalistit löytävät nyt rehellisiä miehiä, jotka ahkeroitsevat hoitaa hallitusta kapitalistiluokan hyväksi. Minkätähden te siis epäilette, etteivät sosialistit voisi löytää rehellisiä miehiä, jotka kykenisivät hoitamaan hallitusta työläisluokan etuja silmällä pitäen? Sehän on kumpaisessakin tapauksessa hyvin yksinkertaisesti vain työnantajan määräyksien noudattamista. Kapitalisteja palvelevat noudattavat määräyksiä. Sosialismin palveluksessa olevat henkilöt noudattaisivat samasta syystä sen määräyksiä. Te annatte virkamiehille sen määräyksen, että heidän tulee säilyttää muutamien valta toisten yli ja he tottelevat teidän määräyksiänne. Me annamme virkamiehille sen määräyksen, että heidän tulee hävittää muutamien valta toisten yli. Me uskomme, että he noudattavat meidän käskyämme. Jos he eivät sitä tee, panemme

me heidät pois viralta. Se on enemmän kuin mitä te voitte nyt tehdä.

Majuri Gaynor jo toiset kysyvät myöskin "tulisiko ihmisen ymmärrys ja kykeneväisyys" olemaan suurempi sosialismin aikakautena kuin nykyään. Varmasti ei. Mutta me pyydämme kaikella kunnioituksella huomauttaa, että tässä ei ole kysymys ymmärtämisestä eikä kykeneväisyydestä. Tässä on kysymys tarkoituksesta ja pyrinnöstä. Ihmiset "ymmärtävät" mitä heidän annetaan ymmärtää. Jos ihmisen annetaan ymmärtää, että hänen tulee ylenmäärin rasittamalla ihmisiä kohottaa voitto-osinkoja, niin hän antautuu tähän tehtävään eikä mihinkään muuhun. Jos samalle ihmiselle annettaisiin määräys alentaa voitto-osinkoja, niin ettei niitä olisi olemassa ja parantaa ihmisten olosuhteita pois tältä köyhyyden tasolta, luultavaa on, että hän ymmärtäisi tämänkin. Ja mitä taasen kykeneväisyyteen tulee, onhan meillä nyt jo tuotantokyky niin äärettömän suuri. Suorastaan on asianlaita se, ettei meidän anneta harjoittaa sitä tarpeeksi, jotta voisimme järjestää olomme mukaviksi. Sosialismi ei laajentaisi ihmishengen kykyjä, vaan se antaisi kansalle tilaisuuden käyttää kykyjään.

Pukeaksemme koko asian muutamiin sanoihin: sosialismi pyrki asettamaan hallituksen ja teollisuuden sellaisten miesten käsiin, jotka katselisivat jokaista tehtävää ja jokaista tilaisuutta työväenluokan kannalta. Sosialistit syyttävät kapitalisteja juuri siitä, että he menettelevät päinvastoin. Kapitalistit ovat pakoitettut asettamaan työläiset viimeiselle sijalle, koska heidän kerran on itseänsä ensi sijalla muistettava. Kapitalistiluokan ja työväenluokan edut ovat

vastakkaiset, eivätkä suinkaan samat. Kapitalistiluokka tahtoo suurimman tuotantomäärän mitä alhaisimmilla palkoilla. Työväenluokka haluaa mitä korkeimmat palkat voittojen ollessa mitä pienimmät. Nämä kaksi luokkaa ovat sotajalalla, taistellen tuotannon tuloksista.

Ja koska kapitalistit kontrolloeraavat sekä hallituksen että teollisuuden, niin onhan aivan luonnollista, että ensi sijassa otetaan huomioon kapitalistien edut ja vasta viime sijassa työväenluokan.

Vähäinenkin harkinta on kylliksi poistamaan pelon, että sosialistinen hallitus tekisi kuperkeikan siitä syystä, että sosialistit eivät ole liikemiehiä ja että tarvitaan liikemiehiä hoitamaan teollisuutta". Tutkisteltaammepa ensiksi mitä "liikemiehellä" tarkoitetaan? Eikö hän ole etupäässä ja kaiken kaikkiaan mies, joka on taitava pusertamaan voittoa? Tietysti hän on sitä. Jos hän voi hankkia kylliksi voittoa osakkeenomistajille, ei hänen tarvitse tietää mitään koneista eikä liikkeestä itsestään. Ja niin kauvan kuin liike-elämä perustuu yksilölliselle voiton kiskomiselle, on päivän selvää, että miesten, jotka sitä johtavat, täytyy olla "liikemiehiä" — miehiä, jotka ymmärtävät ammatin kiskoa voittoa.

Mutta jos liike on perustettu sille pohjalle, että kaikille on siitä hyötyä, niin silloin ei ensinkään ajateltaisi, tuottaako se yksilölle voittoa ja siis mitä merkitystä on sellaisella liikemiehellä? Hänen johtava ja järjestävä kykynsä olisi mitä merkitsevin, mutta hänen kykynsä hankkia voittoa ei olisi minkään arvoinen.

Ottakaamme esimerkiksi tuomari Gary, joka on Yhdysvaltain Terästrustin johtaja. Tuomari Gary luultavasti tietää yhtä vähän teräksen valmistamisesta,

kuin mitä te tiedätte Stradivarius-viulujen valmistamisesta. Hän on saanut lakimiehen sivistyksen, ajanut asioita ja saanut tuomarin oikeudet. Hän osaa erottaa teräskiskon kaasu-altaasta, mutta vaikka hänen elämänsä siitä riippuisi, ei hän kuitenkaan osaisi kumpakaan valmistaa. Hän on lakimies --- ja sen lisäksi hän on lakimies, jolla on liikemiehen voitonhankkimisvaisto. Lakimies, jolla on liikemiehen järjestämis- ja johtamiskyky.

Tuomari Gary'n takana on Wall-kadun miesten johtokunta, joka antaa hänelle määräyksensä, miten hänen tulee menetellä. Mutta nämä johtokuntalaiset eivät enempää kuin tuomari Gary'kaan tiedä mitään teräksen valmistamisesta. He ovat taitavia ainoastaan voiton hankkimisessa.

Aivan yksinkertainen vanhus, joka on tullut toiselta taivaankappaleelta, voisi sanoa teille, etteivät sellaiset miehet voisi johtaa niin suurta liikettä kuin Terästrusti on. Sellainen yksinkertainen vanhus voisi vielä sen lisäksi sanoa teille, että sellaisten miesten johdon alaisina Terästrustin työkonéet valmistaisivat bolognalaista makkaraa tai niputtaisivat heiniä teräksen asemasta.

Mutta me tiedämme tosiasiana sen, että näiden miesten johdon alaisena Terästrusti ei tuota muuta kuin terästä ja miksi? Siitä yksinkertaisesta syystä, että näiden johtajien palveluksessa löytyy tuhansittain hyviä ammattimiehiä ja sadottain ja tuhansittain työläisiä, jotka yhdessä tietävät kaiken mitä tiedetään teräksen valmistamisesta.

Nyt seuraa murskaava kysymys. Jos sosialistit saavat hallituksen kontrollin käsiinsä ja hallituksen vä-

lityksellä ostaisivat Terästrustin, mikä estäisi sosialistisen presidentin kirjoittamasta seuraavanlaista kirjettä Terästrustin ylimmälle liikkeenhoitajalle:

“Hyvä Herra Gary: Kunnes toisin määräämme, pysykää virassanne ja menetelkää niinkuin tähänkin asti kaikissa muissa suhteissa, paitsi näissä: Sensijaan, että neuvottelisitte Morganin ja Wall-kadun kabinetin kanssa, neuvotelkaa minun ja minun kabinetini kanssa. Sensijaan että valmistaisitte terästä siitä hyötyäkseen, valmistakaa yksinomaan sen vuoksi, että sitä tarvitaan. Teidän ei tarvitse valmistaa sellaisia teräskiskoja että ne rikkoutuvat, kunhan vain teräsosakkeet pysyvät hinnassaan. Valmistakaa kaikki niin hyvää kuin suinkin voitte, myykää kaikki mitä valmistatte kustannushintaan, kohottakaa työläistenne palkat ja lyhentäkää heidän työ-aikansa. Pankaa kaikki voitavanne liikkeelle, tehdäkseen terästyöläisten aseman niin mukavaksi kuin mahdollista.”

Synnyttäisikö sellainen kirje kapinan? Suuttuisiko tuomari Gary tästä ja luopuisiko hän virastaan ja jättäisivätkö työläiset työmaansa? Keskeytyisikö teräksen valmistaminen silmänräpäyksikään?

Tämän väkivaltaisemmalla tavalla eivät sosialistit ottaisi teollisuuden kontrollia yhteiskunnan haltuun. Miehet, jotka nyt ovat viroissa, saisivat pitää virkansa — ainakin siihen asti kuin löydettäisiin parempia heidän sijallensa. Luultavasti täytyisi siellä ja täällä erottaa muutamia virasta. Ei jokainen mies, joka kykenee kiskomaan voittoja, kelpaa muuhun. Mutta sellaiset miehet, jotka unohtaisivat voitot ja kykenisivät aikaansaamaan jotakin hyödyllistä — miehet, jotka voisivat harkita asioita silmälläpitäen kansan etua — sellaiset

miehet saisivat pysyä viroissansa. He eivät saisi ainoastaan olla rauhassa vaan heille annettaisiin parempi tilaisuus tehdä tehtävänsä hyvin. Voitot ovat aina estämässä parasta menettelyä sanan oikeassa merkityksessä. Teräskiskoja ei valmisteta sellaisiksi että ne menevät poikki ja murhaavat ihmisiä siitä syystä, etteivät trustin virkailijat tietäisi kuinka ne tehdään paremmin. Syy miksi ne valmistetaan sellaisiksi johtuu siitä, että toisella tavalla valmistaminen vähentäisi voiton saantia. Jokainen älykäs teollisuuden johtaja tietää paljon keinoja, millä tavalla korottaa tuotantonsa arvoa, mutta suurin osa hänen tiedoistansa menee aivan hukkaan, koska niiden käyttäminen ei tuota voittoa.

Älköön yksikään peljätkö, että sosialismi, jos sitä koetettaisiin sovittaa käytäntöön, menisi myttyyn siitä syystä, ett'ei hallitus löytäisi kykeneviä teollisuuden johtajia. Jokainen teollisuuden haara kasvattaa miehiä, jotka kykenevät ottamaan huoleksensa sen teknillisen puolen. Toisarvoinen on kysymys liikkeen johtajista. Yhdysvaltain pääpostitirehtööri, joka melkein poikkeuksetta on poliitikko, johtaa maailman ehkä suurinta liikettä ja kuitenkin postinkulku pysyy säännöllisenä. Miehet, jotka jakavat kirjeitä, tietävät tehtävänsä. Pääpostitirehtöörin taasen ei tarvitse tietää tehtävänsä. Olisihan tietysti parempi, jos hän tietäisi, mutta vaikkapa hän ei tiedäkään, niin kuitenkin posti kulkee. Niin paljon tärkeämpiä laajemmin katsoen ovat maailman varsinaiset työläiset kuin mies, joka on heidän "päänään".

Kun E. H. Harriman kuoli, löysivät Harriman'in perilliset miehen, joka johtaa Harriman'in rautatieverkkoa. Mies, jonka he löysivät — tuomari Lovett —

ei ole edes rautatievirkamies, mutta liikenne jatkuu Harriman'in linjalla. Vanderbilt'it, Gould'it, Rockefeller'it ja Morgan'it löysivät myös miehiä jotka johtavat heidän rautatieliikkeitään ja muita teollisuusyrityksiään. Mikä on näille kapitalisteille onnistunut, sen presidentti ja hänen kabinetinsa ja kongressi voinevat vaikeuksetta tehdä.

Sosialismin vastustajat antavat hyvin hullunkurisia lausuntoja orjuudesta, jonka he arvelevat tulevan välitsemaan silloin, jos kansa hallituksen kautta omistaisi ja johtaisi omat teollisuuslaitoksensa. He sanovat työläisille, että näitä komennettaisiin sosialismin vallitessa paikasta toiseen kuin lasta.

Tämä syytös ei ole vähemmän naurettavaa kuin on se syytös, jota joskus kuulee tehtävän sosialismia vastaan, nim. että sosialismin aikana tulisi seppä syökymään operahuoneustoon ja vaatisi itselleen orkesterin johtajan virkaa, ja että hän pitäisi aika rytäkän jos hänelle ei annettaisi tätä tointa. Asian todellinen laita on se, että sosialismin aikana tuotanto kävisi mitä näihin asioihin tulee, jotenkin samaan tapaan kuin nykyäänkin. Työläisillä olisi vapaus hakea sellaista tointa, johon he arvelevat itsensä parhaiten sopivan. Mikäli sillä teollisuuden alalla tarvitaan väkeä, sikäli myöskin hyväksyttäisiin työläisten hakemukset. Mutta yleensä olisivat työläiset pakoitetut työskentelemään sillä alalla, missä heitä tarvitaan, aivan samalla lailla kuin he nykyäänkin ovat pakoitetut työskentelemään siellä, missä heitä tarvitaan ja silloin kuten nytkin, annettaisiin sellaisille, jotka paraiten sopivat, erityisiä tehtäviä. Sosialismin vallitessa täytyisi työläisen hakea paikkaa aivan samaten kuin hän tekee nyt. Ainoa eroi-

tus on se, että hän aina saisi työtä jossakin, että hänen työ-aikansa olisi lyhempi, olosuhteet olisivat paremmat, hän saisi enemmän palkkaa ja että hänellä olisi äänestyoikeus, jonka kautta hän voisi ottaa osaa teollisuuden johtoon.

Nämät ovat pää-asialliset vastaukset sosialistien puolelta niihin syytöksiin, joita ollaan tehty heitä vastaan. Löytyy vielä yksi syytös — ei vastaväite — jota meidän tulee tarkastella. Se on se syytös, että sosialistit ovat haaveilijoita, jotka yrittävät rakentaa utopian. Sen mielettömämpää syytöstä ei kukaan voisi tehdä. Sosialistit ovat kehitysoopin kannattajia. He eivät usko mihinkään utopioihin, siitä systä, että he eivät usko, että voidaan sanoa ihmiskehitykseen nähden viimeistä sanaa. He uskovat, että maailma aina tulee kehittymään eteenpäin ja ylöspäin aivan samoin kuin se on ennenkin sitä tehnyt. Niin suuriarvoinen kuin heille onkin sosialismi, eivät he kuitenkaan vähimmäskään määrässä usko sitä, että kehitys loppuisi sosialismiin. He uskovat, että sosialismi jonakin päivänä tulee olemaan yhtä ajastaan jälellä ja sietämätön kuin mitä kapitalismi nyt on ja että kun tuo päivä tulee, on sosialismin velvollisuus väistyä tuon paremman tieltä ja se tuleekin sen tekemään.

Sosialistien pääväite on se, että sosialismi on sivistyksen seuraava kehitysaste, että se on paljon edullisempi kuin kapitalismi, että se tulee tekemään lopun köyhyydestä ja teollisuuspulista, ja että sosialismin täytyy tulla, muuten menee sivistys taaksepäin.

VI LUKU

"YKSITYISOMAISUUDEN" TAIKA.

Sosialistit pyrkivät siihen, että kansa hallituksen kautta omistaisi ja käyttäisi maan suurteollisuutta. Samalla kun he tekevät tämän ehdotuksen he myöskin erikoisesti selittävät että he samalla pyrkivät siihen, että ihmiset omistavat ja määräävät hallituksen toiminnan.

Hyvin huonoilla perusteilla lepää se syytös, että sosialistit vastustavat yksilön oikeutta omistaa yksityisomaisuutta. Henkilöt, jotka omaavat paljon — satoja miljoonia dollareja — yrittävät hyvin tarmokkaasti pelottaa henkilöitä, joiden yksityisomaisuus on melkein vain vaatteissa, jotka ovat heidän päällensä, ja tuoleissa, joilla he istuvat.

Nämät herrasmiehet sanovat: "Jumala varjelkoon meitä sosialisteista. He ovat teidän pahimmat vihamiehenne. He riistäisivät teiltä oikeuden omistaa yksityisomaisuutta. He tahtovat, että kaikki omistusoikeus olisi yhteinen jokaiselle ja sen kautta ei kukaan olisi oikeutettu omistamaan mitään yksityisesti. Varokaa niitä".

Me sosialistit sanomme teille: "Varokaa noita herrasmiehiä, jotka ovat niin peloissaan teidän puolestanne, että te menettäisitte oikeuden omistaa yksityisesti jotakin. Jos te tarkoin mietitte asiaa, huomaatte te, että ne ovat ne, jotka omistavat itse asiassa kaiken yksityisomaisuuden. Te toivotte voivanne saada omistaa jotakin, mutta ne ne omistavat. Teidän toiveenne eivät toteennu. Mutta heidän omaisuutensa kasvaa. Paitsi

sitä, emme me ensinkään halua kieltää teiltä yksityisomaisuutta. Päinvastoin me haluamme tehdä teidän omistusoikeutenne jonkun arvoiseksi. Nyt se ei ole minkään arvoinen, sillä te ette omista mitään, ettekä voikaan omistaa mitään. Teillä on jo liian paljon vai-vaa jo siinäkin että saisitte kokoon haalittua kurjan elatuksenne.

Mielikuvitus ei voi keksiä mitään muuta niin vie-koittelevaa aihetta, kuin on yksityis-omaisuus. Yksityis-omaisuuden omistusoikeus johdattaa mieleen oikeuden saada sitä käyttää. Valta saada käyttää sitä vähäsen, johdattaa mieleen oikeuden saada käyttää sitä suuressa määrässä. Valta saada käyttää sitä suuressa määrässä, nostaa mieleen ajatuksen saada maailma jalkainsa alle ja saada se millä hinnalla tahansa ja mennä minne tahansa jotta pääsisi toiveittensa perille. Ei löydy mitään maanpäällä eikä maasta tullutta, joka olisi sen unelmien saavuttamattomissa, jolla vain on tarpeeksi omaisuutta. Sentähden ansaitsee tämä asia kyllä taval-lista suurempaa tutkistelua.

Mitä sitten on tuo omaisuus? Katsokaammepa vähäsen tätä asiaa. Jonkun omaisuus on maahan kiin-nitetty. Hänellä voi olla maata aina silminkantamatto-miin. Valtion lait suojelevat hänen omistusoikeuttaan. Hän voi sanoa: "Tämä on minun. Minä ostin sen. Minä maksoin siitä. Kukaan ei voi ottaa sitä minulta ilman minun suostumustani. Kukaan ei myöskään voi poimia edes kukkaista kummulta, eikä marjaa pensaas-ta ilman minun suostumustani".

Maanomistusta voisimme kutsua luonnon lähteiden omistukseksi, joita ihminen ei ole tehnyt. Löytyy vielä omaisuutta sellaiseen nähden, jonka ihminen on teh-

nyt. Omaisuutta on ravinnon muodossa, omaisuutta vaatteissa, rakennuksissa, vielä myllyjen ja koneiden muodossa, joiden avulla valmistetaan ruoka, vaatteet ja talot ja kaikki muut teollisuus-esineet.

Miksikä haluavat jotkut omistusoikeutta johonkin? Miksikä haluaa jokainen saada sanoa jostakin maan päällä: "Tämä on minun. Kukaan ei voi saada sitä minulta ilman minun suostumustani. Kukaan ei voi edes käyttääkään sitä ilman minun suostumustani?"

Vain siksi, että hän saisi täydellisesti käyttää sitä ja siitä iloita. Se on ainoa tehokas vaikutin, joka on tuon halun takana saada omistaa jotakin. Muutamia esineitä ei voi täydelleen käyttää eikä niistä voi myöskään iloita ilman että ne ovat aivan kokonaan niiden kontrollin alaisena, jotka niitä käyttävät. Koti, johon koko maailmalla on oikeus astua, ei ole mikään koti. Se olisi majatalo tai hotelli, mutta ei mikään koti. Se on yksi hyvin vaikuttava syy, miksikä jokaisella yksilöllä pitää olla täydellinen valta talossa, jossa hän asuu. Sellainen rajaton valta voi johtua yksityisomistusoikeudesta, kuten nykyään on asianlaita, tai voi se oikeus olla valtion takaama ja täydellinen niin kauvan kuin se on tarpeellista, mutta johtukoonpa se mistä tahansa, sen täytyy olla olemassa.

On häpeäksi nykyaikaiselle sivistykselle että tätä oikeutta ei ole olemassa. Ihmisten suurella enemmistöllä ei ole yksinomaista valtaa huoneisiin nähden, joissa he asuvat. Valta mikä heillä on asuntoihinsa nähden, on hyvin vähäinen. Isän sairaus voi tehdä isän kykenemättömäksi maksamaan vuokraa ja silloin heidät tietysti ajetaan pois talosta. Se että joku toinen voi maksaa enemmän vuokraa, voi myöskin aiheuttaa

sen, että heidät ajetaan pois. Minkälainen sattuma tahansa voi riistää heiltä vallan asuntoonsa nähden.

Jotta kodissaan voisi viihtyä ja siitä iloita, on välttämätöntä, että asianomaisella on yksinomainen sananvalta huonekaluihinsa nähden. Se mikä pitää paikkansa talon huonekaluihin nähden, on myöskin tosi vaatteisiin nähden. Mitä henkilö yksilöllisesti käyttää, se ei voi tuottaa täydellistä iloa, jos ei henkilöllä ole täydellistä valtaa siihen nähden.

Onko oikein että annetaan jonkun yksilön omistaa mitä hän ei voi käyttää, mutta jota toisen välttämättömästi täytyisi saada käyttää? Miksikä sallitaan herra Morgan'in ja hänen liittolaistensa omistaa koneet, joilla terästrustin työläiset ansaitsevat elatuksensa? Miksikä sallitaan herra Rockefeller'in ja hänen yhtiömiestensä omistaa niin paljon rautateitä, joista niin useat rautatieläiset saavat elatuksensa? Miksikä sallitaan yhden miehen omistaa korttelimäärin vuokrataloja, kun taasen näiden vuokratalojen asukkaista ei yksikään omista kotia.

Näihin kysymyksiin ei voida vastata vain sillä tavalla, että maailman meno on aina ollut sellainen. Ensiksikään ei se ole totta. Ei milloinkaan ennen maailman olemassaolon aikana, lukuunottamatta melkein koko tätä viimeistä vuosisataa, ole muutamat ihmiset omistaneet työkaluja, joilla kaikki muut työskentelevät. Itse asiassa vasta näiden viimeisten 40 vuoden aikana on omaisuus jakanut ihmiset harvalukuiseen hallitsevaan ja suurilukuiseen palvelijain luokkaan. Mutta vaikkapa maailma olisikin aina kulkenut tuota rataa, kuin se nyt kulkee, ei se kuitenkaan tee sitä oikeaksi.

Ja se mikä on väärää, ei voi tulla oikeaksi muuttamatta sitä.

Me sosialistit olemme päättäneet muuttaa yksityisomaisuutta koskevat lait. Me väitämme että nykyiset lait ovat väärät. Me olemme valmiit näyttämään toteen, että ne ovat väärät. Me olemme halukkaat näyttämään toteen sen, että joukkojen köyhyys on suorainen tulos siitä että muutamat omistavat kaiken sellaisenkin, jonka ei pitäisi kuulua yksityisille. Me tietystikin tarkoitamme maan teollisuuskoneistoa, jonka omistavat muutamat, jotka eivät sitä käytä, ja jota ne käyttävät, jotka eivät omista sitä.

Meidän ehdotuksemme on siis seuraava: Me sanomme, että omaisuus, jota käytetään yhteisesti, sen täytyisi myöskin olla yhteisomaisuutta. Tämä viimeinen seikka voisi auttaa pulasta sellaiset herrasmiehet, jotka pelkäävät, että sosialismi riistäisi heiltä aluspaitansa omistusoikeuden. Ensinmainittu pykälä taas antaisi heille tilaisuuden saada aluspaitansa.

Ottakaa huomioon, olkaa hyvä, tämä tiedonanto: Älkää luottako yhteenkään henkilöön, joka neuvoo teitä asettumaan epäilevälle kannalle sosialismiin nähdessä siitä pelosta, että se muka hävittäisi yksilön omistusoikeuden. Sellainen henkilö on aina joko tietämätön sosialismista tai on hän kapitalismin kiero kasvattaja. Tässä suhteessa ei ole mitään poikkeuksia, sillä sosialismi ei tarkoita sitä mitä hän sanoo sen tarkoittavan, eikä tee sitä mitä hän sanoo sen tekevän.

Socialismi antaisi sellaisen merkityksen yksilön omistusoikeudelle, ettei sillä ole koskaan ollut sitä ihmiskunnan historiassa. Socialismin aikana yksilöllä ei olisi ainoastaan oikeutta saada omistaa, mutta hänellä

olisi myöskin tilaisuus käyttää tätä oikeutta. Hän omistaisi myöskin jotakin. Jos sosialismi ei voisi antaa joka perheen isälle takeita siitä, että hän saisi itsenäisesti hallita ja omistaa talon ja elää samalla lailla kuin nykyään se mies, joka saa \$5,000 vuosittain, niin ei sosialisteilla olisi mitään hyötyä sosialismista. Omistaisiko hän talon, jossa asuu, vaiko ei, se saisi riippua hänen omasta maustaan. Jotta estettäisiin rahanhuijarien kaappaamasta taloja, voipi olla viisaampaa, että valtiolla olisi omistusoikeus. Mutta valtio puolustaisi yksilön oikeutta saada asua talossa niin kauvan kuin hän haluaa, olkoonpa se sitten vaikka koko elinikänsä. Jos hänen jälkeläisensäkin haluaisivat asua siinä talossa, voisi valtio edelleenkin antaa lapsille vanhempain kuoleman jälkeen saman oikeuden. Mutta ei yksikään sosialistinen hallitus tulisi suvaitsemaan sitä, että maanomistajaluokka lihoo kodittomien kustannuksella.

Miksi? Siksi, että sosialistit uskovat, että ei löydy mitään muuta oikeutta omistaa jotakin, kuin se, että tarvitsee sitä käyttää. Tämä lausunto samoin kuin kaikki muutkin voidaan tehdä naurunalaiseksi selittämällä se hullunkurisesti. Sosialistit eivät tarkoita tällä esim. sitä, että jos isä vie perheensä maalle kesän ajaksi, niin silloin olisi toisella oikeus muuttaa hänen asuntoonsa, ainoastaan siitä syystä, että hän ei sitä tule käyttämään vähään aikaan. Mutta sosialistit tarkoittavat sillä sitä, että on yhteiskunnan etuja vastaan että harvalukuinen luokka omistaa niin paljon kaikkea, jota he eivät milloinkaan käytä.

Sosialistit uskovat, että yhteiskunnan tarpeet ovat niin suuret, että kaikki yhteiskunnan rikkauslähteet ovat olevat yhteiskunnan käytettävissä. Sentähden

olisi varsinaisen omistusoikeuden ensimmäisenä ehtona sen omaisuuden hallussaan pitäminen tai sen käyttäminen. Ei sillä tavalla, että jos joku keväällä ripustaa talvialusvaatteensa naulaan, niin jokaisella naapurin herrasmiehellä olisi oikeus anastaa itselleen ne — ei mitään sellaista. Tämä lausunto, kuten kaikki muutkin sosialistien lausunnot, täytyy selittää järkevästi, mitä käytäntöön tulee. Me vain tuomme esiin sen mielipiteen, että on väärin pitää voimassa olosuhteita, joissa muutamat voivat haalia haltuunsa niin paljon enemmän kuin he tarvitsevat. Se on näet loukkaavaa. Ei pitäisi saada omistaa mitä ei voi käyttää. Siten näet estää muita saamasta mitä nämä tarvitsevat.

Paitsi sitä, mitä on tämä haaliminen muuta kuin huono tapa? Jos herra Rockefeller käyttäisi \$900,000,000 yksinomaan bolognan makkarin ostamiseen, niin voisi hän ostaa niitä niin paljon, että hänellä olisi niitä miljoonaksi vuodeksi. Jos hän kuluttaisi ne golffi-pallojen ostamiseen, voisi hän pelata golfia ilman, että hänen tarvitsisi ostaa uutta palloa siihen asti kuin hän olisi syönyt viimeisen makkaran. Jos hän kuluttaisi sen vaatteisiin, voisi hän muuttaa pukua joka viidestoista minuutti 28,000,000 vuoden aikana. Mutta mitä iloa on Rockefeller'illä kaikista näistä numeroista? Hänen kykynsä kuluttaa rikkauttansa on hyvin rajoitettu. Suuri on ainoastaan hänen kykynsä anastaa itsellensä rikkauksia, joita toiset luovat. Joka kerta kuin herra Rockefeller'in kello tiksahtaa, putoaa hänen rahalaatikkoonsa \$2.00 — mutta ei hän niitä näe. Tuskin hän tietää että ne sinne joutuvat. Itse asiassa herra Rockefeller tietää ainoastaan senverran, että kun hän haluaa kinkkua ja munia ja sen lisäksi vähän pais-

tettuja potaatteja, niin hänellä on rahaa maksaa ne. Toisin sanoen, ett'ei hänen tarvitse kieltäytyä tyydyttämästä mitään heikon ruumiinsa vaatimuksia.

Herra Rockefeller'in ei tarvitsisi kieltää itseltään mitään, mitä hänen ruumiinsa tarvitsee, vaikkapa hänellä olisi vain \$50,000. Miksikä hän tahtoo siis omistaa loputkin tuosta \$900,000,000 omaisuudesta? Hyvin yksinkertaisesti siitä syystä, että hän on pahan tavan uhri. Muutamat ihmiset haluavat omistaa rahaa siitä syystä, että se antaa heille valtaa, mutta Rockefeller ei näytä välittävän paljoakaan vallasta. Hänellä on vain tuo kasaamisen kiihko. Mitä enemmän saa, sitä enemmän hän voi saada — ja siksi hän aina haluaa saada enemmän.

Ja mitä tekee Rockefeller sitte rikkaudella, kun hän sitä saa? Hän antaa meidän sitä käyttää. Hän sijoittaa sen rautateihin, terästehtaisiin, höyrylaivoihin, kuparikaivoksiin, tai ravintoloihin, tai mikä hänestä vain näyttää tuottavan enemmän voittoa. Ei hän paljoakaan käytä itse näitä omistamiaan rahoja. Sama rahtitavarajuna joka tuo hänelle paketin "aamiais-ruokaa", tuopi vaununlastittain keittiö-uuneja ja rautasänkyjä niille, joiden kellojen tulee tiksuttaa kaiken päivää tuottaaksensa hänelle nuot \$2.00. Mutta tässä on vielä se seikka huomattava, että kun herra Rockefeller käyttää omaisuuttaan vähän ja me käytämme paljon, niin hän lakkaamatta kiskoo meiltä veroa niiden käyttämisestä ja tämän rahan hän taasen sijoittaa rauta-, teräs- ja kupari-liikkeisiin. Jos hän ei verottaisi meitä yhtään, niin me voisimme olla hänelle kiitollisia. Mutta hän sijoittaa meidän maksamamme rahan rautaan, teräkseen tai kupariin rahan, jonka ne miehet, jotka

valmistivat niitä, tarvitsisivat voidakseen vahvistaa ruumistaan ja vaatettaakseen perheensä.

Tässä kaikki mitä yksityisomaisuuden omistaminen tekee enemmän herra Rockefeller'ille kuin mitä se tekee kellekään muulle. Hänen lautasellaan oleva paisti ei ole ensinkään enemmän turvattu ulkoapäin tulevilta hyökkäyksiltä, kuin on ruoka, joka on köyhimmän työläisen lautasella. Mutta tuo teollisuuskoneisto, jonka herra Rockefeller omistaa, antaa hänelle oikeuden saada kellon joka tiksahdukselta vastikkeen, joka vastaa kahden dollarin arvoista ruoan, vaatteiden tai minkä tahansa muun määrää.

Ja me tyhmät ihmiset sallimme teollisuuskoneiston olla yksityisten omaisuutena ja sen kautta joudumme kiittolisuuden velkaan herra Rockefeller'ille ja hänen kaltaisilleen miehille. Etenkin ne henkilöt ovat kiittolisia näille henkilöille, jotka uskovat että Yhdysvaltain perustuslait ovat viisauden huippu eikä niitä siis millään muotoa saa muuttaa. Tämän maan perustuslakien ja säädösten nojalla, niinkuin ne nykyään ovat, voisi herra Rockefeller ja hänen liiketoverinsa laillisesti menettelemällä näännyttää meidät nälkään, jos se heitä huvittaisi. Jokainen heistä voisi mennä ulkomaille ja sijoittaa \$1,000,000 Englannin pankkiin, siten sähköttäisivät he vain määräyksensä, että kaikki heidän omistamansa teollisuuslaitokset tulisi sulkea, se merkitsisi, että kaikki tärkeämmät teollisuushaarat, siihen luettuna myöskin rautatiet, pysähtyisivät. Ei yhdelläkään olisi laillista oikeutta rikkoa heidän määräystään ja heidän kasaamansa rikkaudet olisivat kylliksi antaakseen heille tilaisuuden elää mukavasti ulkomailla

elämänsä loppuun asti, sillä aikaa kun Amerikan kansa kuolisi nälkään.

Onhan luonnollista, että amerikalaiset eivät kuolisi nälkään. Olkoon lainmukaista tai sen vastaista, mutta amerikalaiset murtautuisivat noihin oman onnensa nojaan jätettyihin laitoksiin ja alkaisivat niissä työskennellä. Ilman vähintäkään viivytystä he muuttaisivat lait, siihen luettuna liittovaltion perustuslait, laillistuttaakseen tekonsa. Mutta tuollainen teoreettinenkin mahdollisuus on kylliksi osottamaan nykyisten lakiemme järjettömyyden mitä tulee yksityisomaisuuteen.

Kun tämä perustuslaki säädettiin, ei ollut olemassa edes teoriana sellaista mahdollisuutta. On tosi, että me silloin olimme melkein yksinomaan maanviljelijöitä ja muutamat säätyläisluokkaan kuuluvat varastivat miljoonia eekkereitä parasta maata. Mutta tämän heidän haltuunsa joutuneen maan takana oli lukemattomia miljoonia eekkereitä maata, joka voi antaa ihmisille elatusta — maata, jonka voi saada käyttääkseen kuka tahansa kun vaan otti ja raivasi. Teollisuus aikakausi ei ollut silloin vielä koittanut. Jokainen koti oli pieni tehdas, jossa kudottiin kangasta ja tehtiin vaatteita. Lukuunottamatta sitä varastettua maata, joka oli yksityis-omaisuutta, melkein kaikki muu, mikä ei sopinut yksityisesti omistettavaksi, oli yhteistä omaisuutta. Siitä suurimmaksi osaksi johtui se, että siihen aikaan ei tässä maassa ollut suuria rikkauksia.

Mutta katsotaanpa asiaa miltä kannalta tahansa, on omaisuuden rajaton yksityisomistus aina ollut ja tulee aina olemaan kiroukseksi. Jos se ei saisi aikaan kirousta siinä suhteessa, että se antaa muutamille tilaisuuden riistää toisia, niin ei kukaan täysijärkinen ihmi-

nen sitä suosisi. Omaisuuden käyttäminen on oikeutettu perusta omistamishalulle, mutta halu omistaa omaisuutta, jota ei kuitenkaan voi käyttää, ei voi joutua mistään muusta syystä kuin tarkoituksesta käyttäällä sellaista omistusta välikappaleena, jolla ryöstää sen käyttäjiä.

Tutkikaa tätä lausetta ja te tulette huomaamaan ett'ei se totuus milloinkaan petä. Maanomistaja omistaa maata siksi, että hän haluaa olla laiskana ja elää niiden työn tuloksista, jotka viljelelevät maata. Teollisuuskoneiston monimiljoneeri-omistajat haluavat omistaa teollisuuskoneet siitä syystä, että he haluavat käyttää omistusoikeuttansa anastaakseen työläisiltään osan heidän työnsä tuloksista. Jos yksityisomistus ei antaisi näiden omistajille näitä etuja, eivät omistajat välittäisi niitä omistaa. Jos näiden omistaminen antaa sellaiset edut omistajille, on työläisillä oikeus vastustaa sitä. Ja sen lisäksi, työläisillä on oikeus jyrkästi vaatia, että tällainen omistusoikeus täytyy lakkauttaa.

Ei ole riittävä sellainen vastaus, että jokaisella miehellä on oikeus omistaa henkilökohtaisesti niin paljon kuin hän vain saa itselleen. Muutamilla murto-varkailla on kylliksi rahaa ostaa itselleen salalyhtyjä ja murtokankia ja maksaa ne Yhdysvaltain oikeassa rahassa. Mutta siitä yksinkertaisesta syystä, että murto-varkaan kalujen omistaminen ei ole hyvä kansalle, me olemme laatineet lakeja, jotka kieltävät niiden omistamisen, ja joka ei noudata näitä lakeja, siltä me otamme pois nämä aseet.

Jonain päivänä selvenee meille totuus, että jokaista dollaria kohti, joka otetaan meiltä murto-varkaan

aseilla, otetaan miljona dollaria — aivan laillisesti tietystikin — teollisuustyökalujen omistamisen kautta.

Voihan se olla aika isku miehelle, joka kapitalismin aikana ei ole kyennyt omistamaan edes kahvimyllyä, kun hänelle sanotaan, ettei hän sosialismin aikana saisi omistaa terästedasta. Jos kerran siksi tulee, annettakoon tämä isku heti paikalla. Saakoon hän tietää tuon hirveän uutisen jo nyt yhtähyvin kuin vasta myöhemminkin. Mutta jos löytyy joku, joka on halukas omistamaan kodin, huonekalut, vaatteet moottorivenheen, automobiilin j. n. e., olkoot he myöskin silloin sosialismin puolesta. Sosialismi ei tietystikään takaa missään tapauksessa sitä, että jokainen työläinen voisi ajaa työhönsä kuusisylinterisessä vaunussa, hänen vaimonsa mennessä toriostoksille Limousin-autobiilillä, mutta sosialismi takaa sen, että se ei tule häntä estämään omaamasta kaikkea, mitä hän voi työllään ansaita.

Luonnollisesti on meille selvillä se, että tämä on hyvin vähäpätöinen syötti sellaisille, joille kapitalismi on antanut "oikeuden" omistaa koko maailman. Sellaisen herrasmiesten keskuudessa, jotka haluavat omistaa koko maailman, ei meidän oppimme saa jalansijaa. Mutta niiden miesten keskuudessa, joille on luvattu maailma ja *ovat saaneet* helvetin, tulemme me luullakseni *voittamaan alaa*. Aika voi tulla, jolloin he väsyvät latomaan luitansa yksityisomaisuuden jyrkenteen äärelle. Aika voi tulla, jolloin he tulevat huomaamaan, ettei olisi yhtään mielettömämpää se, että kaikki omistaisivat yksilönä jonkun aluspaidan kuin on se, että kaikille kuuluvan teollisuuskoneiston omistaa jo-

ku yksityinen, joka sitä käyttää yksinomaan omaksi edukseen. Silloin on sosialismi tullut.

“Ja kaikki tasataan niin, että jokainen saa yhtä paljon, ja taas viiden vuoden kuluttua tulevat ne henkilöt olemaan rikkaita, jotka nytkin ovat rikkaita ja ne henkilöt, jotka ovat köyhiä nyt, tulevat olemaan köyhiä jälleen.”

Kuuleppas tuota lörpöttävää papukaijaa, joka on juuri lentänyt meidän onnelliseen kotiimme. Milloin ja missä tahansa sosialismista keskustellaan, tuo viisas lintu tulla pyörähtää sisään ja selittää meille, että on aivan hullunkurinen suunnitelma yrittää ryöstää rikkaita köyhien hyväksi ja ettei se missään tapauksessa voisi kauvaakaan onnistua. Voi sinua järjen keho jäljennös! Järki puuttuu, mutta ääni on kuitenkin jäljellä. Se vaan lörpöttelee ja lörpöttelee. Kun siltä olisi nypitty höyhenet ja ääni, voisi se riippua torilla jossain naulassa ja ehkäpä pääsisi vielä jonkun huolimattoman torikauppiaan koriin hyvänä peltokanana tai pienenä ankkana. Kun se sitten asetettaisiin pöydälle ja tarjottaisiin herkkupalana, niin silloin pianikin huomattaisiin sen kelpaamattomuus. Mutta ollessaan sellaisenaan, miksi luonto on hänet tehnyt ja matkiessaan sanoja, jotka joku joskus virkkoi sille, pidetään sen ääntä aina viisauden äänenä ja maailman edistyksen käsketään seisahtua.

Mutta maailman edistys ei pysähdy. Ne, jotka kykenevät ajattelemaan ilman että se tuottaa heille kiduttavaa tuskaa; ne, jotka kykenevät havaitsemaan ilman, että saavat halvauskohtauksen, niiden ei tarvitse paljoakaan ajatella tai tehdä havainnoita, ennenkuin ne tulevat huomaamaan, ettei mitään, mitä lintu sanoo

tuosta "jakamisesta", ole totta. Kuka on jakanut sen rikkauden, joka on Washington'in valtiolle kuuluvissa rakennuksissa? Saanko luvan kysyä, minkä osan te omistatte Valkosesta talosta? Omistatteko te etelänpuolella olevan puiston vaiko presidentin vuoteen? Ehkäpä te omistatte sen kullalla silatun naisen kuvan, joka on Kapitolin kupukatolla, joka ehkä kutsuu teitä "papaksi" tai "mammaksi". Jos ei kerran näin ole asianlaita, niin silloin ei olekaan "jaettu" rikkauksia, joita Washington'in kaupungissa on, sillä te ette ole saaneet osaanne.

Sosialismin vallitessa ei kansalle kuuluvia rikkauksia jaettaisi muulla tavalla kuin siten, miten Amerikan laivastorikkaudet ovat nykyään jaetut. Yhteiskunnan teollisuusrikkaus, jonka yhteiskunnan jäsenet omistaisivat, olisi yhteiskunnan jäsenten käytettävänä. Se ei olisi sitten enää sen enempää yksilön palveluksessa sillä tavalla, että se sulkisi ulkopuolelle jonkun toisen tai kaikki toiset, kuin hallituksen posti-osasto on nykyään yksinomaan yhden yksilön palveluksessa sulkien pois kaikki toiset. Eikä yhdelläkään ihmisellä tai pienellä ihmisryhmällä tulisi mitenkään olemaan suurempaa tilaisuutta jälleen itsellensä valloittaa kansan teollisuuden kautta hankkimaa rikkautta, kuin mitä nykyään on yksilöllä tai pienellä ihmisryhmällä omaksumaa itselleen Washingtonin Kapitoliumin. Jokainen voi mennä Kapitoliumiin yhtä vapaasti kuin jos se olisi hänen omansa. Mutta yrittäköönpä kuka tahansa myymään Kapitoliumin yhtäkään osaa majataloksi, niin tulee hän huomaamaan, että Kapitoliumin poliisit tulisivat täyttämään velvollisuutensa. Antakaapa sosialistien kerran tehdä kansan omaisuudeksi kansan teolli-

suus ja he tulevat ilomiellä panemaan päänsä pantiksi, jos yksityiset milloinkaan valloittavat takaisin itselleen niiden omistamisen.

Herrasmiehet, jotka uskovat, että toisin kävisi, unohtavat, että sosialismin aikana ei löytyisi enää keinoja, joiden avulla harvat kasaavat suuria omaisuuksia useiden kustannuksella. Yhteisesti käytetyn omaisuuden yksityisomistus on se keino, jolla sellaisia omaisuuksia kasataan. Jos keinot poistettaisiin, kuinka voisivat omaisuudet uudestaan kasaantua yksiin käsiin?

Meitä sosialisteja useasti moititaan myöskin siitä mitä meidän vastustajamme suvaitsevat kutsua "raa'aksi materialismiksi". Ylhäiset ihmiset, kuten Morgan'it, Guggenheim'it, Ryan'it, Havemeyer'it, ovat suuresti huolissaan meidän tähtemme siitä syystä, kun meidän ajatuksemme näkyvät liikkuvan vaan voileivän, vaatteiden, huonekalujen, talojen, maapalstojen hankkimisessa kaikille ja tarpeellisen eläkkeen hankkimisessa vanhuksille.

Heidän surunsa on ehkä luonnollinen. Me puhumme paljon noista asioista. Me avömielisesti myönnämme, että me työskentelemme innokkaasti köyhyyden poistamiseksi maailmasta. Tarvitaan aineellisia varoja, jotta köyhyys saadaan poistettua. On luonnollista, että kun saamme köyhyyden poistettua, poistuu sen mukana myöskin paljon, mikä ei ole aineellista. Kaikki onnettomuus, jonka köyhyys saa aikaan, ja köyhyyden pelko tulee myöskin häviämään. Kaikki köyhyyden aikaansaama tietämättömyys tulee häviämään. Kaikki köyhyyden ja tietämättömyyden aikaansaamat rikokset tulevat häviämään. Myöskin monet paheet tulevat häviämään.

Monet paheetkinko? Oletteko te koskaan tulleet ajatelleeksi sitä kuinka monta pahetta tulisi häviämään, jos kapitalismi häviäisi? Onko teidän mieleenne koskaan juolahtanut kuinka suuressa määrässä tuo voittojärjestelmä, jota sosialismi vastustaa, kasvattaa pahetta? Oletteko te? Lukekaapa sitte mitä Wist W. Hallman, Chicagosta, sanoi Amerikan terveydellisen ja siveellisen suojelusyhdistyksen kokouksessa. Näin se kuuluu:

“Jos joku kaupunki tahtoo luopua voitosta, jonka paheenharjoittaminen tuottaa, niin heti paheenharjoittamisen lukumäärä vähenee 50 sataa kohden. Ja jos se vielä tekisi paheenharjoittamisen vaaralliseksi miehille yhtä lailla kuin naisille, isännille, omaisuuden omistajille ja liikemiehille, yhtä hyvin kuin porttolanpitäjille ja katunaisille, vähentäisi se paheenharjoittajien lukumäärä 75 % tai enemmänkin ja pelastaisi sekä terveydellisestä että siveellisestä haaksirikosta saman määrän”.

Sosialismi ei tahdo ottaa pois voittoa ainoastaan silloin kuin sitä saadaan paheiden harjoittamisesta, vaan tahtoo se ottaa pois sen kaikesta. Kun nainen vapautettaisi ja tulisi taloudellisesti riippumattomaksi, ei yksikään nainen olisi pakoitettu myymään itseänsä voidaksensa elää. Sosialismi ei siis ole tässä kuten ei monessa muussakaan suhteessa niin erikoisen materialistinen.

Mutta entä sitten, jos se olisi täydellisesti materialistinen? Mitä jos se puolustaa ajatusta, että maailmalle ei tule opettaa mitään muuta kuin kuinka se voisi paraiten hankkia itselleen voita ja leipää, saappaita ja kenkiä, lakkeja ja vaattcita, taloja ja tontteja? Vaa-

ditteko te, että teidän ruokakauppiainne opettaa teille siveysoppia? Pitääkö teidän rihkamatavarakauppiainne huolta myöskin teidän henkisistä tarpeistanne samalla tavalla kuin teidän kaulanauhoistanne? Jos teidän talonne palaisi, kieltäisittekö palokunnan tulemasta sammuttamaan tulta vain siitä syystä, että palokunta on yksinomaan materialistinen laitos?

Tämä syytös "raa'asta materialismista" on vaan pölyn heittämistä sellaisten ihmisten silmiin, joita ei voitaisi niin helposti ryöstää, jos he näkisivät mitä sosialismi on. Sosialistit näkevät, että maailma on täynnänsä kurjuutta ja että niin on aina ollut asianlaita. He sanovat, että nyt vasta on ensimmäinen tilaisuus koko maailman historiassa, jolloin voitaisiin poistaa köyhyys. Ja ne herrasmiehet, joiden ehkä täytyisi mennä työhön jos köyhyys poistetaan, moittivat sosialisteja siitä syystä, kun nämä eivät veisaa virsiä puhuessaan leipäkysymyksestä. Ihan varmaa on, että he eivät tahdo tällä ensinkään meitä mairitella, mutta kaikesta huolimatta on tämä kuitenkin sitä. Johtopäätöksenä he kertovat koko maailmalle, että me olemme yli-ihmisiä. Me voisimme kertoa maailmalle kaiken, mitä se tarvitsee tietää, jos tuo pirullinen nurinkuruisuus ei pakoittaisi meitä soittamaan suutamme niin paljon tuon leipä-kysymyksen johdosta.

Tämä syytös johtuu oikeastaan siitä, että me opetamme maailmalle liian paljon, emmekä liian vähän. Me voisimme selittää siveysoppia ja uskontoa aina siihen asti kunnes lehmät palajavat kotiin, emmekä herättäisi tyytymättömyyttä kuuntelijain keskuudessa. Me voisimme lasketella loruja niin kauan että lehmät kaatuisivat kuolleina maahan eikä siitä kukaan mitään sanoisi.

Mutta kun me puhumme yksilön oikeudesta ei ainoastaan työntekoon, vaan oikeudesta omistaa mitä hän tuottaa, niin silloin ne herrasmiehet, jotka eivät tee mitään ja kuitenkin omistavat kaiken, ampuvat meitä kohti kaikilla mahdollisilla aseilla.

Herra John C. Spooner, joka oli kerran Yhdysvaltain senaattorina Wisconsinista, mutta onnellista kyllä, ei ole sitä enää, on hyvin huolissaan sosialistien ehdottamain alkuunpano-, yleisäänestys- ja takaisinkutsuoikeuksien takia. Hän sanoo, että jos tällaiset menettelytavat sovellettaisiin Yhdysvaltain ja valtioiden perustuslakeihin, olisi se yritystä panna "puhdas demokratia" käytäntöön. Hän tarkoittaa tällä yhteiskuntaa, jonka jäsenet itse välittömästi hallitsisivat itseänsä. "Puhdasta demokratiaa" ei herra Spoonerin sanojen mukaan ole koskaan voitu suuressa mittakaavassa toteuttaa eikä voida toteuttaa nykyäänkään.

Herra Spooner, joka sekä virassa ollessaan että siitä vapaana on aina tehnyt palveluksia rikkaille, on silmännähtävästi vieläkin uskollinen liittolaisilleen. Jos herra Spooner ei tiedä sitä, ettei yksikään sosialisti eikä kukaan muukaan henkilö, joka on järkevän tilan puolesta, saa kulkea vapaalla jalalla ihmisten keskuudessa, ole koskaan kuvitellut edes mielessänsä, että Yhdysvaltain hallitus muodostuisi puhtaasti demokraattiseksi, niin silloin ovat hänen tietonsa vieläkin vähäisemmät, kuin hänen valtiolle tekemänsä palvelukset ovat. Sosialistit ja ne, jotka ovat liittyneet meidän kanssamme puolustamaan alkuunpano-, yleisäänestys- ja takaisinkutsuoikeuksia ovat tehneet tämän siitä syystä, että ovat tahtoneet antaa kansalle vallan itse panna

käytäntöön muutamia asioita, jos heidän valitsemansa edusmiehet eivät suostuisi sitä tekemään.

Emme me ehdota sitä, että edustuksellinen hallitus poistettaisiin. Emme me halua hajottaa ainoatakaan lainlaatijakuntaa. Mutta me ehdotamme, että jokaisen valitun virkailijan tulee edustaa meitä, olkoonpa hän sitten tuomari, kongressimies tai presidentti. Hänen täytyy edustaa meitä. Mutta vain siitä syystä, että me olemme päättäneet, että näiden herrasmiesten tulee edustaa meitä, niin toiset herra Spooner'in tapaiset herrasmiehet koettavat uskottaa kansaa sillä, että me muka haluamme palata takaisin noihin vanhoihin Uuden Englannin kyläkokouksiin ja haluamme kutsua kokoon jollekin aavikolle 90,000,000 ihmistä joka kerta kun joku laki on laadittava tai joku neljännen luokan postimestari nimitetään virkaansa. Kaikkein hyväntahtoisin selitys, minkä voimme antaa herra Spooner'in ja hänen kaltaistensa miesten menettelystä on se, että he ovat äärettömän paljon hullummat kuin he luulevat sosialistien olevan.

Eräs herrasmies Denveristä esittää toisen näkökohdan asiasta kirjeessään joka kuuluu seuraavasti:

“Eräässä teidän kirjoituksessanne sosialisteista te kerrotte kuinka sosialistit tulisivat hallitsemaan — muutoksista joita te tekisitte perustuslakeihin nähden j.n.e. Tahtoisin kysyä mitä osaa te sosialistit tai teidän esi-isänne esititte meidän nykyistä hallitusmuotoamme laadittaessa? Toisin sanoen kuinka monta prosenttia sosialisteista on, jotka ovat kolmannessa polvessa, Amerikassa syntyneitä? Tämä koskee etenkin sosialistien johtajia! Hyvin pieni on se prosenttimäärä, sen minä

uskallan sanoa. Sosialismi on siirtolaisuuden tuote. Amerikalaiset yhä luottavat lujasti perustuslakeihinsa.”

Kun kaikki muut syytökset ovat iskeneet kiveen, tehdään aivan vakavasti tuo syytös, että “sosialismi ei ole amerikalainen” ja siksi se on “siirtolaisuuden tuote”.

Ovatko nämät herrasmiehet koskaan tulleet ajatelleeksi sitä, että Yhdysvallatkin ovat “siirtolaisuuden tuote”? Että englanninkieli, jota täällä puhumme, että sekin on siirtolaisuuden tuote?

Haluaisivatko nämät herrasmiehet, että meidän tulisi pitää kelpaamattomana kaikkea mikä Europasta tulee? Jos kerran niin on, miks’eivät he sitten pidä kelpaamattomana Itsenäisyydenjulistusta, joka, vaikka kohta sen onkin Thomas Jefferson kirjoittanut, uhkuu Rousseau’in ja Voltaire’n henkeä, joiden jalkain juuressa hän oli tämän opin itseensä imenyt, kuten hän sen ylpeydellä myönsi? Miksikä he eivät sitten pidä kelpaamattomana Yhdysvaltain perustuslakeja, jotka ovat täynnänsä Englannin valtioperiaatteita? Miks’eivät he sitte pidä kelpaamattomana Englannin yleistä lakia, joka ei mitenkään ole amerikalainen? Miks’eivät ne pidä kelpaamattomana kertomataulua, Shakespeare’n teoksia ja langatonta sähkölennätinlaitosta?

Miks’eivät ne sitä sitte tee? Siitä syystä, että ne eivät ole hulluja. Ne ovat hulluja ainoastaan puhuesaan sosialismista. Tätä asiaa käsitellessään heidän järkensä ei kykene oikein työskentelemään. He eivät kysy ovatko ne periaatteet joihin se perustuu oikeat. Niiden totuus ei ole heille ratkaiseva. Ratkaiseva on se paikka, missä näitä periaatteita ensiksi julistettiin. Jos voitaisiin näyttää toteen, että tätä oppia ensiksi ju-

listettiin Muncie, Indianassa, ja että sitä julisti herrasmies, joka syntyi siellä vähän aikaa sen jälkeen kun Columbus laski maihin tähän maahan — silloin me voisimme odottaa, että nämät herrasmiehet tulisivat sosialisteiksi, vaikk'ei sosialismilla olisi päätä eikä perää. Mutta koska europalaiset sattuivat keksimään sosialismin, ennenkuin me sen keksimme, aivan samoin kuin he keksivät monta muuta hyvää asiaa ennen meitä, niin eivät nämä herrasmiehet halua sosialismia, olkoonpa se sitten vaikka oikeassakin.

Antakaamme heidän halveksia sosialismia. Antakaamme heidän halveksia aurinkoa, tähtiä, jos he niin haluavat. Ei mitään näistä ole tehty Amerikassa. Pitäkööt he Mississippi-jokeakin kelpaamattomana, koska kerran eräs ulkomaalainen De Soto löysi sen. Voivat-han he väheksyä Tyyntä merta, sillä sen keksi eräs toinen ulkomaalainen Balboa. Auringon ja tähtien kierto-kulkua ei paljoakaan häiritse se, että muutamat herrasmiehet niitä ehkä halveksuvat. On hyvin mahdollista, että Mississippi-jokikin virtaa yhä edelleen. On aivan varma että sosialistinen puolue Amerikassa ei tule hajoamaan. Se on ahkerassa työssä. Minä en voi sanoa tuon kirjeen kirjoittajalle kuinka paljon on sosialisteja, jotka voivat laskea vanhempansa kolmannessa polvessa Amerikassa syntyneiksi. Minä en sitä tiedä. Enkä minä välitäkään sitä tietää. En tiedä miksi hänkään siitä välittää. Minä tunnen muutamia soisalisteja, jotka voivat laskea vanhempansa aina viidenteentoista polveen Amerikassa syntyneiksi. Minä olen nähnyt muutamia sosialisteja, jotka ovat olleet ainoastaan viisitoista minuuttia tässä maassa. Mikäli minä voin huomata, olivat he aivan samanlaisia kuin ne sosialistit, jotka olivat

eläneet tässä maassa joko persoonallisesti tai edusmiehen kautta 300 vuotta. He kaikki uskoivat, että köyhyys on tarpeeton ja että sosialismi on poistava sen.

Joko tämä luulo on oikea tai ei. Missä tämä syntyi tai kuka sen toi julki, se ei vaikuta mitään sen totuuteen tai vääryyteen. Kuitenkin löytyy miehiä, jotka arvelevat voivansa ajatella, puhua ja kirjoittaa niinkuin tämä herrasmies. Luonnollisesti he tarkoittavat hyvää, mutta heitä vaivaa kasvava pinttynyt amerikalaisylpeys. He näkevät vain itsensä ja kääntävät selkensä muulle maailmalle. Jos Amerika koskaan tulee sille kannalle, että se kieltää totuuden siitä yksinkertaisesta syystä, että se tulee ulkomaalta ja hyväksyy vääryyden vain siitä syystä, että se on tehty kotimaassa, silloin ei Amerika ole paljonkaan arvoinen.

VII LUKU

SOSIALISMI ON SODAN AINOA VASTUSTAJA.

Kysykääpäs ensimmäiseltä mieheltä jonka tapaatte, suosiiko hän sotaa ja hän vastaa teille kieltävästi. Herra Wilson vastustaa sotaa, Venäjän keisari vastustaa sotaa, Italian kuningas vastustaa sotaa, Turkin sultaani vastustaa sotaa, Englannin kuningas ja Saksan keisari vastustavat sotaa; jokainen kuningas ja keisari maailmassa vastustaa sotaa. Herra Roosevelt, herra Bryan, herra Morgan, herra Carnegie, herra Taft jokainen heistä, kaikkialla, vastustaa sotaa.

Tästä huolimatta ei ole kauvan sitten kun herra Taft lähetti sotajoukon Mexican rajalle ja mahtavan sotalaivaston Cuban rannikolle. Ei ole kauvan siitä, kun Italian kuningas ahdisti maalla ja merellä turkkilaisia. Herra Roosevelt ja herra Bryan vähän ennen sitä pestautuivat sotaan Espanjaa vastaan. Vain muutama vuosi on kulunut siitä, kun herra Morgan hankki sotavarat, joilla japanilaiset voittivat venäläiset. Nykyään Englannin kuningas ja Saksan keisari ovat vähällä saattaa kansakuntansa vararikoon sen kautta että valmistuttavat niin suuressa määrässä ihmistappokoneita, ja herra Carnegie rikastuttuaan osaksi valmistamalla panssarilevyjä sotalaivoja varten käyttää nyt jonkun osan rahoistaan edistääkseen rauhanliikettä, joka ei kuitenkaan saa aikaan rauhaa.

Selvää on, että tässä on jotain salaperäistä maailma joka haluaa rauhaa, eikä voi saada sitä aikaan. Miksikä ei se sitten voi lakkauttaa sotia? Herra Wilson ei voi antaa siihen vastausta. Herra Morgan ei tahdo antaa siihen vastausta. Herra Roosevelt ei ole antanut vastausta. Herra Bryan ja herra Carnegie eivät näytä tietävän syytä. Ei kukaan, jonka tulisi tietää, näytä tietävän. Ja kuitenkin, heidän täytyy se tietää. Selvä järkikin sen jo sanoo. Miehet, jotka käyvät sotia, tietävät kyllä miksikä he sitä käyvät. Sodat eivät synny itsestensä — jotkut päättävät kulloinkin että sotaa on käytävä. Joku sanoo: "Ottakaa kanuunat esille". Joku sanoo: "Ampukaa"! Joku tietää mikä tarkoitus sillä on.

Missä on sitten niksi? Olkaa varuillanne nyt. Älkää olko liian kärkkäitä vastaamaan. Älkää sanoko, että "lippua" on loukattu. Älkää sanoko, että "kansallista kunniaa" on loukattu. Nämät syyt ovat vanhoja,

mutta ehkäpä ne eivät ole tosisyitä. Me sosialistit panemme vetoa vaikka mitä siitä, että nämät syyt eivät ole oikeat. Ja jos me kerran olemme oikeassa, niin silloin olemme sen arvoiset, että meitä voi kuunnella. Sota on helvetti. Niiden 132 vuoden aikana, jolloin me olemme olleet kansakuntana, olemme me käyneet sotaa keskimäärin 22 vuotta. Me varustamme itseämme jo seuraavaa sotaa varten. Me asestaudumme aina hampaisiin asti. Voi olla, että se sota ei tule kestämään niin kauvan kuin sisällissota, mutta se tulee olemaan paljon verisempi. Meillähän on mitä parhaimmat koneet, tehdäksemme sen verisemmäksi.

Mitä meriväkeen tulee olemme monin verroin paremmin varustetut kuin Farragut milloinkaan oli. Mikä tahansa meidän suunnattoman suurista sotalaivoistamme voisi upottaa jokaisen laivan, joiden puolesta ja joita vastaan Farragut taisteli. Ja maalla me olemme asetetut paremmin kuin Grant milloinkaan oli. Grant saada jyryytti voittonsa suustaladattavilla pyssyillä. Ei yhdelläkään pyssyllä voitu nopeasti ampua. Ei yksikään luoti voinut tappaa enempää kuin yhden miehen, eikä sitä yhtäkään, jos hän ei ollut lähellä. Mutta nykyaikainen pyssy voidaan laukaista 25 kertaa minuutissa ja se voi tappaa neljän (engl.) penikulman päähän. Vielä sitäkin enemmän, nykyaikaisen pyssyn yksi ainoa luoti voi tappaa jokaisen miehen, joka sen linjalla on. Se menee 60 tuumaa männyn sisään. Se lävistää miehiä aivan kuin neula pujottelee helmiä rukousnauhaan. Se tekee sotilasseulan. Seitsemänkymmentä kuulaa reikää ja enemmänkin löydettiin useiden miesten ruumiista, jotka kaatuivat Mandshurian arolla.

Sellaista sotaa tai pahempaakin kohti me no-

peasti kuljemme. Todellakin siitä tulee helvetti. Mutta ei se tule helvetiksi niille, jotka päättävät sen. Se on helvetti niille, jotka saavat taistella. Ne miehet, jotka sodan saavat aikaan, jäävät kauniisti kotiin. Ei heidän verensä tule kostuttamaan mitään taistelulenttää. Ei heidän luunsa tule makaamaan mudassa missään uponneessa laivassa. Mutta työläisten veri tulee kostuttamaan jokaista taistelulenttää ja heidän luurankonsa tulevat ajelehtimaan meren virroissa.

Hyvät kristilliset herrasmiehet, jotka kammoavat sotaa, eivät ensinkään toivo, että sodat loppuisivat. Hyvät kristilliset herrasmiehet väittävät, etteivät tiedä miksikä maailmassa, joka on väsynyt sotiin, kuitenkin yhä on sotia. Tai jos he väittävät tietävänsä, niin he panevat sodankäynnin syyn yksinomaan ihmiskunnan niskaan. He sanovat, että ihmiskunta on huono. Sen järki on täynnänsä ahneutta. Sen sydän on murhanhaluinen.

Ihmisen mieli ei ole, eikä koskaan ole ollut halukas murhaamaan.

Ihmisen sydän ei ole eikä milloinkaan ole ollut mustalla murhaajan verellä täytetty.

Löytyy ainoastaan muutamia, joiden mielen voittohimo ja vallanhalu on niin suuressa määrässä myrkyttännyt. Luultavasti mekin olisimme tulleet samalla tavalla myrkytettyä, jos olisimme olleet samanlaisissa olosuhteissa — jos olisimme suurkapitalisteja. Mutta useimmalta meistä puuttuu kapitalistin voittonhankkimisvaisto, eikä meillä ole milloinkaan ollut tilaisuutta nähdä helposti hankittua saalista ja sen rinnalla tikaria valmiina. Herrasmiehet, jotka ovat nähneet nämä, ovat julistaneet sodat. Ja ne herrasmiehet, jotka ne näkevät, julistavat

meidän aikakaudella sodat ja valmistavat toisia tulevaisuuden varalle.

Me sosialistit teemme tämän syytöksen peittelemättä. Me heitämme tämän äärettömän suuren rikoksen vasten kapitalistiluokan naamaa. Me emme kaunistele sanoilla asiaa. Me sanomme kapitalistiluokalle:

“Teidän taskunne ovat täynnä kultaa, mutta teidän kätenne ovat tahritut verellä. Te surmaatte ihmisiä saadaksenne rahaa. Ette te itse niitä tapa. Luokkana olette liian varovaisia, te pelkäätte liiaksi henkeänne. Voisi sattua, että teidät tapettaisiin jos olisitte vähemmän varovaisia. Mutta te käytätte toisia murhaamaan.

“Ja te teette sitä kaikkein kurjimmalla tavalla. Te teette sitä, vetoomalla heidän isänmaanrakkauteensa.

“Te sanotte: ‘On ihanaa kuolla isänmaansa puolesta’. Te ette uskalla sanoa: ‘On ihanaa kuolla Havemeyer’in puolesta’, kuten useat amerikalaiset kuolivat sokeritrusti-sodan aikana “vapauttaaksensa Cuban”.

“Te ette sano: ‘On ihanaa kuolla Guggenheimin tai Morganin puolesta, kuten olisi käynyt monille amerikalaisille, jos Taftin armeija olisi marssinut yli Rio Granden.

“Ette te sano: ‘On ihanaa kuolla tupakka- tai muiden trustien puolesta’”, jonka puolesta useat amerikalaiset kuolivat Filippiinien sodan aikana.

“Te ette uskalla tuoda esiin yhtäkään näistä asioista, sillä te tiedätte, että jos te sen tekisitte, niin te ette saisi rekryyttejä. Te tiedätte, että te päinvastoin saisitte saappaasta.”

Me sosialistit, jotka teemme nämät syytökset, tiedämme, että ne ovat vakavaa laatua. Ne ovat niin vakavia, kun me suinkin osaamme ne tehdä. Jos ne eivät

ole tarpeeksi ankaria, johtuu se siitä, että kielemme sanavarastossa puuttuu sanoja, joita siinä tulisi olla. Tosi-asiat, joiden perusteella nämät syytökset ovat tehdyt, ovat niin vakavia, että ne oikeuttavat käyttämään kaikkia sanoja, mitä ikänensä kielessä löytyy. Ne tosi-asiat ovat, että tuollaisia joukkomurhia tehdään liikevoiton saamiseksi. Ja ne ovat yhtä vanhat kuin maailman historia.

Vähälukuiselle rikasten luokalle, joka elää ylellisyydessä, on syynsä pitää hallitusta käsissään. Eikä meidän tarvitse kaukaa hakea sitä syytä. Ainoastaan kontrolloeraamalla hallitusta pysyy tuo vähälukuinen rikas luokka rikkaana. Rikkaiden käsissä ovat hallitusohjat aivan kuin kaksikyntiset pihdit, joilla kultaiset kastanjat otetaan tulesta. Toinen kynsi on hallituksen valta laatia ja panna täytäntöön lait. Toinen on valta ottaa väkivallalla, mitä ei voida laillisesti riistää.

Toinen kansa ei voi laatia lakeja toiselle. Mutta toiseen kansakuntaan kuuluvat kapitalistit voivat omistaa omaisuutta jota toiseen kansakuntaan kuuluvat kapitalistit haluavat. Tai toiseen kansakuntaan kuuluvat kapitalistit voivat havaita siitä olevan suurta mieskoh- taista hyötyä, että liitetään omaan maahan joku alue, joka kuuluu jollekin toiselle kansakunnalle. Tästä syys- tä julisti Suur-Britannian hallitus sodan boeri-kansaa vastaan. Muutamat rikkaat englantilaiset arvelivat voi- vansa ansaita paljon rahaa, jos Brittien lippu liehuisi Transvaalin kulta-alueilla. Jotenkin samallaisesta syys- tä Japanin kapitalistiluokka julisti sodan Venäjän ka- pitalisti-luokkaa vastaan. Venäjä oli varastanut Korean ja Japani halusi sitä. Korea kuului korealaisille, mutta

ei se vaikuttanut mitään. Kaksi varasta taistelivat sen omistamisesta ja toisen hallussa se nyt on.

Samassa silmänräpäyksessä kun toisen kansakunnan kapitalistiluokka päättää ryöstää toisen kansakunnan kapitalistiluokkaa, niin heti pannaan liikkeelle koneisto, joka ärsyttää kansan mielet. Tämän koneiston muodostavat puhujat ja painettu sana. Nämä alkavat samassa lietsoa vihaa. Jokainen mies kumpaisessakin maassa saatetaan uskomaan että jokainen mies toisessa maassa on hänen persoonallinen vihollisensa. Tämä sanontatapa on kuitenkin liian lievä. Jokainen mies kummassakin maassa saatetaan tuntemaan, että jokainen mies toisessa maassa on niin suuressa määrässä pahempi persoonallista vihollista, kuin kansakunta on yksilöä suurempi. Kiihkeästi vedotaan "isänmaanrakkauteen", "lippua" liehutetaan. Ei ole "ihanaa kuolla" Cecil Rhodes'in, Rothschild'in tai jonkun muun puolesta — vaan "ihanaa on kuolla isänmaan puolesta". On tuhansittain ihmisiä, jotka tarttuvat syöttiin.

He sanovat jäähyväiset kodillensa. He astuvat kuljetuslaivoihin. He purjehtivat vieraita valtameriä. He nousevat maihin vieraille rannikoille. He näkevät vieraita ihmisiä. Miehiä, joita eivät milloinkaan olleet tavanneet. Miehiä, joita vastaan heillä ei ole minkäänlaista kaunaa. Miehiä, jotka eivät ole tehneet heille mitään pahaa. Miehiä, joille he eivät milloinkaan ole tehneet mitään pahaa. Tavallisia työläisiä kuten he itsekin.

Mutta he ampuvat näitä miehiä ja nämät miehet ampuvat heitä. He vuodattavat toisensa verta. He katkovat toistensa jäseniä. He murtavat toistensa perheit-ten sydämet. Ja kun jommankumman armeijan sotilaat

ovat raajarikkoisiksi tehdyt, niin etteivät ne enää voi taistella, tehdään rauha. Aselepo! Kuoleman rauha! Rauha, joka jättää molempien kansakuntien työläiset köyhemmiksi ja ainoastaan toisen kansakunnan kapitalistiluokan rikkaammaksi.

Eikö se ollut suuri voitto? Kyllä.

Se oli suuri voitto niille maailman kapitalisteille, jotka lainasivat rahaa kummallekin sotaa käyvälle. (Mutta se ei ollut suuri voitto kumpaisenkaan kansakunnan työläisille, joilta useiden rasittavien vuosien kuussa otetaan osa ansioistaan sota-velkain korkomaksuihin).

Se oli suuri voitto sille kapitalistiryhmälle, joka syöksyi sotaan saalista saadakseen ja sai sen. (Mutta se ei ollut suuri voitto sille kapitalistiryhmälle, joka menetti saaliinsa).

Se oli suuri voitto kenraaleille, jotka sellaisen väli-matkan päästä, että olivat turvatut, ohjasivat taistelua. (Mutta se ei tuottanut suurta voittoa niille työläisille, jotka pysyjen ja tykkien suita päin kävivät ja kaatuivat, ja jotka haudattiin siihen mihin kaatuivat).

Se ei tuottanut minkäänlaista voittoa kumpaisenkaan maan työväen luokalle. Ainakin oli se voitto, joka tuli jommankumman maan työläisten hyväksi, aivan sattuman varassa. Iso-britanialaiset voittivat boerit, mutta Englannin kansa ei saanut kulta- eikä timantti-kaivoksia omaksensa. Japanilaiset antoivat selkään venäläisille, mutta Japanin työläiset eivät tulleet osalliseksi saaliista, jonka vuoksi he taistelivat. Japanin kapitalistit saivat koko saaliin. Japanin työtätekevä kansa oli niin köyhä taisteltuaan "önnellisen" sodan venäläisiä vastaan, että kuuden kuukauden aikana siitä, kun sota

oli päättynyt, Mikado innokkaasti kehoitti heitä mitä suurimpaan itsensä kieltäytymiseen, sanoen sen olevan ainoan keinon, millä voitaisiin estää maa joutumasta vararikkoon. Ja huolimatta siitä, että englantilaiset voittivat boeri-kansan, eivät Englannin työläiset milloinkaan ennen ole olleet niin köyhiä kuin mitä he ovat tänään.

Miksi olla kaikkea tätä näkemättä? Ne ovat tosiasioita. Ei kukaan voi todistaa niitä olemattomiksi. Ne pitävät paikkansa, vaikka jotkut sodat olisivatkin hyödyttäneet työläisiä. Amerikan vallankumous auttoi Amerikan työläisiä. Mutta Amerikan työväestö ei olisi ollut avun tarpeessa, jos englantilainen maata-omistava luokka joka hallitsi brittiläistä hallitusta, ei olisi käyttänyt hallitusvaltaansa Amerikan kansalaisten ryöstämiseen ja sortamiseen.

Mutta se on ainoastaan yksi puoli asiassa. Katso-kaamme asiaa amerikkalaisten kannalta. Amerikan yhteinen kansa hyötyi hieman tuosta sodasta. He livahtivat englantilaisten veijarien kynsistä. Mutta ne eivät saaneet sitä mitä heille oli luvattu. Lukekaapas Itsenäisyydenjulistus ja te näette, mitä heille luvattiin. Lukekaapas myöskin Yhdysvaltain perustuslait ja te näette, mitä he saivat. Itsenäisyyden julistuksen ja Yhdysvaltain perustuslakien välillä on niin suuri eroitus, kuin on kimaltelevan auringon paisteen ja kalpean kuunvalon välillä. Ei ole sanoilla mainiompaa merkitystä kuin oli Itsenäisyydenjulistuksessa. Jefferson sen kirjoitti ja hän kirjoitti sen suurenmoisesti, vaikka kohta julistus, sellaisena kuin se nykyään on, ei ole sellainen, kuin millaiseksi hän sen kirjoitti. Jefferson hehkui siinä määrin vapauden aatetta, että hänen komi-

tea-toverinsa, jotka panivat julistuksen paperille sen valon vieroivat. He pakoittivat hänet käyttämään heikompia sanoja. Mutta julistus-kirjassa, sellaisena kuin se nykyään on, kirjoitetaan Vapaus isolla V:llä, ja Vapaus, kun se kirjoitetaan isolla V:llä ei voi tarkoittaa mitään muuta kuin sellaista tasavaltaa, jossa kansa edustajiensa kautta täydellisesti ja yksinomaan hallitsee.

Kansa, edustajiensa kautta ei ole milloinkaan hallinnut tätä maata eikä vielä tänäänkään hallitse. Yhdysvaltain perustuslait eivät salli sitä. Eivät ne anna kansan valita välittömästi presidenttiä. Alkuaan ei kansa saanut edes valita valitsijamiehiä, jotka valitsivat presidentin. Valtion lainlaatijat valitsivat ne. Ei yksikään, joka ei ollut lainlaatijakunnan jäsen, valinnut valitsijamiehiä, jotka valitsivat Washington'in, Adams'in, Jefferson'in, Madison'in y. m. Perustuslait kieltävät vielä meidän päivinämmme kansalta oikeuden valita Yhdysvaltain senaattorit*) ja Yhdysvaltain ylioikeuden tuomarit. Muutamissa valtioissa, joissa kansa valitsee Yhdysvaltain senaattorit, tekevät he sen "kiertämällä perustuslakeja". He vaativat lakialaativilta ehdokkailta sen lupauksen, että näiden tulee valita senaattoreiksi ne, jotka kansa asettaa etusijalle. Mutta tämä on aivan perustuslakien vastaista. Jos lainlaatijat rikkoisivat lupauksensa, olisi Yhdysvaltain ylin tuomioistuin pakotettu tukemaan heitä, koska perustuslaki antaa heille oikeuden tehdä niin.

Katsokaahan, tässähän se on se ässä. Myönnettäköön että Amerikan vallankumous oli arvokas Ameri-

---

*) Kirjaa suomennettaessa on hyväksytty perustuslakiin muutos, joka määrää senaattorit yleisillä vaaleilla valittaviksi.
Suom. muist.

kan työläisille. Myönnettäköön se, että Amerikan hallituksen aikaansaamat vääryydet eivät olleet niin hirveitä, kuin ne vääryydet, jonka Englannin hallitseva luokka aiheutti. Myönnettäköön kaikki tämä ja vielä enemmänkin. Tästä huolimatta, eikö ole totta, että jos ei olisi ollut Englannin hallitsevan luokan sortoa, niin sitä sotaa ei olisi tarvinnut käydä ensinkään? Eikö ole totta, ettei Englannin kansa, jos se olisi saanut kontrolloerata omaa hallitustaan, olisi milloinkaan tehnyt pahaa Amerikan kansalle? Milloinka on Englannin kansa tai mikään muu kansa tehnyt vääryyttä kellekään? Milloinka tuo varasteleva, murhaava, hallitseva luokka oli tekemättä vääryyttä yhdellekään kansalle, jonka ryövääminen näytti mahdolliselta ja edulliselta?

Se ajatus on aivan järjetön, että muka jonkun maan kansa, jos se olisi jätetty omaan varaansa, jos se itse saisi määrätä, milloinkaan kantaisi kaunaa toiseen kansakuntaan kuuluvia kohtaan. Tutkikaa tämän väitteen pätevyyttä tarkastamalla omia tunteitanne. Oletteko niin julmistunut johonkuhun japanilaiseen talonpoikaan, joka ahkerasti ahertelee mäenrinteellään Japanissa, että teidän tekisi mieli mennä Japaniin surmaamaan hänet? Löytyykö Saksassa joku teille aivan tuntematon henkilö, jonka te haluaisitte murhata?

Ei tietystikään. Mutta jos te olette isänmaatanne rakastava amerikalainen, niin voipi sattua, että te jonakin kauniina päivänä matkustatte meren ylitse tappaamaan jonkun. Jos te uskotte "lipun seuraamiseen", voipi tämä lippu johtaa teidät jonakin päivänä sodan helvettiin. Jos te uskotte, "että on ihanää kuolla maansa edestä", niin voipi sattua, että teidät jonakin päivänä ammutaan kuoliaaksi. Mutta tässä tapauksessa te ette

kuole isänmaanne puolesta. Teidän isänmaanne vaatii teitä elämään. Te kuulette silloin maanne hallitsevan luokan puolesta. Jos te menetätte henkenne pyssyn haavoista Mexicossa, kuulette te siinä tapauksessa herra Guggenheim'in tai jonkun muun arvoisan kansalaisen puolesta, joka on kaukana taistelutantereelta. Milloin tahansa te kuulette solassa saamistanne haavoista, kuulette te pistääksenne enemmän rahaa jonkun taskuun.

Se on ollut asianlaita aina. Minkätähden ryhdyimme me sotaan Englantia vastaan v. 1812? Siitkö syystä, että Englannin kansa oli tehnyt meille vääryyttä! Englannin kansa, kun sen annetaan määrätä asioiden kulku, ei milloinkaan tee kellekään vääryyttä. Me aloimme sodan englantilaisia vastaan v. 1812 siitä syystä, kun Englannin hallitseva luokka, joka silloin oli syvästi sekaantunut Napoleonin sotiin, pidatti amerikalaisia laivoja aavalla merellä ja ryösti ne puti-puhtaaksi sillä perusteella muka, että etsittiin brittiläisiä alamaisia brittien laivastoon.

Tietysti loukkasi sellainen menettelytapa amerikkalaisten ylpeyttä, mutta ei se suurestikaan koskenut Amerikan työväkeä. Useimmat työläiset elivät ja kuolivat näkemättäkään laivaa. Tästä huolimatta kutsuttiin Amerikan työväki teurastukseen. Minun iso-isäni isä, köyh. maanviljelijä Hudson-joen laaksosta, raastettiin rintanaan ja minä kunnioitan häntä suuresti siitä syystä, ettei hän vapaaehtoisesti tahtonut mennä sotaan. Ja kun sota oli lopussa, oli Amerikan työväestö köyhempi kuin mitä se oli milloinkaan ennen ollut.

Sama oli Englannin työväen laita. Muutamat olivat kuolleet, toisten terveys oli murtunut. Eloon jääneet tulivat toimeen paljon huonommin, koska heidän

tuli maksaa helvetin kustannukset. Edellä mainittujen brittiläisten alamaisten etsintä keskellä aavaa merta loppui vasta kun Suur-Britannia suvaitsi sen lopettaa. Rauhansopimus ei sisältänyt minkäänlaista sitoutumista siitä, että se sen lopettaisi. Sillä tavalla päättyi tämä rikollisen tyhmä sota, jota ei olisi milloinkaan alettu, jos Englannin kansa olisi ollut määrääjänä maassaan tuon pienen hallitsevan luokan asemasta.

Sota Mexicoa vastaan oli niin hirvittävä, että kenraali Grant, joka oli siellä mukana, moitti sitä niin voimakkein sanojin kuin osasi. "Muistelmiensa" ensimmäisen osan toisessa luvussa nimitettyään Mexican sotaa häpeälliseksi, hän sanoo:

"Texasin valloittaminen, eroittaminen ja maahan liittäminen oli alusta loppuun asti salaliitto, jonka tarkoituksena oli hankkia sellaista maa-alueita, josta voitaisiin muodostaa orjavaltioita Amerikan Yhdysvaltoihin. Vaikkapa voitaisiinkin tuota valtausta jollakin tapaa puolustaa, niin ei ainakaan tapaa, jolla Mexico siihen sotaan pakotettiin. Etelän kapina (sisällissota) oli suureksi osaksi Mexican sodan seuraus."

Käsitätkö tätä? Kaksi sotaa joiden aiheuttajana on ollut orjuus. Seitsemäsataatuhatta miestä surmatu. Kahdenkymmenen biljoonan dollarin arvosta varallisuutta joko suoranaisesti hävitetty tai kulutettu valtiovelan korkoihin tai eläkkeiden maksuun.

Ja minkä tähden?

Jotta orjuuskysymys saataisiin ratkaistua, kysymys, jonka ne miehet, jotka laativat perustuslait, jättivät ratkaisematta, koska useimmat heistä olivat orjien omistajia; jotta ratkaistaisiin orjuuskysymys, joka ei hetkeäkään noiden välillä kuluneiden vuosien aikana ollut muuta kuin kirous valkorotuisillekin työläisille.

Ja mitä on sitten kahleorjuus? Hyvin yksinkertaisesti keino anastaa toisten työn tulokset. Kutka halusivat, että se säilytettäisiin? Ei ainakaan työväenluokka, eihän yksikään siihen kuuluva milloinkaan omistanut ainoatakaan orjaa. Etelän kapitalistiluokka suosi sitä, koska sen omaisuus oli sijoitettu maanviljelykseen, ja orjatyö soveltui siihen hyvin. Pohjoisessa asuva kapitalistiluokka ei suosinut kahleorjuutta, koska pohjoisessa asuvien kapitalistien yritykset olivat pääasiallisesti teollisia, johon eivät mustat orjat oikein hyvin soveltuneet. Kuitenkaan ei pohjoinen milloinkaan oikein vakavasti vastustanut miestä sellaisenaan. Miestä sellaista kuin Wendell Phillips, joka vastusti itse orjuutta; häntä pohjoisvaltiolaiset rääkäten häväisivät. Jos pohjoinen samoinkuin eteläkin olisi ollut, mitä suuriin kapitalisteihin tulee, maanviljelys-maa, emme voi olettaa löytyvän mitään syytä, miks'ei pohjoinen olisi myöskin suosinut orjuutta. Pohjoinen vastusti pääasiassa eteläläisten yritystä uletuttaa orjuus uusiin valtioihin kun niitä otettiin Yhdysvaltain liittoon. Etelän aristokratia yritti tällä tavalla estää hallituksen ohjien menettämistä käsistään. Pohjoisen kapitalistit taas halusivat saada käsiinsä hallitusohjat. Kun uusien vapaiden valtioiden lisääminen riisti etelässä heidän valtiollisen yliherruutensa, niin etelä ryhtyi sotaan. Pohjoinen nousi hyökkäystä vastustamaan säilyttääkseen Unionin.

Muistakaa, että pohjoisvaltiot ryhtyivät sotaan juuri tästä syystä — säilyttääkseen Union, *jonka kimp- puun oli hyökätty*. Ei siis orjien vapautuksen eikä orjuuden poistamisen vuoksi. Niin suuri mies kuin Lincoln on auktoriteettina meillä tässä asiassa. Lincoln lähetti kerran sanan eteläläisille, että jos he sallisivat

hänen panna yhden sanan rauhansopimukseen, antaisi hän heidän kirjoittaa kaikki muut sanat. Tuo ainoa sana, jonka Lincoln halusi siihen, oli "union". Lincoln vastusti orjuutta, mutta ei hän vastustanut sitä siinä määrässä, että olisi halunnut taistella siitä. Vasta sen jälkeen kuin eteläläiset olivat ajaneet Lincoln'in ahdinkoon, hän asettui yläpuolelle perustuslakien ja hävitti orjuuden, jota ei ollut perustuslaeissa edes mainittu — sitä vähemmin kielletty.

Näin suuressa määrässä sisällissota johtui orjuuskysymyksestä, jota ei olisi ollut olemassakaan, jos ei ensiksi olisi ollut olemassa ihmisiä, jotka halusivat ratsastaa toisten selässä.

Jota ei olisi ollut olemassa, jos ei hallitsevan luokan edustajat, jotka laativat perustuslain, eivät olisi innokkaasti halunneet, että sen piti pysyä.

Ja joka ei hetkeäkään ollut hyödyttänyt työväenluokkaa.

Kuitenkin työväestö kävi sodan — toiselta puolen säilyttääkseen orjuuden toisten eduksi, toiselta puolen pitääkseen yllä uniota, jonka vallitessa sekä valkoiset että mustat miehet ovat aivan yhtäläillä köyhyyden partaalla.

Seitsemänsataa tuhatta miestä seurasi Union Tähtilippua ja Etelän Tähtikulmiolippua — verisiin hautoihinsa. Ei yhtäkään heistä olisi surmattu, jos kummallakin puolella kansa olisi hallinnut asioitaan. Yhteinen kansa ei ole koskaan omistanut orjia. Hyvä oli jo, jos itsensä omistivat.

Nyt me ryhdymme tarkastelemaan Espanjalais-Amerikalaista sotaa. Me uskomme, että se käytiin "Cuban vapauttamisen" vuoksi. Me uskomme että se

käytiin "Mainen" kostamisen vuoksi. Älkää olko kovin varmat siitä. Lausuihan Minnesotan senaattori Nelsonkin Yhdysvaltain senaatissa v. 1912, että sodan Espanjaa vastaan panivat toimeen ne amerikalaiset, joilla oli suuria omaisuusetuja Cubassa. Hän toi julki myöskin sen luulonsa, että sokeri-trusti yritti panna toimeen toisen vallankumouksen saadaksensa aikaan sen yhdistämisen Amerikkaan ja vapauttaakseen itsensä siten 80% tullista, jolla nyt verotetaan amerikkalaista sokeria.

Mutta ei juttu siihen pääty. Vielä tähän päivään asti ei ole mitenkään todistettu sitä, että espanjalaiset tai cubalaiset tai jotkut siihen kuulumattomat olisivat räjäyttäneet "Mainen". Neljääntoista vuoteen ei Yhdysvaltain hallitus näyttänyt haluavan ottaa siitä selvää. Maine, jossa oli 200 tai 300 työläisen luut, sai maata Havanan satamassa mudassa samassa paikassa, johon se oli uponnut. Ja kun sen hylky kuhnuksella nostettiin ylös, ei kukaan voinut varmasti sanoa, eikö laiva ollut voinut joutua perikatoon omien ruutisäiliöittensä räjähdyksestä. Nyt tuo vanha laiva on valtameren pohjassa eikä ole mitään toivoa, että saataisiin selville mikä asian laita oikeastaan oli.

Mutta ne asianomaiset, jotka halusivat sotaa, eivät ensinkään epäilleet sitä asiaa v. 1898. Heidän sanomalehtensä paukuttivat tuota teoriaa joka päivä. Espanjalaiset ovat hävittäneet Mainen! Meidän täytyy "muistaa Mainea". Me muistimme kyllä Mainea, mutta me unohdimme itsemme. Me unohdimme ottaa selvää siitä, olimmeko oikeassa. Ja vaikkapa meillä olisikin ollut oikeus puolellamme, me unohdimme, että on väärin rangaista muutamia tuhansia espanjalaisia työmiehiä

tappamalla heidät siitä syystä, että espanjalainen hallitseva luokka upotti Mainen.

Me myöskin unohdimme mitä Wall-katu toimi siihen aikaan. Lukekaapas muutamia kohtia New Yorkin Tribunesta huhtikuun 1, 6, 9 ja 20 päiväisistä numeroista 1898.

Herra Guerra'lta, joka kuului Cuban "juntaan" (Saliittohallitukseen) tiedusteltiin espanjalais-cubalaisten bondien arvoa, joita oli annettu saaren valtion tuloja vastaan. Hän sanoi, ettei hän tiennyt niiden summaa, mutta viralliset tiedonannot sanoivat niiden nousevan \$400,000,000..."

"Nuo 6-prosenttibondit ovat maksettavat kullassa kymmenen vuoden kuluttua siitä kun sota Espanjan kanssa oli päättynyt..."

"Cuban tasavallan bondien sijoittaminen on ollut kysymyksen alaisena joissakin piireissä viime päivien aikana ja on tehty se ankarasta syytös, että noita bondeja on annettu lahjaksi ilman eroitusta Yhdysvalloissa vaikutusvaltaisille henkilöille, jotta he sen kautta alkaisivat harrastaa sitä että Cuban tasavalta saataisiin sellaisiin suhteisiin Yhdysvaltain kanssa, jotta bondit tulisivat arvokkaaksi omaisuudeksi." (Huomaa hyväntahtoisesti, että ne bondit eivät olisi olleet minkäänarvoisia, jos ei espanjalaisia olisi ajettu pois Cubasta.) Liikemiesten, sanomalehtimiesten ja myöskin valtiollisten virkailijain mainitaan saaneen näitä bondeja lahjaksi..."

"Eräs kongressimies sanoi maanantaina Valkoisessa Talossa, että hänellä oli taskussansa Cuban velkakirjoja \$10,000 arvosta, samaan aikaan kun H. H. Kohlsaat erään chicagolaisen lehden toimitussivulla syyttää "Juntaa" siitä, että se oli tarjonnut eräälle chicagolaiselle \$2,000,000 Cuban bondeja, jotta tämä käyttäisi vaikutusvaltaansa Cuban hallituksen tunnustamiseksi."

Herra Guerra teki jokseenkin hämmästyttävän paljastuksen, nim. että eräs mies on edustaen eräitä Washingtonin herroja yrittänyt pakoittaa "Juntaa" myymään \$10,000,000 arvosta bondeja 20 senttiin dollaria kohden. Jopa tämä mies lausui sen uhkauksen, että jos me emme anna hänen saada bondeja mainittuun hintaan, niin ei Cuba milloinkaan tulisi saamaan tunnustusta. Hän sanoi olevansa valmis heti maksamaan puhtaassa Amerikan rahassa

\$2,000,000 saadakseen \$10,000,000 arvosta Cuban bondeja, mutta hänen tarjouksensa hylättiin.

Te ehkä ette muista näitä kohtia. Ehkäpä te tähän aikaan, samoin kuin toisetkin kansalaiset, olitte hyvin kiihkeitä "muistamaan Mainea". Jos niin on, niin mitä te ajattelette näistä seikoista nyt? Onko niillä mitään merkitystä teille? Antavatko ne mitään selitystä siitä miksi tämä hallitus sen jälkeen kun se ei kiinnittänyt mitään, tai hyvin vähäistä huomiota noihin kuuteen kapinaan, joita Cubassa oli ollut 50 vuoden aikana, äkkiä päätti "vapauttaa Cuban?"

Joka tapauksessa tulee meidän muistaa, että mitään ikänä Espanja teki Cuballe, sen teki sen hallitseva luokka, eikä Espanjan työväestö. Hallitseva luokka oli halukas ryöstämään Cubalaisia. Espanjan köyhälistö ei hyötynyt ryöstöstä. Ei myöskään Yhdysvaltain työväestöä hyödyttänyt se, että he ajoivat espanjalaiset pois Cuban saarelta. Sokeri-trusti ja muutamat amerikkalaiset hyötyivät, mutta ei Amerikan työväestö. Työväenluokalle suotiin ainoastaan se ilo, että saivat käydä sodan ja kuolla ja maksaa verot.

Amerikan työväestö ei hyötynyt myöskään enempää sodasta Filippiinejä vastaan, jota käytiin ainoastaan uusien alueiden hankkimisen vuoksi Amerikan kapitalisteille. Ei löydy yhtäkään amerikkalaista työläistä, joka voisi saada elatuksensa helpommin siitä syystä, että sota Filippiinejä vastaan olisi muka parantanut olosuhteita. Olosuhteet eivät ole parantuneet. Ne ovat huonontuneet siinä määrässä kuin sotakulungit rasittavat teollisuutta. Jos työväenluokan edut olisi otettu huomioon, ei sotaan koskaan olisi ryhdytty. Työväenluokan etuja ei ensinkään otettu huomioon. Työläiset pa-

nivat alttiiksi kaiken, henki mukaan luettuna, mennessään rintamaan, eivätkä he siitä mitään hyötynyt. — Mutta he "seurasivat lippua" — ja useat heistä eivät milloinkaan palanneet. He olivat — kuusi jalkaa maan alla — jotta tupakki-trusti, puutavara-trusti ja useat muut suuret kapitalistiset edut voisivat tulla valvotuiksi saarella maan pinnalla.

Tutkistelkaapa mitä asiaa tahansa, niin ette voi löytää mitään työväen luokan etuharrastusta, jonka tulisi tai joka voisi antaa aihetta työmiehille murhaamaan toisiaan. Tämä asema ei ole uusi. Se on vanha kuin itse sota. Se on tosiasia, jonka rehelliset ja järkevät ihmiset ovat aina tunnustaneet. Tacitus sanoi:

"Kulta ja valta ovat pääasialliset syyt sodankäyntiin."

Runoilija Dryden sanoi: "Harvoin syntyy sotaa muualla kuin missä rikkaus siihen viekoittelee."

Ja Carlyle osoitti sattuvalla tavalla kuinka työväenluokalla ei ole vähintäkään etua sodasta sanoessaan:

"Minun tietoni mukaan asuu ja työskentelee Britanniasa, Dumrudgen kylässä tavallisesti noin viisisataa henkilöä. Muutamat, jotka ovat jo Ranskan kansan synnynnäisiä vihamiehiä, valitsevat näistä sodan aikana ranskalaisia vastaan, sanokaammepa kolmekymmentä sotakelpoista miestä. Dumrudge on ne omalla kustannuksellaan kasvattanut. Se on huolin ja murhein elättänyt ne miehuuteen asti ja tehnyt niistä kykeneviä ammattilaisia, niin että yksi osaa kutoa, toinen rakentaa, kolmas on taitava seppä ja heikoinkin kykenee käsittelemään muutamia sata-paunasia.

Huolimatta kaikista itkuista ja kirouksista otetaan ne sieltä ja puetaan punaiseen pukuun ja viedään pois laivalla valtion kustannuksella noin 2,000 penikulman päähän tai sanokaammepa vaikkapa vaan Espanjan eteläosaankin ja ruokitaan heitä, kunnes tarvitaan.

“Ja sitten lähetetään samaan paikkaan Etelä-Espanjaan 30 ranskalaista käsityöläistä — samalla tavalla heidätkin kuljetetaan pois, kunnes vihdoinkin loppumattomien ponnistusten perästä nuo kaksi joukkoa joutuvat vastakkain ja nuo kolmekymmentä seisovat kasvot päin kasvoja noita muita kolmeakymmentä vastaan ja jokaisella on pysy kädessään. Samassa annetaan käsky: “Ampukaa!” ja ne ottavat toisensa hengiltä; ja kuudenkymmenen terveen, hyödyllisen ammattilaisen sijassa on maailmassa kuusi-kymmentä raatoa, jotka se saa haudata ja joiden tähden se saa vuodattaa kyyneleitä.

“Oliko näillä miehillä mitään sanasotaa keskenään? Ei, piru vie vähintäkään! He olivat toisistaan kyllin kaukana, olivat toisilleen aivan vieraat ja vieläpä oli heidän välillensä heidän tietämättään näin suuressa maailmassa kauppayhteyden perusteella keskinäistä toistensa auttamistakin.

No, mutta miksi sitten?

Oi sinua, sinä pyhä yksinkertaisuus! Heidän hallitusmiehensä olivat joutuneet riitaan keskenään ja sensijaan, että ne ampuisivat toisensa laittoivat he nämä tyhmiini ammuttaviksi.”

Tämä on syy sotien syttymiseen kansojen kesken — “hallitusmiehet joutuvat riitaan keskenään”. Ja keitä ovat sitten nuo hallitusmiehet? Eivät muita kuin hallitsevan luokan edustajia, jotka joutuvat riitaan kilpaillessaan ryöstösaaliista ja petkuttavat työläiset taistelemaan puolestansa.

Siirtykäämme asiassa nyt vähäsen taaksepäin. Te muistatte, että sanoin, että hallitseva luokka käyttää hallitusta kaksivartisena pihtinä, jolla he ottavat kultakastanjat tulesta. Yksi pihdin-varsi on valta laatia ja panna täytäntöön lakeja. Toinen pihdin-varsi — on valta alottaa sota — jota käytetään kaiken sen kaappauksen välikappaleena mitä ei voida laeilla kaapata. Kansojen väliset sodat edustavat yhtä tapaa siepata itselleen jotakin, mitä laillisesti ei voi saada.

Tässä on toinen:

Yhdysvaltain kartat ovat täynnänsä pilkkuja osoittamassa linnoituksia, arsenaaleja ja asevarastoja. Kaukana sisämaassa, jonne, vaikkapa kuinka jännittäisimme mielikuvitustamme, ei yksikään ulkomaalainen sotajoukko voisi tulla, me näemme näitä julmia sodan muistuttajia ja ennustusmerkkejä. Dick'in sotilaslain mukaan Yhdysvaltain presidentti, ilman mitään lisälainsäädäntöä, pakottaa jokaisen Yhdysvaltalaisen, joka on 18—45 vuoden ikäinen, valtionsa sotaväkeen ja on hänen noudatettava Yhdysvaltain presidentin määräyksiä. Siis on presidentillä valta milloin hyvänsä kutsua aseisiin 12,000,000 miestä ja lähettää ne taistelukentälle.

Minkä tähden? Taistelemaanko ulkolaista viholista vastaan? Eipä juuri. Yhdysvaltain perustuslait kieltävät presidentin ryhtymästä taisteluun vieraita kansakuntia vastaan ilman kongressin nimenomaisista suostumusta. Mutta Dick-laki valtuuttaa presidentin panemaan sotajalalle tämän äärettömän suuren sotajoukon ja sitä myöskin komentamaan.

Tässöpä se onkin kysymyksen ydin. Keitä varten on tämä äärettömän valtava sotajoukko tarkoitettu? Miksikä on pitkin maata siroiteltu asevarastoja ja harjotusasemia, joilla ei ole mitään merkitystä, tai ainakin hyvin vähäinen, ulkovaltoja vastaan sodittaessa?

Lainatakseni Carlylen sanaa, "Tolvana", etkö ymmärrä, että kaikki nämä ovat järjestetyt sitä varten, että sinut ammutaan, jos kapitalistiluokka joskus päättäisi sen? Tai, etkö ole milloinkaan pannut merkille keitä vastaan yksinomaan valtion sotaväkeä on käytetty?

Jos et ole huomannut mitään näistä asioista, niin olisi parasta herätä unesta. Valtion sotaväkeä ei käytetä milloinkaan muuhun tarkotukseen kuin työväkeä

vastaan tämän noustessa taisteluun, kun heidän työnantajiensa vääryydet sietämättömänä taakkana heitä rasittavat. Amerikalainen työväki ei aivan helpolla nouse taisteluun. Eivät heidän olonsa kylläkään ole missään liian hyvät. Miljonat uskovat sydämensä pohjasta, että heitä ryöstetään. Kuitenkin he sietävät. Ainoastaan kun heidät aivan tomuun asti nöyryytetään, kuten tekivät Lawrencen villa-trusti ja Pennsylvanian hiili-trusti, niin nousevat he vastustamaan. Olkaa siis niin hyvä ja huomatkaa tämä hirvittävä asema!

Maan lakien mukaan on kapitalisteilla oikeus painaa työläisensä tomuun ja tuhkaan niin syväälle kuin suinkin kykenevät.

Sillä aikaa kuin tämä on käynnissä pysyvät kansallishallituksen ja valtioitten sotajoukot aivan hiljaa paikoillaan. Mutta kun ihmisluonne, joka ei kykene sietämään kauempaa, säikähtää ja särkee muutamia ikkunan ruutuja, tulevat sotajoukot kiireesti näyttämölle. Sotilaat täyttävät kadut, kansalaisille annetaan määräyksiä siinä ja tässä suhteessa, pyssyillä ammutaan kuolettavasti, ehkä mies tai pari, tai joku nainen tai joitakin kuolee; sotilaat kieltävät tappaneensa heidät ja panevat syyn lakkolaisten niskoille ja silloin on lakko murrettu.

Voitteko johdattaa mieleenne tapausta, jolloin valtion sotaväkeä olisi käytetty mihinkään muuhun tarkoitukseen?

Me sosialistit emme luota väkivaltaisuuksiin, emme edes lakkolaisten puolesta. Meidät kuvataan verenhimoisiksi, mutta sitä me emme ole. Mutta me uskomme, että paras tapa poistaa väkivaltaisuuudet, joita riisto aiheuttaa, on riiston lakkauttaminen. Meidän mieles-

tämme on halveksittavaa se, että hallitus on sokea ros-voukseen nähden niin kauan kuin se voi käydä laatuun ilman että uhri kiljahtaa. Me uskomme, että se on rikksellista hallituksen puolelta ampua tuota uhria vain siitä syystä, että hän tuskassansa särkee tehtaan tai myllyn ikkunan ruudun, jonka omistaja oli häntä riistänyt. Me voimme ymmärtää miksikä sellaisia rikoksia tehdään, koska me tiedämme, että samat kapitalistiset harrastukset, jotka kontroleeraavat teollisuuden, kontroleeraavat myöskin hallituksen. Mutta vaikka me ymmärrämmekin rikoksen, ei meidän silti tarvitse sitä hyväksyä. Me vastustamme sodan suurta rikosta, joko sitä harjotetaan suuressa mittakaavassa ulkovaltoja vastaan, tai pienessä mittakaavassa kotimaassa.

Mutta presidenttihän myöskin vastustaa sotaa, Venäjän tsaarihan myöskin vastustaa sotaa ja samoin on Saksan keisarinakin laita. Ei yksikään sosialisti voi voittaa yhtäkään näistä herrasmiehistä sodan surkuttelemisessa. Kuitenkin voipi pieninkin sosialisti voittaa kenenkä tahansa näistä herrasmiehistä vastaamalla sanastaan. Sosialistit eivät tahdo sotaa. He eivät tahdo liittyä sotaväkeen, ei nosto- eikä meriväkeen. Kaikkialla maailmassa tämä pitää paikkansa. He saarnaavat sotaa vastaan sekä sodan että rauhan aikana. He saarnaavat kaikkea vastaan, mikä aiheuttaa sodan syntymisen. He saarnaavat sitä vastaan, että puetaan pikku poikia sotilaiksi ja että heitä kutsutaan "partiolaisiksi". Ja missä tahansa sosialistit ovat lakia säätevissä laitoksissa, on heidän velvollisuutensa sanoa: "Ei miehiä; ei rahaa." He eivät milloinkaan äänestä sellaisen lakiehdotuksen puolesta, mikä pyrkii ottamaan jonkun miehen tai dollarin sodan pimeään leikkiin.

Ne, jotka eivät ymmärrä meitä, tai jotka eivät halua, että meitä ymmärrettäisiin, syyttävät meitä isänmaanrakkauden puutteesta. Jos veren vuodattaminen dollarien hyväksi on todistuksena isänmaallisuudesta, niin me emme todellakaan ole isänmaallisia. Me kieltäydymme tappamasta ihmisiä, joko itsellemme tai jollekin toiselle. Emme me myöskään usko, että ranskalaiset, englantilaiset, saksalaiset tai toisiin kansakuntiin kuuluvat, olisivat sen vähemmin meidän veljiämme kuin amerikalaiset ovat. Me pidämme kaikkia kansallisuuksia ja rotuja suuren ihmisperheen jäseninä. Me tahdomme, että tämä perhe elää sovinnossa. Me saarnaamme rauhaa. Me elämme sovinnossa.

Mutta kuinka voi vallita rauha, kun suuret kapitalistiryhmät kilpailevat voitosta? Kuinka voipi olla maassa rauha silloin kuin suuret kapitalistiryhmät kontrolloeraavat muualla asianomaisen hallituksen, rakentavat suuria laivastoja ja panevat liikkeelle suuria sotajoukkoja taistelemaan kaupan ja voiton tähden? Kuinka voipi olla rauha maassa, kun nämä samat kapitalistit, sen kautta että kontrolloeraavat hallituksen toimenpiteet, opettavat jo koululapsille, että sotilaan ammatti on ylevä ja että kansalaisten velvollisuus on "puolustaa lippua". Meidän lippumme on useasti ollut siellä, missä sillä ei ole ollut minkäänlaista oikeutta olla. Se on ollut puolustamassa kapitalistien vääryyksiä silloin kun sen olisi pitänyt puolustaa kansan oikeuksia. Meidän lippumme tulee aina puolustamaan kapitalistien vääryyksiä, niin kauan kuin kapitalistit kontrolloeraavat hallitusta.

Sellaisissa olosuhteissa ei voida milloinkaan olla varmoja rauhan pysyvyydestä. Rauhan tuomioistui-

mia, kuten esim. Haagin voidaan kyllä perustaa ja huutaa rauhaa, niin että kasvot mustuvat, mutta kuitenkin rauhaa ei tule olemaan. Ei voi olla rauhaa. Voitot estävät sen. Herrasmiehet, jotka lukevat itsensä kuuluviksi näihin rauhan liittoihin haluavat rauhaa — jos. Rauhaa, jos se voidaan pitää yllä ilman että voitot siitä vähenevät. Rauhaa, jos se voidaan pitää yllä ilman että rajoitetaan kapitalististen rosvojen vapauksia, kun he tahtovat hyökätä toisten omaisuuden kimppuun. Rauhaa, jos sitä maksutta saadaan.

Siis vallitsee sota maailmassa, joka on väsynyt sodan käyntiin. Raskaammaksi ja raskaammaksi tulee asestautumisen taakka. Työläinen hoipertelee 14 tuumaisen tykin painon alla. Työläinen voipi käydä nälkäisenä, sillä aseeseen täytyy saada ravintoa.

P. F. McCarthy laulaa:

“Jos luotisi sattuu maaliin tai ei, kuussataa taalaa se kuitenkin vei..

“Sinä jyskeen, liekin ja voiman suu, sata synnyinjoukkoja tuhoutuu joka kerta kun laukaset. Leipiä syöt kaksikymmentä tuhatta, liekin kun lyöt.

“Oi kuulehan! Miehet miljoonat taas nälkähän leipää tarvitsevat.”

Löytyy ainoastaan yksi kone, joka voipi murskata tämän tykin, nim. painokone. Suurin tykki voipi ampua ainoastaan noin kahdenkymmenen engl. peninkulman päähän. Sosialistinen lehdistö ampuu ympäri mailman. Kun työväenluokka hallitsee sanomalehtiä, loppuu sota.

Jos te tarkoitatte täyttä totta, niin te voisitte auttaa sen poistamista. Mutta jos te todella haluatte auttaa

tässä suuressa inhimillisessä työssä, tulee teidän äänestää sosialistien vaalilistalla. Se on ainoa lista, joka aina ja kaikkialla on ankarasti sotaa vastaan, koska sosialistipuolue on ainoa puolue, joka vastustaa voittojärjestelmää, mikä aiheuttaa sodat.

En voi lopettaa tätä lukua huomauttamatta lukijalleni erästä kirjaa, jonka herra George R. Kirkpatrick on kirjoittanut "Sota — minkätähden?" Sen on kirjottaja julaissut Ohiossa, West Lafayettessa. (Suomennos "Toverin" kustantama.) Hämärän ja päivän välillä — yhtenä yönä minä sen luin kokonaan. En voi sitä milloinkaan unohtaa. Jos kaikki ihmiset olisivat sen lukeneet, sotaa ei olisi olemassa.

VIII LUKU.

MIKSI SOSIALISTIT VASTUSTAVAT "RADIKAALISIA" POLITIIKKOJA.

"Radikaalinen" poliitikko, jos hän ei ole aivan törkeä petturi, on hyvää tarkoittava ihminen, jolta puuttuu joko rohkeutta tai asiantuntemusta tehdä hyvää. Hän voipi nähdä nurjat puolet asioista, mutta hän ei voi nähdä asioita oikeassa valossaan. Tai jos hän ymmärtääkin miten asia on, hän ei uskalla menetellä oikein. Aina on joku syy miksi hän ei tee oikein. Ihmiset eivät ole vielä kehittyneet. Aika ei ole otollinen. Silla tavalla hän rauhoittaa omaatuntoaan, pettää kannattajansa ja turmelee itsensä,

Abraham Lincoln oli koko ikänsä sellainen mies, lukuunottamatta elämänsä kahta viimeistä vuotta. Ja siitpä johtuukin, minusta usein tuntuu siltä, että joku-nen nykyaikainen "radikaali" uskoo olevansa toinen Lincoln. Ne näyttävät muistavan Lincolnia ainoastaan silloin, kun hän oli liian heikko tehtävänsä. Etenkin Mr. Rooseveltilla arvellaan olevan sen luulon itsestään, että hän on toinen Lincoln. Yhdessä suhteessa ja jos-sakin määrin on Roosevelt oikeassa. Olosuhteet, jotka nyt vallitsevat, ovat suuressa määrässä samanlaiset, kuin olosuhteet olivat juuri ennenkuin Lincoln allekir-joitti orjien vapauttamisjulistuksen. Mr. Lincoln vihasi orjuutta, mutta hän oli valmis lopettamaan sodan il-man että orjuus poistettaisiin. Herra Roosevelt vihaa sitä, että toinen ryöstää toista, mutta hän peräytyy, kun hänen pitäisi ehkäisten tarttua nuijaan, jonka avulla tämä ryöstö tapahtuu. Hän on halukas parantelemaan nuijan tuottamia vammoja, aivan samoin kun herra Lincolnin kauan tyytyi harrastamaan orjuuden tuot-taman kurjuuden rajoittamista. Ja herra Roosevelt parannellessaan vammoja ei ole yhtään enemmän hyö-dyttänyt ja auttanut kurjuuden ehkäisemistä kuin herra Lincolnkaan, yritellessään parannella orjuuden aikaan-saamaa kurjuutta. Sisällissota syttyi huolimatta kai-kista Lincolnin ponnistuksista, koska hän vain horjui puoleen ja toiseen asiassa, joka oli aiheuttava sodan. Herra Rooseveltkaan uuden politisen puolueen johtaja-nakaan ei tee mitään muuta kuin uskottelee yrittä-neensä auttaa sitä hirvittävää hätää, joka nyt Ameri-kassa on aivan tarpeeton,

Tutkikaammepa vähän tarkemmin Lincolnin elämää. Ei yhdenkään toisen nykyaikoina eläneen miehen elämän rata sovellu niin hyvin tarkoitukseemme. Me haluamme tietää olisiko kansan pidettävä "radikaalista" Rooseveltia tai Wilsonia suuremmassa arvossa kuin vallankumouksellisia sellaisia kuin on Debs tai Berger. Lincoln oli elämänsä eri aikoina sekä "radikaalinen" että vallankumouksellinen. Hänen "radikaaliset" mielipiteensä avasivat hänelle pääsön Valkoiseen taloon. Yksi valtava kumousteke avasi hänelle tien ihmisten sydämiin. Me sosialistit tunnemme, että hän on lähempänä meidän sydäntämme kuin toisten. Kun Lincoln lakkasi hieromasta kauppaa orjuuden kanssa ja hävitti sen, niin hänestä tuli meikäläinen. Hän teki orjuudelle saman kuin mitä me yritämme tehdä palkka-orjuudelle

Tämän teon suuremmoisuus, samoin kuin paljaan "radikaalisen" politiikan hyödyttömyys, voidaan arvioida sen perusteella mitä Lincolnin elämä olisi ollut ilman hänen nimeänsä vapautusjulistuksen alla. Tarina kertoo, että Lincoln tuli radikaaliseksi orjakysymykseen nähden ollessaan laivapoikana eräässä rahtilaivassa Mississippin joella, kun hän näki miten neekerinainen myytiin New Orleansin orjamarkkinoilla. Hänen kerrotaan silloin sanoneen: "Jos minä milloinkaan saan tilaisuuden iskeä orjuutta, niin minä isken ja kovin."

Tosiasia on se, että kun herra Lincoln alkoi saada valtaa iskeäkseen orjuutta, niin hän ei iskenyt kovin. Hän oli "radikaalinen" poliitikko, eikä siis voinut ahdistaa sitä ankarasti. Hän vastusti orjuutta, mutta hän vastusti myöskin kaikkea, mikä olisi voinut lopettaa

orjuuden. Käyttääksemme nykyaikaista sananpartta, hän tahtoi "reguleerata", säännöitellä orjuuden. Miehet sellaiset kuin John Brown ja William Lloyd Garrison halusivat tehdä orjuudesta lopun ja osottivat keinot, joka olisi sen lopettanut, mutta Lincoln, vaikka kohta hän vihasikin orjuutta yhtä suuressa määrässä kuin hekin, tahtoi ainoastaan rajoittaa sitä. Hän oli "radikaali." Brown ja Garrison olivat kumousmiehiä. Lincoln tarkoitti hyvää. Brown ja Garrison olivat päättäneet tehdä hyvää.

Mutta vaikka Lincoln presidenttinäkin ollessaan yhä vitkasteli orjuuskysymyksen ratkaisuun nähden, niin senjälkeen kun hän oli lähettänyt sanan Etelän johtajille, että jos he antaisivat hänen kirjoittaa sopimukseen sanan "union", antaisi hän heidän kirjoittaa siihen kaikki muut sanat, myöskin sanat mitkä koskevat "orjuutta" — vasta kaiken tämän jälkeen tapahtui hänessä muutos ja Lincoln lakkasi olemasta "radikaali." Silloin, eikä ennen sitä, hän iski sen iskun, jonka hän nuoruudessaan juhlallisesti lupasi iskeä milloin tahansa hän saisi siihen tilaisuuden. Ainoastaan muutamien sanoin hän esitti kabinetilleen orjien vapauttamisjulistuksen.

"En minä ilmoita tätä teille kysyäkseni teiltä neuvoa", hän sanoi, "mutta annan sen vain teidän tiedoksenne. Olen luvannut Jumalalleni, että sen teen ja minä teen sen myöskin."

Noin puhui kumousmies. Radikaalisuuden aika oli ollut ja mennyt. Orjuus oli laajentunut sen puolen vuosisadan aikana, jolloin "radikalismi" oli vallinnut, voittanut alaa. Lincoln, kun hänellä oli valta kukistaa

henkiorjuus ja kun hän uskalsi myöskin käyttää valtaansa, hävitti henkiorjuuden. Hän tuli sen kautta kaikille rakkaaksi. Hänen nimensä on historiassa niin suuri, että kaikkien toisten nimi on aivan mitätön sen rinnalla.

Kuitenkin jos Lincoln olisi jatkuvasti pysynyt ainoastaan "radikaalina" ei hän olisi voinut tehdä maalleen mitään tuntuvampaa palvelusta, ja muutaman penikulman päässä ei hänestä olisi tiedetty mitään.

Jos Etelä olisi voittanut, olisi Pohjoinen syyttänyt häntä. Jos Pohjoinen olisi voittanut hävittämättä henkiorjuutta, ei mitään olisi ratkaistu ja Lincolnin syyksi olisi luettu se, ettei oltu ratkaistu mitään. Parhain tapa millä Lincoln voi tehdä palveluksen maallensa, oli juuri se, että hän teki niinkuin hän teki ja kuolematon on hän juuri siksi, että hänellä oli sekä ymmärrystä että rohkeutta tehdä se.

Nykyaikamme taas kipeästi kaipaa sellaista miestä. Kahle-orjuus on hävitetty, mutta ankarampi orjuus on tullut sen sijaan. Palkkaorjuus on niin paljon suurempi maaorjuutta tässä maassa, kuin on valkoiseen rotuun kuuluvia enemmän kuin mustia. Kurjuus on laajalti levinnyt ja kurjuuden pelko on kaikkialla yleinen. Ei yksikään tiedä kuinka kauan hän saapi olla työssään. Muutamien omistamat ovat kaikki koneet, joita ilman me emme voi tehdä työtä. Näillä harvoilla on valta määrätä saammeko me ansaita elintarpeemme vai emmekö. Me voimme kuinka hartaasti tahansa haluta tehdä työtä, mutta me emme voi tehdä työtä, jos he eivät suvaitse. He taasen eivät suvaitse antaa meidän ansaita, jos he eivät ole varmat, että se tuottaa

heille voittoa. Että me kipeästi tarvitsemme työtä ei merkitse mitään noille, jotka omistavat maamme suurteollisuuden. Ei sekään, että ihmiset tarvitsisivat meidän valmistamiamme tavaroita. Ainoa kysymys, minkä he tekevät itselleen on: "Tuottaako se voittoa?" Heidän harkittuaan asiaa, me joko saamme syödä tai näemmö nälkää, joko elämme tai kuolemme.

Ei ole ihme, että tällaisina aikoina kipeästi kaipaamme "suuria miehiä", vaikkapa pieniinkin tehtäviin. Nykyaikana kipeästi tarvitaan suurmiehiä, jotka ottaisivat kunnalliset asiat käsiinsä, muuten köyhät nääntyvät huonoissa asunnoissa ja pikkukeinottelijat ryöstävät heiltä heidän viimeisen roponsa sillä aikaa kuin suurhuijarit ryöstävät näiltä näiden dollarit. Nykyaikana kipeästi kaivataan suuria miehiä valtion virkoihin, tuomioistuimiin, kongressiin ja Valkoseen Taloon. Mutta kuka vastasi v. 1912 Valkosen Talon kutsuun? Herra Roosevelt vastasi. Herra Wilson vastasi.

Sosialistit eivät pidä herra Rooseveltia, kuten ei myöskään herra Wilsonia petollisina "radikaaleina." Tarkoiton, että he eivät usko, että kumpikaan näistä itsetietoisesti tahtoisi katalasti pettää ihmisiä. Meidän mielestämme on herra Roosevelt kyllä oman-voitonpyytjä. Meidän mielestämme on hän personoitu häilyväisyys. Me tiedämme, että kun hän oli presidentti, ei hän milloinkaan yrittänyt tehdä mitään, mitä hän lupasi myöhemmin tehdä, jos hän jälleen tulisi valituksi presidentiksi. Me tiedämme, ettei hän nytkään lupaa poistaa nuijaa, jonka avulla ryöstäminen tapahtuu. Hän yhäti noukkii sirpaleita, varoen koskettamasta edes sormensa päillä itse nuijaan. Ja mitä taasen her-

ra Wilsoniin tulee, me pidämme häntä miellyttävänä, sivistyneenä herrasmiehenä, joka varmasti tarkoittaa hyvää, mutta jolta puuttuu ymmärrys, jota ilman hän ei voi tehdä hyvää. Me tahdomme vielä kiinnittää huomiotanne siihen, että heti kun hän oli nimitetty presidentinehdokkaaksi, niin hän alkoi mielistelemään suurhujareja. Hän kutsui heidät kotiinsa keskustelemaan kanssansa ja vastaanottopuheessansa hän miltei polvistui heidän jalkojensa juureen. Hän ei sanonut mitään mikä olisi ollut sanomisen arvoista. Hän lateli tyhjiä puheenparsia. Hän vannoi palvelevansa "oikeuden periaatetta" sovellutettuna hallitukseen, antamatta pienintäkään selitystä omasta oikeuskäsityksestään. Wallkatu ylisti häntä. Osakkeiden hinnat kohosivat. Mutta olisivatkohan osakkeiden hinnat kohonneet, jos Wallkadun pohatat olisivat tulleet siihen käsitykseen, että Wilsonin aikana eivät huijarit saisikaan jatkaa ryöstämistään.

Voimmehan me sosialistit olla hyvinkin typeriä, mutta siltä kannalta kuin me katsomme asioita, on muutamia tehtäviä, jotka olisivat nyt heti suoritettavat.

Me uskomme, että jokaisella ihmisellä tulisi olla oikeus saada tehdä työtä jatkuvasti. Me uskomme, että lain tulisi taata meille tämä. Laki kieltää varastamisen ja maankiertelemisen. Miks'ei siis laki takaa meille oikeutta, jonka avulla voisimme välttää joutumasta varkaaksi tai kulkuriksi?

Me uskomme myöskin, että kun ihminen tekee työtä, ei häntä saisi ryöstää. Me uskomme, että jos ei keltään riistettäisi, niin ei tässä maassa olisi miljonee-

reja eikä kerjäläisiä. Sen tosiasian perusteella, että tässä maassa on niin useita miljoneerejä ja niin paljon kerjäläisiä tai ainakin melkein kerjäläisiä, vedämme sen johtopäätöksen, että harvojen suuria joukkoja kohtaan harjottaman ryöstön määrä on pelottava.

Me tahdomme, että tästä tehdään loppu. Emme me vaadi, että siitä tehdään loppu sadan vuoden päästä — me vaadimme että siitä tehdään loppu nyt. Me kyllä harrastamme jälkeläistemme hyvinvointia, mutta me harrastamme myöskin omaa hyvinvointiamme. Meikin haluamme iloita vähäsen elämästä. Tämä maailma näyttää meistä hyvältä. Me tiedämme, että se voisi olla hyvä meille. Me vaadimme, että sen on oltava hyvä meille. Me emme myöskään tyydy jonkun "radikaalin", kuten herra Rooseveltin ja herra Wilsonin lupaukseen, että jos me hänet presidentiksi valitsemme, niin hän koettaa tehdä maailman meille vähän siedettävämmäksi. Lupaus, että he vähentäisivät 1% tai 5% rosvoamisesta, ei ole kovinkaan houkutteleva. Me vaadimme, että poistetaan 100% rosvoamisesta. Me aiomme lopettaa rosvoamisen. Me olemme kyllästyneet siihen, että meitä ryöstetään. Me lopetamme sen. Me emme voi iskeä kiveen, koska meillä on ase sellainen, jonka avulla ryöstetty luokka ei milloinkaan ennen ole taistellut. Meillä on jättiläismäinen painokone. Meidän esi-isillämme oli mitätön painokone, tai ei mitään. Me lähetämme sanamme kauvaksi. Minne tahansa viestimme saapuu, se herättää ennemmin tai myöhemmin ryöstetyt ymmärtämään. Silloin loppuu ryöstö. Ihmismiljoonat, jotka ymmärtävät miten voidaan tehdä loppu ryöstämisestä, eivät milloinkaan suostu siihen, että muutamat yhäti heitä ryöstävät.

Tämä on meidän vaatimuksemme — 100% alennus ryöstämisestä ja yksilölle oikeus saada tehdä työtä jatkuvasti. Meidän ymmärryksemme mukaan me emme vaadi enempää, kuin jokainen henkilö haluaa, joka ei toisia riistä. Emme tunne yhtäkään ihmistä, joka toivoisi, että häneltä kielletään oikeus saada tehdä työtä. Emme tunne yhtäkään ihmistä, joka halusta olisi ryöstettävänä. Me eroamme teistä, republikaanit ja demokraatit, vain tässä asiassa: Te näytätte haluavan ijankaikkisen pitkän ajan ennenkuin te lopetatte riistämisen ja hankitte takeen siitä, että jokainen saa aina tehdä työtä. Me sanomme teille, että jos te tarvitsette siihen ijankaikkisuuden, ette te niitä milloinkaan saavuta. Me sanomme teille myöskin sen, että niin kauvan kuin herra Wilson tai herra Roosevelt tai joku muu niinkutsuttu "radikaali" on Valkosessa Talossa, niin kauvan työväenluokka pysyy köyhänä.

Nämä herrasmiehet tahtovat valmistaa teille munakakun. Mutta ne eivät tahdo panna yhtään munaa siihen. He pelkäävät särkeä munia. Munien rikkominen tarkoittaa niiden suurten peruslakien hävittämistä, joiden nojalla kapitalistit ryöstävät meitä. Mutta kuinka on mahdollista saada munakakkua munia särkemättä? Kuinka voidaan teitä auttaa vahingoittamatta niitä, jotka nyt teitä vahingoittavat?

Älkää erehtykö — kaikki mikä tekee teille helpommaksi elää työstänne, tekee paljon vaikeammaksi kapitalisteille elää ilman työtä. Ei auta, että koetaan vaan paikkailla tätä köyhyyskysymystä. Epäkohta on suuri; parannustoimenpiteitten täytyy olla sen mukaiset.

Mikä tahansa, mikä ei vahingoita kapitalistiluokkaa, ei auta teitä paljonkaan.

Teidän ja kapitalistiluokan välillä ei voi olla rauhaa.

Niin kauvan kuin molemmat ovat olemassa, on sota aina mahdollinen.

Te tulette jatkamaan taisteluanne saadaksenne itsellenne elämisen-oikeuden.

Kapitalistiluokka jatkuvasti kieltää teiltä oikeuden elää ilman että tuotatte heille voittoa.

Tämän ultimaattumin, joka ei milloinkaan ole vatsanne miellyttänyt, teidän järkenne jonakin päivänä hylkii.

Te alatte tehdä kysymyksiä.

Te tulette kysymään, oletteko syntyneet ainoastaan siksi, että herra Morgan, herra Armour tai herra Ryan tulisivat vielä rikkaammiksi.

Te tulette kysymään, onko oikein, että teidän täytyy kuolla silloin kun ette enää voi toisia rikastuttaa.

Teidän terve järkenne sanoo teille, että te ette ole syntyneet rikastuttaaksenne jotakuta.

Teidän terve järkenne on sanova teille, että teillä on oikeus elää, vaikk'ette tekisikään ketään sen kautta rikkaammaksi.

Ja kun se aika tulee, niin te ette ole ensinkään halukkaita kallistamaan korvianne "radikaalisten" herrasmiesten parannusehdotuksille, sellaisten kuin herra Roosevelt ja herra Wilson ovat.

Te ette enää halua palkkaorjuuden "reguleeraamista" — te tahdotte, että se hävitetään.

Te kutsutte avuksenne toisen Lincolnin hävittämään palkkaorjuuden, kuten ensimmäinen Lincoln hävitti henkiorjuuden.

Ja te saatte vastauksen kutsuunne, sillä te vastaatte itse.

Te ette aseta virkaan ainoastaan yhtä miestä, vaan *miehiä*, jotka noudattavat teidän tahtoaanne. Te tiedätte mitä te tahdotte ja te saatte mitä tahdotte, sillä te tiedätte kuinka te sen saatte.

Syy miksikä te ette ole milloinkaan saaneet, mitä te haluatte, on se, että te ette ole milloinkaan tienneet, miten saada se. Te tahdotte saada oikeuden tehdä työtä, ilman että teitä ryöstetään. Te ette näytä ymmärtävän, että kapitalistisen järjestelmän olemassaolo vaikuttaa sen, että teitä ryöstetään. Te näytätte uskovan, että jollakin ihmeellisellä tavalla on vähälukuiselle bondien- ja osakkeenomistajaluokalle mahdollista elää loistossa ilman työtä ja ottamatta mitään teidän työnne tuloksista. Jos osingot kasvaisivat yhdessä puussa ja palkat toisessa, olisi teidän uskonne oikea. Mutta koska osingot ja palkat kasvavat samassa puussa, niin teidän uskonne ei ole oikea. Molemmat ovat teidän työnne tuloksia. Jos bondien omistajat saisivat kaiken mitä te tuotate, ei teillä olisi mitään. Jos te taasen saatte kaiken mitä te tuotate, eivät bondien omistajat, eikä muut kapitalistit omaisi mitään.

Kun asia on näin, niin mitä hyvää on siitä amerikalaiselle työläiselle, että presidentiksi valitaan Woodrow Wilson? Herra Wilson ei vastusta kapitalistista järjestelmää. Hänen mielipiteensä on se, että yhden luokan tulee omata kaikki maan teollisuuslaitokset, sillä aikaa kun toinen luokka niissä raataa. Kun hän ker-

ran näin ajattelee, niin aivan johdonmukaisesti hän mieltii myöskin, että kellään ihmisellä ei ole oikeutta tehdä työtä, kuinka kipeästi hän sitä tarvitsisikin, ilman että toinen ihminen huomaa olevan itselleen hyötyä siitä, että hän palkkaa toisen työhönsä. Jos hän ei olisi niin uskonut, ei hän olisi ruvennut demokraattisen puolueen presidenttiehdokkaaksi. Sillä sen asian tärkeys, että jokaiselle yksilölle on taattava oikeus saada tehdä työtä, olisi estänyt häntä olemasta heidän ehdokkaanaan. Hän olisi ehdottanut kansalle puolueohjelmaan uudistuksen, jonka sanat hän olisi tahtonut kuulumaan seuraavasti:

“Jos te valitsette minut presidentiksi, niin minä tulen järkähtämättömästi vaatimaan sitä, että laaditaan sellainen laki, että hengenrikos jokaisen kapitalistin puolelta on se, että hän kieltäytyy antamasta työtä ja maksamasta siitä tavaran markkinahintaa vastaavaa palkkaa paitsi aikana, jolloin hänen teräslaitoksensa, rautatiensä tai muut teollisuudenhaarat ovat täydessä käynnissä.

Hän olisi myöskin lisännyt:

Kun ihmisen oikeus saada tehdä työtä on kysymyksessä, en minä välitä ollenkaan hyötyykö mies, joka antaa hänelle työtä, siitä tai ei. Elämä on suuremman arvoinen kuin voitto. Työ on elämän edellytys. Minä olen ihmisten puolesta”.

Herra Wilson ei milloinkaan ole sanonut yhtäkään näistä sanoista. Herra Wilsonin mielestä on voitto asetettava etusijalle ja elämä, jos sitä tulee ottaa edes huomioonkaan, seuraa sitte vasta. Voi olla, ettei hän usko näin ajattelevansa, mutta näin hän kuitenkin ajattelee. Tähän hänen toimenpiteensä tähtäävät.

Hän haluaa sekä voittoa että elämää, jos voidaan saada ne. Mutta jos jommankumman niistä täytyy väistyä on se elämä, jonka se täytyy tehdä. Ihminen kuolee, jos sillä ei ole työtä. Herra Wilson ei todellakaan ole sen asian puolesta että ensisijalle asetettaisiin se, että työläiset saisivat oikeuden tehdä työtä ja sitten vasta otettaisiin huomioon kapitalistien voitonhimo. Antakaa hänen tai jonkun hänen ystävänsä osoittaa sana hänen puolueohjelmassaan, tai jossain hänen lausunnoissaan, joka olisi päinvastainen. Ei löydy yhtään sellaista sanaa koska herra Wilson ei ole, eikä kukaan hänen puoluelaisistaan ole milloinkaan niitä lausunut tai kirjoittanut.

Yhä kummallisemmalta näyttävät nämä asiat, kun me niitä mietimme. Tämä suuri kansa on halukas ansaitsemaan elatuksensa. Niistä useista miljoonista jotka muodostavat tämän kansan, ei yksikään kymmenestä ole saanut eikä milloinkaan tule saamaan voittoa mistään. Enempi kuin yhdeksän kymmenesosa meidän miljooniin nousevasta väkiluvustamme on palkkatyöläisiä tai maanviljelijöitä. Luonnollisesti ei heitä liikuta ensinkään voitto. Jos jokainen saisi jatkuvasti työskennellä hyvällä palkalla eivätkä tasaustilit vuoden lopussa osoittaisi dollarinkaan voitto-osinkoa, ei ketkään muut, paitsi kapitalistit vuodattaisi kyyneliäkään sen johdosta. Niin vähän todellakin työväenluokka välittäisi voitosta. Niin varmasti on työväenluokka vakuutettu siitä, että oikeus saada tehdä työtä yhdessä sen oikeuden kanssa, joka suojelee heitä siitä, ettei heitä riistetä, pitää käydä kaikkein ensimmäisenä. *Kuitenkin tämä sama työväenluokka, joka ei ensinkään välitä voitoista; joka niin suu-*

resti välittää ja jonka täytyy välittää oikeudesta saada jatkuvasti tehdä työtä; joka välittää ja jonka täytyy välittää oikeudesta joka suojelee heitä riistolta — tämä sama työväenluokka antoi herra Wilson'ille melkein kaikki äänet, jotka hän sai.

Tietävätkö Amerikan kansalaiset kuinka he saattavat sen mitä he haluavat?

Amerikan kansalaiset haluavat saada oikeuden tehdä jatkuvasti työtä.

Herra Wilson antaa heille suuremmoisia fraaseja oikeuden vallasta — fraaseja, joille Wall-katu taputtaa käsiään, sillä Wall-katu tietää, että sellaiset fraasit tarkoittavat jatkuvaa vääryyden vallassaoloa.

Amerikan kansalaiset haluavat lakia joka suojelee heitä riistolta ja herra Wilson antaa heille trustien vastustamisohjelma-pykälän, jossa heille hartaasti vakuutellaan että jos he vaan odottavat kunnes herra Rockefeller, herra Morgan tai muut samanlaiset herrasmiehet ovat vankilassa, tulevat he olemaan hyvin onnellisia.

Eikö se ole mieletöntä? Todellakin se on sitä. Se on sääliä. On todella sääliä, että kansakuntaa pidetään niin kauan tietämättömänä sekä yhteiskunnallisen taudin laadusta, että siitä miten se voitaisiin korjata. Toiselta puolen, kuinka voisivat he olla muuta kuin tietämättömiä? Tietonsahan he näissä suhteissa saavat sanomalehdistään, aikakauskirjoistaan, viranomaisilta ja puhujilta. Näihin päiviin asti ovat melkein kaikki nämä lähteet olleet myrkytetyt kansaa vastaan. Ne ovat olleet myrkytetyt kansaan nähden siitä syystä, että kapitalisti-luokka kontrolloeraa ne joko tavalla tai toisella. Vielä nytkin ne ovat kokolailla myrkytetyt kapitalistien etuja silmällä pitäen. Mitä sosialismi todella

on, se aina huolellisesti salataan. Valhetta tyrkytetään. Epäkohtia myönnetään olevan, mutta oikeuksia ei tunnusteta. Kansaa ryöstetään — kyllä, mutta kuka ryöstää?

No niin, trustit ja korkeaa tullia kannattavat herrasmiehet tietystikin. Siis jos me alennamme tullit ja panemme trustiherrat vankeuteen, niin me olemme onnelliset.

Ei kukaan näytä olevan halukas johdattamaan mieleensä, olimmeko me onnellisia silloin, kun tulli oli alhainen ja kun trusteja ei ollut olemassa.

Ei kukaan näytä muistavan, että työväenluokka ei ole ollut onnellinen koskaan. Se on ollut aina hallitsevan luokan ryöstettävänä, ja tämä taas on aina käyttänyt ensin yhtä ja sitten toista ryöstötapaa. Itse asiassa ei ketkään muut, paitsi sosialistit näytä vakavasti miettivän tätä asiaa, ennenkuin heidän "radikaalinen" suosikki-persidenttinsä on aikansa palvellut, tekemättä vähääkään köyhyyden lieventämiseksi.

Grover Cleveland'ia pidettiin kummallakin kerralla kun hänet valittiin radikaalina. Clevelandin päivinä pidettiin sellaista radikaalina, joka ei virastoissa suosinut maantierosvousta. Siitä johtuu se, että Cleveland'in sananpartta "valtionvirka on uskottu luottamus", herätti suurta huomiota kansassa. Se oli uusi puheenparsi. Mutta Cleveland ei kumpaisenakaan presidenttikautenaan tehnyt mitään millä olisi parantanut Amerikan kansalaisten olosuhteita. He olivat yhtä köyhät kun hän jätti virkansa, kuin hänen ryhtyessään virkaansa. Cleveland ei milloinkaan jättänyt käyttämättä tilaisuutta pettää heitä. Hän myi salassa bondeja herra Morgan'ille, ehdoilla, jotka olivat hyvin edulliset herra Morgan'ille

ja jotka tuottivat suurta tappiota Amerikan kansalle. Hän lähetti sotajoukot lakkolaisia vastaan ja pani tuhansittain Yhdysvaltain marshalleja rautatietirehtöörin määräysten alaisiksi, jotka olivat koettaneet estää työläistensä ansaitsemasta elinkustannuksiaan.

Benjamin Harrison'ia ei milloinkaan pidetty radikaalina, mutta vuonna 1888 häntä pidettiin parempana kuin Cleveland'ia. Kun Harrison ei tehnyt mitään neljän vuoden aikana, arveltiin, että Cleveland oli kykenvämpi kuin Harrison. Kun hän oli ollut virassaan vielä neljä vuotta, niin jätti hän sen kaikkien paitsi kummankin puolueen veijarien häntä moittiessa.

Liike vilkastui joltisesti McKinleyn ollessa presidenttinä, mutta sen elpyminen ei johtunut niin suuressa määrässä siitä, mitä herra McKinley teki, kuin siitä tosi-seikasta, että aika oli tullut, jolloin heilurin tuli käännähtää panikin puolelta "nousujan" puolelle. Ei liike-elämän elpyminen ratkaissut köyhyys-kysymystä. Ei mitään oltu ratkaistu, koska mikään ei ollut muuttunut. Ei ollut niin usealta kielletty oikeutta tehdä työtä, mutta ne jotka tekivät työtä, raatoivat raatamistaan ainoastaan saadakseen "täyden dinnerpeilin". He kuluttivat kaiken mitä he ansaitsivat, voidakseen elää niukin naukin. Ainoastaan heidän työnantajansa menestyivät ihmeteltävän hyvin. Heille se oli oikea onnen aika.

Nyt olemme tulleet herra Rooseveltin ja hänen edistysmielisten puoluelaitensa aikakauteen.

Herra Roosevelt oli nykyajan ensimmäinen "radikaalinen" presidentti. Hän oli virassa 7 1/2 v. Hänellä oli "erittäin hyvä aika".

Hän oli tekemisissä kaikkien "paasien" kanssa siihen luettuina Hanna, Quay, Cannon, Payne, Aldrich

ja muutamat muut, mutta meillähän on hänen kunniasanansa siitä, että hänen tarkoituksensa olivat hyvät, ehkä ne olivat. Väittelyn pohjaksi olettakaamme, että niin oli asian laita. Myöntäkäämme, että hän uskoi, että kaikki mitä hän teki, oli tarkotettu auttamaan tavallisia kansalaisia ansaitsemaan elatuksensa varmemmin ja helpommin. Siitä huolimatta, eikö ole totta, että mitä ikinä hän tekikin se ei saanut aikaan sitä mitä hän oletti sen saavan?

Eikö ole tosi se, että nykyään on vaikeampi useimmille ihmisille saada elatuksensa kuin oli herra Rooseveltin tullessa presidentiksi?

Eikö elintarpeiden hinta ole äärettömän suuressa määrässä kohonnut?

Eikö ole useampia miljoonia työttömänä?

Eikö vallitse suurempi epävarmuus jatkuvaan työnsaantiin nähden?

Eikö nyt elä useampia miehiä, naisia ja lapsia nälkätasolla tai sen rajalla?

Jokaiseen näihin kysymyksiin meidän täytyy vastata myöntävästi. Itse herra Rooseveltkaan ei voisi, vaikka hän kuinkakin haluaisi sen tehdä vastata kieltävästi. Nämä ovat tosi-asioita, jotka ovat ilmeisiä ja häpeällisiä. Ne ovat häpeällisiä siitä syystä, että köyhyys rikkaassa maassa on tarpeeton.

Kuitenkaan emme voi syyttää yksinomaan herra Roosevelt'ia. Häntä voimme syyttää ainoastaan osaksi. Presidentti ei ole hallitus, hän on ainoastaan osa hallituksesta. Hallituksen yhtenä jäsenenä hän puolusti menettelytapoja joista muutamat laadittiin laeiksi, joiden hän luuli tekevän hyvää. Sitten ovat tapahtumat

osoittaneet, että hän erehtyi. Ne menettelytavat, joiden hän luuli auttavan, eivät olekaan auttaneet. Jos ne olisivat auttaneet, olisivat ajat paremmat kuin mitä ne ovat. Sen sijaan ovat ne nyt huonommat.

Sentähden on meidän vastattava näihin kysymyksiin:

“Jos herra Roosevelt ei seitsemän ja puolen vuoden aikana ollessaan Valkoisessa Talossa voinut tehdä mitään tavallisten ihmisten olosuhteitten helpottamiseksi, kuinka monta vuotta meidän tulisi pitää häntä presidenttinä, jotta hän voisi tehdä jotakin, joka on jonkin arvoista?”

“Jos meidän tulisi valita hänet koko hänen elinikäseen oletteko te varmat, että hänen elinikänsä siihen riittäisi?”

“Joka tapauksessa, oletteko te halukkaat odottamaan niin kauan tullaksenne autetuiksi?”

Herra Rooseveltin ystävät, noudattaen hänen ajatustantaansa, vastaavat, että hän ei ole se sama mies kuin hän oli jättäessään Valkosen Talon; hän on kasvanut ja hänen katsantokantansa ovat laajenneet.

Ei, hän ei ole sama mies. Amerikalaiset ovat pakoittaneet hänet puolustamaan muutamia asioita. He ovat pakoittaneet hänet omistamaan muutamia sosialistien vaatimia toimenpiteitäkin. Alote-, yleisäänestys ja viraltakutsuoikeus ovat sosialistien ehdottamat. Useiden vuosien kuluessa yritti herra Roosevelt välttää niitä, tosin kiittäen niitä vähäsen ja höystäen ne sotkuisilla epäilyksillä ja kuristumääräyksillä. Mutta kun nämä vaatimukset yhden talven aikana voittivat alaa jokaisessa valtion pääkaupungissa länsipuolella Mississippin samoin kuin muutamissa Idän valtioiden pääkau-

pungeissa, selkeni niiden merkitys myöskin herra Rooseveltille. Silloin hän alkoi niitä suosia.

Kun herra Roosevelt oli presidenttinä ei hänellä ollut mitään sanottavaa tuomioistuimia vastaan. Hän kyllä arvosteli yksityisiä tuomareita kuten tuomari Andersonin Indianapolista, jota hän kutsui "hitonmoiseksi pöllöpääksi ja veijariksi." Mutta muistettakoon se, että tuomari Anderson oli juuri ratkaissut herra Rooseveltin häviöksi kunnianloukkausjutun, jonka tämä oli nostanut useita sanomalehtiä vastaan kirjoitusten johdosta, jossa oli kuvattu mitä osaa hän ja toiset näyttelivät Panama-kanava alueen anastamisessa.

Nyt on herra Roosevelt varmasti vakuutettu, että meidän oikeudenkäyntilaitoksemme on reformien tarpeessa. Hän on kuitenkin vähän myöhästynyt omaksuessaan tämän mielipiteen. Tuomioistuimet eivät ole enää suosittuja. Ihmiset eivät vielä ole alkaneet niitä pommittamaan, mutta ne pitävät niitä jo silmällä salaviihkaa. Herra Roosevelt haistaa tilanteen vaatimuksen ja tekee ehdotuksen, että kansalle on annettava oikeus epuuttaa eli kumota *valtion* tuomioistuimen päätökset, hän ei puhu mitään siitä, että kansalle olisi annettava oikeus epuuttaa Yhdysvaltain ylioikeuden päätökset, vaikka hänen täytyy tietää, että tämä tuomioistuin on pahimmin rikollinen. Kuitenkin meitä kehoitetaan uskomaan, että herra Roosevelt hiljattain ryhtyessään taisteluun tuomioistuinten tyrannivaltaa vastaan, antaa siinäkin todistuksen siitä ylevästä kannasta, jolle hän on kehittynyt ja kasvavasta pelottomuudesta, jolla hän taistelee.

Maamme naiset ovat pakoittaneet herra Roosevelt'in ajamaan naisten äänioikeusasiaa. Herra Roosevelt'illa

oli tapana sanoa, että rouva Roosevelt oli vain kohtalaisen lämmin tämän asian ajaja ja että hänen oma kantansa tässä asiassa oli sama. Sen jälkeen kuin Californian naiset saivat äänioikeuden ja herra Roosevelt tuli taasen presidenttiehdokkaaksi, on hän muuttunut kohtalaisen lämpimästä hyvin kuumaksi. Siitä hetkestä asti naisten äänioikeusasia ei ollut ainoastaan oikea, vaan välttämätön. Onhan luonnollista, että ei se tosiasia, että naiset äänestävät useissa Lännen valtioissa, joiden äänet hän toivoi saavansa, ensinkään vaikuttanut hänen mielipiteitensä muuttumiseen. Herra Roosevelt ei ole niitä miehiä.

Herra Rooseveltin puolueohjelma — eli "kontrahti kansan kanssa" kuten hän sitä kutsuu — on täynnänsä uusia suunnitelmia ja tunnussanoja, jotka tarkoittavat kansan hyvää. Muutamat herra Rooseveltin suunnitelmat voisivat ehkä vähäsen auttaa — sillä ehdolla, että hän voisi saada kongressin, joka panisi ne käytäntöön ja tuomioistuimet, jotka julistaisivat ne perustuslaillisiksi. Herra Lincoln olisi ehkä voinut auttaa vähäsen mustia orjia, jos hän olisi lain kautta velvoittanut orjien omistajat antamaan jokaiselle neekerille joka puolen vuoden kuluttua punaisen kaulanauhan ja tekotimantin. Ollisihan herra Lincoln voinut mennä vähän pitemmälle vaatimuksissaan ja määrännyt, että jokaiselle neekerille täytyy, vesimelonien kypsymisaikana antaa niin paljon melonia syötäväksi kuin hän suinkin haluaa. Sensijaan hän laati Vapausjulistuksen.

Herra Rooseveltin nykyinen poliittinen ohjelma ei ole missään tapauksessa mikään vapauttamis-julistus Amerikan kansalle. Se ei avaa yhtään solmua, eikä se niitä leikatenkaan katkase. Se on täynnänsä sosialisti-

sia fraaseja, mutta sosialistiset paranustoimenpiteet puuttuvat. "Tämä maa kuuluu sen asujamille" — lausunto, joka on herra Rooseveltin ohjelmassa — on sosialistien puhetapa. Mutta se tapa, jolla herra Roosevelt aikoo antaa kansalle sen, mikä heille kuuluu, ei ole sosialistien. Sosialistien ehdottama toimenpide on, että se annetaan heille. Herra Rooseveltin taasen on se, että pitäisi perustaa "voimakkaita" valiokuntia, jotka säännöttelisivät maan, jonka kansa omistaa, mutta jota se ei saa vallita eikä nauttia. Yhä edelleen herra Roosevelt ohjelmassaan hyvin kiihkeästi puolustaa "voimakasta" valiokuntaa toimeenpanemaan sitä ja tätä.

Jos sana "voimakas" puolueohjelmassa on kylliksi tyydyttävä tekemään valiokunnan "voimakkaaksi" myöskin toiminnassa, niin me voimme olettaa, että se valiokunta, jota herra Roosevelt puolustaa, tulee olemaan niin voimakas kuin *mikään* valiokunta voipi olla, joka yrittää "reguleerata" toisten ihmisten omaisuutta.

Mutta me emme usko, että sana "voimakas" puolueohjelmassa tekee valiokunnan voimakkaaksi. Herra Roosevelt, joka aina saarnaa voimakkuudesta ja kykeneväisyydestä siitä huolimatta nimitti virkoihin, presidenttinä ollessaan muutamia erinomaisen kykenemättömiä virkamiehiä.

Koska herra Roosevelt, joka suosittelee voimakkaita valiokuntia rosvouksesta johtuvan köyhyyden parannuskeinoksi osottautui kykenemättömäksi, kuten asiantilaita on, mitä voisimme odottaa sellaisilta valiokunnilta, jotka ovat kokoonpantu tavallisen Wall-kadun presidentin puoluelaisista?

Kuohunnan alettua asettuu herra Rooseveltin edistysmielinen puolue ja kannattaa hyvin yksinkertaisesti vaan seuraavaa: Meillä tulee edelleenkin olemaan trusteja ja tulleja, mutta ainoastaan sellaisia trusteja ja tulleja kuin herra Roosevelt haluaa. Meillä tulee edelleenkin olemaan hallitseva luokka, joka omistaa kaikki teollisuuden haarat ja palveleva luokka, joka tekee kaikki työt, mutta herrojen ja palvelijoiden tulee käyttäytyä niinkuin herra Roosevelt määrää. Herrat saavat edelleenkin koota voittoa ja palvelijat saavat kuolla nälkään työn puutteesta, muka niinkauvan kuin herra Roosevelt, "Armagedonin luona" taistelee Herramme puolesta, niin mitäpä siitä?

Sillä lailla ei herra Roosevelt puhu mutta yhtä hyvin hän voisi puhuakin. Herra Roosevelt ja herra Wilson, kuten kaikki toisetkin "radikaaliset" poliitikot, ovat kykenemättömät tekemään mitään suuria palveluksia Amerikan kansalle — siitä yksinkertaisesta syystä, että he eivät asetu vastustamaan suurta vääryyttä. Suuri vääryys on se, että pienilukuinen luokka omistaa suurilukuisen luokan elinvälineet. Kansa, joka ei voi elättää itseänsä kysymättä ensiksi lupaa toisilta, on tuskin orjuutta paremmassa asemassa. Me olemme sellainen kansakunta.

"Radikaalit" jotka lupaavat vapauttaa meidät, jos heille annetaan valta siihen, vain pilkkaavat meitä. Sellaiset herrasmiehet eivät ole mitään radikaaleja. Sana "radikaali" johtuu kreikkalaisesta sanasta, joka merkitsee "juuri". Todellinen radikaali on se, joka menee asian ytimeen. Mutta sellaiset radikaalit kuin ovat herra Roosevelt ja herra Wilson, eivät käy minkään asian juuriin käsiksi.

Ainoa tapa käydä asian juuriin käsiksi, on se, että käy.

Lincoln iski henkiorjuuden juureen.

Kun hän oli sen juureen iskenyt, niin orja-kysymystä ei ollut enään olemassa — se oli hävinnyt. Menetettyään vuosia elämästään orjuutta vastustavana "radikaalina" hänestä tuli orjuutta vastustava kumousmies, ja hän hävitti orjuuden. Lincolnista tuli hänen kahtena viimeisenä elinvuotenaan todellinen radikaali. Todellinen radikaali ja kumousmies ovat vaan saman asian eri nimityksiä.

Työväenluokka kärsii ryöstöstä. Työväenluokka on aina kärsinyt ryöstöstä. Ei milloinkaan ole ollut aikaa ettei pieni, lahjottu virkamiesjoukko olisi lihonut työläisten kustannuksella.

Alkuaikoina pidettiin työväenluokkaa henkiorjina ja ainoa mahdollinen pelastuskeino sille oli henkiorjuuden hävittäminen.

Sittemmin joutuivat he läänitysherrain maaorjiksi. Ainoa mahdollinen parannuskeino tästä tilasta oli se, että feodalismi hävitettiin.

Nykyään ryöstävät yksityisomaisuuden omistajat tuotantovälineiden omistuksen kautta työläisiä. Ainoa mahdollinen parannuskeino tässä suhteessa on se, että yksityisomistus hävitetään ja pannaan sen sijalle yhteisomistus hallituksen kautta.

Ei minkäänlainen paikkaileminen auta. Paikkaileminen ei voinut eikä myöskään ratkaissut valkoisen, eikä mustan miehen orjuuskysymystä. Ei mikään muu kuin täydellinen kapitalistisen järjestelmän hävittäminen voi poistaa köyhyyttä, tietämättömyyttä, rikoksia ja paheita, jotka ovat tämän järjestelmän kiertämättömiä tuloksia.

Mutta älkää luulko, että kapitalistit poistavat tämän järjestelmän teidän *puolestanne*. He eivät sitä tee.

Ette te ole milloinkaan nähneet tiikerin ruokkivan saalistansa. Ette te ole milloinkaan nähneet murtovarkaan korjaavan sen henkilön asunnon kattoa, jonka luokse hän murtautui. Voi olla, että jonakin päivänä näette nämä molemmat tapahtuvan. Jos te sen tulette näkemään, niin voittepa melkein varmasti valmistautua myöskin näkemään vieläkin merkillisemmän ilmiön nim. kapitalistiluokan kustantamassa todella radikaalisen ehdokkaan *vaalitaistelun*, radikaalin, joka tahtoo karistaa kapitalistiluokan teidän hartioiltanne.

Mutta siihen asti kuin te näette tiikerin hoitelevan saalistaan, voitte te hyvällä omallatunnolla kysyä itseltänne, ovatko "radikaalit", joiden vaalitaistelut suurkapitalistit kustantavat, kylliksi radikaaleja tekemään teille mitään hyvää.

On varma, että toinen tai toinen puoli on tuomittu olemaan tyytymättömänä; joko kapitalistit, jotka antavat rahansa vaalitaisteluun, tai työmiehet, jotka antavat äänensä. Yhä vielä menestyvät kapitalistit hyvin. Kuinka on teidän laitanne?

IX LUKU.

TOTUUS HIILIKYSYMYKSEEN NÄHDEN.

Melkein jokainen voi saada kenen tahansa uskomaa jotakin asiaa, mikä ei ole tosi. Ainoastaan totuus näkyy hitaasti etenevän tässä maailmassa. Näyttää siltä

kun meidän kansallinen mottomme olisi: "Kun ei löydy enää yhtään hölmöä eikä valehtelijaa jota voisi kuunnella, niin kuunnelkaamme terveen järjen sanaa."

Kova-koli-kysymys on huippuunsa kärjistynyt. Jo vuonna 1902 oli asema tullut tukalaksi. Seurauksena pitkäaikaisesta lakosta, jonka avulla koetettiin saada kaivosmiesten palkka sellaiseksi, että sillä voi tulla toimeen oli se, että maata uhkasi talven tullessa hiilen puute. Niin vakava oli asema, että täytyi pitää "hiilen hankkimiskonferenssi" Detroit'issa. Edusmiesten joukossa oli Victor L. Berger, ensimmäinen sosialistinen kongressimies ynnä muutamia muita sosialisteja. Sosialistiset edusmiehet neuvoivat konferenssille mitä tuli tehdä. He sanoivat:

"Ottakaa poliittinen valta käsiinne. Saattakaa hallituksen omaisuudeksi hiilikaivokset ja rautatiet. Ottakaa nämä kaivokset ja rautatiet haltuunne ja käyttäkää niitä ennemmin kansan hyödyksi kuin miljoneerien eduksi. Tehkää se ja te olette ratkaisseet hiiliprobleemin."

Mutta se oli totuus, huomatkaa se. Ja koska se oli totuus, ei sillä siis ollut mitään mahdollisuutta tulla hyväksytyksi siihen aikaan. Eihän totuus milloinkaan voi ensi eikä toisellakaan kerralla eikä kolmannellakaan voittaa. Totuus on saanut niin suuren kunnian, että se joka kerta voimistuu vain siitä syystä, että se niin usein on murskattu.

Ja sekin totuus, jonka nämä miehet vuosia sitten lausuvat Detroit'issa, murskattiin, eikä ainoastaan Detroit'issa, vaan kaikkialla ympäri maata. Mitä hyödytti uskominen? Eikö löytynyt kylliksi hölmöjä kaikkialla?

Eikö löytynyt tarpeeksi umpikujia, joita lähteä kulkemaan?

Todellakin, kyllä niitä löytyi. Kansa piiloutui, meni yhteen niistä. Tai oikeammin ne pysyivät umpikujassa, jossa he jo kauvan olivat olleet. Se umpikuja oli hiilikaivoksien ja rautateiden yksityisomistus. Joukko sokeita oli aivan varmana siitä että sen perällä aukenevat ihanat näköalat. Se täytyi johtaa jonnekin. Todellakaan ei olisi suuriakaan vaikeuksia tuottanut selvänteko näiden miljoneerien asiassa. Valtioitten välinen kauppakomissioni olisi järjestänyt sen asian jos ei mikään muu olisi voinut sitä järjestää. Jos se olisi osoittautunut liian heikoksi siihen toimeen, niin tuomioistuimet eivät olisi sitä olleet. Mutta eihän ollut mitään varmaa pelättävissä. Olihan täysin turvallista jättää kansakunnan koko hiili-varasto muutamien miesten käsiin, jotka olivat yllinkyllin osoittaneet, etteivät he halua rehellisesti kohdella työläisiään eikä yleisöä.

Kokonaista kymmenen vuotta me taistelimme oikeuslaitoksissa hiili-trustia vastaan. Me haastoimme sen oikeuteen, me saimme sen syylliseksi, me vainosimme sitä. Mitä me siitä hyödyimme? Emme mitään. Vuonna 1912 Yhdysvaltain ylioikeus teki lopun näistä oikeudenkäynneistä julistamalla päätöksen, jonka sanottiin olevan "suuren voiton" hallitukselle. Mutta se oli yksi noita suuria trustien vastaisia voittoja, jotka eivät vahingoita trusteja, eivätkä auta ihmisiä. Tämä "voitto" ei vahingoittanut kivihiili-trustia. Hiilen hinta ei alentunut nikkelilläkään. Päinvastoin kohosivat kivihiihira-tojen osakkeet. Wall-katu tiesi, että päätös ei ensinkään tulisi häiritsemään hiili-trustin harjoittamaa nylkemistä ja rahallaan se tuki mielipidettään. Wall-katu hyvin vik-

kelään tajusi mitä me emme silloin vielä täydellisesti ymmärtäneet: "että oikeus oli kieltänyt yhden varastamis-tavan, jättäen trustille vapaat kädet omaksua joku toinen, ja keinoja löytyi sadottain, joista jokainen on aivan yhtä hyvä kuin tuo pannaan julistettukin.

Trustien lakimiehet pian vehkeilyillään laillistuttivat yhden niistä sadasta varastamistavasta ja kansalta varastaminen jatkuu aivan kuin ei olisi löytynytäkään min-käänlaista Yhdysvaltain Ylioikeuden päätöstä. Heti sen jälkeen nähtiin "radikaalien" sanomalehdissä se vaatimus, että trustivastainen laki tulisi korjata, niin että se kieltäisi tuon uuden ryöstämismuodon. Taasen sosialistit toistivat varoituksensa, nim. ettei tulisi luottaa lakeihin, jotka koettavat säännöitellä trusteja. Taasen sosialistit vakavasti kehoittivat kansaa ratkaisemaan hiilikysymyksen kaikiksi ajoiksi, viten että ottaisivat haltuunsa hiilikaivokset ja rautatiet, jotka välittävät hiilten kuljetusta ihmisille, sekä pitäisivät niitä itse käynnissä. Neuvojen välillä, jotka sosialistit ja radikaalit antoivat, oli yhtä suuri eroitus kuin yöllä ja päivällä. "Radikaalit" kehoittivat kansaa jättämään kivihiilen muutamien monimiljooneerien haltuun ja sitte oikeuslaitoksien avulla saamaan sen itselleen takaisin. Sosialistit vakuuttivat, että jos he ottaisivat kivihiilen haltuunsa, ei tarvitsisi taistella sen takaisin saamisen puolesta. Mutta sosialistien antama neuvo sisälsi liian paljon totuutta, joten se ei voinut saada hyväksymistä. Koska kerran oli ainakin *sata* eri tapaa, millä trusti voi kiskoa kansaa, niin tuntuihan paljon järkevämmältä antaa trustin koettaa näitä mitä erilaisempia riistämismuotoja aina yhtä kerrallaan ja syyttää oikeudessa näitä trustiherroja jokaisesta eri ryöstämistavasta. Kymmenen vuottahan otti, ennenkuin

trustivastustajien "voitto" v. 1912 lopullisesti julistettiin oikeudessa, jotenka me tulemme siis tarvitsemaan vähintään 1000 vuotta saadaksemme ylioikeuden päätökset jotka kieltävät hiilitrustin sata eri ryöstämiskeinoa. Mutta nuo hyvät, nerokkaat "radikaaliset" herrasmiehet vakuuttivat kansalle, että parhain tapa millä tappaa hiilitrusti on: kukistaa se oikeuden päätöksillä ja kansa uskoi mitä sille sanottiin. Melkein aina ihmiset uskovat mitä heille sanotaan, paitsi jos se mitä heille sanotaan, on totta. Ainoastaan totuuden täytyy taistella voitaakseen alan tässä mailmassa. Löytyy niin paljon mahtavia, itsekkäitä ihmisiä, jotka ovat kärkkäät vilpistelemään ja valehtelemaan, kun se vaan heidän pesäänsä lämmittää. Totuuden aina tahrivat likaan ne, joille se tuottaisi tuhoa, ja liian usein halveksivat sitä ne, joita se auttaisi.

Täten me olemme nyt saaneet selvän kuvan kahden eri luokkaan kuuluvista miehistä — kova-koli-pomoista ja heidän uhreistansa. Hiilipomot ovat tunnotomia ryöstäjiä. He pitävät käsissänsä tämän maan antrasiittihiilivarastot. He joko omistavat tai kontroleeraavat ne, samoin kuin tekin kaasuhellan jonka te olette joko ostaneet tai vuokranneet. Tämän maan hiilivarastot ovat heidän omaisuuttaan. Ja vaikkapa siitä huolimatta teidän täytyisi saada hiiliä tai palella talvela, niin te ette voi saada paunaakaan hiiliä alle heidän hintaansa, ja heidän hintansa on aina se minkä he uskovat voivansa kiskoa teiltä aiheuttamatta kapinaa. Tuotanto-kustannukset eivät ensinkään vaikuta asiaan. Ei ensinkään vaikuta myöskään teidän tarpeen. He tahovat kaiken, minkä voivat saada irti.

Nämä miljoneerit kun me näemme oikeassa karvassaan eivät ole ensinkään miellyttäviä henkilöitä. Kukaapa olisi miellyttävä persoona jos hänellä olisi heidän valtansa. Luulisitko olevasi miellyttävä, jos sinulla olisi heidän valtansa? Älä ole kovin varma siitä. Antakaa-pas jollekulle henkilölle tilaisuus kiskoa miljoonia kansalta ja on hyvin luultavaa, että hän myöskin ne kiskoo. Ei merkitse mitään tuo "hyvä ihminen" ja "paha ihminen"-teoria. Mustin hiilitrustipohatta on juuri sellainen kuin miksi te ja hiilitrusti olette hänet tehneet. Jos ketään tulee moittia, on se teitä enemmän kuin häntä. Hän saa kaiken valtansa lakien perusteella. Ja miehet, jotka te valitsette, laativat lait. He laativat lait, joissa sanotaan, että muutamat miehet — tai kuten tässä tapauksessa yksi mies — saapi omistaa kaikki maassamme olevat antrasiittihiilikaivokset.

Nämä lait ovat todellakin hyvin suosiolliset hiilitrustin herrasmiehille. Jos te olette tyytyväisiä, kyllä hekin ovat. Jos te ette halua muuttaa niitä, eivät hekään milloinkaan ole halukkaita niitä muuttamaan. Mutta jos teillä on oikeus äänestää, niin tietäkää että nykyiset olosuhteet eivät tule milloinkaan muuttumaan ennenkuin lait, jotka luovat nämä olosuhteet ovat muutetut.

Luokaamme nyt yleissilmäys hiilitrustin uhreihin. Sinä olet yksi niistä. Sinä olet väsynyt kivihiilitrustiin. Sinun mielestäsi se on ryöstöliitto ja samoin kaikki muutkin arvelevat sen olevan. Sinä olisit paljon tyytyväisempi, jos hallitus omistaisi kaivokset. Sinä olisit vieläkin tyytyväisempi, jos hallitus ei omistaisi ainoastaan kaivoksia, vaan vieläpä rautatiet, jotka kuljettavat kivihiiliä kaivoksista. Sinä tiedät että Pana-

man kanava-alueella, jossa hallitus välittää kaiken kaupan, on eläminen paljon halvempaa kuin täällä. Sinä uskot kaiken tämän ja vieläpä enemmänkin. Mutta mitä sinä teet että uskosi toteutuisi?

Sinä et tee mitään. Ainoa keino millä sinun uskosi toteutuisi on se että tuot julki uskosi poliittisella toiminnalla. Sinun tulee äänestää sen puolesta, mitä uskot. Sinun täytyy kannattaa poliittista puoluetta, joka puolustaa sitä asiaa että hallituksen tulee omistaa hiilikaivokset ja rautatiet. Jos sinä äänestät puolueen mukana, joka uskoo, että hiilitrustien ja rautateiden tulee edelleenkin olla niiden omia kenen ne nyt ovat, niin silloin sinä äänestät hiilitrustin puolesta. Kuinka kauvan sinä uskot tarvittavan aikaa, ennenkuin on hävitetty hiilitrusti äänestämällä hiilitrustin puolesta. Tiedätkö mitään muuta keinoa jolla hiilitrusti voidaan hävittää kuin äänestämällä sitä vastaan?

Luonnollisesti tulevat sanomalehdet, joita luet sanomaan, että löytyy muitakin keinoja, millä hävittää tuo rosvoava hiilitrusti kuin äänestämällä sitä vastaan. He tulevat sanomaan, että hiilitrusti voidaan "reguleerata" tai haastaa oikeuteen ja tuomita pysymään siivolla. Kysypäs sanomalehdiltäsi mikä saattaa heidät ajattelemaan sitä. Meillä on useita trusteja tässä maassa — onko yksikään niistä "reguleeraamisen" kautta parantanut tapansa? Onko niitä niin säälimättömästi ahdistettu oikeudessa, että ne olisivat taipuvaisia olemaan säädyllisiä? Sinä tiedät vastauksen. Tiedät, että koko maassa ei löydy yhtään suurta trustia, joka olisi säädyllinen. Tiedät että jokainen yritys pakoittaa niitä säädylliseksi, on epäonnistunut. Ja kuitenkin ovat sanomalehtesi kyl-

liksi röyhkeitä sanomaan, että ei ole välttämätöntä, että hallitus omistaisi kolikaivokset ja rautatiet.

Olisi vaikeata kuvitella kummallisempaa asemaa. Tässä maassa meillä on kaksi aivan vastakkaista mielihetkettä.

Yksi mielipide on se, että sellaiset laitokset kuin hiilitrusti tulisi joko reguleerata tai hävittää — s. o. pakoittaa se tuotantoala takaisin kilpailun kannalle.

Toinen mielipide on se, että laitosta sellaista kuin hiilitrusti on ei voida reguleerata eikä pakottaa jakaantumaan eri osiin ja alkamaan kilpailla.

Ihmiset jotka kannattavat ensimmäistä mielipidettä, eivät voi tuoda esiin yhtäkään tapausta, jossa heidän uskonsa olisi osoittautunut oikeaksi. Miehillä, jotka omaksuvat tuon toisen mielipiteen, on ainoastaan terve järki todisteena, ja siihen he perustavat vakaumuksensa, että jos hallitus omistaisi hiilikaivokset ja rautatiet, eivät hiilitrustipohatat ja rautateiden omistajat, monimiljoneerit, voisi ryöstää meitä.

Mutta tässä tapauksessa, kuten kaikissa muissakin, joissa on kysymyksessä se, että muutamat riistäjät kiskovat useita, pistetään kynttilä vakan alle. Eivät ainoastaan huijari-pohatat kuten heiltä voi odottaakin, yltäkyllin pilkkaa ja ivaa *totuuden* julkilaisuuksia, mutta myöskin henkilöt, joita rosvotaan epäroivät ja epäilevät. He eivät ole varmoja siitä, että rosvoaminen lakaisi jos rosvot estettäisiin rosvoamasta. He epäilevät sitä selitystä, että jos ei mitään oteta pois jostakin, niin jokin jää ennalleen. He vaativat meitä todistamaan ei ainoastaan sitä, että kaksi kertaa kaksi on neljä, vaan myös väittäen että jos otamme nollan pois neljästä, niin jää neljä.

Mutta he eivät vaadi noita "reguleeraamista" suosivia vankilaan lähettäjä herrasmiehiä todistamaan mitään. Kun nuo veijarit sanovat, että kun kaksi otetaan pois neljästä jää neljä, niin eipä kukaan epäile sitä. Jokainen on valmis uskomaan, että se mitä ei ole koskaan tehty, voi helposti tapahtua. Harvat ovat valmiit uskomaan, että se mikä helposti voitaisiin tehdä, on ollenkaan mahdollinen.

Yleisön suhde hiilitrustiin ja rautateihin muodostaa mahdollisesti ainoan poikkeuksen tähän sääntöön nähden. Hiilitrusti ja rautatiet ovat tehneet niin suurta vääryyttä kansaa kohtaan, että kansa yleensä haluaisi, että hallitus omistaisi ne. Jos ihmisten tulisi suoranaisesti äänestää kysymyksen johdosta: "Tuleeko hallituksen ottaa haltuunsa kovan hiilen kaivokset ja rautatiet?" on melkein varmaa, että myöntävä enemmistö ei olisi vähempi kuin kaksi yhtä vastaan. Huolimatta tosiasiaista, että hiilikysymys voi tulla ratkaistua ainoastaan äänestyksen kautta, ovat sosialistit ainoat, jotka koettavat äänestyslistoillaan ratkaista sitä. Kun taasen muut ihmiset, vaikka vastustavatkin vallitsevia olosuhteita, äänestävät niiden puolueiden äänestyslistoilla, jotka vaativat, että olosuhteitten on pysyttävä sillä kannalla kuin ne nykyään ovat.

Jokainen mies, joka äänesti Wilsonia, Rooseveltia ja Taftia, äänesti hiilitrustin pysyttämisen puolesta yksityisten käsissä ja rautateiden pysyttämisen puolesta yksityisten käsissä.

Ne, jotka äänestivät herra Wilson'in puolesta, äänestivät hiilitrustin "hävittämistä" ja hiilipohattain "vankilaan lähettämisen" puolesta. Ne, jotka äänestivät herra Rooseveltia, äänestivät sen puolesta, että hiili-

trusti saisi jatkuvasti omistaa kansan hiilivarastot, vain sillä ehdolla että se on "hyvä". Muussa tapauksessa "voimakas" komisioni, jonka herra Roosevelt valitsi, ryhtyisi panemaan toimeen "yhteiskunnallista oikeutta".

Ne, jotka äänestivät herra Taftia, äänestivät hiilitrustin eri osien jakamisen puolesta.

Vilpittömästi puhuen, kysykäämme, tyydyttikö kehtään yksikään näistä suunnitelmista? Löytyykö kehtään, joka ei olisi äärettömän mielellään halunnut, että hallitus olisi ottanut haltuunsa antrasiitti-kivihiihlikavokset ja käyttäisi niitä kansan hyväksi? Suunnitelma, että hallitus omistaa ja ohjaa sitä, olisi ratkaissut hiilikysymyksen yhdellä iskulla. Hallitus, joka voi kaivaa Panaman kanavan, voi kaivaa kivihiihiä.

Mutta ei ole ensinkään todennäköistä, että herra Wilson'in suunnitelma hiilitrustin ja toisten trustien hävittämiseksi ollenkaan voi ratkaista hiilikysymystä. Hiilitrusti ei välitä hituistakaan oikeuslaitoksista. Herra Hearst hyökkäsi hiilitrustin kimppuun voimakkaammin kuin yksikään presidentti on milloinkaan hätyyttänyt mitään trustia oikeudessa. Herra Hearst tuli oikeudesta aivan tyhjin käsin. Hän saavutti muutamia voittoja paperilla, mutta hän ei saavuttanut mitään *asiallista* voittoa. Hän ei hetkeksikään pysähdyttänyt hiilen hinnan kohoamista.

Herra Wilson, jos hän ahkeroitsee kuinkakin innokkaasti tämän asian puolesta ei voi saada enempää aikaan. Niin kauan kuin yksityisomaisuus-periaate antrasiitti-kivihiihien alalla on sallittua — ja herra Wilson hyväksyy tämän periaatteen yhtä hyvin kuin kuka tahansa — ei voida tehdä mitään. Korporatsioonit voidaan jakaa osiin, kuten tehtiin Standard öljy-kompanian suh-

teen, mutte mitä merkitsevät sellaiset jakamiset? Ei yhtään mitään. Omistusoikeus ei ole muuttunut. Valitsevat omistajat menettelevät osiin nähden niinkuin he menettelivät kokonaiseen nähden.

Olettakaamme että herra Wilson yrittää panna käytäntöön Sherman'in trusti-vastaisen lain ja panee hiilipohatat vankeuteen Olettakaamme, että hän yrittää pakoittaa hiilitrustista eri yhtiöiksi eroitettut osat kilpailemaan keskenään. Mitä tulee silloin tapahtumaan?

Tapahtuu seuraavaa. Hiilitrustin yhtiöosat tulevat kieltäytymään kilpailemasta keskenään. Hiili-yhtiöiden johtohenkilöt ovat monivuotisia liikeystäviä. He tuntevat hyvin toisensa ja he tietävät myöskin sen, että kukaan heistä ei voi ansaita rahaa jos he kilpailevat toistensa kanssa. Siis kun yksi herrasmies ilmoittaa hiilitaksansa, ei yksikään heistä halua *myydä halvemmalla*. Kaikki toiset hiilikomppaniat *ilmoittavat samat hinnat* koska sen yhden komppanian omistavat samat miehet kuin ne kaikki toisetkin komppaniat.

Oletteko te koskaan miettineet millaiseen asemaan hallitus silloin joutuu? Eikö sen kädet ole sidotut? Voiko hallitus mennä oikeuteen ja nähdä, että toisten komppanioiden tulisi halventaa hintojansa? Mitä sitten jos toiset komppaniat sanovat, että he eivät voi halventaa hintojaan kärsimättä tappiota? Olettakaamme, että nuo toiset komppaniat eivät sano mitään muuta kuin: Tämä hiili on meidän. Meidän on aivan yhtä suuri oikeus määrätä sille hinta kuin hallituksella on oikeus hinnoittaa postimerkit. Että toiset hiilikomppaniat ovat panneet tavaroilleen samat hinnat, kuin me, siihen ei ole hallituksella sen suurempaa oikeutta sekaantua, kuin siihenkään asiaan, että useat sekatarvakauppiat mää-

räävät saman hinnan sokerille, sianlihalle, teelle ja kahville.

Sitten on hallituksen tehtävä todistaa, että hintojen yhtäläisyys johtuu salaliittoutumisesta. Jos ne eivät voi todistaa, että tässä on liittoutuminen tapahtunut, niin hallitus ei voi tehdä mitään. Sellaisessa tapauksessa hallitus ei voi milloinkaan kyetä todistamaan liittoutumisen olemassaoloa. Hiilitehtailijat eivät solmi liittoaan puhelimitse tai keskustele katujen kulmissa tästä. Ylipäänsä tarvitsisi heidän hyvin vähän keskustella tästä kysymyksestä. Kaikilla niillä tulisi olemaan osakkeita kaikissa näissä yhtiöissä, aivan samalla lailla kuin herra Rockefeller'illa on osakkeita kaikissa Standard öljy kompanian eri liikkeissä. Hinnan määrääminen jätettäisiin luultavasti ryhmän johtohenkilöille, aivan samalla lailla, kuin se nyt on jätetty vaikutusvaltaisimman miehen tehtäväksi heidän keskuudessaan ja hänen määräämänsä hinnat omaksuisivat kaikki toisetkin.

Täten me tulemme tuntemaan yhden omituisen piirteen ihmisluonteessa. Yksilöinä me tiedämme, mitä me tahtoisimme tehdä hiilitrusteihin ja rautateihin nähden. Me tiedämme että me tahtoisimme omistaa ne ja ottaa niiden johdon käsiimme. Mutta joukkona emme tiedä mitään sellaisesta. Me emme yhdy yhteistoi-
mintaan. Me toimimme aivan kuin ei kukaan muu uskoisi sitä samaa kuin me uskomme. Me olemme aivan kuin voi, joka ei tahdo "kokoontua", tai kuin mehiläiset, jotka eivät tahdo "parveutua".

Kaikki seikat puhuvat sen puolesta, että meidän, jotka maksamme suunnattoman kallista hintaa hiilistä tulisi liittyä yhteen puolustamaan yhteisomistusta. Hiilen kaivamiskustannukset ovat alle \$2 tonnia kohden.

V. 1902 todisti herra George F. Baer — tuo “jumalallisen oikeamielinen” herrasmies — että kustannukset olivat \$2 ja jotkut toiset todistivat, että ne olivat vain \$1.43 tonnia kohti. Luultavasti eivät ketkään muut paitsi hiilipohatat tiedä sääntilleen, kuinka suuret nämä kustannukset ovat, mutta silloin ja tällöin pilkahtaa esiin tosiasioita, jotka ovat hyvin kuvaavia. New York World'in eräs vakituinen kirjeenvaihtaja, jonka tämä lehti lähetti hiilialueelle sai tietää v. 1912 yhden tosiasian:

World'in mies sai tietää, että hiilitrusti myy hiiltä työläisille alennetulla hinnalla. Tämä ei johdu ihmisystävällisyydestä siitä syystä, että jos hiilitrusti ottaisi täyden hinnan hiilestä, olisi se pian pakotettu maksamaan hiilityöläisille enemmän palkkaa — he elävät niin kurjissa oloissa kuin koirat ja niiltä ei voida ottaa hitustakaan ennenkuin heille ensin annetaan enemmän. Kaikessa tapauksessa World'in kirjeenvaihtaja huomasi, että hiilimiesten tuli maksaa hiilestä ainoastaan \$2 tonnilta.

Hyvin helposti voimme todistaa sen, että hiilitrusti ei häviä senttiäkään myydessään työläisilleen hiiltä \$2. Uskottavampaa on se, että se tekee siinäkin kaupassa nikkelin tai pari. Joka tapauksessa voidaan laskea, että antrasitin kaivaminen maksaa korkeintaan \$2 tonnia kohden.

Milloin tahansa tämän maan kansalaiset ovat halukkaita kuuntelemaan totuutta hiilikysymykseen nähden, niin silloin hiilen vähittäismyynnin hinta voidaan hyvin vikkellä alentaa enemmän kuin puolella tonnia kohden. Kaivoshiilen todellinen hinta siihen luetuna kuljetus-kustannukset 500 penikulman päähän tus-

kin nousevat enempään kuin \$3 tonnia kohden. Jos kansa hallituksen kautta omistaisi ja johtaisi kaivokset, voisi hallitus myydä hiiltä tähän hintaan, *siihen lisätynä vain paikallinen kuljetus*. Kaivosmiesten palkat voitaisiin korottaa kaksinkertaisiksi — se olisi oikein ja kohtuullista — ja hiiltä voisi hallitus myydä \$5 tonnilta. Aina kun laskelmia hiilikysymykseen nähden tehdäänkin, niin hiilikaivosmiehiä ei saa unohtaa. Hiilitrusti ei milloinkaan tule huolehtimaan heistä, mutta heillä on oikeus vaatia, että heistä pidetään huolta.

Hiilen kaivaminen on mitä vaarallisinta ja hyvin vastenmielistä työtä. Kaivosmiehet, työssä ollessaan harvoin näkevät päivän valoa. He menevät pimeässä kaivoksen pimeyteen työhön. He hengittävät sellaista pölyä, jota ei ole milloinkaan likaisemmallaakaan kadulla. Kun kattokin putoaa tai syntyy räjähdys, saavat kaivoksen suulla odottava leski ja orvot käsiinsä ruhjoutuneen ruumiin. Jos he pelastuvatkin tapaturmaisesta kuolemasta eivät he kuitenkaan voi pelastua kuolemasta, joka johtuu heidän epäterveellisestä työstään. Ei yksikään henkivakuutusyhtiö tahdo olla missään tekemisissä kaivosmiehen kanssa ottamatta korkeimman taksan mukaista vakuutusmaksua. Ei yksikään tuberkulosi-näyttely ole täydellinen ilman hiilenkaivajan mustuneita keuhkoja alkoholi-säiliössä. Hiilikaivosmiehen elämä ei ole muuta kuin ilotonta olemassaoloa raskaassa raadannassa — ja hänelle ei jää mitään kuoleman jälkeen kuin tuntematon hauta mäkirinteellä. Kuitenkin on 76,000 miestä, jotka ovat elinaikansa sellaisessa asemassa antrasiitti-hiilikaivoksissa ja satoja tuhansia pehmeän (bituminous) kivihiilen kaivoksissa

Kaikki tämä inhimillinen kurjuus on sen hintana, että kansakunta saa polttaa hiiliä.

Jos ihmiset eivät voisi tulla toimeen ilman kivihiiltä, niin löytyisihän jonkunlainen anteeksi annettava syy minkätähden tämä hirvittävä uhraus tapahtuu. Ja sittenkin tuntuisi se vaikealta niistä, jotka olisivat pakotetut tekemään tämän uhrauksen, ja jos tahtoisimme olla oikeudenmukaisia tässä suhteessa, niin tuottaisi se meille vaikeutta, määrätessämme kenen tulisi mennä kaivokseen ja kenen operaan; jos me olisimme oikeudenmukaisia siinä suhteessa, niin ehkäpä jotkut niistä, jotka nyt menevät operaan, menisivät joskus kaivoksiinkin. Mutta ihmiset voisivat hyvin helposti tulla toimeen lähettämättä ketään kaivoksiin. Veden voima ja paloöljy tekisivät kaiken sen, mitä hiilet nyt tekevät.

Olkaa hyvä ja punnitkaa tätä vesivoima-kysymystä. Virallisessa tiedonannossa, jonka Herbert R. Smith, korporationi-komissioneri v. 1912 teki presidentti Taft'ille, tuo hän julki nämä tosiasiat:

Höyry- ja kaasukoneet tuottavat tässä maassa noin 19,000,000 hevosvoimaa.

Vesimyllyt kehittävät noin 6,000,000 hevosvoimaa.

Vesivoima, jonka me voimme kehittää käyttökelpoiseksi, on 19,000,000 hevosvoimaa.

Tämä lausunto merkitsee sitä että tässä maassa löytyy käyttämätöntä vesivoimaa enemmän kuin tarvitaan korvaamaan kaikki hiiltä käyttävät höyrykoneet. Tämä vesivoima, jos se muutettaisiin sähköksi, tekisi kaiken ja enemmänkin kuin höyry nyt tekee. Se käyttäisi koneet. Se valaisisi kadut. Se lämmittäisi talot. Sen lisäksi vesivoimaa kun se kerran on otettu käytäntöön ei tarvitsisi kaivaa maan sisästä joka vuosi. "Valkoisen

hiilen”, kuten italialaiset kutsuvat vesivoimaa, kaivaa aurinko ja uuniin sen heittää painovoima. Rautateiden ei tarvitse vetää sitä mukanaan. Kenenkään ei tarvitse sitä lähetellä. Se vetää itsensä ja saapuu perille itse.

Mutta siinä ei ole kaikki. Vaikk’ei löytyisi luodinkaan vertaa vettä koko maassa, niin kuitenkin emme olisi pakoitetut käyttämään hiiltä lämmitysaineena, eikä voiman aikaansaamiseen. Öljy palaa aivan yhtä hyvin kuin hiili — itse asiassa — paljon paremmin. Tohtori Dudolph Diesel, München’istä selitti v. 1912 Lontoon koneinsinöörien oppilaitoksessa, että perinpohjaiset tutkimukset ovat näyttäneet toteen sen että löytyy maanpinnalla aivan yhtä paljon öljyä kuin kivihiiltäkin ja että yhä uusia öljylähteitä aina vähän väliä löydetään; niitä on Borneossa, Mexicossa ja myöskin Egyptissä, lisäksi toisille tässä suhteessa jo ennestään tunnetuille suurille öljyalueille; että “maailman tuotanto raa’an öljyn alalla oli kasvanut kolme ja puoli kertaa niin nopeasti kuin hiilen tuotanto, ja että tuotannon lisääntyminen on yhäti suurenemaan päin”.

Minkätähden me sitten yhä poltamme hiiliä? Samasta syystä kuin me teemme kaikkea muutakin mielletöntä. Se johtuu siitä, että me emme saa hallita maata, jossa asumme. Miehet, jotka hallitsevat tätä maata, hallitsevat niin, että se tuottaa heille voittoa. Jos hiilitrustille olisi enemmän hyötyä siitä, että he vaihtaisivat hiilen käytön veden voimaan tai öljyn käyttöön, niin he vaihtaisivat sen niin nopeasti kuin suinkin mahdollista. Jos me siirtyisimme öljyn käyttöön, olisi se hyvin yksinkertaisesti tehty siten, että me asettaisimme öljyputkia kaduille, aivan samalla lailla kuin me nyt panemme vesi- ja kaasuputkia ja lämmittäisim-

me talojamme öljyllä, joka puhallettaisiin höyryn voimalla meidän uuneihimme. Todellakaan talojen lämmittäminen öljyä polttavan keskus-lämmityslaitoksen avulla ei tuottaisi mitään vaikeuksia. Löytyy useita Lännen kaupunkeja, joissa on sellaisia keskus-lämmityslaitoksia, joissa poltetaan hiiltä. Ja tämä aate on myöskin hyvin hyvä. Keskuslämmityslaitos vähentää tulipalonsyttymisen vaaran ja sen ohella poistetaan pölyä ja tehdään tarpeettomaksi hiilen lapioiminen joka talon uuniin.

Mutta herrasmiehet sellaiset kuin ovat hiilitrustiparoonit ajattelevat tällä tavalla: "Me olemme kiinnittäneet määrätyn summan rahojamme tähän liikkeeseen. Ainoa mitä haluamme on se että me saamme mahdollisimman suuren koron osakkeistamme. Voi olla, että me tekisimme suuremman palveluksen kansalle jos me luopuisimme kivihiilen käyttämisestä ja alkaisimme käyttää vesivoimaa tai öljyä, mutta koska ei ole varmaa saisimmeko me suurempia voitto-osinkoja osakkeistamme ja se taasen on varmaa, että me menettäisimme paljon heittämällä romukasaan hiilikaivoksiemme koneiston, joka meidän tulisi tehdä, jos meidän täytyisi myöntää ne arvottomiksi — niin jatkakaamme hiilikauppaamme."

Ja Yhdysvaltain kansalaiset, kun eivät ole liittyneet puolustamaan puoluetta, joka ajaa heidän asiaansa — saavat maksaa kestit ja joutuvat kärsimään sen johdosta.

Jos Yhdysvaltain kansalaiset haluavat saada hallituksen käsiinsä — joka itse asiassa on he itse, vaikka he eivät näytä sitä tietävän — jos Yhdysvaltain kansalaiset haluavat, että hallitus ottaa hiilikaivokset haltuunsa ja johtaa niitä yksinomaan Yhdysvaltain kansan

hyväksi voivat he sen hyvin helposti tehdä liittymällä yhteen ja puhumalla ja äänestämällä vaatimuksiensa puolesta.

Myöskin vaikuttaisi se suuremmoisesti maan kehitykseen, jos hiilitrusti kohottaisi joka kuukausi hiilen hintaa yhdellä dollarilla, kunnes se aika tulisi, jolloin kansa alkaisi kylliksi harrastaa omien asiointensa ratkaisemista.

X LUKU.

KUOLINVUOTEET JA VOITTO-OSINGOT.

Pörssin arvopaperimarkkinat eivät ilmoita yhteyttä, mikä on kuolemantapausten ja voitto-osinkojen välillä. Kuitenkin on olemassa sellainen suhde. Tässä maassa ovat useat pakoitettut kuolemaan kurjuudessa, jotta muutamat saisivat elää loistossa. Joka vuosi enemmän kuin puoli miljoonaa ihmistä on pakoitettu kuolemaan jotta tuo jokainen tuhat voisi joka vuosi saada voittoa ehkäpä puoli biljoonaa dollaria. Enemmän kuin kolme miljoonaa pidetään sairaina, jotta kourallinen ihmisiä voisi pysyä rikkaana.

Tämä ei ole paljasta puhetta. Tämä on totta. Irving Fisher, taloustieteen professori Yale'ssa ja satahenkisen, kansan terveyttä tutkivan komitean presidentti, on yksi auktoriteetti, joka todistaa nämä numerot oikeiksi. Hänen tiedonannoistaan kansan elinvoimaisuudesta, jotka hän antoi terveydenhoitokomissionille, hän lausuu, että tässä maassa kuolee joka vuosi 600,000 ih-

mistä, jotka voitaisiin estää kuolemasta; että löytyy aina 3,000,000 sairasta, jotka voisivat olla terveitä.

Tohtori Woods Hutchinson, New Yorkilainen lääkäri, vahvistaa nämä tiedonannot. Sitä paitsi voidaan nämä lausunnot todistaa Uudessa Seelannista saaduilla kokemuksilla. Uuden Seelannin kuolevaisuus on 9.5 tuhatta kohti. Meidän kuolevaisuutemme on 16.5 tuhatta kohti. Jos Uuden Seelannin asukasmäärä olisi yhtä suurilukuinen kuin meidän, niin kuolevaisuus vuosittain nykyisien olosuhteitten vallitessa olisi 630,000 pienempi kuin on vuosittainen kuolevaisuus Amerikassa. Kuitenkaan Uuden Seelannin ilmanala ei ole terveellisempi kuin Amerikkaan. Uusi Seelanti hyvin yksinkertaisesti ei uhraa asukkaitaan yksityisen voitonhimolle. Amerika sen sijaan tekee sen.

Löytyy paljon maallikkoja, jotka tietävät että tyfoidikuume voitaisiin estää aivan kokonaan. Saksa on jo tehnyt tyfoidin "kuolleeksi taudiksi" Saksassa. Siitä huolimatta taudit kuten tyfoidi, tuberkulosi ja toiset samanlaiset taudit, joiden olemassaolo voitaisiin hyvin helposti estää, saavat tässä maassa olla olemassa ja niiden annetaan tappaa miljoonittain ihmisiä.

Miksi? Siitä syystä, että kapitalismi estää näiden tautien parantamisen. Siitä syystä että kuolemantapauksia ei voitaisi vähentää vähentämättä voitto-osinkojen suuruutta. Siitä syystä, että me voimme vähentää kuolevaisuus-lukumäärää ainoastaan hallituksen toimenpiteiden kautta — kansallisen, valtion ja kunnallisen — ja suurkapitalistit, enemmän kuin me, kontroleeraavat näitä hallituksia. Suuret liikemiehet, jotka haluavat pitää omistamansa erikoisoikeudet, ja haluavat saada vielä enemmän, asettavat virkoihin miehiä, joiden he

arvelevat tekevän mitä he käskevät. Tavallisesti eivät nämä tiedä mitään, eivätkä välitäkään tietää kansan terveydentilan parantamisesta. Ne ovat poliitikkoja. Jos ne jonkun verran tietävät kansan terveydentilan parantamisesta ja sitä yrittävät edistää jonkun osinkojen kustannuksella, niin syntyy siitä tappelu. Jos ruokatalo, jonka taudinsiemenet ovat saastuttaneet täytyisi repiä maan tasalle, niin tämän estämiseksi hankitaan uhkakieltotuomio, joka suojelee talonomistajan etuja.

Asiain tällainen tila kuuluu kauhistuttavalta. Se onkin kauhea. Se pakottaa kansan joka on vihdoinkin oppinut *kuinka suojella* itseänsä tauteja vastaan siihen luonnottomuuteen, että sen ei anneta panna tietojansa käytäntöön. Se, että kansa voi sietää sellaista asiain tilaa, voidaan selittää ainoastaan sen teorian perusteella, että ihmiset eivät huomaa, miten helposti nykyaikaisen tieteen avulla voitaisiin pidentää heidän elämänsä eivätkä myöskään huomaa kuinka harvalukuiset ja kutka ne ovat, joille voitto-osingot ovat suuremman arvoiset kuin ihmishenki.

Jotta kukaan ei epäilisi nykyaikaisen tieteen kykyä, jos sitä vain käytetään, hävittää muutamia pahoja tauteja ja rajoittaa toisten tuhoa, tahdon minä tässä mainita erään kysymyksen, jonka minä tein professori Irving Fisher'ille, tohtori Woods Hutchinson'ille ja tohtori J. W. McCormack'ille. Tohtori McCormack on etevä lääkäri, joka uhraa kaiken aikansa luennoimiseen kaikkialla Yhdysvalloissa, Amerikan lääkäriyhdistyksen ja sota-komitean toimesta. Hänen puheensa aihe on nykyaikaisen tieteen sovelluttaminen kansan terveystieteeseen. Tämä oli kysymykseni:

“Jos teillä olisi yhtä suuri valta kuin tsaarilla, voititteko te hävittää tuberkuloosin ja tyfoidi-kuumeen ja myöskin suuresti pienentää keuhkotulehduksesta johtuvan kuolevaisuuden määrää?”

Professori Fisher ja tohtori McCormack vastasivat viipymättä myöntävästi. Silmännähtävästi minä olisin voinut yhtähyvin kysyä tohtori Hutchinson’ilta, että jos hänellä olisi lasi vettä, niin voisiko hän juoda sen. Hän olisi asiasta selvillä. Epäilemättä voitaisiin tuberkuloosi hävittää. Samoin voitaisiin myöskin tyfoidikuume hävittää. Sehän on vain liasta johtunut tauti, jota ei yksikään voi saada ilman, että hän on joko syönyt tai juonut aineita, jotka ovat olleet tyfoidikuumetta sairastavan vatsassa.

Ohimennen voin mainita, että kuulin tohtori Hutchinson’in eräälle Yhdysvaltain komitealle sanovan, että jos kansallinen terveysturvasto perustettaisiin ja sen virkamiehet tunnollisesti hoitaisivat tehtävänsä, niin puolet sairaustapauksista häviäisi kahdessakymmenessäviidessä vuodessa. Tohtori Hutchinson sanoi myöskin, että olisi täydellisesti mahdollista pelastaa lapset, jotka kuolevat parannettavissa oleviin tauteihin — kuten esim. kerpukkiin. Alhaisimman arviolaskun mukaan kuolee vuosittain 100,000 lasta tauteihin, jotka voitaisiin ehkäistä

Tehkääpäs sama kysymys kenelle lääkäriille tahansa, joka on suolansa arvoinen ja hän antaa saman vastauksen. Niin yleisesti ovat tunnetut ne keinot, joilla voitaisiin hävittää nämä vaikeat taudit.

Tapa, jolla voitaisiin hyvin pian hävittää tuberkuloosi esim., olisi, että revittäisiin alas jokainen asumus, jonka tiedetään olevan aivan toivottomasti taudin saas-

tuttama — ja sellaisia löytyy hyvin useita — ett'ei annettaisi rakentaa yhtäkään rakennusta, jossa ei ole tarpeeksi auringon paistetta ja raitista ilmaa; että ei annettaisi pystyttää tehdasta tai muuta työpaikkaa edeltäpäin vaatimatta takeita siitä, että siihen pääsee tarpeeksi auringonpaistetta ja raitista ilmaa — ja että hävitettäisiin sellaiset työpaikat, jotka nyt ovat olemassa tätä ehtoa täyttämättä, että alennettaisiin elintarpeiden hinnat, niin että ne miljoonat, jotka nyt eivät voi olla tilaisuudessa elämään terveellisissä kodeissa ja ostaa tarkoitustaan vastaavaa ravintoa, voisivat sen tehdä, että eristettäisiin taudin saastuttamat ja valistettaisiin ihmisiä siinäkin suhteessa että he tulisivat ymmärtämään, miten tärkeätä on nukkua ikkunat selkosen selälään.

Jos tämä ohjelma pantaisiin käytäntöön, niin tuberkulosi häviäisi niin pian kuin ne, jotka nyt ovat sen saastuttamia joko paranisivat tai kuolisivat. Kun tätä ohjelmaa ei ole noudatettu, niin johtaa se professori Fisherin mielipiteen mukaan siihen, että Amerikassa löytyy aina 500,000, jotka potevat keuhkotautia ja että vuosittain kuolee tähän tautiin 150,000. Mikä kunnollinen hallinto tahansa, jos sen tehtäväksi olisi määrätty ja jos tuomioistuimet sallivat sen tehdä sen, voisi panna täytäntöön tämän ohjelman käytännöllisen puolen yhtenä ainoana kesänä. Vaaralliset asunnot voitaisiin määrätä revittäviksi alas. Hallitus voisi, jos se nähtäisiin tarpeelliseksi, rakentaa ja vuokrata kustannushintaan, terveellisiä asumuksia esikaupungeissa, kuten Uuden Seelanninkin hallitus tekee. Kongressi, presidentti ja tuomioistuimet, jos heidät määrättäisiin tekemään se, voisivat alentaa elintarpeiden hintaa. Jos hallitus voi pos-

tin välityksellä neuvoa maanviljelijöitä, kuinka heidän tulee torjua sikakoleraa, niin ei löydy mitään syytä, miksei se opettaisi postin kautta ihmisiä, että heidän tulee hengittää raitista ilmaa päivin ja öin.

Mikä sitten estää panemasta täytäntöön tätä ohjelmaa aivan heti? Ei mikään muu koko avarassa maailmassa, kuin miehet, jotka menettäisivät omaisuutensa, tai joilta loppuisi tilaisuus varastaa elintarpeiden hinnoissa. Omaisuuden menetys tulisi olemaan suuri.

Ajatelkaapa että "menetykseksi" -voidaan kutsua muutamien "kuolemansatimien" — kurjain talojen — alasrepimistä. Omaisuuden "arvo", joka ehkä hävitettäisiin, voisi olla biljoona dollaria. Voi olla, että se olisi kaksi biljoonaakin. Mutta mitäpä se tekisi, vaikkapa sen kautta menetettäisiin viiden biljoonan arvosta työtä, rakennustelineitä, tiiliä, terästä ja muita tavaroita, jotta kuolonloukkujen asemesta saataisiin ihmisasuntoja? Jo yksinomaan tuberkuloosia sairastuvia pelastuisi joka vuosi 150,000 ja uudistustoimenpiteet toisivat työlle sellaisen ripeän työtilaisuuden jota ei *milloinkaan mikään kongressin säädös ole aikaansaanut.*

Sata vuotta sitten ei kukaan tiennyt kuinka voitaisiin hävittää tuberkuloosi. Mitä hyötyä siitä on meille että tiedämme kuinka sen voi tehdä? Meidänhän ei sallita käyttää tietoaamme. Me voimme hiukkasen pintapuolisesti pohtia tätä kysymystä, mutta emme me saa iskeä sen ytimeen. Jos me sen tekisimme, niin voisi olla, että me vähentäisimme jonkun voitto-osinkoja. Me voisimme loukata niiden "sijoitettuja rahaetuja", jotka omistavat ne kellarit, joissa asuu 25,000 New Yorkilais-perhettä, tai vahingoittaa 101,000 akkunattoman

huoneen omistajan, joissa newyorkilaiset asuvat, tai toisissa kaupungeissa olevien epäterveellisten talojen ja tehtaiden omistajia. Meidän yleiset virkailijamme tietävät, ettei heidän sovi koettaa tehdä jotakin todella radikaalista terveydenhoidon alalla. He ovat juuri kyliksi monta ruttopesää sulkeneet tietääkseen, kuinka vaarallista on politikoitsijain kajota omaisuuteen ja ovat juuri sen verran koettaneet panna käytäntöön olevia tehdaslakeja, että tietävät, miten vaarallista on yrittää niitä lakeja ollenkaan toteuttaa.

New Yorkin kaupungissa, voukratalojen komissioneri Murphy'n tiedonantojen mukaan, joutuu 45 henkilöä joka vuosi tulipalon uhriksi noissa kuolonloukkusumuksissa. Uusi vuokratalojen rakentamissääntö kieltää kuolemansatimien rakentamisen ja uusissa vuokrataloissa ei ihmisiä poltetakaan. Mutta nuo vanhat *kuolemanloukot* saavat olla olemassa. Kymmenen vuoden kuluessa on taasen 450 henkilöä palanut elävältä. Kymmenen vuoden kuluessa on 1,500,000 amerikkalaista taasen kuollut tuberkuloosiin.

"Nykyisistä Yhdysvaltain asukkaista", sanoi J. Pease Norton, taloustieteen-apulaisprofessori Yalen yliopistossa, "enemmän kuin 8,000,000 tulee kuolemaan tuberkuloosiin". Kuolemantapauksista, jotka sattuvat 20—30 ikävuosien välillä, on joka kolmas keuhkotaudin aiheuttama ja muina ikäkausina on joka 9:s kuolemantapaus saman taudin aiheuttama.

Nykyaikana me moitimme muinaisaikojen kuninkaita sen johdosta, että he ovat teurastaneet ihmisiä yksityisten etujensa vuoksi. Mutta kuka muinaisaikainen kuningas milloinkaan saavutti sellaisen ennätyksen kuin meidän voitto-osinkojemme nauttijat rauhan aikana?

Kuka muinaisaikojen kuningas elinaikanaan tappoi 8,000,000 ihmistä? Mikä nykyaikainen sota tappaa niin monta ihmistä kuin keuhkotauti tappaa yhdessä vuodessa? Neljä vuotta kestäneessä sisällissodassa kuoli taistelussa ainoastaan 200,000 ihmistä. Keuhkotauti tappaa 300,000 amerikkalaista joka kahden vuoden sisällä. Toiset taudit, joiden syntyminen voitaisiin estää, jos ei osakevoitot olisi esteenä, nostavat kuolemantapaukset 1,200,000 joka kahden vuoden sisässä.

Mitä, jos hallitus ei tekisi mitään sodan lapettamiseksi, joka tappaisi 600,000 amerikkalaista joka vuosi? Mitä jos muutamat ase- ja muonavarojen hankkijat, jotka hyötyvät sodasta, kontrolloerasivat vaalit, virastot ja tuomioistuimet, eivätkä antaisi hallituksen lopettaa sotaa?

Mitä eroa on siinä, tappavatko ulkovaltalaiset vastustajat ja sotavarustuksien hankkijat tai oman maalaiset osakevoittojen nauttijat ja heidän hallituksensa heidät? Kuolleet eivät kylläkään tarinoitse, mutta eipä heillä ole myöskään mitään arvoeroituksia. Onhan kuolo yhtä paha syystä kuin toisestakin.

“Seuraavan kymmenen vuoden kuluessa” sanoo professori Norton “tulee enemmän kuin 6,000,000 alle kahden vuoden vanhaa lasta menettämään lyhytaikaisen elämänsä äitien heitä avuttomana hoitaessa. Ja kuitenkin voitaisiin tämä lukumäärä luultavasti vähentää puolella. Mutta mitään ei tehdä sen puolesta”.

Tohtori Cressey L. Wilbur, Yhdysvaltain tilastotöimiston elämssuhteiden osaston ylijohtaja sanoo, että 100,000, ehkäpä 200,000 lasta alle viiden vuoden kuolee joka vuosi tässä maassa syistä, jotka voitaisiin estää.

Meidän kansallishallituksemme mättää postit täyteen kiertokirjeitä, joissa selitetään kuinka tulee parantaa sikakoleran ja tappaa hyönteiset, jotka turmelevat hedelmäpuitamme, mutta koko aikana, vallankumous-sodan jälkeen se ei ole lähettänyt yhtäkään kiertokirjetä äideille selittäen, kuinka heidän tulisi menetellä, että lapset eläisivät. Valtio ja kunnallishallitukset ovat tehneet jotakin, mutta he lopettavat tavallisesti toimintansa siihen, jossa olisi ollut kajottava suuriin rahapuseihin. Ei yksikään kaupunki tai valtio ole estänyt lapsille antamasta pilaantunutta maitoa. Ei yksikään valtio tai kaupunki ole hävittänyt epäterveellisiä asumuksia. Ei yksikään kaupunki tai valtio ole julistanut kelpaamattomiksi niitä työpajoja, joissa miehet ja naiset työskentelevät henkensä uhalla. Ei yksikään kaupunki tai valtio ole pannut käytäntöön omia tehdastarkastuslakejaan.

Jos miehet, jotka suurkapitalismi on asettanut virkoihin, harrastaisivat järkevämmällä tavalla kansan terveyttä, niin luultavasti 50,000 lasta voitaisiin vuosittain pelastaa tarvitsematta repiä alas yhtäkään näistä variksen pesistä, tai rakentamatta yhtäkään parempaa taloa. Vähänsikin järkiperaistä harrastusta ja muutama tuhat dollaria riittäisi.

Tohtori Hutchinson kertoo miten paljon vähänsikin järkiperainen ponnistus ja muutamat dollarit saivat aikaan lapsien hyväksi Huddersfieldin pienessä englantilaisessa kaupungissa. Muutama vuosi sitten valittiin eräs lääkäri siellä majuriksi. Ensi toimenpiteenään hän ilmoitti antavansa kymmenen shillingin palkinnon jokaiselle äidille, jonka lapsi oli syntynyt hänen ollessaan kaupungin päänä, sillä ehdolla, että äidit toivat lapset

hänen virastoonsa niiden ollessa vuoden vanhoja ja aivan terveitä. Tämän välisitoumuksen toinen ehto oli se, että ei yksikään äiti, joka ei heti lapsen synnyttyä ilmoittanut siitä hänelle, saanut palkintoa.

Vaikko palkkio oli pieni (10 sh=\$2.40) ei puuttunut äitejä, jotka halusivat saada palkinnon. Tohtorimajuri perusti kirjeenvaihtokoulua muistuttavan laitoksen äitejä varten ja jokaisen lapsen syntyessä, lähetti hän kiertokirjeitä, joissa hän neuvoi kuinka heidän tulee hoitaa lasta, mitä heidän tuli antaa sille ravinnoksi ja mitä heidän ei pitänyt antaa ravinnoksi. Mitä heidän tuli tehdä, siinä ja siinä suhteessa j. n. e. Sitäpaitsi hän lähetti kaupungin lääkärin kiertomatkalle niin usein kuin suinkin mahdollista jokaiseen kotiin katsomaan, miten lapset voivat ja antamaan äideille lisää neuvoja.

Siinä koko juttu — lisäksi kerrottakoon vain, että hän sai alenemaan lasten kuolevaisuustapaukset 130:stä 55:teen; — pelasti siis 75 lasta joka vuosi tuhatta kohden. Sen lisäksi hän paransi muutenkin eloon jäävien lasten tilaa. Lääkärit sanovat, että hyvä hoito enentää voimakkaiden lasten voimakkuutta 15—25 prosenttiin.

Jokainen Amerikan hallitusvirasto voisi tehdä niin paljon. Määräämällä korjattaviksi epäterveelliset talot voisi se tehdä enemmänkin. Kaikki mitä siihen tarvitaan on ensiksikin niiden halu — ja sitten niiden lupa, jotka kontroleeraavat hallituksen. Ihmiset, jotka antavat äänensä, olisivat halukkaat antamaan luvan, mutta äänet, jotka he antavat säilyttävät ennallaan olosuhteet, joita vastaan he napisevat. Muussa tapauksessa ei löytyisi mitään kuolemansadin asumuksia; ei liikaista ravintoa; ei kiskomiseen asti kalliita ravinnonhintoja, ei epäterveellisiä työpajoja. Ja joku joutuisi vankeuteen,

jos jäärusti halutessaan tappaa kilpailijat, jotka alentaisivat hintoja, lähettäisi laivoja jokea pitkin hävittämään jäätä. New Yorkissa todettiin tuomioistuimen edessä, että jäärusti menetteli niin. Jäärusti todistettiin syälliseksi valtion trustivastaisen lain perusteella. Mutta kukaan ei ole vankilassa. Ja jäätä myydään yhä sellaiseen hintaan, että se tappaa köyhien lapset.

Ainoa tapa millä saada suuret korporatsioonit kansan terveyttä puolustavalle kannalle, on se, että saadaan voitto ja kansan terveys yhtä nuottaa vetämään. Terveys tekee kykeneväksi, kykenevä ihminen tuottaa voittoa, ja milloin tahansa kansan terveys voidaan ostaa hintaan, joka näyttää vastaavan heidän etujansa, niin vaikutusvaltaiset liikemiehet ostavat sitä. Tältä kannalta professori Fisher selittää asiaa ja tässä on tapaus, jonka hän kertoo todistukseksi:

Eräässä Chicagon telefooni-sentraalissa, joka on hyvin savuisessa ja likaisessa osassa kaupunkia, valittivat tytöt liikkeenjohtajalle savun ja lian johdosta. Tämä leikkillisesti käski heidän unohtamaan savun ja lian ja kehoitti heitä jatkamaan työtään, ja koska he olivat nälkäisempiä kuin rahakkaita, niin he tekivätkin sen.

Muutamia kuukausia sen jälkeen pakoitti yhä kasvava valituksien määrä jonka telefoonia käyttävät tekivät tutkimaan tätä asiaa. Hän havaitsi, että savu ja lika tekivät haittaa johtojen yhdistämiskoneistolle.

Pienet messinki-laput olivat niin liisteröityneet että ne useasti eivät pudonneet, kun telefooninkäyttäjät soittivat. Yhdistämisnappuloihin tarttunut lika ei myöskään muodostanut hyvää sähkövirran välittäjää.

Kun liikkeenhoitajan palveluksessa olevat ihmiskoneet ilmoittivat mitä pahaa lika ja savu tekee heille,

ei hän pannut tikkua ristiin. Mutta kun liikkeenhoitaja sai tietää, mitä savu ja lika tekivät hänen metallikoneilleen, ei hän viivytellyt silmänräpäystäkkään. Hän esitti asian päällysmiehilleen sillä tuloksella, että päätettiin veden avulla siivilöidä jokainen ilmamäärähitunenkin, joka pääsi telefoonikeskusasemalle.

Suurliikemiesten edut eivät yleensä vaadi, että ihmisille annetaan hyvää ruokaa. Markkinat ovat täynnä epäterveellistä ravintoa, jonka oikea laki, jos sitä rehellisesti valvottaisiin, estäisi. Professori Fisher kertoo erään tapauksen joka osoittaa missä määrässä suuret lihakauppiat pelkäävät puhtaan ruoan lakia.

Professori istui erään New Yorkin läheisyydessä olevan hatellin seurusteluhuoneessa. Hotellin omistaja telefoneerasi erälle New York'in lihakauppiaille käyttäen pitkämatka-telefoonia ja moitti lihakauppiasta siitä että tämä oli lähettänyt hotelliin huonoa häränlihaa. Hän sanoi, ettei hän milloinkaan vielä ollut syötänyt hotellinsa asukkaille mädännyttä pihviä eikä hän aikonut nytkään sitä tehdä. Hän vaati, että tuo liha oli haettava pois ja vähennettävä se hänen laskustaan. Langan toisessa päässä olija ei nähtävästi pannut vastaan ja kuulotorvi pantiin paikalleen.

Mutta vähän päästä soi telefoni taas. Se oli New York'ista. Keskustelu oli lyhyt. Kaikki mitä professori Fisher voi kuulla, oli hotelli-miehen lyhyt huomautus: "Minä katson mitä voin tehdä ja ilmoitan teille".

Sitten hotellimies soitti erosoiton ja heti sen jälkeen soitti hän erääseen paikalliseen ravintolaan. Sitten professori Fisher kuuli hänen leikillisen huomautuksen kiitävän pitkin lankaa:

“Minulle on lähetetty lihaa, joka ei ole aivan ensiluokkaista ja ne newyorkilaiset lähettäjät pyysivät minun myymään sen heidän puolestaan jollekin täällä... No, kyllähän se toki koossa pysyy, mutta se ei ole sellaista kuin minä haluan, te kyllä voisitte sitä kuitenkin käyttää... En tiedä sen hintaa. Te voitte sopia heidän kanssaan, mutta ei ne paljon pyydä... Hyvä on! Lähettäkää hakemaan!”

Tällaista — ja tuhansia eri kertoja tapahtuu tällaista — puhtaan ruoan lain vallitessa! Sellaisia rikoksia ei voisi tapahtua, jollei hallitukselta, kun se yrittää säätää tarpeellisen lain, olisi heti otettu sen voimaanpanovaltaa.

Surkeata tässä on se, että milloin tahansa suurliike ja hallitus joutuvat vastakkain kansan terveyttä koskevissa asioissa, niin hallitus tavallisesti joutuu alakynteen.

“Minua epäilyttää”, sanoi tohtori Hutchinson “löytyneeköhän yhtään terveyspoliisia Yhdysvaltain satama-paikoissa joka ruton, koleran tai keltakuumeen sattuesssa laivassa ei mieltisi kolmeen neljään kertaan päänsä ympäri, ennenkuin hän virallisesti siitä ilmoittaa. Jos hän näet ilmoittaa sen, kuten laki määrää niin hänen tekonsa maksaisi hänelle virkansa. Liike-edut aiheuttaisivat hänen erottamisensa.

Tämä ei ole pelkkää puhetta. Ei myöskään tyhjiä ennustuksia. Tämä on historiaa. Niin kauan kuin Uudessa Orleans’issa vallitsi ajoittainen keltakuume, niin terveydenhoitoviranomaiset olivat pakoitetut sekä taistelemaan tautia vastaan että myöskin liike-etuja vastaan, jotka kielsivät taudin olemassaolon. Tohtori Hutchinson sanoo, että liike-edut kerran panivat erään

Louisianan terveysturvakamiehen pois viralta yksinomaan siitä syystä, että hän kivenkovaan väitti, että keltakuume raivosi siinä valtiossa — joka väite oli tosi.

Tohtori Hutchinson'in itsensä, Oregon'in valtion terveysturvakamiehenä v. 1905—6 täytyi myöskin taistella suur-liikettä vastaan, toimiessaan kansan terveyden säilyttämiseksi. Suurliikemiehet rusikoivat häntä. Hänen kokemuksensa eivät ole mitään uutuuksia, mutta yhden niistä tahdon kertoa jo siitäkin syystä, että se ei ollut mikään uutuuksia ja kuvaa se hyvin sitä vastarintaa, jonka alaisiksi terveysturvakamiehet joutuvat kaikkialla tässä maassa.

Heti virkaanastumisensa jälkeen alkoi tohtori Hutchinson tutkia Oregon'in valtion suurempien kaupunkien vesijohtolaitoksia. Hänen raporttinsa osoitti, että vesi, jota yksityiset korporatsioonit antoivat kaupungin asukkaille, oli saastutettu tyfoidikuumeeseen siemenillä.

Siinä samassa valtion liikemiehet suuntasivat kaunuunansa häntä kohden. Sanomalehdissä, joita he kontrolloerasivat ilmoituskontrahtien kautta, he syyttivät häntä julkisesti "valtion viholliseksi". "Valtion hyvää mainetta" tahrasi muka siitä välittämätön panettelija. Olipa hänen puoleltaan uskallettua näyttää naamansa sen kaupungeissa. Tehtiin yrityksiä hänen eroittamiseen virasta, mutta kuvernööri sattui olemaan mies, joka ei pelästynyt jo tohtori Hutchinson pysyi virassaan.

Mutta vaikka liikkeenharjoittajat Oregon'issa eivät saaneet kuvernööriä puolelleen, saivat he kuitenkin toisia. Kaupungin viranomaiset, jotka olisivat voineet puhdistaa veden, eivät tehneet mitään asian puolesta. Jos he edes olisivat myöntäneet oikeaksi sen, että vesi oli saastutettu taudin siemenillä ja kehoittaneet ihmisiä

keittämään sen, olisi jo siitä ollut jotakin hyvää. Mutta kaupungin viranomaiset tahtoivat pitää yllä valtionsa "hyvää mainetta" ja he kielsivät sen, että vesi muka olisi taudin saastuttama. Heidän kieltävistä vakuutuksistaan huolimatta puhkesi tyfoidi pian. Tyfoidin puhkeaminen Eugene'ssa, jossa valtion yliopisto sijaitsee, oli vakavaa laatua, useampia ylioppilaita kuoli.

Vielä lisäksi täytyy San Francisco'ssa raivonnutta ruttoa pitää kuvaavana valaisuna sille tavalle, millä liike-edut taistelevat hallitusta vastaan kulkutaudin tullessa. Musta rutto — joka tunnetaan Itämaitten kaikkein tappavimmaksi taudiksi, se on useammin kuin kerran tappanut 5,000,000 ihmistä yhtenä kulkukautenaan — ilmaantui San Francisco'on v. 1900. Paikallinen terveyslautakunta julisti kiinalaisten alueen ruttosulkuun ja tieto tästä levisi ympäri maata. Hirmujen hirmu oli saapunut! Musta rutto! Se pani kauhusta värisemään koko maan.

Eniten se vaikutti tuhoa tuottavasti San Franciscon liikemaailmaan. Liikepomot näkivät jo hengessä ruttosulku-julistuksen koko valtiota varten ja pelkäsivät matkailijaliikenteen pysähtyvän. Lähetettiin anomus eräälle liittovallan tuomarille, että hän julistaisi ruttosulun laittomaksi. Hän tekikin sen heti. Antaessaan ratkaisevan päätöksensä, hän meni valtuuksiensa yli antaessaan tämän lausunnon:

"Jos olisi tämän tuomioistuimen ratkaistavana itse asia, niin minä takaisin, että nyt ei ole eikä koskaan ole ollut yhtään ruttotapausta tässä kaupungissa".

Paikallinen terveyslautakunta, joka oli rutan huomannut, erotettiin, samoin myös valtion terveyslautakunta, joka oli vahvistanut tautia ilmenneen siellä.

Valtion kuvernööri lähetti ikimuistettavan tiedonannon lainlaatijakunnalle, jossa hän soimasi niitä, jotka sanoivat että rutto oli ollut San Francisco'ssa ja asetti komitean, joka oli kokoonpanttu lääkäreistä ja liikepomoista, joiden tuli matkustaa Californian suurkaupunkiin, toimeenpanemaan "puolueettoman" tutkimuksen. Komiteassa olevat liikemiehet olivat Californian rikkaimmat pankkiirit ja tukkukauppiaat. He ilmoittivat mitä jyrkimmästi, että siellä ei ollut ruttoa.

Tohtori Kinyoun, joka oli kirurgina Meriväen sairaalassa, pysyi lujana väitteessään, että ruttoa oli siellä. Tohtori Kinyou siirrettiin vähän sen jälkeen Detroitiin. Hänen seuraajansakin sanoi, että siellä oli ruttoa ja hän siirrettiin vähän sen jälkeen erääseen kaukana olevaan kaupunkiin.

Kukaan ei tietystikään nyt kiellä mustaa ruttoa olleen San Francisco'ssa silloin, kun tohtori Kinyoun sanoi, että sitä oli. Myöskin ne vaikutusvaltaiset pankkiirit ja kauppiaat, jotka silloin todistivat, ettei sitä ollut siellä, myöntävät nyt "erehtyneensä". Ei kukaan kiellä, että siellä oli enemmän kuin 200 taudintapausta. Ei yksikään kiellä, että siellä oli enemmän kuin 100 kuolemantapausta.

Sellaiseen asemaan on meidät pakoittanut järjestelmä, joka asettaa yksityisen voiton ihmishenkeä korkeammalle. Hankittuamme suurella vaivalla itsellemme tiedot miten taistella näitä hirmuisia tauteja vastaan, olemme me voimattomat käyttämään niitä siitä syystä, että emme omista maatamme, emmekä siis voi myöskään sitä hallita.

Me ajattelemme kauhulla keskiajalla raivonnutta ruttoa sanoi professori Norton. "Mutta rutto oli kuitenkin vaan ohimenevä pilvi, verrattuna valkosen ruton vierailuihin".

XI LUKU.

JOS EI SOSIALISMI — MIKÄ SITTEEN?

Minä en ole milloinkaan sinua nähnyt. Sinun rystyksi ovat veriset jatkuvasta koputtamisesta onnen ovelle. Kuta kovemmin sinä koputat, sitä verisemmiksi käyvät sormesi. Mutta ovi ei aukene. Se seisoo kuin rautaportti sinun ja sielusi kaipuun välillä.

Mikä tätä maailmaa vaivaa? Luotiinko se tarkoitustaan vastaamattomaksi? Onko tämä autio paikka, johon on lähetetty liian paljon ihmisiä. Sen jälkeen kun herra Rockefeller ja herra Morgan oli tänne lähetetty, olisiko pitänyt olla lähettämättä ketään muita? Onko tämä heidän maailmansa ja oletko sinä kutsumaton vieras?

Et ole mikään kuokkavieras täällä. Tiedät sen. Sinulla on yhtä hyvin oikeus olla täällä kuin kellä muulla tahansa. Mutta ehkäpä kaikessa tapauksessa tämä maailma on luotu tarkoitustaan vastaamattomaksi? Jos sinulla olisi valta luoda maailmoja, voisitko luoda paremman? Osaisitko luoda kirkkaammat pilvet? Osaisitko luoda vihreämmät kedot? Voisitko luoda paremman aurin gon? Voisitko luoda parempia ihmisiä?

Ehkäpä et osaisi. Jos kerran et, niin mikä sitten vaivaa tätä maailmaa? Tarkastakaahan sitä vieläkin.

Tässä se on — pyörien jalkaisi alla aivan samalla lailla kuin se on pyörinyt aikojen alusta alkaen eikä se milloinkaan ennen, aikojen alusta asti ole ollut sellainen maailma kuin se on nyt. Eikä milloinkaan ennen, aina aikojen alusta asti, se ole ollut niin sovelias palvelemaan tarkoituseriäsi kuin nyt.

Esi-isäni eivät saaneet iloita mistään, mitä eivät olleet tehneet suurella vaivalla käsillään. Sinun ei tarvitse tehdä mitään käsilläsi. Sinun tarvitsee vain koskettaa vähäsen sormiesi päillä rautakäsiä, jotka voivat tehdä sen, mitä ihminen ei milloinkaan voinut tehdä niin hyvin. Mitä tahansa koneet voivat tehdä, sen voit saada ja käyttääksesi tätä koneistoa on sinulla käytettävänäsi auringon voimat höyryn ja sähkön muodossa.

Älä erehdy — olkoon tämä maailma hyvä, paha tai keskinkertainen, se on kuitenkin liikkeellä. Ei kukaan esi-isistäsi elänyt tällaisessa maailmassa. Ja ei yksikään jälkeläisistäsi tule elämään sellaisessa maailmassa, kuin me nykyään elämme.

Edison kerran kuvaili minulle maailman sellaisena, kuin hän sen jo näkee hämmöittävän. Se on ihmeellinen maailma, koska se on täynnänsä ihmeellisiä koneita. Kangas asetetaan koneen yhteen päähän ja se tulee ulos toisesta päästä pukuna, laatikkoon pantuna, valmiina maailman markkinoille. Jokainen kone, sensijaan että tekisi vain yhden osan jostakin esineestä, tekee sen täydellisesti valmiiksi ja panee sen kokoon. Maailma on on yltäkyllin täynnä rikkauksia.

Mutta yksi surettava piirre oli tässä hänen kuvauksessaan maailmasta. Siinä ei ollut ihmisellä paljoakaan sijaa. Jokainen kone, jota hoiti yksi mies, teki satojen miesten työn eikä vielä sen lisäksi tämän mie-

hen tarvinnut olla edes ammattitaitoisin. Hänen tuli olla pelkkä automaatti. Ainoastaan koneen keksijät tarvitsee aivoja.

Ehkäpä Edison uneksi. Helpoin tapa on sanoa, että hän uneksi. Minä, joka tunnen hänet, epäilen sitä. Edison aina uneksii, ennenkuin hän jotakin tekee, mutta kaikki, mitä hän uneksii näyttää sääliittävän pieneltä sen rinnalla mitä hän tekee. Hän uneksi sähkövalosta, ennenkuin hän sen keksi, mutta hänen unelmansa oli hyvin vähäpätöistä sen valon rinnalla minkä hän loi. Ja se sähkövoimakone, josta hän uneksi, oli vain kuin työntökärryt sen koneen rinnalla, joka meidän päivinämme suristen laulaa ympäri maailmaa.

Tämä kaikki ei ole unta. Osa siitä automaattisesta koneistosta, josta Edison puhui, on jo olemassa. Yksi mies koneen avulla tekee satojen miesten työn. Ihmiset alkavat olla vain höystettä työmarkkinoilla. Enemmän kuin viisimiljoonaa on usein työttömänä. Kun keksinnöt edistyvät, niin sellaisten henkilöiden prosentimäärän, jotka eivät voi saada työtä, täytyy suureta.

Mihinkä nämä ihmiset joutuvat? Luuletteko te, että ne tahtovat kuolla nälkään aivan noin vain sanaakaan sanomatta? Luuletteko te, etteivät ne nosta ensinkään meteliä? Luuletteko te, etteivät ne nosta edes toista kättään taistellakseen maailmaa vastaan, joka kohoittaa kaksi kättään heitä vastaan? Paitsi sitä, millainen on se maailma, joka koneiden lukumäärän yhä suuretessa tuottaa yhä suurempaa kurjuutta ihmisille, jotka käyttävät koneita? Me emme vielä tosin elä sellaisessa maailmassa, mutta jos Edison ei ole erehtynyt, niin me pian elämme sellaisessa maailmassa. Mitä teemme me silloin kun koneet tekevät kaiken?

Tämä voi tuntua ennenaikaiselta hätähuudolta, mutta ei se sitä ole. Sosialistisen filosofian ydin sisältyy tähän yhteen sanaan "koneisto". Tarkastakaammepa valoheijastimella tätä sanaa ja näyttäkäämme kaikki, mitä se sisältää.

Olettakaamme, että löytyisi kone tässä maassa, joka kykenisi valmistamaan kaiken, mitä ihmiset tarvitsevat tai haluavat. Olettakaamme, että se kone olisi niin ihmeteltävän automaattinen, että sitä voitaisiin täydellisesti hoitaa painamalla nappia kerran päivässä Wallkadun virastossa.

Olettakaamme, että tämän napin lisäksi olisi toinen nappi, joka johtaisi kaiken rautatieliikenteen tässä maassa, että matkustajajunat automaattisesti lähtisivät ja pysähtyisivät määrätyissä paikoissa; että tavarajunat ottaisivat ja purkaisivat lastinsa. Ei missään olisi yhtään ihmistä työssä. Kuvitelkaa mielessänne, että yksi ainoa mies omistaisi tämän suuren koneen ja rautatiet.

Kaikki muut ihmissukuun kuuluvat, jos he tahtoisivat pysyä laille kuuliaisina, olisivat pakoitettut joko muuttamaan lakia tai kuolemaan nälkään, eikö niin? Mitä muuta voisivat he tehdä? Kellään ei olisi työtä, kellään ei siis olisi mitään millä ostaa. Tuo yksi jättiläiskone voisi kyetä tuottamaan nappulaa painaen sen omistajalle enemmän tarvekaluja ja ylellisyystavaroita, kuin mitä ihmissuku voisi kuluttaa. Automaattinen rautatieverkko kykenisi kuljettamaan joka ovelle kaiken mitä jokainen tarvitsee. Tuolla yhdellä omistajalla voisi olla useampia biljooneja dollareja kuin herra Rockefeller'illa on senttejä, mutta kellään muulla ei olisi mitään.

Tällä olen yrittänyt teille osoittaa kuinka huutava vääryys on se, että yksityiset omistavat koneet. Jos se ei olisi väärin, olisi maailma autettu sen kautta, että yksityinen omistaisi yhden koneen, joka kykenisi valmistamaan kaikkia tavaroita, joita ihmiskunta tarvitsee. Jos kansa omistaisi sellaisen koneen, ei köyhyyttä olisi olemassa. Köyhyyttä ei olisi olemassa siitä syystä, kun ihmiset saisivat mitä koneet valmistavat.

Jos tämä on selvää, niin tutkikaamme perinpohjaisemmin nykyistä asemaa.

Me elämme erinomaisessa maailmassa. Se on kylliksi suuri ja kylliksi rikas tehdäksensä mahdolliseksi sen, että kaikki voisivat elää mukavasti.

Mutta löytyy satoja miljoonia kaikilla maan äärillä, jotka eivät ole tilaisuudessa elämään mukavuudessa, koska maailman kehityksen tuottama edistys on antanut heille suhteellisen vähän.

Heillä ei ole mitään omistusoikeutta maahan — joku, jolla on paperilappu kädessään, vetoo siihen, että hän omistaa sen maapalan, johon he haluavat asettua asumaan, ja vaatii heiltä veroa sen käyttämisestä.

Toinen pieni ryhmä taas omistaa koneiston, ja antaa työtä siellä ja täällä miehille, jotka lupautuvat tekemään sen alhaisimmalla palkalla.

Eikä tämä ole mikään uusi asema. Pienilukuinen luokka on aina riistänyt suurilukuista luokkaa. Se on ollut ja on maailman laki. Riistäjät vain ovat vaihtuneet. Toinen toisensa perästä on niitä julistettu kelpaamattomaksi aina silloin kuin kansa heräsi huomaamaan sen keinon, jonka avulla riisto tapahtui. Mutta riistoa ei ole vielä milloinkaan kokonaan poistettu. Pienilukuinen, ahne, viekas luokka, joka ei ole tyytyväinen sii-

hen, mitä se voi ansaita meidänkin keskellämme pelaamassa vanhaa peliään uuden riistotavan avulla.

Sosialistit sanovat, että tämä nykyinen tapa on se että yksilöt omistavat kaikki koneet joiden avulla ihmiset työskentelevät. Voi olla, että et ole samaa mieltä tässä asiassa, luultavasti et sitä ole. Jos et ole, niin olepa niin ystävällinen ja vastaa muutamiin kysymyksiin!

Miksikä nuo muutamat ihmiset, jotka eivät itse tee työtä koneilla, haluavat omistaa maan koneet?

Haluaisivatko nuo miehet omistaa yhtään konetta, jos ei näiden omistaminen antaisi heille minkäänlaista tilaisuutta saada rahaa?

Mistä tulee se raha, jonka he saavat, muusta kuin siitä, jonka ne miehet tuottavat, jotka työskentelevät heidän koneillaan?

Niin kauan kuin muutamat ihmiset omistavat kaikki koneet, eivätkö kaikki muut ihmiset ole heidän armoiltaan?

Kuinka voi kukaan saada työtä niin kauan kuin ne miehet, jotka omistavat koneet, sanovat että ei voi saada työtä?

Kuinka voi kukaan vaatia sellaista palkkaa, joka vastaa hänen tuotantonsa täyttä arvoa. Niin kauan kuin kapitalistit kieltäytyvät maksamasta palkkaa muutoin kuin että heille tulee voittoa?

Herra Roosevelt ja muutamat muut tahtoisivat saattaa teidän uskomaan, että nämä vääryydet voidaan oikaista "säännöittelyllä". He tahtoisivat saada teidät uskomaan, että ainoastaan "voimakkaat" komissionit ovat tarpeelliset, jotta nämä vääryydet saataisiin oikaistua. Mutta herra Roosevelt ja muutamat muut eivät

tiedä mitä he puhuvat. Tässä ei ole puhe mielipiteistä, vaan tosiasioista. Ihmiset ovat puhuneet samaa kuin nämä puhuvat siitä asti kun riisto alkoi. Historia ei mainitse yhdestäkään heistä yhtään tapausta jolloin olisivat saaneet aikaan mitään hyvää. Kaikkina niinä vuosina kun herra Roosevelt oli Valkoisessa talossa, ei hän kertaakaan asettanut niin tehokasta komissionia, että se olisi voinut tehdä mitään hyvää. Niin suuri auktoriteetti kuin tohtori Wiley, todistaa meille, että herra Rooseveltin ravinnon myrkyttämisen estämiseksi asetettu komissioni ei ollut kylliksi voimakas estämään sitä. Ravinnon myrkyttäminen yhä jatkui.

Minä mainitsen herra Rooseveltin ravintokomissionin siitä syystä, että se on loistava esimerkki siitä mitä hänen "vaikutusvaltainen" komissioni-hallitus teoriansa ei voi saada aikaan. Epäilemättä herra Roosevelt oli ja on ravinnon myrkyttämistä vastaan. Hän asetti komissionin lopettamaan yhden lajin myrkytystä. Mutta syistä, jotka sinä ja ken muu tahansa voitte aavistaa, komissioni ratkaisi asiat ravinnonmyrkyttäjien eduksi, sen sijaan että olisi ratkaissut yleisön eduksi. Tämä johtaa meidät tähän kysymykseen: Jos herra Roosevelt ei voinut asettaa komissionia, joka olisi ollut kyllin "voimakas" edes estämään ravinnon myrkyttämisen, niin mitä syytä on uskoa, että hän tai joku muu tahansa voisi asettaa komissionin, joka olisi kyllin "voimakas" estämään kapitalisteja ryöstämästä työläisiä?

Te, jotka vastustatte sosialismia, teette sen epäilemättä suuressa määrässä siitä syystä, että uskotte, että kansa ei voisi menestyksellä omistaa ja johtaa teollisuuskoneistoja. Me, jotka puolustamme sosialismia, vastamme, että on paljon helpompaa hoitaa sitä, mitä itse

omistaa kuin sitä mitä toiset omistavat. Historialliset tosiasiat osoittavat, että on käytännössä mahdotonta hoidtaa sitä mitä toinen omistaa. Sitä me nykyään yritämme tehdä ja me emme onnistu siinä. Me yritämme komentaa trusteja ja kuinka paljon tahansa me tappelemekin, trustit ne kuitenkin meitä komentavat. Ne määräävät melkein kaiken, mitä elämäämme kuuluu. Ne alkavat määrätä elämämme kulunkin jo ennen syntymäämme. Ne määräävät senkin, saammeko me kaikki edes syntyä. Yleisesti tunnettu tosiasia on se, että kun on huono aika, niin syntyvien lukumäärä alenee. Trusteilla kun on valta määrätä huonot ajat niin on heillä myöskin valta määrätä syntyvien lukumäärä. Trustipaniikki v. 1907 kieltämättä esti tuhansien lapsien syntymisen. Ei kukaan voi tietää kuinka monen, mutta me tiedämme, että avioliittojen ja syntyneiden lukumäärä aleni.

Kun meillä on sellaiset tosi-asiat silmämme edessä kuin nämä, niin eikö ole hullunkurista puhua toisten omaisuuden "regulamisesta". Eikö ole tyhmää uskoa, että sellaisessa "säännöttelyssä" olisi meidän parhain toivomme saavuttaa aineellinen hyvinvointi? Teidän täytyy myöntää, että tähän asti on säännöttely edistynyt tuskastuttavan hitaasti. Jos köyhyys, köyhyyden pelko ja pakollinen joutilaanaolo eivät ole todisteita maan edistyksestä, niin on vaikeata havaita meidän mitenkään edistyneen. Ei milloinkaan ennen ole ollut niin monta ihmistä ilman työtä tässä maassa kuin v. 1907 paniikin aikana. Ei milloinkaan ennen ole niin monta miljoonaa ihmistä ollut niin epävarmoja tulevaisuudestaan. Muuttamat miehet pitivät meitä kämmentensä väliin puris-

tettuina. Meidän kohtalomme oli heidän käsissään, eikä meidän.

Eikö asianlaita ole näin? Älä anna pimittää itseäsi "kommisioneilla" ja poliittisella suursanaisuudella ja tyhjänpäisyydellä — eikö asianlaita ole se? Jos se ei ole asianlaita, niin kuinka paljon me olemme edistyneet kurjuuden poistamisessa yrittäessämme säännöitellä omaisuutta, jota emme omista? Me olemme pelanneet "reguleeramispeliä" enemmän kuin yhden sukupolven ajan. Se ei ole auttanut sinua yhtään. Kuinka monen sukupolven ajan vielä olet eläväsi. Oletko halukas menemään hautaan tämän turmiollisen köyhyyskysymyksen yhä painostaessa sydäntäsi? Oletko halukas lähtemään tästä maailmasta sillä tunteella, että et ole koskaan todella elänyt — että se oli ainoastaan paikka, jossa raadoit, hikoilit ja kärsit toisten eläessä?

Me sosialistit lausumme sinulle sen järkeenmenevän tosi-asian, että teidän aikanne voi tulla nyt, jos sinä ja kaikki toiset sinun kaltasesi yhdytte poliittisesti harastamaan sen tuloa.

Mikä poliittinen puolue tahansa tekee sinulle sen lupauksen, mutta sinä tiedät surullisesta kokemuksesta, että heidän lupauksensa eivät ole mistään merkityksestä. Me kehoitamme sinun miettimään, ovatko meidän lupauksemme arvottomat.

Me lupaamme, että jos annat meille vallan, et milloinkaan ole työn puutteessa. Jos kansa hallituksen kautta omistaisi trustit ja muut suuret teollisuuslaitokset, miksikä kukaan olisi työn puutteessa! Siitä alkaen olisivat suuret työalat aina auki. Ei yhdenkään tehtaan ovi olisi suljettu niin kauan kuin löytyisi tehdastuotteiden kysyntää. Jos tavaroiden kysyntä olisi suurempi

kuin tuotanto, niin tehtaiden lukumäärää lisättäisiin. Ei mikään ole helpompaa kuin lisätä tehtaiden lukumäärää. Siihen tarvitaan vain ihmisiä ja aineita. Meillä on yllin kyllin kumpiakkin.

Mutta me lupaamme enemmänkin. Me lupaamme että jos annat meille vallan, me emme anna ainoastaan jatkuvaa tilaisuutta tehdä työtä, mutta me myöskin vapautamme sinut ainaiseksi joutumasta ryöstön alaiseksi. Taasen mikään ei ole yksinkertaisempaa kuin järjestää työt ilman ryöstöä. Tarpeellista on vain avata työläisille tilaisuus mennä työhön joutumatta kenenkään kynsiin. Kukaan ei voi nykyään ryhtyä työhön, joutumatta useiden miesten kynsiin. Kun mies menee työhön Terästrustin palvelukseen, niin hän joutuu jokaisen kynsiin, joka omistaa trustin osakkeita tai bondeja. Kun mies menee rautatiekomppanian palvelukseen, niin hän joutuu jokaisen kynsiin, joka omistaa rautatiekomppanian osakkeita tai bondeja. Toisin sanoen, näiden laitosten osakkeiden ja bondien omistajat, sen nojalla että he ovat oikeutetut kontroleeraamaan koneet, omaavat vallan määrätä, saavatko työläiset tehdä työtä vai eivätkö. He sanovat, että hän ei voi saada työtä ilman että he saavat voittoa hänen työstään. Työläinen taasen ei voi hieroa kauppaa liian kauan, koska hänen täytyy joko tehdä työtä tai nähdä nälkää. Siksi hän tyytyy heidän ehtoihinsa. Hän menee niiden miesten kynsiin, jotka tahtovat riistää häneltä osan hänen tuotannostaan. Hän suostuu työskentelemään palkasta, joka on vain osa siitä, mitä hän tuottaa.

Se on rosvoamista. Te voitte kutsua sitä kaupanteoksi, mutta se on rosvoamista. Jos rosvoaminen on jotakin, niin on se juuri toisen omaisuuden ottamista ilman

hänen suostumustaan. Työläinen tietää, että hänen palkkansa ei ole sama kuin minkä hän ansaitsee. Hän paheksuu sitä, että hänen täytyy raataa kauan ja kovasti ansaitaksensa niukan elatuksensa, sillä aikaa kuin hänen työnantajansa elää loistossa tekemättä mitään mikä ketään hyödyttäisi. Mutta työläisellä ei ole mitään valinnan varaa. Hänen täytyy suostua. Hän suostuukin.

Sosialismin vallitessa ei sellaista rosvoamista olisi olemassa, koska tavaroita ei valmistettaisi voitontuottamistarkoituksessa. Tavaroita valmistettaisiin ainoastaan sentähden, että ihmiset tarvitsevat niitä. Mitä tahansa ihmiset tarvitsisivat, valmistettaisiin, eikä vain niukalti vaan yllin kyllin.

Valmistettaisiin esim. kunnollisia koteja. Nykyään elää miljoonittain ihmisiä suurkaupungeissa rakennuksissa, jotka ovat kuoleman-satimia. Ne eivät ole rakennuksia siinä merkityksessä mitä maalla asuvat ymmärtävät sillä sanalla, vaan likaisia huoneita, jotka ovat läjätty toistensa päälle suuriksi kortteleiksi. Harvoin tulee valoa yhteenkään niistä. Raitis ilma tuskin pääsee yhteenkään niistä. Tuberkulosin siemeniä on runsaasti. Muiden tautien siemeniä lentelee katujen pölyn mukana. Kuolevain lukumäärä on luonnottoman suuri — etenkin lasten. Kuitenkaan ei mikään ole yksinkertaisempaa, kuin että voittoa vaanivilta kapitalisteilta otetaan heidän valtansa, ja että jokaiselle tässä maassa asuvalle ihmiselle annetaan kunnollinen koti.

Parhain aine, mistä talo voidaan rakentaa, on sementti tai tiilet. Kumpikin on parempaa kuin puu, koska puu sekä mätänee että palaa. Ei löydy todellakaan mitään estettä, miks'ei voitaisi rakentaa kuinka monta sementti- tai tiilitaloa tahansa tässä maassa. Jokaisessa

valtiossa löytyy kylliksi savea ja muita aineita, joten voitaisiin rakentaa kylliksi taloja, jotka täyttäisivät puutteen siinä suhteessa ympäri koko maata. Jos nuo viisi miljoonaa miestä, jotka olivat ilman työtä useampina vuosina v. 1907 paniikin jälkeen, olisivat saaneet rakentaa taloja, niin eivät ainoastaan ne, vaan koko Amerikan kansa olisi saanut asua paremmin kuin milloinkaan ennen. Jos nuo kaksi miljoonaa miestä, jotka eivät milloinkaan saa tehdä työtä, ei edes n. k. hyvinä aikoina, olisivat jatkuvasti talojenrakennustyössä, niin löytyisi niin lukuisasti hyviä taloja, ettemme tietäisi mitä niillä tekisimme.

Samat tosiasiat soveltuvat muihin elämänkysymyksiin nähden. Kansa tarvitsee leipää. Muutamat näkevät nälkää aina. Mikä nyt on yksinkertaisempaa kuin hankkia leipää? Me tiedämme kuinka vehnää kasvatetaan. Hallitus voisi käyttää tieteellistä tutkimusta avukseen vehnää kasvattaessaan ja kun sen ohella vielä olisi suuri koneisto, jonka rikas hallitus voisi panna liikkeelle niin maan vehnäsato helposti kasvaisi nelinkertaiseksi. Pieni Hollanti ja pieni Belgia, joiden maanlaatu ei ole yhtään parempi kuin meidänkään, tuottaa melkein neljä kertaa enemmän eekkeriä kohden vehnää kuin me. Ja kun vilja kerran on kasvanut ei ole mikään sen yksinkertaisempaa, kuin jauhaa se jauhoiksi. Luultavasti meillä jo löytyy tarpeeksi myllyjä jauhamaan kaiken jauhun kuin me tarvitsemme. Jos ei löydy, niin me voisimme hyvin helposti rakentaa neljä kertaa enemmän myllyjä. Meille ei olisi milloinkaan mahdotonta rakentaa enemmän myllyjä niin kauan kuin meillä löytyy työttömänä olevia miehiä. Ja jos meillä ei löytyisi yhtään työttömänä olevaa miestä, niin ensimmäinen kerta koko

maailman historian ajalla meillä olisi täydellisesti onnellinen kansa.

Epäilettekö te yhtäkään näistä lausunnoista? Kuinka te voitte epäillä niitä? Meillä on miehiä. Meillä on aineita. Ainoa vaikeus on siinä, että ne pidetään toisistaan erillään. Ne pidetään toisistaan erillään siitä syystä, että muutamat ihmiset kontroleeraavat kaikki asiat, eivätkä anna miesten ja aineen tulla toisiensa lähelle ilman että se tuottaa voittoa muutamille miehille. Meidän sosialistien pyrintö on panna ne toistensa yhteyteen. Jos ne asetettaisiin toistensa yhteyteen, niin kuinka kauan, arvelette ihmisten vielä täytyisi väristä talvella villasien vaatteiden puutteessa? Eihän ole mikään vaikeus kasvattaa lampaita. Löytyyhän maassamme äärettömän laajoja alueita, joissa me voimme kasvattaa lampaita enemmän kuin mitä me milloinkaan tarvitsemme. Mitä taasen tulee Villatrustiin, jonka päämiehen sanotaan yrittäneen salakavalasti kätkeä dynamiittia Lawrenceissa vahingoittaakseen lakkolaisia, niin sekin jo voi hankkia muutamille villasia vaatteita talvella. Kuinka usean muun te arvelisitte olevan tilaisuudessa käyttämään villasia vaatteita, jos Yhdysvaltain hallitus ottaisi haltuunsa nämä villatavaratehtaat? Uskotteko, että kukaan olisi pakoitettu kärsimään kylmää villavaatteiden puutteen johdosta. Kuinka voitte te uskoa mitään sellaista? Hallitus voisi rakentaa neljä villatavaratehdasta jokaista olemassaolevaa kohti. Hallitus ei voisi olla varustamatta ihmisille, mitä he tarvitsevat. Ja kun kaikki tavarat myytäisiin tuotantohintoihin, niin hintojen ollessa näin alhaiset, kaikki voisivat ostaa.

Nämä ja monet muut mahdollisuudet ovat saavutuspiirisi sisäpuolella. Voit ne nyt toteuttaa. Tahdotko olla niin ystävällinen ja sanoa minulle, milloinka arvelisit voitavasi toteuttaa nämä äänestämällä muiden paitsi sosialistipuolueen ehdokkaita? Ei yksikään muu kuin sosialistipuolue tee sitä ehdotusta, että miehet ja tuotantokeinot pitää asettaa toistensa yhteyteen. Kaikki muut puolueet ehdottavat, että pienilukuisen luokan tulee jatkuvastikin omistaa kaikki suuret teollisuuslaitokset, sillä aikaa kuin kaikkia toisia tulee jatkuvasti ryöstää siitä hyvästä, että saavat käyttää niitä. Kaikki muut puolueet paitsi sosialistipuolue ehdottavat, että pienilukuisen ihmisryhmän tulee jatkuvasti kyniä puti-putaaksi kaikki toiset, puristamalla voittoa heistä. Ei yksikään puolue paitsi sosialistipuolue, pidä ihmisiä liikevoittoa arvokkaampina.

Ei herra Roosevelt'kaan, eikä hänen puoluelaisensa tee sitä. Herra Roosevelt on yhtä lujasti voittoperiaatteen puolesta kuin herra Morgan. Herra Roosevelt eroaa äärimmäisistä taantumuksellisista ainoastaan sen harhaluulonsa kautta, että hän asettamalla "voimakkaita" komissionveja, onnellisesti "reguleerasi" toisten ihmisten omaisuuden. Herra Roosevelt ei näytä ymmärtävän sitä, että niinkauan kuin voiton hankkiminen on kapitalistisen järjestelmän ydin, niin kauan työläisiltä ei ainoastaan ryöstetä osaa siitä, mitä he tuottavat, vaan täytyy heidän myös olla aika ajoin säännöllisesti ilman työtä, vaikkapa he sitten olisivat halukkaat tekemään sitä mistä palkasta hyvänsä. Ei myöskään näytä johtuvan hänen mieleensä, että jos hän alentaisi voiton niin vähäiseksi, ettei paljon riistoa tapahtuisi, niin ei kapitalisteilla olisi enää mitään yllä-

kettä jatkaa liikettään. Jos vähennettäisiin voitto, tai melkein kokonaan hävitettäisiin se, niin kapitalistinen järjestelmä ei voisi pysyä pystyssä.

Jos voittoja ei vähennetä, tai melkein kokonaan hävitetä, ihmiset eivät voi pysyä pystyssä.

Siitä syystä yrittää herra Roosevelt saada aikaan jotakin, joka on mahdotonta. Hän yrittää estää sitä, ettei ihmisiä ryöstetä hävittämättä kapitalistien valtaa elää ryöstämällä.

Herra Roosevelt ehkä haluaisi vähentää jossakin määrin sitä laajaperäistä ryöstöä, jota kapitalistit harjoittavat. Mutta hän ei ole halukas ottamaan niiltä ryöstämisvaltaa.

Jos herra Roosevelt ajaisi takaa varkaita, sensijaan että hän ajaa takaa presidentinvirkkaa, niin me ensiksi nauraisimme hänelle ja panisimme sitten uuden miehen hänen sijalleen. Kuvitelkaahan mielessänne poliisia, jotka yrittää estää varkautta "reguleraamalla" varkaita, sanomalla heille piipittäväällä äänellä: Nyt, hyvät herrat, tämän murtovarkauden täytyy loppua. Me emme todellakaan voi sietää sitä enää. Ei yksikään teistä saa enää käyttää neljää jalkaa pitempää "murtokankea". Jokainen varas, jolla kiinni joutuessaan on enemmän kuin kaksikymmentä tiirikkaa, lähetetään vankilaan.

Kuitenkin on tämä juuri samaa, mitä herra Roosevelt itse asiassa sanoo kapitalisteille. Kapitalistien "murtokanki" on se, että hän omistaa työvälineet, joilla hänen työväkensä työskentelevät, mutta herra Roosevelt ei edes yritäkään ottaa pois niitä työaseita, joiden avulla nämä miehet ryöstävät työläisiä. Kaikki mitä herra Roosevelt aikoo tehdä, on panna raja sille summalle, jonka kapitalistit saavat laillisesti ottaa. Ja hän turvautuu

“voimakkaisiin” komissiooneihin, jotka hän velvoittaa pitämään petomaiset kapitalistit asioissa.

Me sosialistit emme luota sellaisiin toimenpiteisiin. Me sanomme suoraan, että he epäonnistuvat, kuten me kaksikymmentä vuotta sitten oikein ennustimme, että Sherman'in trustivastainen laki on epäonnistuva. Me olimme silloin tunnetut vain niin harvoille kansamme jäsenille, ettei monellakaan henkilöllä ollut sitä huvia, että olisi kutsunut meitä hulluiksi. Nykyään ei kukaan halua kutsua meitä hulluksi siitä syystä. Meitä pidetään hulluina nykyään siitä syystä, että me emme usko Wilsoniin, emmekä Rooseveltiin. Me emme tyydy pelkästään odottamaan ajan tuomiota, mutta me odotamme sitä tyyneesti. Meistä ei ole oikein se, että tuhataan vieläkin kaksikymmentäviisi vuotta tämän Rooseveltin umpikujan taivaltamiseen, mutta jos te päätätte tehdä tämän matkan — me toivomme, että te ette tee sitä — tulemme me yhä silloinkin olemaan päärädällä kun te tulette takaisin.

Jos jollakulla olisi avain sinun taloosi ja hän ei päästäisi sinua sisälle, ennenkuin olisit maksanut hänelle hänen määräämänsä hinnan, niin kovinkaan suuressa arvossa et pitäisi poliisia, joka sanoisi että tuollaiset herrasmiehet pitäisi “reguleerata”. Jos herrasmiehet olisivat sulkeneet sinut ovesi taa keskimäärin neljä kertaa viikossa, niin sinä katselisit vieläkin epäsuosiolisemmin sellaista poliisia.

Me sosialistit tiedämme, että kapitalistiluokalla on avaimia, jotka kuuluvat Amerikan kansalle, ja että se on käyttänyt ja käyttää avaimia estääkseen kansan

käyttämästä omaisuuttaan muulloin kuin veroa vastaan. Me tunnemme, että kapitalistiluokan käsissä on avaimet meidän työpaikkoihimme, eivätkä ne laske meitä niihin muutoin kuin sellaisilla veronmaksuehdoilla, mitä he suinkin voivat meiltä kiskoa.

Me tunnemme, että kapitalistiluokalla on meidän hiilikenttiemme avaimet ja he eivät anna meidän saada lämmintä talvella ilman että me annamme heille rahan, jonka me tarvitsisimme ravintomme ja vaatteitemme maksamiseksi.

Me tunnemme, että kapitalistiluokalla on avaimet meidän kansalliseen ruoansäilytyshuoneeseemme ja että se pakottaa ne näkemään nälkää, joilta se kieltää oikeuden tehdä työtä.

Lyhyesti sanoen me tunnemme, että kapitalisteilla ovat avaimet meidän onneemme — siinä määrin kuin onni riippuu aineellisista esineistä — ja että he pakottavat meidän olemaan epävarmuudessa ja pelossa, kun varmuus ja tyytyväisyys ovat juuri meidän saavutettavissamme, odottamassa avaimen vääntämistä.

Me sosialistit olemme valmiit puolustamaan mitä puoluetta tahansa, joka lupaa palauttaa nämä avaimet kansalle, pidättäen itsellemme ainoastaan oikeuden tutkia, että lupaus on tehty vilpittömästi ja että se pidetään.

Jos herra Roosevelt lupaa tehdä kaiken voitavansa, ottaakseen kapitalisteilta yksityisomistusoikeuden teollisuuden alalla, niin me sosialistit uskomme, että hän tarkoittaa täyttää totta ja me alamme kunnioittaa häntä. häntä.

Jos herra Wilson tekee saman lupauksen, tunnemme me samaa häntä kohtaan.

Mutta jos herra Roosevelt ja herra Wilson tekisivät sellaisen lupauksen, ei heillä olisi minkäänlaista kannatusta kapitalistien puolelta. Herra Perkins ei olisi yhtä poikaa herra Rooseveltin kanssa, eikä herra Ryan olisi yhtä poikaa herra Wilsonin kanssa. Mitä kapitalisteihin tulee, niin heidän toimestaan Armageddon* ja Sea Girt** pian muistuttaisivat suuressa määrässä pesäpallouista kaksi viikkoa pelikauden päätyttyä.

Koko maailmassa on sosialistipuolue ainoa puolue, joka seisoo tykkiensä ääressä ja vaatii avaimia. Se on ainoa puolue, joka ei kaunistele sanojaan eikä hae rikkaiden suosiota. Sosialistipuolue on julkisesti ja vakavasti ryhtynyt taisteluun kapitalistiluokkaa vastaan, ottaakseen heiltä pois vallan, jonka avulla he ryöstävät. Ja jokainen, joka uskoo, että valta ei ole teollisuuskoineiden yksityisomistuksessa, hän yrittäköön tulla rikkaaksi, omistamatta sellaista konetta tai pelaamatta uhkapeliä sen tuotteilla. Me sosialistit annamme päämme pantiksi sen asian puolesta, että jos teollisuus siirretään kapitalisteilta kansan omaisuudeksi, ne, jotka nyt muodostavat kapitalistiluokan, eivät koskaan saa dollariaakaan, jos he eivät ansaitse sitä työllään tai jos he eivät varasta aivan samalla tavalla kuin murto- ja taskuvar-

---

*Armageddon, tarunomainen paikka, jossa ratkaiseva taistelu taistellaan hyvän ja pahan kesken; Roosevelt jehuu olevansa siinä paikassa täysissä varusteissa!

**Sea Girt, presidentti Wilsonin kesäasunto.

Suom. muist.

kaat. Jos me olemme erehtyneet teollisuuden yksityisomistukseen nähden, niin silloinhan ei omistusoikeuden siirto kansalle ensinkään vahingoita kapitalistiluokkaa. Mutta on äivan silminnähtävän selvää, että kapitalistiluokka ei usko, että sosialistit ovat erehtyneet, koska kapitalistit taistelevat meitä vastaan kynsin ja hampain.

Tätä maailmaa ei vaivaa mikään. Jos joissakin on vika, niin on se sinussa. Sinä voit saada työn tulokset nyt, jos alat äänestää oikein. Victor L. Berger'in valitseminen kongressiin v. 1910 herätti enemmän jumalanpelkoa kapitalistiluokan keskuudessa kuin mikään muu tapaus on herättänyt sukupolveen. Jos kongressissa olisi viisikymmentä sosialistia, niin vanhoilliset puolueet kilpailisivat keskenänsä myönnytyksien tekemisessä kansalle.

Selitykseksi siitä mitä viisikymmentä sosialistista kongressimiestä voisi tehdä, tahdon kertoa teille tapauksen, joka tapahtui Washington'issa talvella v. 1912.

Berger oli pelaten älykästä politiikkaa, saanut aikaan Lawrence'n villatehtaalaisen lakon eduskunnallisen tutkimuksen. Hän oli tuottanut Washingtoniin vaununlastillisen pikku tylleröisiä tehtaista — poikia ja tyttöjä — ja he kuluttivat päivänsä kertomalla edustajahuoneen komitean jäsenille vääryyksistä, joita heille oli tehty. Heidän kertomuksensa oli sydäntä vihlovia. Tuossa oli nyt kasvussaan kutistunut poika, joka kertoi, että hän työskentelee 140 asteen kuumuudessa ja saa \$5 viikolta. Nuori tyttö — tehtaalaisen tytär — kertoi, että eräs sotilas oli häväissyt häntä ja että hänet vangittiin, kun hän löi häpäisijäänsä. Am-

mattitaitoinen kutoja kuvaili kuinka vaikeata on hankkia neljälle lapselle elämäksi leipää ja sokerisiirappia. Jokainen kertomus oli yksityiskohdissaan erilainen, mutta kaikki olivat yhtäläiset kurjuuden kuilun kuvaamisessa. Todistukset tekivät syvän vaikutuksen niihin, jotka kuuntelivat ja kun istunto siltä päivältä päättyi, kiiruhtivat kongressin jäsenet nopeasti pois huoneesta.

Kun Berger kulki rivakasti ovea kohden, niin eräs vanha mies pysäytti hänet. Nähtävästi hän oli liikemies, noin 55 tai 60 vuotias. Varmastikaan hän ei ollut työläinen, mutta hän oli kuullut sen päiväiset todistukset ja hän ei voinut vaieta.

“Herra Berger”, hän sanoi, “Minä olen aina vastustanut teitä ja sosialisteja. — Minua suretti, kun kuulin, että te olitte tullut valituksi kongressiin. Mutta jos te saitte aikaan tämän tutkimuksen, josta minä olen vakuutettu, niin minä tahdon vaan sanoa teille, että vaikkapa te ette koko kongressimiesaikananne tekisi muuta kuin tämän, niin oli se kylliksi tekemään teidän valitsemisenne oikeutetuksi. Minä toivon, että teidän puoluelaisenne pitävät teidät kongressissa niin kauan kuin te elätte”.

Kuinka useat vielä muuttaisivat mielensä, jos kongressissa olisi viisikymmentä sosialistia? Kuinka moni kapitalisti muuttaisi mielensä siinä suhteessa, kuinka pitkälle on viisasta mennä kansan ryöstämisessä?

Kolme miljoonaa ääntä sosialistien äänestyslistalla ei mitenkään voisi valita sosialistipresidenttiä. Mutta ne pakottaisivat kapitalistipuolueen antamaan enemmän oikeutta kuin mitä kansalla on ollut siitä asti kun tämä hallitus alkoi.

Sitäpaitsi jos te haluatte omistaa maailman eläessäanne, niin on teidän otettava se eläissäanne. Ei se teille mitään hyvää tuota, että te annatte lastenlapsenne ottaa sen heidän eläessään.

